

АСКАР ҲАКИМ

МАҶМУАИ ОСОР

Иборат аз ҳафт чилд
Ашъор

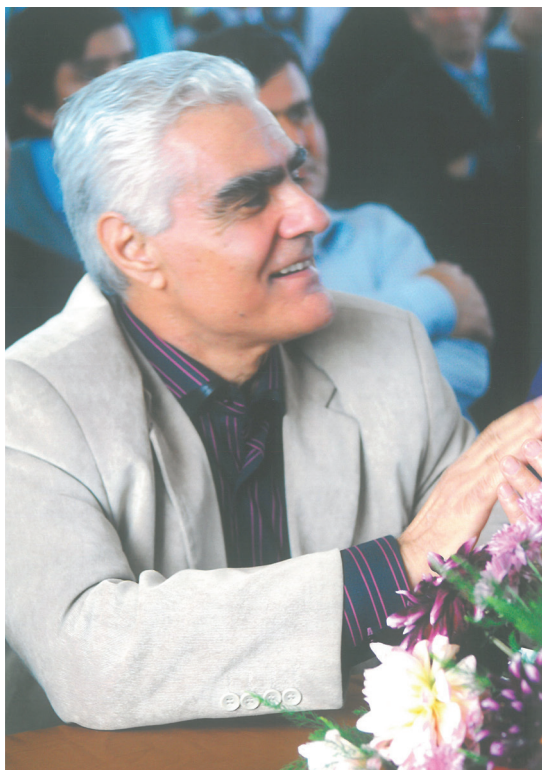
Чилди II

Нашриёти «Ношир»
Хучанд

АСКАР ҲАКИМ

ЧИЛДИ ДУВУМ

Ашъор

**Нашриёти «Ношир»
Хучанд**

ББК – 84. (2 Тоҷ) 7-5
X – 27

*Ин «Маҷмӯаи осор» бо дастгирии Раиси вилояти Суғд,
муовини якуми Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон, инсони соҳибдил ва фарҳангсоло
муҳтарам Абдурахмон Қодирӣ ба нашр расидааст.*

Аскар Ҳаким. МАҶМҶАИ ОСОР.
– Хучанд: Ношир, 2017. – 492 саҳ.

Ин маҷмӯаи осори Шоири халқии Тоҷикистон, барандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Абӯабдулло Рӯдакӣ Аскар Ҳаким аз шеърҳои дostonҳои маҷмӯаҳои пешинаш таҳия гашта, қисмате аз он ашъорӣ нава мебошад, ки аввалин бор дар ин ҷо ба ҷоп мерасад. Аз рӯйи ин мунтахаб метавон роҳи эҷодии шоирро ба муоина гирифт. Шеърҳои дostonҳои он, ки ба забонҳои дигар ҳам тарҷума гаштаанд, аз ҷониби нокидони шеър баҳои баланде гирифта, аз дастовардҳои адабиёти муосири тоҷик шинохта шудаанд.

ISBN 978-99975-60-07-0

© Аскар Ҳаким, 2017

АШЪОРИ ТОЗА

ЭЪҶОЗИ ПАРВОЗ

Зодае ҳаст ба номи Одам,
 Ки худ аз оҳу дам аст,
 Лек дар каф гардон
 ҷовид
 паймонаи шодиву ғам аст.
 Ҷоми ғамро зад бояст ба санг,
 Ҷоми шодӣ бардошт.

Баски он ҷом, ки шод аст маяш,
 Хуштар аз ҷоми Ҷам аст.

Шодӣ
 асли ба зуҳур омадани эъҷоз аст,
 Ҳастии сабзи замин
 тазмини парвоз аст.

Ҳар кучо дому кафас ҳаст,
 шикастан бояст
 Ва ҷаҳонро ба пару бол орошт,
 На, ки бепарво
 микроз задан
 Атласи боли кабӯтархоро,
 К-осмон шефтаи болу пар аст
 Ва ба ҷон
 ошиқи парвози кабӯтарбачаҳост.

Баски дар мӯъҷизи эҷоди замину кайҳон
 Осмон бошаду
 парвозе на,
 Осмон бемаъност.

ШОД БОЯД БУД

Шод бояд буд
Дар радифи Жолаи гулбаргии хушнуд.¹

Зиндагӣ зебост.
Осмон оё на шодон
 чилчароғи субҳ афрӯзад,
Матлаи рӯз аст хандоханд,
Шом ҳам хандонтар аст аз бом,
Як назар бин
 куллаи рахшандаи Алванд.
Нукравори бом,
Лолавори шом,
Бо забони ранг мегӯяд,
 ки дил бар шодмонӣ банд.

Рақси амвоҷ аст дар оғӯши дарёҳо,
Нағмаи шаббодаҳо дар шоҳаҳои сабз,
Сурнои чир-чиракҳо дар алафзорон
Мо чӣ кам дорем, - мехонанд,
 - аз алҳони булбулҳо,
Ё ки моро нест чое дар дили гулҳо,
Мо на танҳо сур мебахшем,
 шабҳо боз мерахшем
 бар хушбоши шангулҳо.

Зиндагӣ шанг аст,
Зиндагӣ ранг аст,
Зиндагӣ нути ҳазорон савту оҳанг аст,
Чун муғаннӣ боядаш бинвохт,
Шод бояд буд,
Шод бояд сохт...

¹ Жола Бадеъ гуфта:
Шод будан хунар аст,
Шод кардан хунаре волотар.

СУОЛУ ҶАВОБ

«--Ту ҳам, эй Худо, ба лак сол,
Пас аз он ки офаридӣ
Ду ҷаҳон ба одамизод,
Магараш хабар гирифтӣ,
Ки чӣ гуна бошадаш ҳол?»

«--Ман агар хабар надорам,
Чӣ касат ба арза водошт?»

«--Ваҳ, агар иродати туст
Ҳама ҳарфу чуну чандам,
Пас аз ин чӣ гуна ёбам,
Ки чӣ вақт лаб кушоям,
Ки чӣ вақт лаб бубандам»?!

БА ЯҚ ПАРАНДА

...Ва паранда хест аз шох
Ва ҷаҳон таҳи параш шуд.
Чу бувад тавони парвоз
Ба ду боли кӯчаке ҳам
Битавон гирифтани осон
Таҳи худ тамоми олам.

ШАБУ ФАРДО

Баски ҳар шаб
Менишинам то сахар бедор,
Мерасад фардои ман дар шаб.
Чун биёбам,
Дар шабам фардост,
ё фардои ман дар шаб?!

ИШҚИ ОЗОДӢ

Эй Шумо, моҳичаҳои банди моҳидон—
Қирмизу зарду сиёҳу бўр,
Гарчи тангиҳои моҳидонатон дарёст,
Гарчи худро ҳам намедонед бе дарёи худ маҳчур,
Ман намедонам, чаро аммо
Мехӯрам афсӯс, к-аз оғӯши дарёед
Дур,
аз оғӯши дарё,
дур.

«ХУШБАХТӢ»

Ман забони ҳақам, чӣ хушбахтист,
Дар замоне, ки гӯши кар дорад.
Гӯши кар чист? Гӯш аслан нест,
Чун кадуе ба ҷойи сар дорад.

БАЙТИ ЧОВИДОН

Ман зи хишти тилои шеъри ачам
Сохтаи байти умри човидон.
Байти пояндатар зи маснади Чам
Ки маро зинда дошт човид он.

НИГАҲИ ГАРМ

Барф
 бо он ҳама сардӣ,
Ногаҳ аз як ниғаҳи меҳр
Об гардад.
Ту нагардӣ?!

ЗИМИСТОН

Бод
 дар сӯғи хазон
 гирён аст,
Шохаҳо урён аст.

НАВҲАИ ОФАТЗАДАГОНИ КҶЛОБ

Ба ҷойи абри раҳмат сел омад,
 Ки халку хонаҳо аз по даромад.
 Чӣ сон одам кашад ин бори ғамро,
 Ки сад кӯҳе ба як дӯше фууромад.

Фалак аз баҳри чӣ озурд моро,
 Ба ҷойи сарварӣ сар хӯрд моро.
 Магар кам бурд моро сели даврон,
 Ки сели осмонӣ бурд моро.

Намонд аз ин бало на хона, на дар,
 На хешу ақрабо, на зан, на шавхар.
 Агар мехостӣ ин бар сар орӣ,
 Чаро моро, Худо, овардӣ аз сар.

Кучо чашме, ки бар Кӯлоб гириям,
 Ки ҳам бедору ҳам дар хоб гириям.
 Чӣ абре дар дилам мотам гирифта,
 Ки ҷойи ашк ман хуноб гириям.

Магар ҳар нахли ту Тӯбои ман нест,
 Ки зери шоҳаҳояш ҷойи ман нест.
 Агар нахли туро аз бун канад сел,
 Умеди реша дар фардои ман нест.

Азизам, боз ҳам Кӯлоби ман бош,
 Азизу дилбару ноёби ман бош.
 Агар бегоҳи ту байтулҳазан шуд,
 Илоҳо, ту пагаҳ байтулҳасан бош.

Худоё, дарди моро иззате кун,
 Ғаму зории моро ибрате кун.
 Туро борони раҳмат гар ҳамин аст,
 Шаҳидонро, Худоё, раҳмате кун.

11.05.10

БИЁ, ТУ, ЭЙ АЗИЗТАР ЗИ ҲАР АЗИЗ!

Биё, ту, эй азизтар зи ҳар азиз,
 Ки дил зи ранчи дурият
 Ба ҳалқа танг мешавад,
 Арӯси лолагуни навбахор
 Ба чашми ҳасратам
 Паридаранг мешавад,
 Дурахши осмонии камони атласӣ
 Ба шишаи шикастаи дилам
 Асири занг мешавад,
 Ҳамон ки мушти ишқу ошиқист,
 Даруни синаам
 Чӣ сард мешавад,
 Чӣ санг мешавад.

Биё, ту, эй насими сабзорҳо,
 Ки меравӣ ба гӯшаву канорҳо,
 Биё, ки гӯши чон ниҳам
 Ба шарфае, ки мерасад
 Зи домани фариштаворҳо.
 Биё, ки дар канори ту шавам
 Ман аз табори беканорҳо.
 Шабе
 ба боли ишқи ту
 Зи Қаҳқашон гузар кунам,
 Кунам нисори ҷойи пойи ту
 Ситораҳо,
 ҳазорҳо, ҳазорҳо,
 Ки аз ситораҳо фаротарӣ
 Фақат на аз барои ман,
 Ки аз барои чумла Кирдгорҳо.

КУНДААЛАВ

Ту чӣ мағрур, ки ҳоло нафасе
Меравӣ шӯълазанон сӯйи само
Ҳамчу як дарза хасе.

Шояд аз шӯълаи бемояи ту
Каҳе оташ гирад, лек асло
Нашавад гарм касе.

Ҳамд бар сӯхтани кундаалав
Гӯйи ором бисӯзад, аммо
Бикунад гарм басе.

ДУ СИТОРА

Аввали шаб – ситораи шом аст,
Охири шаб - ситораи бом аст.
Лек дар ҳайратам, ки аз чӣ сабаб
Ҳар дуру ҳам ситора – як ном аст,

Ки яке пайки рӯз меорад,
Дигаре ғарқи шом медорад.

КӢ МЕДОНАД?

Кӣ медонад,
Худо бо мост
ё бо туст,
ё бо кист,
Бувад ҳар сон, ки бошад,
лек бояд зист!

БОЗГАШТ

Гул дар лабат шукуфт,
Накҳат нисор гашт.
Печид атри накҳати гул
дар димоғи ман.
Оне, ки рафта буд,
боз омад суроғи ман.
Саршору маст кард,
Нобуду ҳаст кард...

ДАЪВОИ НОАСЛ

Акси фарёди ту аз кӯҳ омад,
Ки баланд аз бами овози ту буд.
Дар шигифт омада,
фарёд задӣ бори дигар,
Ки кунӣ акси садоятро пахш,
Лек овоз дучандон баргашт.
Зӯри беҳуда мазан,
Ки шавӣ ғолиби он акси садо.
Баски ноасл ҳамеша аз асл
Зӯртар буду бувад дар даъво.

ДУ ОРЗУ

Ҳар файласуфро, ки бубинам ҳавои шеър
Дорад ба сар, ки рӯзе шеъре бигӯяд ӯ.
Як фикри фалсафӣ гуфтан дар қабои шеър
Умре вале мани шоир дорам орзу.

ҲИКМАТИ ШЕЪР

Шеър ҳикмат набувад.
Лек ҳам гуфтани шеъре,
ки надорад ҳикмат,
Ҳеч ҳочат набувад.

ШОИРУ МОИР

Агар шоир бисӯзад чун сипанде,
Бисозад қиссаҳои дилписанде.
Ҳадисе созад аз Лайлову Мачнун,
Зи шодиҳои ишқу мустамандӣ.
Вале чун моире лаб мекушояд,
Аз ӯ Лак монаду Пак ё Афандӣ.

УСТОД, ОФАРИНАТ БОД!

Ҳазор сол, бигӯянд, кӯри модарзод
Ту будай, нашавад боварам ба ин, устод.
«Ба бӯса нақш кунам барги ёсамини туро»,
Нагуфтаӣ ту магар, баъд «ҳар чӣ бодо бод»!

Зи «мӯйи ғолиябӯ» дидаву димоғат шод,
Ҳамеша чашми туву «турки норпистон буд».
Ҳамеша чашми туву «моҳрӯи хурнаҷод»,
«Шикасти сунбули зулфу» «бунафшаҳои...кабуд».

Ба чашми тира гар аз рӯйи ёр гул чидӣ,
Ва шод гуфтӣ «зӣ бо сиёҳчашмон шод»,
Буд ар ду чашми ту равшан, чихо, ки мидидӣ,
В-агар ба тирагӣ ин дидӣ, офаринат бод!

ИШҚ

Ишқ бо сарпанчаи Фарход
 Беҳабар аз фитнаву бедод
 Меканад дар Бесутун
 Бар сари худ чӯйи хун.

Ишқ дар сармастии Ҳаллоҷ
 То намояд хуфтағони рӯзро бедор
 Хештанро оғаҳу хушёр
 Мекашад бар дор.

Ишқ дар ҳар сафҳаи шоир
 Бо умеди нафҳаи гесӯи ёр
 Қисмати ин ҳар дуру
дар қисмати ӯ
 Мекунад такрор.

«ҲИММАТ»

Фарди ту даъвии дарё дорад,
 Лек инсоф бидех, химмати чӯят ҳам нест,
 Ки ба он кӯчакию камзарфӣ
 Чӯяи об ба дарё орад.

Лек ту бо ҳама он паҳноӣ
 Ташнаро, то надиҳӣ катраи об,
 Ончунон талхию шӯрӣ, ки касе
лаб ба лабат нагзорад.

Ва канори дарё
чон ба аташ биспорад.

АСПИ ЛАНГ

Шоире овард шеърӯ гуфт, оё
Дидаӣ шеъре бад-ин сон тозаву озод,
Ё тасаввур мекунӣ, фарде
Гар ҳамин гуна самандаш ҳаст,
Арсаеро бой хоҳад дод?

Шеъри ӯро дидаму гуфтам,
Оре, оре, голиб асло ҳам намегардад,
Ҳар кӣ бо ту
Арса мегирад,
Ё ки мечангад.

Лек бояд гӯямат рӯшод,
То наояд ногаҳон аз осмон лингат,
Наъл кун поҳои аспатро, ки мелангад.

БИНӢ ШИКАСТ

Асл пасту ақл паст,
Он қадар ҳам буд, вале бини-ш боло,
Ки надида санги раҳро
Пешпой хӯрдаву уфтод,
то бинӣ шикаст.

НОФИ ЗАМИН

Чойи мо ин чост, ё дар осмон?
Гарчи ҳам дорем реша дар замин.
Осмон сар мекашад аз остон,
Остони мост пас чархи барин.

Меҳвари сайёра мо буда мудом,
Нестем аз гирду атрофи Замин.
Гӯямат бо хоксории тамом,
Кист чуз мо аз азал нофи Замин?!

ГАҲВОРАБАХШИ ЭҶОД

Гох назму гох насру гох нақд
Менависам,
Баски аз гаҳвораам бастанд
Бо арӯси нозуи эҷод ақд.

Чист эҷод,
То ба ҳол аммо надонам.
Дар дили шабҳои хомӯши сукуташ
Ман чиям,
Кирми шабтобе,
ки кундовоз мерахшам,
Тундарам ё озарахшам,
Ҳар чӣ ҳам бошам,
вале донам, ки бо эҷод
Аз азал гаҳворабахшам.

ХАРГЎШАК

Ба раҳ харгӯшаке ногаҳ баромад,
Ба ман бежавф мекард он назора.
Садои модараш ногоҳ омад,
Ки мекард огаҳаш аз як канора:

Гурез, эй бежабар, ҷойи нигаҳ нест,
Кулоҳашро намебинӣ, ки аз чист?!

БАҲСИ ШЕЪР

Нест баҳси шеърро охир,
Ҳамчунонки нест аввал.

Ҳар гаҳе сар мезанад огоҳу ноогоҳ,
Ҳамчу рӯди шӯҳи соҳилҳез
Ҷо нагирад ҳеч дар чадвал.

Он яке дилбастаи сабки хурсонист,
Дигаре дил дода бар сабки ироқӣ.
Он яке мечӯядаш рӯйи замин,
В-он дигар уммеди чашмаш осмонист.

Рост бояд гуфт,
кори ҳар ду ҳам
он қадр осон нест.

Баски аксар шоиронро
Кори шеър имрӯз гӯё
Кори осонест.

АСЛИ ЧАҲОН

Ҳар саҳар чун чашм во созам,
Оварад дар ҳайрат ин розам,
К-ин навӣ дар даҳри дирӯзист?!

Дигарон шояд, ки мегӯянд дар ин боб,
Хестан ҳар субҳ ин айёми умр аз хоб,
Худ на камтар, ки зи пирӯзист.

Пас чӣ чойи ҳайрат аз бикри шабу рӯзест?!

Ҷуз **чаҳиш** маънии дигар дар **чаҳон** набвад,
Пас ҳар он чӣ соқит аст, аз ин **чаҳон** набвад.
Чашм агар дорӣ, навиҳо ҳам ниҳон набвад.

Пас чаро гӯянд зери осмонҳо тоза чизе нест?!

Он, ки ин асрор медонад, кучову кист,
К-ин навӣ дар ман ниҳон аст,
Ё ки дар асли **чаҳон** аст?!

ФОЛИ ҚЎГӢ

Қўгие гуфто,
 биё, фоли туро бинам.
Дастии ман бигрифту
 хатҳои кафам омӯхт:
Қодаи ишқу муҳаббат,
Қодаи меҳру садоқат,
Қодаи авҷу барор,
Қодаи нокомиву андӯҳбор.
Гоҳ мебурд ӯ ҳамин сон
 рӯйи зину гаҳ таҳи зинам,
Гоҳ беғам шамъи бахтамо
 хамуш мекард,
Гоҳ меафрӯхт.

Гуфтам охир,
 то нагирӣ музд аз ман муфт,
Чанд соли дигарам аз зиндагӣ монда,
Баъд аз инҳо рост бояд гуфт.

Боз хатҳои кафам омӯхт,
Бар қачиву ростихо чашми санҷиш дӯхт,
Гуфт, мегӯям,
 агарчи ин на осонест,
Лек мебинам, аҷаб ин аст,
Соли мавлуди ту ин ҷо ҳаст,
Соли маргат нест!

БАРОИ ДАЪВАТНОМАИ НАВРӮЗИ

Наврӯз муборак буваду чашни ҷаҳонӣ,
К-имрӯз ҷаҳон ёфт дигарбора ҷавонӣ.
Мо бар ҳама гӯем дар ин рӯзи дилафрӯз,
К-имрӯзу ҳама рӯзи шумо бод чу Наврӯз!

БӮҲТОНИ ОДАМ

Дар ҷаҳ афканда Юсуфи афгор
Даҳ бародар – дадони одамсор,
Бар падар ин дурӯғро гуфтанд,
Ки варо пок хӯрд гурге хор.

Гург хунхӯр набуду бо бӯхтон
Гургро кард одам одамхор.

ГУЛИ ХАНДОНУ ГИРЁН

Дар само печид раъду барқ,
Осмонро таҳ ба таҳ тарконд
ё аз бандҳо бигсехт,
Баъд оташ зад.

Хӯлаи абри сияхро об карду рехт,
Чорсӯро кард
дар мавчи тароват ғарқ.

Мегузашт аз дашт,
ҳам гулгашт,
То ки ҳар ду
гиряруву хандарӯ мегашт.

Шохи гул хандони борон буд,
Баски урён буд,
Аз ҳаё месӯхт,
гирён буд.

ДАР МАҲФИЛ

Дар оғӯш омадӣ, аммо ба афсӯс,
Ки рӯзе ин муҳаббат сард гардад.
Лабе, к-он мекушояд ғунчаи бӯс,
Фишурда аз ғаму аз дард гардад.

На чашм обе хурад аз чашмаи чашм,
На дилҳо ҳам тапад дигар ба ҳам чӯр.
Магар тақдир мегирад ба мо хашм,
Ки дар оғӯшамон созад зи ҳам дур.

Дар оғӯш омадӣ, аммо на дар дил,
Миёни мову ту девори Чин буд.
Агарчи бе туям нагзашт маҳфил,
Гузаштан аз ҷаҳон аммо ҳамин буд...

МАН КУЧО ЧҶЯМ ПАНОҲ?!

Духтари нозукниҳоли лолачеҳр,
Мекунӣ сеҳрам ба чашмони сиёҳ.
Ин чӣ чашмон, чашмаи саршори меҳр,
К-аз дили ҳар санг рӯёнад гиёҳ.

Ман, ки санге нестам, як шоирам,
Ҳар чӣ мерӯёнӣ аз ман, сабз бод!
На ба рустан лек дигар қодирам,
На ба додан хешро дигар ба бод.

Накҳати ишқат ба чонам мевазад,
Ман кучо дар чорсӯ чӯям паноҳ?
Доштам як дил, ки он ҳам сакта зад,
Сад диле тарконад аммо ин нигоҳ.

НА АЗ ТАНҚИД, НА АЗ ТАЪРИФ...

На аз таърифи беҳад меравам аз хеш,
Ки худро меситоям хеш аз ҳад беш.

Чӣ бо ман метавонӣ кардан акнун,
ноқиди бузриш?!

Вале бошад...

давоми ҳарфи ман ин аст:

На аз танқиди бешак мешавам дилреш,
Ки худро мекунам худ нақд беш аз пеш.

Намедонам дигар чунам,
Дигарбора дигаргунам.
На аз таъриф мамнунам,
На аз танқид маҳзунам...

БАҲР БОЯД БУД...

Бо чӣ мелофӣ,
заминро ё магар нофӣ?!

Баҳр бояд буд,
То тамоми рӯдҳои лойоберо,
ки мерезанд дар ту

Гирӣ оғӯшу кунӣ софӣ.

ҶАВОБИ КӢӢ

КӢӢ,
яъне ҳайкали сангӣ,
Бетафовут,
сард пеши рӯст.
Бо ҳама ишқу умеде, ки ба ту дорам,
Мезанам фарёд:
Дорам дӯст!
Дар ҷавобам медиҳад овоз:
До-ра-ам дӯ-ӯ-ст!
К-аз садои ман пуровотар садои ӯст.

Ҷони ширин,
ин ҷавоб аз санг сангин аст,
ё некӯст?!

ТАНӢО

Бистари шабро,
К-он илоҷи чору ночорист,
Бар сари танҳои танҳоям
Мекашам маҳзун зи беҳобӣ
мани бетоб.

Ман, ки ҳар шаб ҳастаи шабҳои ялдоям,
На ба чашмам хобу на дар хоб
бинам хоб.

Чун кунунам хоб ноёб аст,
Зиндагӣ
шабҳои бемаҳсули бедорист,
Рӯзҳоям пучу хобовартар аз хоб аст.

СИТОРАҲОИ РӮЗ

Шабе,
сияхтар аз намад,
Тамоми шаҳрро гирифта зери ҳукми хеш
Ва нест чора,
к- офтоби субҳдам дамад.

Зи шоҳае ба шоҳаи дарахтҳои роҳ
Чу зери чодари сиёҳ
Шамоли сард
ҳамчу рӯҳи пургуноҳ
Ба нола медавад
Ва аз садои хеш мерамад.

Ба пеши чашми ман
Сапедаи руҳи ту мешавад аён,
Ки бо сухан наметавон
намуданаш баён.

Валек аз кучои дури шаб
Ба гӯш мерасад садои бум,
Агарчи нест наҳсу шум,
Давоми шомро ҳамекунад талаб.

Вале фариштаи саҳар
Якҷояки ситораҳои шомро
Ба каф гирифтаву
хамӯш мекунад.

Ва бомдоди шаҳри нимҳоб
Чу дар садаф гуҳар,
Зи хоби хуш
дамидани ситораҳои рӯзро
Ба хонаҳои хеш
гӯш мекунад.

АФСЎСИ ЦАВОНӢ

Чу бинам дилбаре махрӯтар аз мох
Касеро дар хиёбон интизор аст,
Ба ҳеч андеша дарёбам, ки он гоҳ
Кашоли ӯ дилам беихтиёр аст.

Хаёлам меравад он сӯйи дунё,
Ки гӯё меравам дасташ ба дастам.
Чунонам мебарад бо хеш боло,
Ки ояд нуҳ фалак аз хок пастам.

Ба дур аз одамон, дар як чазира
Дуи мо гӯйё сайрон ба сайрон.
...Зи дастам мекашад ногаҳ набера,
Ки, бобочон, чаро мондӣ ту ҳайрон?

Равад он дилбарак бо ёри дерин,
Бигӯям зери лаб бо андаке сӯз:
Ба ҳоли мо маханд, эй чони ширин,
Ту ҳам шояд расӣ рӯзе ба ин рӯз.

ДАЪВАТИ ИШҚ

Намедонам, чӣ кор ояд,
Агар ду қисмат аст инсон.
Манам ҳоло чунин шояд—
Ба як сӯ қисм, як сӯ чон.

Биёву ин дуру як соз,
Ба оташ зан, дар об андоз!

ДАР ҶОЙИ БАҲОР

Ту омадӣ,
 Ҳочат дигар ба омади фасли баҳор нест,
 Зеро агар
 Ҳар ҷо туй
 баҳор касеро ба қор нест.

ХАНДАИ ТУ

Ёр,
 як бор гаҳе хандидӣ,
 Сад баҳор аз ту шуқуфтаи омӯхт.

Ту агар ханда занӣ боз се бор,
 Пас ҳазону даю тобистон ҳам
 Чун тавонад нашуқуфад ҷу баҳор?!

ДАРГУЗАШТИ РАВШАНГАР

Он, ки ӯ дар ин ҷаҳон мезист равшангар,
 Меравад фардо аз ин дунёи равшан
 гар,
 Меравад...
 ҳаққо, ба даҳри боз равшангар.

КЎҲИ ДИЛҲО

Эй шумо беҳабарон,
 Ҳеч донед, ки Фарҳод,
 он дилдодаи род,
 Ин ҳама садҳо сол
 Ба сад андӯху сутӯх
 То кашад чуйи муҳаббат
 ба таманнои висол,
 Меканад сини сангини чӣ кӯх?

Нек бинед, ки он
 Кӯҳи дилҳои шумо нест агар,
 Пас чӣ кӯҳест дигар?!

ФОСИЛАИ ШАБУ РЎЗ

Аз шаби фармӯшии хоби сияҳборе
 То сапедии пагоҳу зикри бедорӣ
 Фосила чанд аст?
 Як шаб нест?!

На, дарего,
 Гар набошад фикри бедоре,
 Ин чудоиҳои
 ҷовидест!

БЕ ТУ, БО ТУ

Гул бе ту
Ғул аст
Ва
Хиёбон бе ту
Биёбон.

Дарё бе ту
Саҳрост
Ва
Сахро бо ту
Дарёст.

ДАЪВОИ МАРДӢ

Далели мардият як мӯйи лаб бошад,
Туро аз гурба фарқе дар насаб бошад,
Ки дорад гурбаи мода ҳам аз ту беш
На танҳо мӯйи лаб, ҳатто дуто ҳам риш?!

* * *

Фасли омаданат
 Фасли ошикии гулҳо буд,
 Дунё чӣ қадар зебо буд.

На,
 балки
 зебой
 дунё буд.

Ва ҳоло дилам
 мутасалло хоҳад шуд,
 Ки шояд касе ҳаст, ки барояш
 Дунё
 зебоист.

Вагарна
 ин дунё
 дунё
 Ва зиндагӣ
 зиндагӣ набуд.

ПЕШОБАҒАЛИ НАҒЗ

Пешобағали нағз туро дар бар ҳаст,
 Зебоғазали нағз маро дар сар ҳаст.
 Пешобағалат, кош, бувад дар бағалам,
 То пур шавад аз он бағалам, ҳам ғазалам!

АЛЪАМОН

Ҳар чӣ мехонӣ, бихон,
 Ҳар чӣ медонӣ, бидон.
 Лек аз ин сон булфузул
 Дар ду олам, алъамон!

БА ЯК МУТТАОЛИМ

Ту кучо, илм кучо, эй даҳани ҳарзафурӯш,
 Ки туро ақл чи кӯтоҳу дароз омад гӯш.
 Ҳеч донӣ, ки чӣ гуфтаст Расули барҳак,
 Ҳар кучо фарди дарозест, маҷӯед аҳмак!

ПАРВОЗИ НАХУСТИН

Ҳар чи парвози нахустинро,
 агар партоб гӯям,
 на хатост.
 Баски он гунчишкро, к-аз лонаи шохи дарахт
 Мекунад оғоз парвози нахустин,
 Осмонаш на ба торақ,
 Осмонаш зери пост,
 Ки ба он худро кунад ӯ
 зерсар партоб.

Ман, ки гунчишке набудам,
 Лона дар шохи дарахтам ҳам набуд.
 Баски будам зодаи куҳ,
 Дар бари кӯҳи баландам хона буд.

Ишқи парвозам, ки аз дил сар кашид,
 Қабл аз ин – панҷоҳ сол,
 Ҳар чи бодо бод,
 Хешро кардам
 ман аз қулла ба ҷар партоб.

Эй сипехри дури армонҳо,
 маро дарёб!

* * *

Ватан, шояд, маро маъзур дорӣ,
Ки даъвои фидокорӣ накардам.
Нагуфтам, баҳри ту дар корзоре,
Агар қурбон накардам сар, на мардам.

Ман аз мардони даъво нестам ҳеч,
Агар ҳастам, кафилам нест чуз ишқ.
Ба ҳар шохи дарахтат печ дар печ
Бупечам, ки далелам нест чуз ишқ.

Туро дар орзуҳо парваридам,
Ки рӯзе рух намоӣ аз сурудам.
Ҳазорон ҳарф пушти ҳарф чидам,
Вале комил намеояд дурудам.

Зи дарди дурият дорӣ амонам,
Ки аз ин як сухан меларзадам чон.
Қадам з-он суйи деворат, ки монам,
Аз ин сӯ печамат чун ишқи печон.

* * *

Ба ман мегуфт имшаб духтари ман,
Маро, донӣ, падар, як дӯсте ҳаст,
Ки мехонад ҳамеша шеърҳои,
Агар бошад ҳазин, ё шоду сармаст.

Бигуфт имрӯз, дигар нест тоқат,
Чу мехонам ҳама дард асту ранҷ аст.
Бигуфтам, духтарам, бар дӯстат гӯӣ,
Ба ҳар чое, ки ранҷе ҳаст, ганҷ аст...

* * *

Парвонаҳо кучоед?!
 Он кадр гирди шамъи шеъри форсӣ
 Пар задеду сӯхтед,
 Ки шаб ҳама пурнур шуд.
 Аммо соқай мӯмиёии шамъ
 Дар хокистари парҳои шумо
 Гӯр шуд.

* * *

Дар ишқ
 Шамъ об мешаваду
 парвона месӯзад,
 Аммо кӣ мегӯяд
 кадоме аз инҳо
 Ишқ аз дигаре бояд биомӯзад?!

ТАЗМИН АЗ САЪДИ

Шамъ ба парвона гуфт,
 Эй, ки маро гашта чуфт,
 Таҷриба созӣ ба ишқ,
 Хеш гудозӣ ба ишқ,
 Ин ҳама пар сӯхтан,
 Сӯхта афрӯхтан,
 Гарчи муноҷоти ишқ
 Бошаду исботи ишқ,
 Об шудан сар ба сар
 Дигару сӯзида пар.

БУЗУРГТАР БАХТ

Ишқ

ҳавас нест.

Ишқ чизест,

ки агар нест,

Дар гулӯгоҳи ҳаёт

Нафас нест.

Ишқ

пеш аз кӯҳ --

азим сукут,

Ишқ

пеш аз рӯд –

ғавғои сахар,

Ишқ

пеш аз бутта –

хаёли сабз,

Аз нилии осмон

Бар замин

карда буд

хубут.

Ишқ

Рӯҳи Худо буд,

Ки бар замин мегустурд.

Аз он рӯз

То имрӯз

Ҳар касе ошиқ мурд,

Ин рӯхро бо худ бурд.

Баски ҳарчанд
Аз ошиқ зистан
Бузургтар бахте нест,
Аммо боз ҳам
Ошиқ мурдан
Бузургтар бахтест.

* * *

Дуруст,
Дарахт
дар як ҷой
бор орад.
Агар
боғбонаш
Забони миннат
надорад.

* * *

Меравад умрам, ки мемонад маро
Ёдгор аз хеш дар дилҳои халқ.
Медихад ҳар ҷо, ки шеъри ман садо,
Мешавад пуршӯртар дилҳои халқ.

Шеъри ман ҳарбест, ҳарби неку бад,
Шеъри ман дардест, дарди адлу дод.
Гарчи донам ҷойи худро дар абад,
Шеърам ин дам дар забонҳо зинда бод!

Чист дар дунё каму бисёри ман,
Чун набошад аз каму бисёр суд.
Кай бувад бечораноӣ кори ман,
Тундару барке, чу дорам дар вучуд.

* * *

Мо каму бисёр дар гоҳи вучуд
Огаҳӣ аз хеш дорему ҳаёт.
Дасти мо гар нест дасти хайру ҷуд,
Пойи мо ҳам нест пое дар сабот.

Гарчи оромем гоҳу гаҳ пареш,
Дастбаргӯшони роӣи қисматем.
Бо ҳама ҷурму табаҳкориӣ хеш
Ҷон ба қурбонии роҳи исматем.

Қомати мо росту дил дар рукӯъ,
Бартар ояд зишти мо гоҳе зи хуб.
Шарқ хунин аст аз ранҷи тулӯъ,
Ғарб рӯсурх аз шафақҳои ғуруб...

* * *

Мерасам шояд шабе бар ёди ту,
Ҳамчунонки мерасӣ бар ёди ман.
Мекуни бо ёди ман ту гуфтугӯ,
Ҳоли ту чун аст, эй Фарходи ман.

Гарчи Хусрав дар миёни мо набуд,
Даҳри қачрав қардамон аз ҳам чудо.
З-он ачузи даҳро буда чӣ суд,
Ман намедонам, надонад гар Худо.

Лампаи камнури болои сарат
Ҳамчу ёди хотироти хирааст.
Лек дар дунёи армонпарварат
Ғуссаи кам ҳам ба шодӣ чирааст.

Ғам хӯрад дунёи қачрав, мо чаро,
Бар маро аз ёду дар ёдам бимон.
То зи қабри даҳр дар ин мочаро
Аз дуи мо як нафар бошад амон.

* * *

Ин қадар тарсат диҳад як номи марг,
Боядо тарсиданат аз доми зист.
Баски оне, ки қаҳонро қард тарк,
Ғикри ин дунёи пурғавғош нест.

Он қадар бардоштем аз умр суд,
К-ин дил аз армони умри нав гузашт.
Марг пеши мо чӣ қори сода буд,
Гар набудаш дигар амри бозгашт.

* * *

Ман надонам, нек ё бад офаридам,
Он, ки аз ҳеч офаринад фарди моро.
Лек субҳе боз кардам чашму дидам
Сар ба авчи осмон, дар хок поро.

Умре ин сон зистам, озодмарде,
Сар ба гардун суда, поям дар замин буд.
Дардам ар буд, доштам аз ишқ дарде,
Боз бар ин дард дармонам ҳамин буд.

Навҷавониям ҳазорон нақш бигзошт
Дар лабони ранг бурда аз шақоик.
Ҷони ман як ишқ ҷӣ, ишқи чаҳон дошт,
Ишқи ман ҳам буд дар ҷонҳои шоик.

Ҳар парирӯе, ки пайдову ниҳонӣ
Хостам, бар ҷону дил меёфт марҳам.
Чун ҷавони бад набудам дар ҷавонӣ,
Кош дар пирӣ нагардам пири бад ҳам.

* * *

Шоирӣ қисмати Худодод аст,
Бо Худодода нест баҳсу талош.
Ҳар қадар додааст, ӯ додаст,
Беш агар додааст, гардад ош.

То ҷаҳонат бувад, бувад кеҳу меҳ,
Ҳамчунонки баланду паст бувад.
Шеъре аз шеъри худ чу дидам бех,
Ман ҳавас кардаам, набурда ҳасад.

* * *

Эй замони хоб то ҳангоми чошт,
 Чаннате, ки баччагияш буд ном,
 Ман, ки рафтам, монд дар деҳ он, ки дошт
 Бом дар рӯю ба мавчи мӯй шом.

Кӯчаҳои шаҳр оғӯшам намуд,
 Боғҳояш ваъдаам медод ком.
 Лек дар чашмам ба ғайри ӯ набуд,
 Бом дар рӯю ба мавчи мӯй шом.

Роҳҳоям бурд то аксои даҳр,
 Ишқ аз ҳар гӯша меводам паём.
 Қой дар дил дошт дар ҳар чои даҳр,
 Бом дар рӯю ба мавчи мӯй шом.

Раҳрави роҳи дароз омад зи дур,
 Боз овард, он чӣ мебурд ӯ мудом.
 Бе ту шаб дилчӯ набуд, субҳам ба нур,
 Бом дар рӯю ба мавчи мӯй шом.

* * *

Дар бари кӯҳ аст харсанги азим,
 Умраш аз он кӯҳ камтар нест ҳеч.
 Набвадаш аз боду борон тарсу бим,
 З-офаташ ҳам хавф дигар нест ҳеч.

Лолае машғал фурӯзад рӯйи он,
 Хандаи умраш баҳоре нест беш.
 Умри харсанг аст гарчи ҷовидон,
 Умри ин харсанг кай хоҳад ба хеш?!

ИХТИЁРИ ДАРЁ

Дасти рассоми баҳор
 То зи ҳусни ту барад як нусха,
 Дар замине шодоб
 Чамани лолаву гул хоҳад кишт.
 Атр, к-аз ҳошияи пираҳанат бархезад,
 Бар машоми дили дил дода зи даст,
 Оварад бӯйи биҳишт.

Эй азизи дили ман,
 Ҳарфҳоят чӣ қадар хушбӯянд,
 Чӣ қадар ширинанд.
 Э, мани сода чиҳо мегӯям,
 Чӣ шигифт аст, агар ҳарфи даҳони гул
 атре пошад,
 Суханаш ҳам тару ширин бошад?!

Ин чӣ ноёб нишот аст
 ту ро доштанам,
 На ки дар хотираҳо,
 Балки дар ҳозираҳо.

Ҳарф гуфтан бо ту
 Чун ҳаво хӯрдани баъд аз борон
 Ҷисму ҷонро бидихад тоза вузӯ.

Ман, ки бо бӯса бигирам
 дастатро бар даст,
 – Чӣ қадар лаззатбахш аст, --
 Ки равам хеш аз даст.

САБРИ ХУДОЙӢ

Ба ту, эй Худойи Борӣ,
ки ба адл мубтадоӣ,
Ба сипосу бо таҳайюр
ба лаб орам иддиое,
Ки бигӯ, чӣ сон таҳаммул
кунӣ ин фиребу найранг,
Дағалу касофату зишт
ҳама ҳиллаву дағое?
Ки яке ба пули дуздӣ
биравад ба хонаи ту,
Дигаре рабуда аз халқ
бикунад ба ту худойӣ.
Се дигар, ки ришва хӯрда,
бизияд тамом мурдор,
Ба яке ҳаром тавба-ш
бишавад чу Мустафое?!
Ба чунин табори Иблис,
ки надида ҳеч айём,
Ба Худову худфиребӣ
чӣ бувад зи ту сазое?!

Шавад ин суоли банда
зи ҳазор гӯша такрор,
Ту вале ҳама хамӯшӣ,--
чӣ хамӯшии расое.
Чӣ сабурие ту дорӣ,
ки надорад эч банда,
Чӣ тавонамат дигар гуфт,
ки ба асл ту Худойӣ!

БА «КАСАК»-ҲОВУ «ХАСАК»-ҲО

Мо сина кушуда ба фалакҳои кабудем,
 Бар олами он сӯи фалак дарби¹ вурудем.
 Ин даҳр чу бедор зи бедории дилҳост,
 Дар хоби гарон як мижа мо кай бигунудем?!
 Гар хирасаронро сари афкандагии мост,
 Мо ҳамсари тирожа² ба ҳар тори вучудем.
 Шукронаи табъе, ки замингир набошем,
 Умрест фалаксайр ба шаҳболи сурудем.
 Мо бар дари ҳар нокасу кас ҷабҳа насоем,
 Осуда аз онем, ки на дар пайи судем.
 Он ҷо, ки шумо бандаи падруду ғурубед,
 Мо шӯълаи субҳем, ки саршори дурудем.
 Фардои шумо н-омада гаштаст парерӯз,
 Ин ҳам сифати мост, ки дер омада зудем.
 Мурдоб, ки ҳар ҷост, ҷӣ бадбӯву касиф аст,
 Мо зинда ба ҳар мавҷ биоем, ки рӯдем.
 Хокистарӣ омӯзадамон ойинаи даҳр,
 В-арна ба гуҳар шӯълаи бедудаду дудем.

¹ дарб – дарвоза

² тирожа – тиру камон, қавси қузаҳ

* * *

Ман бол мекушоям то бар фалак фазоям,
В-арна ба ин пару бол баҳри чиву чароям?!
Чун мерасам ба нуҳсар бар рағми тираҷонҳо,
Нуҳ осмони дигар он сӯй во намоям.
Тайёраи дилу ҷон сайёраи фалакҳост
В-ин нест интиҳоям, ин аст ибтидоям.
Чун хӯшаҳои ангур Парвин, ки шаб дурахшад,
Сармаст дорад он нур чун ҷӯши бодахоям.
Боғе шукуфад аз ман дар дашти осмонҳо,
Ақлам ба дил бигуяд, ин аст муддаоям.
Шаб чилвагоҳи бум аст дар фарш, лек дар арш
Қақнус пар кашад бум аз гарди шӯълазоям.
Андар ғуруби гулгун бо хандаҳои дилхун
Як офтобам ар рафт, сад офтоб оям.
Нур асту медурахшад дар мӯҳраҳои чонам,
З-ин рӯ ба асли хокӣ аз нуриён фароям.
Аз кифру дин ҷӣ дорад таслими осмонҳо,
Ин аст ҷустуҷӯям то ҷон ба он гароям.

* * *

Бо ту ҳар чи рӯзҳоям офтобӣ, офтобӣ,
Бо ту ҳар чи шомҳоям моҳтобӣ, моҳтобӣ.
Орзуи ошиқона зистан дар ман шукуфад
Тоза аз нилуфару сабзу тар аз гулҳои обӣ.
Обшори гесувонат атр безад дар хиёбон,
Ранги лабҳои ту гирад лолаҳо сурху гулобӣ.
Пушти найзори мижгонат чӣ токистони ҳамр аст,
Мастам аз ангурии чашмат, батар аз ҳар шаробе!
Гуфтам оию дилам ёбад қарор андар канорат,
Омадию дил зи пешин беш дорад изтиробе.
Шаҳрбонуи маниву ҳар чӣ дар иқлими дил ҳаст
Маҳри шири модарат, гар дорад он ҳадду ҳисобе.
Дил ниҳам ман ҷойи поят, ту вале бедил шитобӣ,
Кош н-афтад аз «шитобат» «шин», намонад як «итобе».
Ҳар чӣ нозе мекунӣ, нозат кашам, ки нозҳоят
Чун ғазал дар дафтари Ҳофиз надорад интиҳобе.
Чун наёзад даст сӯят ҳар чӣ дасте ҳаст, ман лек
Даст аз ту барнатобам, то наёбам дастёбӣ.
То мабодо хоби нӯшини туро ёдам бидуздад,
Посбонии шаби ёди ту дорам, то ту хобӣ.
Гарчиам бедори шабҳо, эй хушо, дигар нагӯям
Дод аз он бедорхобӣ, дод аз он беёрхобӣ.

* * *

...Ҳам аз ҷавонии ҷонам ҷавонтар астӣ ту,
Нагӯямат ҷон, аз ҷон, ки ҷонтар астӣ ту.
Чи нисбатат ба ғизоли давону сарви равон,
Ки аз тамоми равонҳо равонтар астӣ ту.
Чу они ишқи ту набвад ҳазору як шабро,
Ба ним оне аз он достонтар астӣ ту.
Агарчи дар ту ҳама розҳои дил пайдост,
Аҷаб, ки худ зи муаммо ниҳонтар астӣ ту.
Ту мавҷи шӯълаи сабзӣ ба шоҳу барги ҷаман,
Зи жола бар руҳи гул хушнишонтар астӣ ту.
Ду ташнадил фақат аз ҳамдигар шавад сероб,
Агарчи ташна ману ташначонтар астӣ ту.
Чӣ сон нисор кунам дар вафои ту ду ҷаҳон,
Ки бевафо зи ҷаҳон ҳам ҷаҳонтар астӣ ту.

* * *

Агарчандам, ичозат не аз ин сӯ, гуфт, онсӯтар,
Ба оҳанги раво бошад, кучо ҳарфест хушрӯтар.
Ба зери пойи булбул хор дорам сад чаман гулро,
Агар лахте забон дорад аз он гулгунча хушгӯтар.
Чу дар барфи зимистон арчасон болида меояд,
Кучо меояд аз ӯ навбаҳоре сабзу хушбӯтар.
Намедонам, ҳақиқат ё ки худ афсона меояд,
Вале он гуна меояд, ки аз ҳар ду-ст дилчӯтар.
Чу метарсад, ки чашм обе хурад аз чашмаи чашмаш,
Кӣ аз чашмони оҳуяш тавонад гуфт тарсутар?!
Чӣ сон охир ғазал карданд чашмонро ба чодуӣ,
Надида дар азал чашме аз он ду чашм чодутар.
Саропойи ду оламо даво чӯйӣ ба тобу таб,
Наёбӣ ҳаб зи холи гӯшаи он лаб, ки дорутар.
Агар гаҳвораи ин нозхӯ аз осмон н-омад,
Чаро ҳар ҷо, ки по монад, шавад аз арш менӯтар.
Ҳама, эй дилбарони коғазӣ, истед яксӯтар,
Ҳамон ояд, к-ичозат медиҳад з-ин сӯй онсӯтар.

* * *

Саҳар чун ёдат овардам, навозид ин садо гӯшам,
Ки сад булбул ғазал сурх аст дар барги баногӯшам.
Ҳазор ангушти тарзахма занад дар боғҳо оҳанг
Зи рӯйи нутаи қалбам, ман аммо бе ту хомӯшам.
Маро ҳар тори ҳастӣ обшори савту оҳанг аст,
Вале дур аз канорат обшорони фаромӯшам.
Ба пеши пойи ту ҷорист чӯе тозаву урён,
Намедонӣ, чаро бо сабзааш аз чашм мепӯшам?
Саҳар хуршед мебинад, ки дасте мезанам бар об,
Зи об ойина медорад ба симосо бару дӯшам.
Шаҳи гардуни шаб гирад арӯси моҳро дар бар,
Шароби орзуятро ба чоми лола менӯшам.
Қиёми бодаи лабҳот бар ин ташна мегӯяд,
Ки гар имрӯз менӯшӣ, хуморовартар аз дӯшам.
Хумори дишабат дар сар, хумори дил, биё, ин ҷост,
Ки беш аз сад ҳазору як шаб аст имшаб, як оғӯшам.

* * *

Хонаам, то ки дар он нақши кадамҳои ту ҷо буд,
Чун туам ёр будӣ, хонаи ёрони Худо буд.
Гарчи олам ҳама ҷо ҷодаву сачҷодаи ишқ аст,
Ҷойи он хона вале то ту, ки буди-ш, ҷудо буд.
Он садо, ки зи варақ хӯрдани мусхаф бармехост,
На садо, балки диловезтаринҳои адо буд.
Арш мешуд фарш аз замзамаҳои малакутӣ,
Ишқи моро, ки мақом аз малакутӣ боло буд.
Шамъи бетобии мо тобиши сад маҳтобе дошт,
Дар сарои фалак аз равзани мо нуру ҷило буд.
Мо, ки нухғонаи афлок ба дил гунҷонидем,
Ноқучое, ки дар он хона нагунҷид, кучо буд?!
Ҳар чи ово задем, аммо ба ҷавобе нарасидем,
Аз ҳузураш ҳама даҳр арчи саропо ово буд.
Аз ҷӣ гуфтанд садо айни фано буду дигар ҳеч,
Ҳар ҷӣ аз ҳастии мо монд, ҳамин лек садо буд.¹

¹ Фурӯғ гуфта: «Танҳо садост, ки мемонад».

* * *

Дар дилам ёди лабат ханда зада, рӯъёй,
Кай, кучо шукуфтаст бад-ин раъноӣ?!
Чун наояд ба талабгории ту боди баҳор,
Гул шавад сурх ба наздат, ки чаманорой.
Равию хуш барӣ аз сари ман, хуш ҳолест,
Ойию ақл набозам, ки ту чун меоӣ?!
Аҳди лайлосифатӣ рафтаву бар даштам лек
Бикашонӣ Мачнунвор, магар саҳроӣ?!
Ман ба афсонаи ишқат чӣ тавонам афзуд,
Ки дар ин мӯъчиза худ тозатарин дунёй.
Ту агар мурғи бихиштӣ, ба чӣ доне оӣ,
Зи чӣ даст об хӯриву зи чӣ дастонҳоӣ?!
Агарат ними назар ҳаст ба шайдоиҳо,
Худ бубинӣ, ки ба ношайдой шайдой.
На маро тоби дар оғӯши ниғаҳ дидани ту,
На туро сӯйи ман оҳанги қадамфарсой.
Майи чандоташа бинам ба лабонат лабрез,
Кӯр бошам, ки кашам миннате аз миное.
Бирав, эй ёр, ки ёрои сабурим намонд,
Ману ин ташналабиву туву ин дарёй.

* * *

Ман аз табори хазонам, ту аз табори баҳор,
Бихи зард манам, ту шукуфта шохи анор.
Туй баҳору ба ту кӯтаҳ аст дасти хазон,
В-агар ба ту расадаш даст, мешавад гулзор.
Агар ки шӯълаи субҳам гузашту шаб омад,
Дар ин зуломи шабонам биё ту соиқавор.
Бисӯзиям ту бисӯзу бисозиям ту бисоз,
Ки шукр, ҳар чӣ кунӣ, гӯямат ҳазор-ҳазор.
Агар ба сохтанам даст ёзӣ, инак ман
В-агар ба сӯхтанам даст ёзӣ, инак нор.
Ту чун баҳор расиву шаванд яхҳо об,
Ҳазор чӯяи хушке шавад чу дарёбор.
Ту рӯди тозадамида, туро канор кучост,
Ки як дамат ба канор орему барем канор.
Аҷаб мадор, ки чун гӯям ин муҳол далер,
Ки як хаёли хаёлист ин ҳама гуфтор.

* * *

Хама гесӯи туро кард навозиш дастам,
Дар хама гесуят афтода ба зону ҳастам.
Дастам аз домани оғӯши ту чун кӯтаҳ буд,
Дигар уммеди дарозе ба чӣ ҳам мебастам.
Ҳама дар ишқ раҳи бастаи дил бикшоянд,
Ман вале рост гирифтам раҳу дар бунбастам.
Ҳама кӯшанд, ки аз банд раҳанд, аммо ман
Дар гулӯ ҳалқаи зулфат, гуфтам, ворастам.
Агар аз шаст гузаштем, нарафт аз мо шаст,
Хама гесӯи ту дар даст, магар дар шастам?!
Баски дар шасти худ акнун камакак мелофем,
Боварат нест, ки дар домани ҳафтадастам.
Халқ гӯянд, ки ҳафтоду афтод, эй кош,
Гӯяд ин мард ба ҳафтод, ки н-афтадастам.
Дилат, ар, ёр, гирифт аз гапи шасту ҳафтод,
Машканам шаст, ки гӯям: Ман аз ӯ нашкастам.
Пурсиям, к-ин ҳама аз мастӣ ё хушёрест,
Аҷаб аст ин ки на хушёраму на ҳам мастам.
Чун на хушёру на мастам, шояд сармастам,
Баски афтода хама гесуи ту дар дастам.

* * *

Эй сабзтарин сабз, зи Наврӯзи баҳорон,
Гулгунтарин аз лолаву аз лолаузорон,
Ин сабзиву сурхӣ ба ҳам омехт чӣ гуна,
Гар нестӣ аз тоифаи оташу борон.
Оташ ба дили мо заниву дашти шақоик,
Борониву дар санг бирӯй гулу торон.
Оҳанги ту дорад ба равиш чашмаи кӯхӣ,
Бо лаҳни ту хонанд саҳар селаи сорон.
Аз хандаи ту шӯъла занад чашми чароғам
В-аз гесуи ту мавҷ равад дар найзорон.
Ҳаргиз ба майи сурхи лабонат ба ду олам
Миннат кашам аз бодаву аз бодагусорон.
Шаб номи ту дар маҳфили гулҳо бишунидам,
Мерафт чу он чо сухан аз хешу таборон.
Дидам, ки гули сузиву нарғис ба тароват
Ҳастанд ба ту аз шумули шукргузорон.
Чун қор бигирӣ ба чаманзор ту, эй ёр,
Қошам, ки бигирӣ яке аз дастбақорон,
Азбаски миёни ҳама дилбохтагонат
Донанд маро бедили сарбохта ёрон.

* * *

Сабук, сабук ту биё, хамчу абр бар сари ман,
Ки гӯямат шавад абри баҳор ҳамсари ман.
Кучо бувад пари абре чу ту сабукпарвоз
Таҳи сипеҳр, паризодаи паровари ман?!
Ту дар фарози фарохо баланду болоӣ,
Ба он баландиву боло даро ту аз дари ман.
Биё, ба болиши ман сар бимон, ки дар шаби васл
Ситора вом барад Қаҳқашон зи бистари ман.
Зи Осмондара хоҳам гузашт дар парвоз
Агар ту ҳампари чонам шавӣ, кабӯтари ман.
Ба куйи ман бигузар чун насим боре ту,
Ки рашки боғ шавад кӯчаи муанбари ман.
Қасам ба покии шири модарат, ки маро
Фақат барои ту овардааст модари ман.
Маро чу бинӣ, гӯйӣ, ки з-афсарони ишқ
Ҳазор мартаба ошиқтар аст аскари ман.

* * *

Агар ғазал, ки бигӯйӣ, бигӯ тару тоза,
Ки оварад сухани кӯҳна хобу хамёза.
Ба як-ду ҳарфи куҳанкола нав нагардад шеър,
Арӯс мешавад оё ачуза бо ғоза?!
Чу нест сурату маънии тоза дар шеърат,
Кучо қабул ояд бо ҳазор шероза.
Ду байт гуфтӣ ё на, валеқ даъвоят
Чу устои ғазал беҳад асту андоза.
Дар он ду байти ҳасӣ гирифта овозат,
Валеқ ҳар нафасӣ дар талоши овоза.
Чу сар кашида ба гардун ҳазор кохи ғазал,
Чӣ ноз мекунӣ он чо ба ними як коза?!
Ту пеш з-он ки қадам бар ҳади ғазал монӣ,
Бубин, дараш ба кучову кучост дарвоза!

* * *

Дилхоста аз манзараҳоям рухи ёр аст,
Бе манзари ӯ манзараҳоям ба чӣ қор аст?!
Дар ҳанчараҳо нест навое, агар ӯ нест,
Дар панчараҳоям, агар ӯ ҳаст, баҳор аст.
На, на, ғалате рафт, дар ин ҳарф, ки гуфтам,
Худ панчараҳо дар қадамаш боғи ҳазор аст.
Бо ӯ шаҷари хушку таре ғарқи шукуфтан,
Бо ӯ зи ҳама шохи чаман шеър нисор аст.
Дар раҳгузараш хор шавад сабз чу сунбул,
Хор аз нафаси ёр арӯси гули хор аст.
Андар қаду боло-ш, ки ин сурху сафед аст,
Садбарги сафед аст, ки дар шохи анор аст.
Аз сурху сафеди лабу рухсори чу субҳаш
Дар қону дилам шӯълаи сад бўсу канор аст.
Ҳарфи маю хамр амри газоф аст ба пешаш,
Аз хамр чӣ гӯйӣ ту ба чашме, ки хумор аст.
Чун нобтар аз чашму лабаш шеъри таре нест,
Дигар ҳама ҳарфе, ки бигӯянд, шиор аст.

* * *

Бичархон домани гулбаргиятро, то ба чарх оям,
Биларзон он ду себатро, ки бар чонам биафзоям.
Зи ракси шохаҳо дар бод рафтори ту раксонтар,
Ба чарх ойӣ, ачаб дорам, ки чун дар чой барчоям.
Раҳо кун обшори гесувонатро, ки ҳар тораш
Ҳазорон савт ангезад ба ҳар як тори аъзоям.
Агар ором меойӣ, чу нилуфар дар об астӣ,
Занӣ аз раҳ мусалмонро, ки гӯяд маҳви Будоям.
Гули ман, месазад оё, ки дар айни шукуфтанҳо,
Ту байни боғу ман бо доғи ишки ту шукуфоям?
Чӣ донам ҳадди ҳуснатро, вале бар гулшан ойӣ ту,
Кучо гулро бувад ёрои даъвое, ки раъноям.
Чу даъвии чаманорой аз гулҳо дигар н-ояд,
Чаманро бо ту н-ороям, чӣ сонаш дигар ороям?
Ба ин зебоии яктову бемонанд, медонӣ,
Ки чун зебоии яктои ту танҳои танҳоям.
Биёву ин ду танҳой ба ҳам оmez, то гӯям,
Мазан ҳарфе зи танҳой, ки ман бо ёр манҳоям.

* * *

Чӣ лабе, лаболаби чон, ба лабат чӣ сон бигирам,
Ки агар ба лаб бигирам, лаби ту ба лаб бимирам.
Ба Худо, агар намирам, дигарам ба ҳар ду олам
На мариз гардам аз дард, на зи ҳеч марг мирам.
Ҳама тан ҳаёт гардам, ки ба шукри ту бигӯям,
Салавот бар лабонат, ки мамотнопазирам.
Дигарам ба чор хангом ба лаб ин сухан шукуфад,
Ки ман аз баҳору аз ишқ ба ҳамешагӣ сафирам.
Ту бибор бар сари ман чу зи новдон, аё абр,
Ки каме фурия аз таб, дигар арчи на кавирам.
Чӣ ниёз бар шақоик, ба чамоли сурху сабзаш,
Ки ҳазор дашт лола бишукуфта дар замирам.
На ба кони ҳафт иқлим ба хулуси ту заре ҳаст,
Ба ҳама аёри холис ту зарию ман зарирам.
Азалу абад надида яки дилсупурда чун ман,
Ба ҷаҳони ишқ ҳарчанд на ҳам аввалу ахирам.
Ва ба сӯям арки суе бизанад ситораи ту,
Хичил офтоб гардад зи маҳу шаби мунирам.
Ба сипосу шукри ишқат гузарам зи хоксорӣ,
Ту, ки ишқи беназирӣ, ба ту ёри беназирам.

* * *

Ғазале агар нагӯям ба ғизоли хушхироме,
Магар аз сухансарой бирасам ба кому номе,
Ки ғизоли ман ба лаб ҳеч ба чуз аз ғазал нагирад,
Ба ғазал фақат диҳад нӯш зи лаби чу лола чоме.
Вай агарчи ёсаминбарг¹ расад аз куруни вусто,
Ғазале бихоҳад аммо ба таровати тамоме.
Ғазале чу ишқ онӣ, ҳама лек абадзамонӣ,
Ки манаш чӣ гуна гӯям ғазале дар ин мақоме?!
Ман агарчи шеваи нав хушам ояд аз суханвар,
Вале чун сухан тавон гуфт ба чунин як эҳтишоме?
Ба фалак чунон баланд ўст, ки ба хокиён-ш набвад,
На ҷавоб бар суоле, на алайк бар саломе.
На ба заррае писандад, ба ҷаҳон ҳар он чӣ ҳастист,
Ҳама дар ҳавои рӯёст, ки надорад эч номе.
Ману хомаи сияҳкор ба саҳифаи сафедде,
Ки ба оташе зи бўсаш бипазам хаёли хоме
Ва агар писанд н-ояд ғазале, ки навқадимист,
Бувадаш бароям, эй кош, чу паёмаде паёме,
Ки магар ғазал нагӯям ба ғизоли хушхироме
Ва дар ин сухансарой гузарам зи ному коме.

¹ Рӯдакӣ гуфта: Ба бўса нақш кунам барги ёсамини туро.

* * *

Чӣ мебинӣ ба мӯҳои сафеди ман, баҳор аст ин,
Зимистон дил диҳӣ бар шохи гул, фарҷоми кор аст ин.
Чу дил гарм аст, механдад ба сурҳӣ лола дар чехра,
Агарчи шукри хуршедаш бувад, кони шарор аст ин.
Чунон дастон ба ҳам печанду лабҳо ҳам ба лаб часпанд,
Ки гул гӯяд ба булбул, ки, бубин, бӯсу канор аст ин.
Чу мурғи субҳро дар шохи дил бинӣ ғазалпардоз,
Чӣ гӯйӣ аз ҳазоре ту, ки рашки сад ҳазор аст ин.
Шабе саршор оям аз майи ангурии чашмаш,
Дигар ҳаргиз ба худ н-оям, ки хамри дар хумор аст ин.
Ба дашти орзуҳо мепарад гулгуни зарринбол,
Чӣ сон аз ёли ӯ гирам, ки гӯйӣ шаҳсавор аст ин.
Чӣ меҷӯйӣ, ту, эй дил, марказ ин дунёву укборо,
Ки нақши пой ӯ гӯяд, ду дунёро мадор аст ин.
Ман акнун чун Замин дар гирди тири хеш мечархам,
Ки меҳру моҳ мегӯянд, моро ҳам қарор аст ин.
Чӣ мӯъҷиз боз дорад Кирдгори ман, вале ҳоло
Яқинан беҳтарин аз мӯъҷизоти Кирдгор аст ин.

* * *

Дигар чонам ба лаб омад, ки лаб дар лаб шавад бо ту,
Талаб бар толибон бигзораду матлаб шавад бо ту.
Чу ёрони Худо шабҳо ба лаб доранд « ё рабҳо»,
Чу номатро ба лаб орам, шабе « ё раб» шавад бо ту.
Тану чонам зи дурият ҳазорон тобу таб дорад,
Дар оташхези оғӯшат раҳо аз таб шавад бо ту.
Ҳама хоҳанд аз Яздон шавад, к-имрӯзашон фардо,
Манат хоҳам, ки пасфардои ман имшаб шавад бо ту.
Ту чун абри баҳоронӣ, ки пур аз атри боронӣ,
Чу бар ҳар дашт меойӣ, пур аз машраб шавад бо ту.
Фақат равшан шавад оё ба як наззораат гардун,
Ки ҳар санги сияҳ ҳам дар замин кавкаб шавад бо ту.
Агар дил баҳра гирад аз саводи чашми чодуят,
Китоби ишқ во бигзораду мактаб шавад бо ту.
Ман аз тадриси чашмонат фақат як дарс мецоҳам,
Ки омӯзад, шаби ман рӯзу рӯзам шаб шавад бо ту.

* * *

Савора омадаам, то пиёда сози ту,
Ба пойи ишқ равонам ба чода сози ту.
Агар ба ҳарзасаворӣ зи хештан коҳам,
Маро ба бўсу канорат зиёда сози ту.
Агар хумори ниҳонам ба шохи токистон,
Кашониям зи раги току бода сози ту.
Гадойи даргаҳи худро, агар дилат хоҳад,
Ба ҳафт иқлиме шоҳзода сози ту.
Шабе, ки аз ғаму дарди чаҳон дилам гирад,
Ба як табассуми худ дилкушода сози ту.
Ҳазор мӯъчиза бошад туро ба ҳар нафасе,
Вале кучой якеро ирода сози ту.
Чӣ беш банду гирехе ба кори ишқ уфтад,
Бувад, ки дар хамаи зулфат кушода сози ту.
Мураккабии раҳи ишқро, агар бо ман,
Чӣ мушкил аст, ба як бўса сода сози ту?!

* * *

Биё, биё, гули ман, аз хаёл бар дида,
Чунонки меравӣ аз боғҳо ту гул чида.
Чароғи лолаи рӯят дилам чунон афрӯхт,
Ки гашт синаи ман пурзиётар аз дида.
Дар орзуи рухат гул шукуфт дар дили ман,
Баҳори нағма шудам, ҳарфе аз ту нашнида.
Лабат ба сурхтарин гунчаҳо, ки ранг омӯхт,
Бигашт гул ба ду рӯ сурх аз ту шармида.
Ба навниҳоли қадат як баҳор гунча шукуфт,
Як осмон ба паят буд ситора рахшида.
Чу рафт сайри забонҳо ҳикояти ишқам,
Дигар намонд дар ин шаҳр гӯши нашнида.
Ба васфи қомати сабзат забони ман шуд сабз,
Ситорабор бишуд ҳар саҳифа сурхида.
Чунон ба ёди ту лабрес шуд саропоям,
Ки рафтаам дигар аз худ, ба худ нагунчида.

* * *

Касе чу ман натавонад суруди ишқи ту гуфт,
Ки офарида маро бо ту Кирдгорам чуфт.
Ба гулситон чу расид аз навои ман лаҳне,
Дигар гуле ғазал аз ҳеч булбуле нашнуфт.
Агарки булбули бедард ошиқи гул буд,
Магар хуроккашон айни нози гул мехуфт?!
Чӣ ошиқе, ки ба ҳар гул суруд яксон хонд,
Чӣ дилбаре, ки суруди куҳансаро пазруфт?!
Ба тор-тораи зулфат навин ғазал гӯям,
Гуҳар ба ҳар қадамат тоза-тоза хоҳам суфт.
Чу чилваҳои туро дид ҳар кӣ дар ғазалам,
Касе намонда, ки ӯ бо ҳазор дил н-ошуфт.
Ба бениҳояти ишқат кучост укёнус,
Ки ман ба ин дили танге тавонамаш бинхуфт?
Агар ба зарраи лутфе зи ман ту чон хоӣ,
Чунин муомала, баҳри Худо, ки бошад муфт.
Вале ба ин ҳама дигар бас аст гуфту шунуфт,
Касе чу ман натавонад суруди ишқи ту гуфт.

* * *

Биё, эй дилбари якто, ки гӯям шеъри яктоё,
Ки яктой набошад баҳра чуз танҳо ба танҳое.
Маҳу хуршед дигар – дигаранд, аммо ҳамонанданд,
Ба зебоии яктои ту аммо нест ҳамтоё.
Ту як сӯ офтобу як су абрӣ, осмонастӣ,
Ки борону камони атласаш дорад тамошоё.
Саробе мешавад аз гӯшаи чашмат шароби ноб,
Чунон мӯъҷиз кучо меояд аз Исову Мӯсоё?!
Ду оҳуи ту шери чангалиро мезанад занчир,
Мусалмон мешавад аз чашми тарсуи ту тарсоё.
Манам, ки гаштаам кайҳо ба нози ишқи ту таслим,
Дигар занчирбандии туро дорам таманноё.
Зи атри бомдодии баҳорам хушдимоғӣ нест,
Чу дар шомам напечад накҳати зулфи сумансоё.
Ба оҳанги сабо гар мекушой гунчаи лабро,
Дигар чун мекунад булбул ба боғ оҳанги овое.
Чаман аз нахли сабзи коматат мадҷуни сарсабзист,
Шукуфа-ст аз лаби сурхи ту мафтуни шукуфой.
Ба боғи ошноият, чӣ бошад, раҳ диҳӣ як шаб,
Ки ман дар пушти дар дорам ҳамин танҳо таваллоё.

ҒАЗАЛИ БЎСА

Шаб дар лабаш шукуфид як лолазор бӯса,
Шаб буду лолачинӣ, лаб буду кор бӯса.
Шаб буду хобу рӯъё саршори бӯсу оғӯш,
Субҳ омаду ҳақиқат ку он ҳазор бӯса?!
Эъҷози бӯсаи ӯ кай дошт навбаҳоре,
Ҷонро, ки сабзтар қард аз сад баҳор бӯса.
Эй торами гуҳарбор, бар ибрати лаби ёр
Чун офтобборон як бор бор бӯса.
То лолаи лабонаш гӯё қунад мани лол,
Садҳо забон, ки дорад дар ихтиёр бӯса.
Гунчишки орзуям бошад, ки аз лабонаш
Рӯзе ба ҷойи дона чинад ҳазор бӯса.
Дармони ҳар чӣ тарёк чун нест ғайри тарёк,
Дармони бӯсабеҳуш бошад ба кор бӯса.
Ин ёри бӯсахоҳат, к-аз бӯсае зи ҳуш рафт,
Ҳаргиз ба ҳуш н-ояд бо се - чаҳор бӯса.
Тадбири хушманди-ш дигар ба чуз ҳамин нест,
Тангаш гирифтан оғӯш додан ҳазор бӯса.

* * *

Эй кош, ки як шаб зи сари меҳр даройӣ
Дар оғушам он гуна, ки дар хоби ман ойӣ.
Нозуктарам аз ноз навозию надонам,
Чонро бирабойӣ зи танам ё бифазойӣ?!
Он лаззати оғӯши ту дар ҳеч зане нест,
Шояд ки паризодаи нухтуи самойӣ.
Рӯзе ба сарам соя кунад боли баландат,
Ояд тахи боли ту ҳумое ба ҳумойӣ.
Як боғи пур аз ҳамр дар оғӯши ту сабз аст,
Кай ташнадилонро бирасад фасли чашойӣ?!
Аз накхати гулбоди баҳорон ҳама мастанд,
Чун охуи симин сари куҳ чилва намойӣ.
Ёде ба сарат нест зи дилдодаи бехеш,
Бо ин ҳама беҳушии худ хушрабойӣ.
Донад касе оё, ки улухияти ин ишқ,
Ҳатто набувад ҳеч ба дастони худойӣ.
Олам ҳама ҳарф асту дар ин олами пурҳарф
Ишки ту маро ҳарфи нахуст асту ниҳойӣ.

* * *

Ин чӣ чашму чӣ нигоҳу чӣ табассум, чӣ такаллум,
Ин чӣ оху, ки ба пушти дили уфтода занад сум.
Оҳуву шоҳаи гул, муъчизи ҳусни ду ҷаҳон ӯ
Карда дар рафтани дар қомату рухсор таҷассум.
Байни он дашту гулистон, ки мақоми дилу ҷон аст,
Чӣ аҷобат, ки қунад ин дили дилсӯхта раҳ гум.
Кӣ тавонад, ки бигӯяд, чӣ тазодест дар он чашм,
Чашмаи ҷодуву сеҳр аст мағар, ё ки тараҳҳум?!
Эй, ки масти майи хумбед, бидонед, ки ҳаргиз
Мастии чашми хумораш набувад ҳеч ба сад хум.
Мову уммеди хумори ниғаҳе ҳаст аз он чашм,
Ин чӣ чуръат, чӣ часорат, чӣ тақозо, чӣ таваҳҳум?!
Ҳар чӣ моро расад аз шоҳаи гул, роиҳа ё хор,
Мову сад узри тасаннову ташаккур, на тазаллум.
Беш аз ин, то ки нафас боқиву дар ҷон рамақе ҳаст,
Номи зебош ба дил замзама созему тараннум.

* * *

Навбаҳори ман кучойӣ, тирамоҳи ман гузашт,
Аз дили ҳар чор фасли сол оҳи ман гузашт.
Роҳи як умр аст, гуфтӣ, дар миёни мову ту,
Оҳ, аз он буроҳа умре, ки зи роҳи ман гузашт.
Қаҳқашон акнун ба чашмам қаҳнишоне беш нест,
Чун зи тоқи осмон хуршеду моҳи ман гузашт.
Қош, метобид моҳи рӯйи ту бар ман шабе,
То бигӯям, фарри он шаб аз пагоҳи ман гузашт.
Чашми зоҳирбин, ки сурат диду сиратро надид,
Бо кӣ бояд гуфт он чӣ, к-аз нигоҳи ман гузашт.
Шиквае ҳам бар лабам аз додбахши даҳр нест,
Гарчи додамро надоду додхоҳи ман гузашт.
Қумлаи аҳли башарро устухон мешуд сафед,
З-он ситамҳое, ки бар мӯйи сиёҳи ман гузашт.
Пас Худое, ки баҳорам дода буд дар тирамоҳ,
Бо баҳораш ҳар чӣ кардам, аз гуноҳи ман гузашт.

* * *

Дигар сухан на ба кор ояду суханвар ҳам,
Ки гашта кори чаҳон соф дарҳаму барҳам.
Дили дунимаи шоир, ки хеш хунполост,
Магар ба реш тавонад ниҳодан ӯ марҳам.
Каломи ҳақ кӣ зи авзои вақт хоҳад гуфт,
Ки дар замона на дил монду на диловар ҳам.
Чу мурғакон шуда аз тарси чон ҳамӯш ба боғ,
Дигар ба гӯш хуш ояд садои қар-қар ҳам.
Чунин муомала адл аст агар, кӣ медонад,
Ки додбахш кучо монду доду довар ҳам.
Дурӯғу рост даромехт ончунон бо ҳам,
Ки тафриқат натавон кард шакку бовар ҳам.
Чу оварӣ сухан аз ёру ёварӣ, аҷаб аст,
Гарат ба ханда нагиранд ёру ёвар ҳам.
Уқоби шоҳиву шоҳин зи бас замингиранд,
Намонда дар таҳи гардун яке паровар ҳам.
Чу дар замину само роҳҳо ба бунбастанд,
Ниёз чун барам акнун ба роҳу раҳбар ҳам?!

* * *

Танҳо зи ҳам ҷудову ҷудо ҷон набуду нест,
Танро ба ҷони шефта ручхон набуду нест.
Азбаски ман кам аз танаму ҷони ҷон туй,
Дур аз барат ба як нафас имкон набуду нест.
Дар хайратам, ки бе ту ҷӣ сон зинда будаам,
Бе ҷони ҷон, ки зистан осон набуду нест.
Аз ҳарфи ман, ки атр чаман дар чаман бирафт,
Дигар ҳавои тарфи ту пинҳон набуду нест.
Ҳар гунчае агарчи шукуфт аз нигоҳи ту,
Наргис вале ҷу чашми ту хайрон набуду нест.
Дилро, ки дар бихишти барин дил гирифтааст,
Ҷуз боғҳои ёди ту сайрон набуду нест.
Кас дид агар рухатро, ҳатто ба хоби шаб,
Аз рӯи даҳр рафта пушаймон набуду нест.
Ёдат, ки дар дилам бувад, аз марг эминам,
Бо хотират маро хатари ҷон набуду нест.
Сад ҷон агарки буд маро, мефишондамат,
Як ҷон, ки ҳеч қобили эҳсон набуду нест.
Ҳаргиз надошт қадри пашизе ду олаамат,
Инсон агар таронаи инсон набуду нест?!

**ЧАМАНИ
ИШҚУ АНДЕША**

(дубайтӣ, рубоиёт
ва байтҳо)

ДУБАЙТИҲО

БИБОРӢ, БОР...

Сафо мебоядат чун осмонҳо,
 Ки софӣ оядат бар чисму чонҳо.
 Чӣ абрӣ, ки чакишҳоят ҳисобист,
 Биборӣ, рез, чун аз новдонҳо.

УМРФИЗО

Расад рӯзе, ситоям умри худро,
 Накӯ фоле кушоям умри худро.
 Ба рағми марг коҳад хомаи ман,
 Ба ҳар байте физоям умри худро.

ФАРЗАНД

Туро меоварад модар ба дунё
 Барои модари кишвар ба дунё.
 Чу рӯзат мерасад, бошад, бимирӣ,
 Ту чун фарзанди баҳру бар ба дунё.

САР БАРДОРАМ ИН ЧО

Ба беқадрӣ мақоме дорам ин чо,
 На коре дораму даркорам ин чо.
 Агар рӯзе ба чое сар гузорам,
 Вале он рӯз сар бардорам ин чо.

РОЗИ ҲАСТӢ

Чӣ мечӯӣ ту асрори абадро,
Сир аз гаҳвора то кунчи лаҳадро.
Тамоми рози ҳастӣ мешиносӣ,
Агар донӣ ту фарқи неку бадро.

ДАР ЧОӢИ МО БОШ

Ту моро бад мабин, баҳри Худоро,
Ки бадмеҳри-т на чандон гуворо.
Фақат боре, биё, дар чойи мо бош,
Ки донӣ, мерасад аз ту чӣ моро.

ДУ МОӢИИ ТИЛЛО

Кучо шоме ба зебоии рӯё
Чу шомии соҳили заррини дарё.
Лаби дарё туро ин шом дидам,
Танат - дарё, ба ду моӢии тилло.

ВАТАНӢОИ ВАТАНӢО

Туро хоҳам, туро, танҳои танҳо,
Ки бар ҷон омадам аз мову манҳо.
Ватан гар дар ватан рӯзе наёбам,
Ту бошиям ватан чойи ватанҳо.

ЧАШМЕ БАР ДАРУН

Дари дилро ба хайр, андеш, бикшо,
Ки пешат дар набандад, пеш бикшо.
Чаҳон гаштию чизеро надидӣ,
Кунун чашме даруни хеш бикшо.

ХАРСАНГИ ФАРДО

Ба гӯшат нест гар оҳанги фардо,
Наёбӣ ҳеҷ амон аз нанги фардо.
Гар имрӯзат ба фардо нест ҳамсанг,
Туро сар бишканад харсанги фардо.

ПЕШОБАҒАЛИ ЁР

Кушодам тукмаи пешобағалро,
Зи хотир бурдам айёму маҳалро.
Нагирӣ бар ҳасе кишваркушой,
Агар донӣ, ахири он амалро.

ТАНҲО ТУ БОШӢ

Зи гулҳоям хуш ояд гулбаданҳо,
Ба Ёсину санамҳо ёсуманҳо.
Зи танҳой бихиште хуштарам нест,
Чу дар танҳоиям бошӣ ту танҳо.

ЧАРОҒИ РАҲНАМО

Зи по уфтанд хумҳо аз майи мо,
Найистонро ба шӯр орад найи мо.
Ба раҳгумкардагон дар зулмати шаб
Чароғи раҳнамо гардад пайи мо.

РАНГИНКАМОНИ ОРЗУҲО

Ниҳоят ёфтам дар чустучӯҳо
Туро, эй навбахори рангубӯҳо.
Ҷаҳон беранг бе ту буд, туй, ту,
Маро рангинкамони орзуҳо.

БУБАХШО, ДИЛ

Дило, бар шавқи ноёбам, бубахшо,
Ба ин завқи табу тобам, бубахшо.
Агар сангиндиге обат кунад боз,
Бубахшо, эй дили обам, бубахшо!

БА ДОНАНДАИ РҶҲУ РАВОНҲО

Ту, эй донандаи рӯху равонҳо,
Ба ақлу рой хусни дostonҳо,
Чу ҳурие ба гардун меравӣ ту,
Фаро ё мерасӣ аз осмонҳо?!

БА ШЕРИ ДИЛБАРОН

Кучоӣ, шери чангалҳои зебо,
Фурӯғу чилваӣ ёли фиребо,
Ки бе ту байни ин рӯбахмизочон,
Ба ҷон омад маро ҷони шикебо.

МАҲТОБНҶШӢ

Зулоли чашма буд заррин зи маҳтоб,
Канори чашма мо бо чашми беҳоб.
Ба ташна косаи обе бидодӣ,
Чӣ маҳтобе бинӯшидам ба он об.

ПАЁМ

Паём аз боғи гулҳо омад имшаб,
Ки шуд ҷоми лабон аз ҳам лаболаб.
Магар хуршед ин шаб мебарояд,
Ки нӯшад шабнами гулро шабошаб.

КУЛОҲИ АҚЛ

Бувад сарчашмаро фарке зи поёб,
Тафовутҳои сар аз пой дарёб.
Сари бесар чӣ бисёр аст, аммо
Кулоҳи ақл ноёб аст, ноёб.

ИСОВУ ОСӢ

Занандат силие, Исои маслуб,
Ту гуфтӢ, рӯйи дигар дорияш хуб.
Ту, ки пайғамбарӢ, ин метавонӢ,
Мани осӢ кунам-ш аммо лагадкӯб.

ЭӢ КОШ, ГӢЙӢ...

Ба ёдат боз ҳам бедорам имшаб,
Азизу хуштарат медорам имшаб.
Ба хоби нози хеш, эӢ кош, гӢйӢ,
Ки ӯ он ҷову ман беёрам имшаб.

АӢБ

Дилам бе ишқи ту кӯшиданӢ нест,
Ки ҷуз нӯши лабат нӯшиданӢ нест.
ЧӢ сон ин айбро аз халқ пӯшам,
Ки домони тарам пӯшиданӢ нест.

МАРДУМГИЁХ

Агарчи дар дилам сад сина оҳ аст,
Зи як лутфи ту нашкуфтан гуноҳ аст,
Ки ту поро агар бар хор монӢ,
Пагоҳаш бингарӢ, мардумгиёҳ аст.

ОДАМУ НООДАМӢ

Худованде, ки Одам ном додат,
Фаротар аз малак маснад ниҳодат.
Мурод аз одамӣ чун одамӣ аст,
Чаро ноодамӣ бошад муродат.

БЕНИҲОЯТ

Чӣ сон, эй бебаҳо, созам раҳоят,
Ки ҳар кӣ дид, донад бебаҳоят.
Чу мечӯям раҳе дар олами ишк,
Ниҳоятҳо туй дар бениҳоят.

ХУМОРУ МАСТ

Агар ҳам сар ба сар аз даст мерафт,
На як газ аз баландӣ паст мерафт.
Набудаш бими оташҳои дӯзах,
Ки омад дар хумору маст мерафт.

МЕҲМОННАВОЗИИ ДИЛБАР

Биё, гуфтӣ, маро, аммо дилам нест,
Маро ин бедилӣ оё ситам нест?
Чӣ сон меҳмоннавозие ту дорӣ,
Ки дар хонат ба чуз дарду алам нест?!

МОҲЕ ГАРМТАР АЗ ОФТОБ

Қиёмат мекунад чашмат, ки хоб аст,
Ба бедори-ш шӯри беҳисоб аст.
Ту мохе дар миёни ахтаронӣ,
Махе, ки гармтар аз офтоб аст.

СИЁҲИЮ САФЕДӢ

Тамоми ноумедӣ аз умедест,
Ки ҳарчо мотам аст, анҷоми идест.
На розе беш аз ин дорад ду олам,
Чаҳон ҷанги сиёҳию сафедист.

ҲУББИ ВАТАН

Агарчи аз Ватан хуштар сухан нест,
Чӣ созам гар варо, парвои ман нест.
Дигар ҳубби ватан моро маёмӯз,
Ватан марбути як гӯру кафан нест.

ПАНОҲАНДА

Чӣ роҳе меравӣ, мирам ба роҳат,
Паноҳанда шавам ман дар паноҳат.
Азизам, ҳеч медонӣ, ки дар даҳр
Сафеди рӯзи ман чашми сиёҳат.

ҒУНЧАИ ЭҲСОС

Лабат дар ханда шуд, гелос бишкуфт,
Раҳо шуд гесувонат, ёс бишкуфт.
Аз он рангу аз он атре, ки мерехт,
Ҷаҳон дар ғунчаи эҳсос бишкуфт.

СОЛИ НУРӢ

Садои хандаат софу булӯрист,
Ҳавои омадат савти сурурест.
Аз он ки хубҳоро хуби хубӣ,
Висол оневу ҳаҷрат соли нурист.

МИРАМ ДАР САВОБАТ

Ман ин чову ҳаёли ҳусни нобат,
Ту он чову висоли дерёбат.
Агар дар ишки ту дорам гуноҳе,
Ту коре кун, ки мирам дар савобат.

ПОКИИ ШАБНАМ

Шаби зулфат саҳар атри дигар дошт,
Ки гулшанро зи хоби ноз бардошт.
Чӣ чойи таънаи рухбозии гул,
Ки шабнам ҳам саҳар домони тар дошт.

ЛАБРЕЗИ ДАРД

Бидидам ҳар касе аз халқ фард аст,
Тачаллигоҳи мардиҳои мард аст.
Аҷаб рӯде маро дар сина чорист,
Ки соҳилхош ҳам лабрези дард аст.

ПИРОҲАНИ РАНГИНКАМОН

Ба зери чатри ту сад бӯстон аст,
Шамими атри ту сад гулситон аст.
Баҳори осмонӣ гар набошӣ,
Чаро пироханат рангинкамон аст?!

ИШҚ

Мағӯ гул аз ҳаво борад, ки ишқ аст,
Мағӯ булбул ба гул зорад, ки ишқ аст.
Агар сад қуфл дорад хонаи ёр,
Калиди яккае дорад, ки ишқ аст.

ОСЕМАСАР

Саворе ончунон метохт дар дашт,
Ки шаш гашташ замину осмон ҳашт.
Чунон осемасар ӯ чанг бардошт,
Ки худ «андар губори роҳ гум гашт»¹

¹ Аз Шаҳром Шамспур, шоири Эрон

ЛОФИ УҚОБИ

Далерию часоратро баҳо нест,
Касе, бешак, аз ин даъво раҳо нест.
Ту лофӣ аз катак, мо лек донем,
Катак ҷойи уқоби қуллаҳо нест.

ГИРДИ ОҒТОБ

Само сайрони бод асту саҳоб аст,
Саҳоб аз дасти бод андар шитоб аст.
Ба гирди ту, ки мегардам аҷаб нест,
Замин гардон ба гирди оғтоб аст.

БЕНОЛА

Ғаме дорам, ки наздаш Қоф гард аст,
Табе, ки оташи сад кӯра сард аст.
Вале бо ин ҳама гӯям, ки, эй дил,
Касе гар заррае нолад, на мард аст.

ҒАЗАЛҒҮИИ ҲОФИЗ

Ту ҳолоиву пеш аз ту кӣ будаст,
Агар будаст, чун дил мерабудаст.
Аҷаб дорад ғазалгӯии Ҳофиз,
Ту ро боре надида чун сурудаст?!

БОЛОИ ТУ

Ба болои сарам моҳи ту метофт,
Ду чашмони сарам роҳи ту мекофт.
Сарам сад бор меовехт худро,
Агар доре ба болои ту меёфт.

ТААЧҚУБИ ПАРВОНА

Бизад парвона пар, то шамъ бишкуфт,
Пасон восӯхту бар анҷуман гуфт:
Аҷаб дорам ман аз Мачнуни Лайло,
Ки аз сидку вафо бе ман сухан гуфт.

БОНГИ ЛОФ

Ҳама бонги зафар, аммо зафар нест,
Ҳама лофи ҳунар, аммо ҳунар нест.
Ҳама даъват ба кӯйи бахту тахт аст,
Ба кӯе то расӣ, як курраҳар нест.

САРЕ ДОРАМ АГАР...

Баҳори ман чамоли дилбари туст,
Кушоди ҳар муродам дар бари туст.
Ба дунёи сару сарвармақомон
Саре дорам агар, он бар дари туст.

СУҶУДИ ОФТОБ

Чӣ ҳарбе дар шимолу дар ҷануб аст,
Ки олам арсаи нохубу хуб аст.
Тулӯи мо замони сарфарозист,
Сучуди офтоб андар ғуруб аст.

ШОҲРОҲУ ЧОҲ

Туро ҳар нақши по сад бӯсагоҳ аст,
Маро дар рафтани сад сина оҳ аст.
Раҳат, ки бар ман орад, шоҳроҳ аст,
Раҳе, к-аз ман барад, сад радда чоҳ аст.

НА ХАСЕ БЕОРЗУ

Башар ҳар чо ҳалоки ҷустуҷӯест,
Касеро бо хасе ҳам гуфтугӯест.
Чу бинам як хасе беорзу нест,
Гузаштан з-орзуям орзуест.

АНБОЗ

Ҷаҳон соз аст агар, ҷуз сози ман нест,
Ҷаҳон роз аст агар, ҷуз рози ман нест.
Надорам бо малак ҳарфеву коре,
Ки фардо ҷуз Худо анбози ман нест.

ЗОҒЕВУ САД ДОҒЕ

Агар ҳар зоғ шод аз боғ будаст,
Чӣ боғе дар фироқи зоғ будаст.
Шунидам, ҳар кучо «зоғеву доғе»,
Чу дидам, зоғеву сад доғ будаст.

МОДАРЗОД

Чунонам ошику саршору сармаст,
Намедонам маро бо ту кӣ пайваст.
Аз он рӯзе, ки зодам, бедилам ман,
Магар дилдода модарзод ҳам ҳаст?!

БЕАНДОЗА

Магар дар шаҳри ишқ овозае нест,
Аз ин дилгашта ҳарфи тозае нест.
Чу беандоза буд ишқи ту дар дил,
Ба дардаш низ ҳам андозае нест.

ДАМЕВУ ОЛАМЕ

Агар дар зиндагӣ бешу каме ҳаст,
Навои ишқро зеру баме ҳаст.
Чӣ гӯед аз чахону они ошик,
Ки онро дар даме сад оламе ҳаст.

НОШИНОВАР

Ба якрангии худ дунё дуранг аст,
Ба чаши буздилон гурба паланг аст.
Шиновар нестӣ, дарё марав ту,
Ки дарё ношиноварро наҳанг аст.

ФАҲРИ ОСМОНҲО

Ба авчи кибриёат остонҳост,
Бузургию шукӯҳат дostonҳост.
На он мӯрӣ, ки зери хок бошӣ,
Ту инсонӣ, ки фаҳри осмонҳост.

ЧАТРИ БАҲОР

На дашт аст ин, ки барқи лолазор аст,
Маро ин чо ба барги лола қор аст.
Чӣ сон доман тавонӣ тар нақардан,
Агар чатри сарат абри баҳор аст?!

ГҶШУ РАЪД

Дубайтиҳои ман оҳу алам нест,
Заифӣ шеваи марди ачам нест.
Ҳамин ҳарфе, ки хомӯшона гӯям,
Агар гӯшат бувад, аз раъд кам нест.

НАРХИ ОДАМИЯТ

Маҷӯӣ кайфиятро аз камият,
Ки ҳамдам дигар асту ҳамғамеят.
Ту, ки хоҳӣ харидан мардумиро,
Ба дуллар нест нархи одамият.

КОРИ МАРД

Дар ин даҳре, ки сад куҳсори дард аст,
Сабуксорона мурдан ори мард аст.
Агарчи марг ҳақ гӯянд, аммо
Зи по н-афтада мурдан кори мард аст.

ХОРИ ДОМОН

Дилам меҳри туро тори сар афрошт,
Ба зери пойи ту сад дашт гул кошт.
Ба домони ту буд печида хоре,
Гулам бар хори домонат ҳасад дошт.

ТИЛИСМ

Чӣ розе дар сукуту дар сууд аст,
Хирадманде кучо ин сир кушудаст.
Тилисми чумла дарҳое, ки баста-ст,
Агар будааст, танҳо ишқ будааст.

ҲАЮЛОИ ҲАЁТ

Чӣ роз аст ин ҷаҳонро, ақл мот аст,
На ҳар ҷонзод донад, аз чӣ зот аст.
Бувад ҷое ҳаёт, он ҷост ҳам ишқ,
Ки ишқи мо ҳаюлои ҳаёт аст.

РОЗКОРИИ ИШҚ

Ҷаҳонро бор бошад, бори ишқ аст,
Каму бешаш каму бисёри ишқ аст.
Чӣ кӯшӣ, рози даҳр аз ишқ ёбӣ,
Ҷаҳонро роз кардан кори ишқ аст.

ОНУ ҶОВИДОН

Яке чун кирм асрори абад кофт,
Ба худ печидаву сад қиссае бофт.
Сано бодо ба оне, ки бизад барқ,
Дар оне раҳ ба рози ҷовидон ёфт.

САЛОМ

Саломи ту паёме аз ҷавонист,
Ҷавон гаштан аз он оё раво нест?
Ба пойзон саломе гар фиристӣ,
Баҳорам ман, кучо донам хазон чист.

ТАЛОТУМҲО

На хезоб аст дар дарё, ки панд аст,
Ки гаҳ паст аз худу гоҳе баланд аст.
Кӣ медонад, талотумҳои дарё,
Талотумҳои гиря ё ки ханда-ст?!

ЁРИ МАҚСУД

Ҳамин дарё, к-арӯси осмон аст,
Се бахш аз чор бахши ин ҷаҳон аст.
Натарсӣ, ёри мақсуд аст, тарсӣ
Ҳазорон бим дар мавҷаш ниҳон аст.

БОЛОИ ЧАШМ

Агар ишқат ба дил танҳо ҳаво нест,
Ба шамнам бистаре ҷуз гул раво нест.
Ту меоӣ, вале ҷое бароят
Ба ҷуз болои чашмам, ҳеҷ ҷо нест.

ТУЛҶИ ОФТОБ

Туву ҳамчун кабӯтар пар заданҳот,
Ману қурбони болу пар шуданҳот.
Бувад шомӣ ғарибон рафтани ту,
Тулҷи офтоб аст омаданҳот.

НИШОН

Агар даҳрам ҳама дар қасди чон аст,
Ҳазорон байти хуб аз ман нишон аст.
Дигар ҳарфам намонда бо замона,
Ки кайҳо ҳарфи ман бо ҷовидон аст.

ГУНОҲ

Агар «оҳ» аз дили ошиқ гувоҳ аст,
Замин то осмонам пур зи оҳ аст.
Агар хокистарам хоҳӣ намудан,
Мазан обе бар оташ, ки гуноҳ аст.

АСФАЛСОФИЛИН

Ба сахни зиндагӣ ойин ҳамин аст,
Баланду пасти ту бо ҳам қарин аст.
Агар ҳафт осмон ҷойи сари туст,
Паи поят дар асфалсофилин аст.

САВТИ ИЗТИРОБ

Садоят хуштар аз тори рубоб аст,
Ки дар ҳар пардааш сад нағма хоб аст.
Вале, эй чони чон, аз ҷӣ ба гӯшам
Фақат як савт ояд, к-изтироб аст?!

ЧОЙИ ЧАРОҒ

Шабе ториктар аз парри зоғ аст,
Ба дасте шишаву дасте аёғ аст.
Чароғ аз зери доманҳо бароред,
Ки пешорӯи сар чойи чароғ аст.

АФТОДАН

Хасе гар кас шавад, имдоди бахт аст,
Вагарна охураш ҳамтои тахт аст.
Худоё, хас магардон лек касро,
Ки зер афтодани н-афтода сахт аст.

ШУТУРҲИМОЛОЙ

Зи гардун гар наафтад катра, дурр нест,
Садаф доим зи марворид пур нест.
Шутур боло шавад гар бар Ҳимолой,
Ҳимолой аст ӯ, дигар шутур нест.

МАЪБАД

Ба эҷодаш нигар, неку камоҳист,
Бихонда ҳамди ӯ то мурғу моҳист.
Чӣ суде дорадат эҷоди маъбад,
Замин худ маъбади қудси Илоҳист.

АНОРИ ХАНДОН

Хазон омад ба боғ, эй дӯст, эй дӯст,
Дар ин сардӣ фақат ёди ту некӯст.
Бихандам, то ки дилхун чун аноре,
Маро бар тан кафидан бояд ин пӯст.

ЗЕРИ ТОҚӢ

Нашояд дарди дил бар ину он гуфт,
Зи ранчи дӯстон бар душманон гуфт.
Сареро, ки кафида чун анор аст,
Вале дар зери тоқӣ метавон гуфт?!

ШИКВАИ БЕД

Ман он бедам, ки табъам талху сард аст
Ва ранг аз бебариям гоҳ зард аст.
Ба ин чурмам мазан таъна, ки баргам
Агар хойӣ, туро дармони дард аст.

ФУРӢТАН

Агар аз мақдамат дурру гуҳар рехт
В-агар шире зи ту бо шахд омехт,
Фурӯтан ҳамчу токе боядат буд,
Ки борашро ба шохи дигар овехт.

ТАНЎРИ ОТАШ

Чинорам, ҳар баланде оядам паст,
Ки бар домони гардун мезанам даст.
Зи гӯгирде нашоёд дар гирифтан,
Ки дар сина танӯри оташам ҳаст.

САЛОМИ БОЗ

Чаманро ҳар гаҳе амри тагарг аст,
Хабар аз мотами гулҳову барг аст.
Гаҳе лутфи забонӣ лутф ҳам нест,
Кабӯтарро саломи боз марг аст.

ПОДОШИ АМАЛ

Касеро дил бувад, дилдори дил ўст,
Касеро дил набошад, бори дил ўст.
Дар ин дунёи подоши амалҳо
Дилозор аст ҳар кас, зори дил ўст.

ҚАЛАМБАРДОРӢ

Туро дар дил магар дарду алам нест,
Аламбардор ҳам худ беалам нест.
Аламро аз қалам гар ту нагирӣ,
Қаламбардорият бурди қалам нест.

РАҲИ РАФТАН

Агар субҳи ту беишқу умед аст,
Агар шоми муродат бенавид аст,
Зи ҳар роҳе, ки дорад зиндагонӣ,
Дигар танҳо раҳи рафтан сафед аст.

ОЙИНАИ РАВШАН

Зи дил пурмоятар ганчинае нест,
Гараш гарду ғубори кинае нест.
Маҷӯ дигар дар ойина ту худро,
Ки равшантар зи дил ойинае нест.

ТИЛОИ ХУН

Агарчи ҳоли мардум ҳой-ҳой аст,
Тилои хуни ӯ дар чоми бой аст.
Чунин оғоз шуд озодии мо,
Агар оғоз ин, анҷом вой аст.

ТАЪРИХИ БЕДОР

Замон овори парвозу сукут аст,
Чаҳон бозори кути лоямут аст.
Замонро бо чаҳон таърих гуфтанд,
Ки бедор охиру аввал сукут аст.

ҲАРФИ БЕЗАМОН

Ғамин шеърат, валекин шеъри ғам нест,
Аламгин ояду шеъри алам нест.
Агарчи ҳарфи ту дирӯза набвад,
Вале фардоиву имрӯза ҳам нест.

ШАККУ ЯҶИН

Ба ҳар сатре маро андеша ин аст,
Магар шеъре, ки меҳоҳам, ҳамин аст.
Агарчи ин қадар гуфтам, надонам,
Кучо шакку кучо ҳаққу яқин аст.

ҶАҲОН – ФАРМОН

Итоби ин ҷаҳон садҳо китоб аст,
Сари обаш дар ин водӣ сароб аст.
Нагӯяд посухе бар ҳеч пурсиш,
Ҷаҳон маҳсули фармону хитоб аст.

ҶОЙИ ТУ

Туро аз қисмати фардо ҷӣ савдост,
Ки дӯзах ё бихишти адн маъвост.
Ба ту мегӯям ин ҳаққуляқинро,
Ки аз ту ҳар ҷӣ монад, ҷоят он ҷост.

НАВИШТАЕ

шӯхиомез дар зери расми нависанда Абдулҳамиди Самад, ки рассом Сабзалӣ Шариф кашидааст

На ҳар кас феъли мо дар фалла дидаст,
Тарозуро ба ҳар ду палла дидаст.
Агар касро ҳама аз рӯй бинанд,
Чӣ хуб аммо-шӯ аз калла дидаст.

ГУНОҶИ МАН

Агарчи шаб само тор аст, маҳ ҳаст,
Агарчи раҳ на ҳамвор аст, раҳ ҳаст.
Агарчи хандаам аз лутфи ту нест,
Маро дар гирияи ту аммо гунаҳ ҳаст.

ДИЁРАМ

Диёрам ошёнӣ моху меҳр аст,
Занаш маҳрӯву мардаш шедчеҳр аст.
Ба тавсифаш чӣ гӯям, ки дар ин чо
Замин шабҳо дар оғӯши сипеҳр аст.

НАСИБИ АЗАЛ

Агар доданд аз қисмат ҳаминат,
Чӣ кор ояд чуноне ё чунинат.
Само шахпар диҳад, гар ту уқобӣ
В-агар морӣ, хазонад дар заминат.

ДАР ОҒЎШИ ЧОВИДОН

Замину осмон хушам гирифтаст,
Ба бар дарёву куҳ дӯшам гирифтаст.
Чу онон чумла човиданд, бинам,
Ки човидон худ оғӯшам гирифтаст.

ДОНИШИ УМР

Бикӯшӣ, дониши умрат диҳад даст,
Ки бишносӣ баландеро ту аз паст.
Вале з-ин чода ширинӣ маҷӯӣ,
Ки дониш дар ҳақиқатҳои талх аст.

ЧАҲ БА РАҲ

Замин ҳарчанд чун чархи барин нест,
Вале чун ӯ маҳалли беҳтарин нест.
Агар чаҳро ба раҳ бинию афтӣ,
Гуноҳи дигарон ҳаргиз дар ин нест.

ДУШАНБЕ

Душанбе як тараф хуршеду тиб аст,
Дигар сӯ гарчи борони муҳиб аст.
Ду дунёи дуранг андар ду фарсанг,
Бузург аст он, надонам, ё аҷиб аст?!

ТАЪБИРИ ХОБ

Агарчи ҳар дами касро ҳисоб аст,
Ту хоб астию умрат дар шитоб аст.
Ту ро аз субҳи бедорӣ чӣ гуям,
Агар таъбири хобат боз хоб аст?!

ДУЗДИ ВАҚТ

Кучо ёбад, чи хушёру чи сармаст,
Кияш бурда тилои умр аз даст.
Матарс аз раҳзану дуздони шабрав,
Ки дузафшори бадтар дузди вақт аст.

ТАНҲОТАРИН ЯҚТОТАРИН

Ҳар он ҷо чанд кас бо ҳам қарин аст,
Санову баҳ - баҳу сад офарин аст.
Худоё, ғайри танҳой нахоҳам,
Ки ҳар танҳотарин яқтотарин аст.

РОҲИ БЕИНТИҲОӢ

Дар ин дунё чиҳо ҳасту чиҳо нест,
Ки онро ибтидову интихо нест.
Агар раҳ меравӣ, рав то уфукҳо,
Ки дар роҳи уфук беинтиҳоист.

АРКОНИ ТАХТ

Дарахт оё зимистонҳо карахт аст,
На, ҳаргиз, интизори фасли бахт аст,
Ки мурғонаш ба сар тоҷе гузоранд,
Ки он бар мурғакон аркони тахт аст.

ХАТИ РОСТ

Агар бидруди ман ҳар вақту ҳар чост,
Ба он бошад ҳисобам бекаму кост,
Чу аз марзу замони даврагарде
Равонам чун хати буррандае рост.

ҶОМИ ЛАБ

Ба ғайри азми дил кӯшиданӣ нест,
Маро розест, ки пӯшиданӣ нест.
Шаш укёнуси май гардад ҷаҳон ҳам¹
Ба ҷуз ҷоми лабат нӯшиданӣ нест.

БА РАҚС ОЯМ...

Ту меоӣ, биё, ҷонам фидоят,
Ки бошад дар дилу дар дида ҷоят.
Агар гирияд зи рашк ҳафт осмон ҳам,
Ба рақс оям ба борон пеши поят.

¹ Яъне ба замми ҷаҳор укёнуси мавҷуда боз замину осмон ҳам укёнус шавад.

ТУ ШЕЪРӢ Ё...

Маро ёдат ба ёди шеър андохт,
Ки бе ту хотирам шеъре напардохт.
Ҳамоне, к-ин дуру меофаридаст,
Туру аз шеър ё шеър аз ту месохт?!

АФСОНАИ ТУ

Ту оҳуӣ, ки сумҳоят зарин аст,
Агар афсона ҳақ бошад, ҳамин аст.
Ба ёди ту шавам афсона дар ҳақ,
Ки гӯӣ ту: Маро афсона ин аст!

РАҲИНИ ЗИНДАГӢ

Ниҳоли орзу пуршоҳу барг аст,
Ҳамеша дар раҳи боду тагарг аст.
Чу ҳаст ӯ бо хатар дасту гиребон,
Раҳини зиндагӣ, мавкуфи марг аст.

НОМИ ТУ

Ба олам чор фасл айёми ишқ аст,
Касе яқсар насӯзад, хоми ишқ аст.
Ба номат дафтари дилро кушодам,
Ки номат аввалу анҷоми ишқ аст.

ҲАБИ ШИРИН

Чаро рӯи ҷаҳонро шаб гирифтаст? –
Тани бетоби ёрам таб гирифтаст.
Ҳаби талхе шавад ширинтар аз шахд,
Ки ёрам бар лабонаш ҳаб гирифтаст.

НОЧОР

Хушам ояд, ки ишқи дигарат ҳаст,
Ки он ишқат туро раҳ сӯи ман баст.
Ба ночорӣ ба ишқи ту бинозам,
Ки як тан аз дуи мо некбахт аст.

ОҒОЗИ МАНУ ТУ

Ҷаҳон розе бувад, рози ману туст,
Сари созе бувад, сози ману туст.
Агар анҷоми ишқ аз раъи мо нест,
Вале оғозаш оғози ману туст.

ИМКОНИ КОМ

Агар ҳам зиндагӣ ишқ аст, дом аст,
Дихад гар нақд ҷомат, боз вом аст.
Нашояд з-ин ҳама хун гаштан аммо,
Ситонаш ҳар ҷӣ, то имкони ком аст.

ЯК ШАБ ТАМАННО

Дар оғӯшат насими дашту саҳрост,
Тароватнокии обу алафҳост.
Ту медонӣ, ки моро дар канорат
Ба рӯз овардани як шаб таманност?!

ДИЛЧУДОВУ ЛАБ БА ЛАБ

Лабонат дар лабонам, дил дигар қост,
Чӣ ҳарбе дар миёни ин ду барпост.
Дил ар пирӯз н-ояд бар лабонат,
Ҳама хоки ду олам бар сари мост.

САЛОМИ БЕАЛАЙК

Саҳар аз меҳр мегӯям саломат,
Ба шаб аз моҳ меорам паёмат.
Алайкеву қабуле ҳам нагӯйӣ,
Ҷаҳонро пур кунам аз шеъри номат.

ФАРОМУШИ ФАРОМУШ

Хушам ояд, ки ёдам дар сарат нест,
Ба ёди ҳамчу ман дарди сарат нест.
Фаромуш ончунон кардӣ, ки ҳатто,
Фаромуш карданат дар хотират нест.

СУОЛ АЗ МАҚОЛ

Ба мардон заррае ҳам боварам нест,
Ту гуфтӣ, марди мард, охир, кучо, кист?!
Ту донӣ, мардро номард ё мард
Кунад зан, гуфтани ин мардум аз чист?!

ТАЪРИХ

Кай оғозид бому шоми таърих,
Кӣ медонад, кӣ бошад моми таърих.
Агарчи асли оғозаш сукут аст,
Ба бедорист лек анчоми таърих.

АЗХУДГУЗАРӢ

Худоё, ин ҳама чонҳои обод
Кунанд аз чони маҳзуне магар ёд.
Агар реги биёбонам, бигӯям,
Сари сабзи дарахтон сабзтар бод!

ХАЗОНРЕЗИ ЧАҲОНӢ

Сар ояд умру ишқи ту ба сар бод,
Сарои ишқро ишқи ту сар бод.
Хазонрези чаҳонӣ сар шавад ҳам,
Ниҳоли қомати ту гулбасар бод.

АЧРИ ДУО

Намози ман қабул ояд – наояд,
Вале чуз номи \bar{u} дар лаб нашояд.
Агар ачри дуо рафтан биҳишт аст,
Дуо дорам валекин \bar{u} биёяд.

ОБДОРӢ

Агарчи нест мақбулат, макун рад,
Чаман ранги тааллуқ кай пазирад.
Ду гул чун лола сӯзад дар лабонат,
Биё обаш диҳам, к-оташ нагирад.

БУРЧИ МИЗОН

Азизеро азизон офариданд,
Азизе хок шуд, з-он офариданд.
Бихонам то чахонро бар адолат,
Маро дар бурчи мизон офариданд.

ҲАМҚИРОН

Хушо ҳар ду ҳариф ар ҳамқиронанд,
Ки бо ҳам шерро ҳампанча донанд.
Чу бо заргӯшаке гирӣ ту арса,
Ба майдон ҳеч гаҳ шерат нахонанд.

ШАМЪ

Назар гоҳе заиферо нагирад,
Вале мардии он ибрат пазирад.
Миёни анчуман бар шамъ бингар,
Ба рӯйи марги худ хандида мирад.

ҲАЁТИ САБЗ

Насими гесуят чонро гуворад,
Ба бозӣ раҳ ба раҳ атре биборад.
Ман аз ҳусни дурангиат чӣ гӯям,
Лаби сурхат ҳаёти сабз дорад.

ИШҚИ ЛОЛАРҶЁН

Дилам чуз ишқи ту ҳарфе нагӯяд,
Раҳе чуз роҳи ишқ асло напӯяд.
Чу умре ошиқам бар лоларҷён,
Зи хокам баъди мурдан лола рӯяд.

РЕША ДАР ИШҚ

Дилам савдои ишқат пеша дорад,
Фақат ишқи туро андеша дорад.
Кучо бокам бувад аз хушксорон,
Ки чонам дар муҳаббат реша дорад.

НИЛУФАР

Бубин, рӯде ба печу тоб бошад,
Шибарзоре, ки доим хоб бошад.
Ба мурдобӣ вале таънаш мазан ту,
Ки нилуфар гули мурдоб бошад.

ГУНОҲОФАРӢ

Барои дин чамоат офариданд,
Барои ишқ хилват офариданд.
Агар бўсидани лабҳо гуноҳ аст,
Чаро ишқу муҳаббат офариданд?!

МУҲРИ БӢСА

Туро чон гуфтаму гӯям дусад чанд,
Зи манъи ту нагирад ин дилам панд.
Нахоҳӣ гар зи ишқат боз гӯям,
«Даҳонамро ба мӯҳри бӯса»¹ мебанд.

БУЛБУЛУ ГУЛ

Арӯсони чаман гесӯ буриданд,
Ҳазорон чомаро бар тан дариданд.
Қаҳони барабас то як хас арзад,
Маро булбул туро гул офариданд.

¹ Аз Бежан Самандарӣ, шоири Эрон

ҲАМСУҲБАТИ ТАНҲОӢ

Чу аз тифлӣ дили шайдоиям буд,
Навои ишқи ту лолоиям буд.
Набудам ҳеч гаҳ танҳову бекас,
Ғамат ҳамсуҳбати танҳоям буд.

ҲАЗОРОН КАҲҚАШОН

Умеди васли ту болу парам дод,
Ба сайри олами улвӣ сарам дод.
Чу бигзаштам шабе аз ҳафт гардун,
Ҳазорон Каҳқашони дигарам дод.

ИКСИРИ ҲАСТӢ

Зулоли чашмаҳо дар чӯ равон шуд,
Чавонӣ бармаҳал аз ман ниҳон шуд.
Вале дарёфтам иксири ҳастӣ,
Чу гаштам ошиқат, дил ҳам чавон шуд.

БАДАНДЕШ

Замон хайри маро мӯҳри гунаҳ кард,
Зи роҳам зад, равон бар сӯи чаҳ кард.
Чӣ бадкину чӣ бадқасд аст ин зол,
Ки мӯямро сафеду дил сияҳ кард.

РЕША ДАР ДИЛ

Баҳорон чун ту гул орад-наорад,
Ба пояш булбуле зорад-назорад.
Магар дар тирамоҳон барг резад,
Гуле, ки дар дили ман реша дорад.

ТҶҶҶҶ

Чу боде дар биёбонҳо ситезад,
Магар хоки раҳи худро набезад?
Кӣ медонад, ки тҷҷҷҷ аз дили баҳр
Ва ё аз соҳили хомӯш хезад?!

МАЗҲАРИ ПОКӢ

Сабо дар шохи гул оҳанг мезад,
Баҳорон домани худ ранг мезад.
Чу дарё мазҳари ишки ду дил буд,
Чаро ҳар дам сараш бар санг мезад?!

ҲАЗОРОН ДИДА

Ду зулфат шохи сабзу гул бадан буд,
Ду гелоси лабат нози чаман буд.
Чӣ сон нағзат намедидам, ки сӯят
Ҳазорон дида дар аъзои ман буд.

АВВАЛУ ОХИР

Агар чашмат чунин, сохир чӣ бошад,
Агар хашмат чунин, кохир чӣ бошад.
Нигоҳи гӯшаи чашмат маро кушт,
Агар аввал чунин, охир чӣ бошад?!

ШАБҲОИ БЕСИЁҲӢ

Сияҳмастии чашмат дил рабояд,
Ки занги ғам зи ҷону дил зудояд.
Сиёҳӣ нест дар шабҳои ошӣк,
Ки чун моҳе равад, хуршед ояд.

ЗУЛМАТЗУДО

Яке доге ба рӯи моҳ бинад,
Дигар маҳтоби рӯ дар чоҳ бинад.
Касе зулмат зудояд аз дили шом,
Ки субҳе дар руҳи беғоҳ бинад.

ИШҚИ ЧАВОНӢ

Касе аз зиндагонӣ сер гардад,
Ки барной накарда пир гардад.
Ба ҷуз ишқу ҳавас дар ҳар ду олам
Ҳама зуде, ки бошад, дер гардад.

БУЛҶРИ ХАНДАҲО

Ду дил он шаб ба як оҳанг мезад,
Сари зулфат диламро чанг мезад.
Ба ҳам мехӯрд чун паймонаҳомон,
Булӯри хандаҳоят занг мезад.

ЧӢ БИГЗАШТ?!

Шаби Варзобу дар дил ишк чӯшид,
Бари мо рӯд кафкӯбон хурӯшид.
Миёну мову ту он шаб чӣ бигзашт,
Ки маҳ хандиду рӯ бо абр пӯшид?!

ҲАРФИ ТАКРОР

Агарчи шеъри ҳассон дил рабояд,
Барои ҳарфи тоза мағз бояд.
Агар мағзат чу кӯҳе санг баста-ст,
Ба чуз такрор ҳарф аз ту наояд.

ДАРӢВУ ТӢФОН

Яке кӯху дигар дарӢ навардад,
Нагӯям ҳеч ин хуб асту он бад.
Ба оромӣ бувад дарӢ нагунсор,
Ба тӯфон пушти дарӢ кӯҳ гардад.

РЎЗИ МАРГ

Хазон гаштӣ, магар даври хазон шуд,
Ва ё хунин дил аз чабри замон шуд.
Чӣ мегӯям, чунин шуд ё чунон шуд,
Ту рафтӣ, рӯзи маргат ҷовидон шуд.

ДАРКУШОӢ

Чӣ нав шуд, расми дунёи дудар монд,
Ҳамон ки мушти пар буд, мушти пар монд.
Чӣ шӯре шуд гаҳи аздардарой,
Касе, к-ӯ дар кушод, аз пушти дар монд.

ШАМӢИ СИНАИ ЗАН

Ба бӯйи васл шаб мадхуш гардад,
Шабистон як ҷаҳон оғӯш гардад.
Чу шамъи синаи зан шӯъла гирад,
Чароғи тори сар хомӯш гардад.

ДАРЕҒ

Ба ваҳми кас ҷаҳон дудар намояд,
К-аз ин дар ояду з-он дар барояд.
Дареғи мурдани одам дар он ҷо
Кафан, к-аз одамӣ қиматтар ояд.

ФАРЁДИ ГАРОН

Агар кӯхе фуруд омад сари мард,
Бубояд дод зад, на нола сар кард.
Сабук, гуфтам, кунам дардам ба фарёд,
Гарон омад, вале фарёдам аз дард.

ҚИЁМИ РҶЗ

Ба ҳар ҷанге, ки оламсӯз бошад,
Магар бад бар бадӣ пирӯз бошад.
Ба ҷанги шом бояд рафт бо субҳ,
Ки фардоят қиёми рӯз бошад.

ДУ МОҲУ ШИРМАҲТОБ

Гиребон чок зан, моҳе барояд,
Яке на, он ду маҳ бо ҳам намояд.
Шабам з-он ҳар ду гардад ширмаҳтоб,
Ба тобам ораду хобам рабояд.

НАНГИ ХАЗИДАН

Кӣ аз қулла раҳи аъмоқ гирад,
Баландандеш кай пастӣ пазирад?!
Зи нанги он, ки заъфаш меҳазонад,
Уқоб аз осмон афтода мирад.

САЙРИ ДАШТ

Гар аз мардист ҳарфат, гуфт бояд,
Хасу хошоки олам рӯфт бояд.
Кунӣ, то сайри дашт озод, аввал
Сари морони афъӣ кӯфт бояд.

ҚАРИ ЗОҒ

Ба домони чаман чун гул кушояд,
Гаҳе булбул, гаҳе сулсул сарояд.
Дар он боғе, ки тарсаш карда хомӯш,
Қари зоғи сиёҳе ҳам хуш ояд.

БИМИРАМ

Бичӯям дил, дигар чун ман бичӯяд,
Магар ҳарфе, ки ман гӯям, бигӯяд.
Агар коре зи дастам барнаояд,
Бимирам, то касе чоям бирӯяд.

ДАРДИ ОҲ

Мусофир рӯйи мижгон гард дорад,
Кӣ бардорад ғаме, ки мард дорад.
На бедард аст ҳар чизи сабукхез,
Сабук аст оҳ, аммо дард дорад.

БАҲОИ УМР

Чӣ фарёде маро беинтиҳо кард,
Зи қайди ҷумла побандӣ раҳо кард.
Чӣ маънӣ довари ҳастӣ аз он ёфт,
Ки умрамро ба фарёде баҳо кард.

ХҶШАИ АНГУР

Ба он гулбоғи нав рахро кӣ донад,
Ба гӯши гул суруди дил кӣ хонад?
Агар токи ҳамон боғӣ, азизам,
Чиро он хӯшаи ангур монад?!

ЧАШМИ ДИЛ

Зи тухме ду ниҳол оё барояд,
Зи як ҷӯе ду ҷӯе об ояд.
Аз ин дунё, Худоё, чашми сарро
Чӣ сон бандам, ки чашми дил кушояд?!

ШОҲАИ РАЙҲОН

Касе аз шоҳи гул бурҳон бихоҳад,
Ки гул мебошаду алҳон бихоҳад.
Бихон, булбул, дар он боғе, ки он ҷо
Ғадояш шоҳи райҳон бихоҳад.

ДУНЌИ БЎҚАЛАМУН

Калоге шохаи коче бихоҳад,
Сиёхе гардани оче бихоҳад.
Чу бошад гурба дар болои уштур,
Сари лайси гадо точе бихоҳад.

ДАВОИ ЧАШМ

Ту нурӣ, нур, дар зулмоти беҳад,
Набошад лек суд аз гуфтани бад.
Ту аввал чашми нобино даво кун,
Ки фарқи нур аз зулмат шиносад.

МУСУЛМОНГАВҲАР

Агарчи хирқаам бар тан набошад,
Мусулмонгавҳаре чун ман набошад.
Парастидан Худоро аз иродат
Фақат бар зону афтодан набошад.

ХУРШЕД ДАР КАНОР

Касе, к-ӯ дидаро равшан фурӯзад,
Қиёми меҳр бар маҳ чашм дӯзад?
Худоё, з-одамизода магар кист,
Ки хуршеде канор орад, насӯзад?!

СУРУДИ МАН

Агар аллах сучуди ман пазирад,
Ду оламро дуруди ман бигирад.
Агар рӯзе вучуди ман бимирад,
Вале ҳаргиз суруди ман намирад.

БОМҲО

Касе оё ба ёди чон набошад,
Агар ин сон бувад, инсон набошад.
Зи боми хонаву аз боми гардун
Чаҳон дидан ба ҳам яксон набошад.

САЙҚАЛУ ОЙИНА

Дили софат чароғи сина гардад,
Ки ганче бошаду ганчина гардад.
Агар оинае зангор ҳам баст,
Ба сайқал боз ҳам ойна гардад.

БАЙТИ ЭҶОД

Агар модар маро боре шабе зод,
Ба тифлӣ бар забонам ҳарф бинҳод,
Ба ҳар байте, ки гуфтам, лек худро
Ҳазорон бори дигар кардам эҷод.

АНГУБИНСУХАН

Ба шохи қоматат атлас чӣ бошад,
Ба пеши сабзаи гул хас чӣ бошад.
Сухан гар дар лабонат ангубин аст,
Худоё, худ лабонат пас чӣ бошад?!

АНОРИ СИНАҲО

Санои боғбон, ки боғ парвард,
Санои буттае, ки бор овард.
Анори шохро бояд, ки афшурд,
Чӣ бояд бо анори синаҳо кард?!

САД ДАСТ

Агар дастат бувад, бояд ки дар зад,
Дили шоми сиёхеро шарар зад.
Агар сад даст дорӣ чун чиноре
Фақат баҳри чапак, бояд ба сар зад.

ЁБУ НОЁБ

Ба ёдат дил муҳити об гардад,
Ки ҳар ҷо по ниҳам, гирдоб гардад.
Равад дар қулзуми чашми сиёҳат,
Дилат то ёбад он, ноёб гардад.

ЯККАГИИ ЧИРА

Чароғи рӯйи мизам хира сӯзад,
Дилам бар рӯзгори тира сӯзад.
Ҳамонанде наёбад чирадасте,
Дилам бар яккагии чира сӯзад.

ТУНДБОД

Суоли ту хаёли ман пароканд,
Хучанди ман кучо монду Мароканд.
Ба сахро тундбоди беҳкан хест,
Ба имрӯз омаду аз бун маро канд.

САДОИ ТЕШАИ ФАРҲОД

Агар дунё дилеро шод дорад,
Ду дунёро, ки ишқ обод дорад.
Азизам, гӯш неҳ, ҳар мавҷаи чӯй,
Садои тешаи Фарҳод дорад.

РАГҲОИ ДИЛ

Маро ишқ аз азал дар обу гил шуд,
Гуноҳам бо савоби он бихил шуд.
Чунон бедил шудам дар ишқат, эй ёр,
Ки рағҳои паям рағҳои дил шуд.

...АММО КӢ МОНАД?

Хирад андар китоб, аммо кӢ хонад,
Муаммо содааст, аммо кӢ донад.
Тавон рози ҷаҳон ҳар вақт бикшуд,
Абад монад ҷаҳон, аммо кӢ монад?!

ДАР АЪРОФ

Яке суннӣ, дигар худ шиа номад,
Ду муслим з-ин насақ бо ҳам наомад.
Дар ин аъроф ман Қуръон ба дастам,
Намедонам, чӣ гӯям аз Муҳаммад.

НАФАҲМИДАМ

Начидам ман гуле, ки чиданӣ буд,
Надидам сурате, ки диданӣ буд.
Ман он ҳарфе нафаҳмидам, ки осон
Ба фаҳми ҳар касе фаҳмиданӣ буд.

МЕРОС

Биҳишту дӯзахат як рӯз хонад,
Кучоят мебаранд, аммо кӢ донад.
Вале донам, дар ин дунё биҳиште
Зи кас ё дӯзахе мерос монад.

КӢ ЁБАД?!

Намегӯям ба ту на неку на бад,
Фақат мегӯямат, донист бояд:
Зари гумгаштаро гумчӯ биёбад,
Туи гумгаштаро чуз ту кӢ ёбад?!

СИРИШТ

Агарчи аҳли дӯзах ё биҳиштанд,
На ёди зодбум аз дил биҳиштанд.
Агарчи з-Одаму Ҳаввоям асл аст,
Зи обу хоки тоҷикам сириштанд.

ШЕЪРИ РАСО

Чу рӯзи пириям қомат дуто шуд,
Магар шеърам ба дасти ман асо шуд.
Намедонам, чӣ сон гуфтам, валекин
Кадомеро задам хат ман, расо шуд.

ГУЛӢАФШОНИИ БУЛБУЛ

Даме хуршед оҳанги саҳар кард,
Насим аз соҳили дарё гузар кард.
Сари шоҳе гулӯ афшонд булбул,
Ҳавои субҳдамро тозатар кард.

СЎХТАНИ ХУРШЕД

Ба нури меҳр маҳ шабҳо фурӯзад,
Бигирад аз бади мо, дида дӯзад.
Агар на аз сияҳкорию баъзе
Руҳи хуршед аз шарми чӣ сӯзад?!

КУНДУ ТЕЗ

Яке сангу яке кунде нидо зад,
Агар бо худ нанозад, бо кӣ нозад?!
Агарчанде фасон санг асту кунд аст,
Дами фӯлоди ханчар тез созад.

УМР ПАС АЗ МАРГ

Агарчи одамӣ беғам наомад,
Ба ғамҳояш вале ӯ кам наомад.
Касеро, ки сар омад умр бо марг,
Ба дунё, гӯйӣ, асло ҳам наомад.

СОЗҲОИ МУСИҚӢ

Дарахтон созҳои мусиқиянд,
Ки онҳоро навозад мурғаке чанд.
Дарахтонро мабод аз соқа бурранд,
Мабодо мурғакон афтанд дар банд.

КАШОКАШ

Бубин, к-ин одамӣ бо худ чиҳо кард,
Зи дигар хешро бартар баҳо кард.
Агарчи марг бигрифт аз гулӯяш,
Гиребони дигарро кай раҳо кард.

ЗАНИ ДЕВОРРО...

Агар дил ишқро маъво нагардад,
Магар бедор бо балво нагардад.
Чу хоҳӣ дар кушояндат, валекин
Занӣ деворро, дар во нагардад.

ГУРГУ МЕШ

Ба неке бад бигӯйӣ, мешавад бад,
Ба одам дад бигӯйӣ, мешавад дад.
Агар гург аз муҳаббат мешавад меш,
Зи бухлу кина меше гург гардад.

ХАЗОНИ ОДАМ

Ба гул мардум сифат сад гуна чӯянд,
Хазон чун мешавад, дигар набӯянд.
Хазони одам оё беҳтарин аст,
Ки чун гардад хазон, пас хуб гӯянд?!

БАҲСИ ҲИССУ АҚЛ

Ба по шуд баҳс дар байни зану мард,
Яке ҳис, ақл дигар бартар овард.
Вале дидам, ки дар он баҳс охир,
Хирад дар шоҳаи эҳсос гул кард.

ДАРАХТНИ ОВОЗХОН

Баҳор омад, гулистон аз хазон кард,
Ҳазорон мӯъчиза дар як замон кард.
Агар қудрат ба эъҷозе набудаш,
Дарахтонро чӣ сон овозхон кард?

АРҒУВОНИ АРҒУНУН

Баҳор омад, зимистонро забун кард,
Ҷаҳони тирарӯро лолагун кард.
Ба ҷазбаш рафтагонро боз овард,
Ба мурғон арғувонро арғунун кард.

БОҒИ МОҲ

Шаби найсон зи боғи моҳ гул чид,
Танаш дар зарҳали маҳтоб печид.
Ман аз он чашми бино дар шигифтам,
Ки боғи маҳ надиду доғи маҳ дид.

АРМОНИ НАВРӢЗ

Ниҳоле чун қадат бошад-набошад,
Ки ғарқи гул ба гулшан атр пошад.
Намедонам, ба Наврӯзат чӣ хоҳам,
Ки худ Наврӯз хоҳад чун ту бошад?!

РОЗИ НОМАТ

Шаббе номат гирифтам, шаб саҳар шуд,
Ба дашт ин роз гуфтам, гулбасар шуд.
Дигар аз орзумандон чӣ гӯям,
Ки номат бурдаму дунё дигар шуд.

МАҒЛУБИ ХУДӢ

Дар одам сад бало бо ҳам ситезад,
Ки хоҳад хоки одамро бубезад.
Касе, к-ӯ аз худӣ аз по дарафтад,
Ба ҷони дигаре бо чанг хезад.

ДЕВ - ХУДО

Дар оғози ҷаҳон, к-аслаш садо буд,
Ҳаюлои сифат н-аз ҳам ҷудо буд.
Баду нек ончунон бо ҳам биомехт,
Ки ин Деви кунун аввал Худо буд.

ХУДГИРО

Шачар бар сӯи гардун қад физояд,
Маро дар хеш афзудан бибояд,
Ки инсонат кунад на сарфарозӣ,
Шавад инсон, касе бар худ гиroyд.

ОҒОЗУ АНҶОМ

Дар аввал ишқ чонафзост беҳад,
Ба охир лек, гуфтӣ, чон бикоҳад.
Биё, мо чонфизо оғоз созем,
Ки анҷомаш ба Ё, то ҳар чӣ хоҳад.

ОҒОҲИ РОЗ

Чӣ дилро чониби ту мекашонад,
Намедонам, агар Аллах надонад.
Вале оне, ки оғоҳ аст аз ин роз,
Туро оё ба ман як шаб расонад?!

ХУД ОН ДАРДАМ...

--Бубин, ишқат, чӣ дарде бар сар овард,
Ақиқи чеҳраатро заъфарон кард.
--Ба таъни дард ишқи ман маёзор,
Ки ман, охир, худ он дардам, худ он дард.

ОҒОЗИ РҮЗ

Маро дилсӯз шав, чоно, на чонсӯз,
Лабамро бо лабонат ханда омӯз.
Аз он шаб, ки дар оғӯшам биёй,
Маро дар зиндагӣ сар мешавад рӯз.

ШАҲДИ ЛАБҲО

Гули нозам, гули нозам, гули ноз,
Шавад айёми ширини гул оғоз.
Агар донӣ, ки лабҳоят чӣ шаҳданд,
Магар чойи асалдорам диҳӣ боз?!

САРОҒОЗ

Саҳарнозу саҳарнозу саҳарноз,
Ба гӯшам мерасад ҳар субҳ овоз.
Агар ёрам фаромӯшам намекард,
Саранҷоми ҳаётам буд сароғоз.

ЧУНБИШ

Бишав на бар дигар, бар хеш пирӯз,
Ҷаҳон натвонӣ афрӯзӣ, худ афрӯз.
Ту охир одамӣ, чунбиданат, ку,
Зи чунбиш мешавад об оташ имрӯз.

МУРҒИ ИНСОНУ ХУДО

Худо мурғ офариду боли парвоз
Бидодаш, то барад пайки башар боз.
Вале мурғе, ки инсон сохт, афсӯс,
Гулӯла мебарад аз кину аз оз.

ФАРДОБИНИ

Касе фардои худ медонад имрӯз,
Кӣ харфи қисматаш меронад имрӯз?
Ҳамон мурғе, ки дон диду нахӯрдаш,
Ба рӯйи шохи он мехонад имрӯз.

МУРДАНУ ЗИНДА ШУДАН

Чу додӣ, корсозо, корам оғоз,
Ба кори хештан корам чунин соз,
Ки шаб аз бўсае хушбахт мирам,
Саҳар аз бўсае зинда шавам боз.

МЕЪЁР

Дизе монда гар аз Дорову Парвиз,
На ин дорад ягон арзиш, на он низ.
Мачӯ беҳуда дунёро иёре,
Ки инсон аст меъёри ҳама чиз.¹

¹ Аз Протогор, файласуфи Юнони қадим

ИМРҮЗИ ЧОВИДОН

Агар шамъӣ, ҳамин шаб пок месӯз,
Ҳамин як шомро чун рӯз афрӯз.
Мачӯ дирӯзу фардои абадро,
Ки човидонат имрӯз аст, имрӯз.

ВАТАНХОҲӢ

Ту, эй ғоратгари халқи сияхрӯз,
Ки дорӣ, гӯйӣ, аз сӯзи ватан сӯз,
Ватанхоҳии ту аблаҳфиребист,
Ватанхоҳӣ, бирав, аз мардум омӯз!

АЛИФ

Кӣ дида бар китобе дӯзад имрӯз,
Улуми чисму чон андӯзад имрӯз.
Ҳама Сукроти фардоем, аммо
Кӣ моро як алиф омӯзад имрӯз?!

ИЛҲОМИ ҚАҚНУС

Дар авчи нағма Қақнуси хушовоз
Зи шавқ оташ бигирад, ваҳ, чӣ эъҷоз?!
Ту ҳам сармаст шояд сӯзӣ, аммо
На ҳар хокистар эҳё мешавад боз.

БИСТАРИ НОЗ

Ба номат мешавад субҳи ман оғоз,
Ба номат рӯзи ман шаб мешавад боз.
Бувад оё ба коми дил шаберо,
Ба рӯз орем мо дар бистари ноз?!

ШОХОБУ ДАРЁ

Ману мо мешавад дунёи дигар,
Шаб аз субҳи сафо фардои дигар.
Ду шоҳоби чудо аз ҳам равона
Ба ҳам резад, шавад дарёи дигар.

ПУШТИ ПО

На ҳар худсӯз шуд мурғи самандар,
Ки он аз нав зи хокистар занад пар.
Ҳама гӯё ба дунё пушти по зад,
Хароботе чаҳон шуд, ку қаландар?!

ХОБУ БЕДОР

Агар умрам равад як рӯз беёр,
Шавам аз оламу аз умр безор.
Агар бо ёди ту хобам барад, ҳеч
Намехоҳам шавам аз хоб бедор.

ҒАМСЕР

Надонам, омадам ман зуд ё дер,
Вале бо ман замона дошт тақсир.
Агарчи гушнаи ноне набудам,
Зи сериҳо вале аз ғам шудам сер.

САПЕДӢ

Маро гӯйӣ, зи хушбахтӣ навид ор,
Ба ноуммедҳо пайки умед ор.
Ба даври бешаи торик, аммо
Сапедие намонда чуз сапедор.

ТАКРОР

Зи такрор арчи шоир мешавад хор,
На аз такрори зебо мекунам ор.
Чӣ гирӣ хӯрда, к-он кӯҳи азиме
Кунад бо он бузургӣ ҳарф такрор.

МӢРИВУ РАВЗАН

На ҳар чӣ дар баландиҳост манзур,
На ҳар кӣ дар баландиҳост масрур.
Агарчи ҳар ду ҳам дар тоқи хона-ст,
Зи мӯрӣ дуду аз равзан расад нур.

ҚУЛЛАИ НАНГ

Ба пойи кӯҳ аз кӯҳам фаротар,
Кучо кӯхест бо рӯҳам баробар.
Агар куҳ ҳайкали бечони санг аст,
Ман охир қуллаи нангам, бародар!

ФАРМУДИ ХУДО

Сипеҳр абру сипеҳр абру сипеҳр абр,
Замин ҷабру замин ҷабру замин ҷабр.
Худо фармояд аммо бандагонро
Башар сабру башар сабру башар сабр.

ХАМРИ ЁД

Ба ёдам мерасӣ аз дур, аз дур,
Зи ёдат мешавам масрур, масрур.
Чӣ хамре ёди рӯят дорад, эй ёр,
Ки медорад маро махмур, махмур.

САРЕ ҲАЛЛОҶ

Яке дар дор, дигар дар таҳи ор
Бимирад, навбат ояд охири кор.
Саре Ҳаллоҷ бояд дошт, в-арна
На ҳар сарро баландӣ медихад дор.

РАШК

Бихонад шоире дар васфи дилбар:
Зи рӯйи ту бувад шомам мунаввар.
Занаш донад агар, к-он рӯйи ӯ нест,
Кунад рӯзи варо аз шаб сияхтар.

ҲАВАСПИР

Агарчи мекунад касро нафас пир,
Намемонад вале кас бенафас дер.
Туро пиронасар хушбахт хоҳам,
Вале асло нагардӣ ту ҳаваспир.

РОЗИ ШЕЪР

Кӣ дид аз сурати ӯ диданитар,
Зи савту сози ӯ бишниданитар.
Агар имрӯз нофаҳмост, фардо
Зи фаҳмоҳо шавад фаҳмиданитар.

БА УСТОД РҶДАКӢ

Надидам шеър аз шеърат равонтар,
На оҳуе зи оҳуят давонтар.
Ҳазору чанд сол аз мо ту пирӣ,
Ба шеъри худ вале аз мо чавонтар.

АМРИ ЗАМОН

Чӣ кор ояд дурусту рост, рев¹ ор,
Фаришта дархури мо нест, дев ор.
Дар ин дунё, ки бору² боядаш канд,
Занад ҳар кас ба гирди хеш девор.

ЛУТФИ БАДТАР АЗ ЧАБР

Маро гуйӣ, ба зулмат боядат сабр,
Равад меғу барояд офтоб аз абр.
Бирафт абру вале хуршедро бурд,
Чӣ лутф аст ин, ки сӯзад бадтар аз чабр?!

ХОНУМИ ПОЙИЗ

Биомад хонуми пойизи пурбор,
Кашида ғозаи барге ба рухсор.
Сафедор аз баландӣ қарсақӣ зад,
Ба атроф атр зад боди бихизор.

ДУРБИН

Тавон бо дурбине диданат дур,
Туро гар дидани дур аст манзур.
Вале дар дидани наздики умре
Тамоми дурбинҳо бошадат кӯр.

¹ Рев – макру фиреб

² Бору – девор

САРОПО ШЕЪР

Ба дӯшат обшоре меҳамад – шеър,
Аз ин сӯ ду ғизоле мерамад - шеър.
Ба рези обшор, оҳуи тарсу,
Зи ман фаввораосо медамад шеър.

СЕБИ НУҲУФТА

Агар шаб, хуфта дар ҳар чост, шоир,
Саҳар бо ёди ту бархост шоир.
Азизи ман, маранҷ аз шӯхии субҳ,
Ки ду себи нухуфта хост шоир.

ОЛИТАРИН ШЕЪР

Ба ҷони ошиқон омад қарин шеър,
Замин пур кард то чархи барин шеър.
Ба ёдам лек ҷуз номат наёмад,
Маро номат, ки буд олитарин шеър.

КӢ ДОНАД?!

Зихӣ ёре, ки ман дорам, зихӣ, ёр,
Аҷаб меҳрозмову саҳт айёр.
Дили моро, кӣ донад, чун бибурдаст,
Ба айёри-ш ё бо меҳри бисёр?!

ДАРӢИ БЕШИНОВАР

Бигуфтанду бигӯям бори дигар,
Равӣ дар баҳри ишқ, аз хеш бигзар,
Ки аз оғоз то анҷоми дунё
Дар ин дарё набуда як шиновар.

ҒИЗОЛИ ИШҚ

Сар афрозад гаҳе, гаҳ сар ниҳад кас,
Мабодо аз муҳаббат вораҳад кас.
Ғизоли ишқ агар дар дашти дил нест,
Палангеро ба оху сар диҳад кас.

ҚАСРИ ХАС

Най очиз, магард аз роҳ вопас,
Ки набвад ҳеч қулла дастнорас.
Бинои умр хоҳӣ аз ҳавас ту,
Магар аз хас кунад қасре бино кас?!

ӢВАРИ ҒАМ

Камам бе ту, ту аз камҳои ман бош,
Сароғози ҳама дамҳои ман бош.
Агар устои шодиҳои ғайрӣ,
Биёву ёвари ғамҳои ман бош.

ТАРС АЗ СОЯ

На ҳар кӣ сар кашад аз мояи хеш,
На ҳар кӣ по ниҳад дар пояи хеш.
На ҳар кӣ офтоби рӯз хоҳад,
Агар метарсад ӯ аз сояи хеш.

САД КҶРА ОТАШ

Сифатсозе кучо донад сифоташ,
Надонам оташ аст, об аст зоташ.
Лабаш сарчашмаи нӯшини нӯш аст,
Вале дар бар барад сад кҷра оташ.

ҲАВАСҲОИ ҶАВОНИ

Тамоми умр кардам сулҳу пархош
Ба ишқи гулруҳон пинҳониву фош.
Надорам пириву лек ақл гӯяд,
Ҷавонӣ рафту монд аммо ҳавасхош.

ЗАБОНИ ИШҚ

Ба дарё додай мавчи равонаш,
Ба саҳро додай боди вазонаш.
Худовандо, чунин ишқам, ки додӣ,
Забон ҳам кай диҳӣ баҳри баёнаш?!

РАҲУ РАҲНАМО

Ба тори сар бувад боли ҳумояш,
Магар яксон бувад арзу самояш.
Агарчи як раҳи маргу ҳаёт аст,
Раҳи ҳар кас чудову раҳнамояш.

СУКУТУ ФАРЁД

Ба озодӣ агар зодӣ, ту хуш бош,
Агар бодӣ дар ободӣ, ту хуш бош.
Миёни ин ҳама, ки дар сукутанд,
Абас ҳам гар задӣ доде, ту хуш бош.

ЛАНДАҲУР

Ҳамон гурге, ки ризки ўст дар по-ш,
Ситонад рӯзияш бо макру пархош.
Чу гург ин қост, донӣ, ландахуро,
Бирав бар гӯсфандонат шубон бош.

ОҲУЧАҲО

Ду оху дар барат, оё баремаш
Ва ё сарро таҳи он оваремаш.
Чаро хоҳад магар охучаҳоят,
Агар не, деҳ иҷозат мо чаремаш.

ЗАНБҮРУ ЗАНБҮРА

Агар шоҳӣ ту ё з-он беш дарвеш,
Равӣ бояд ба зери рояти хеш.
Ва занбӯрӣ агар, бояд диҳӣ нӯш,
В-агар занбӯрай, бояд занӣ неш.

САБҚАТ

Чунон дидам ҳама, ҳам шоҳу дарвеш
Давон дар поғаҳи дунё пасу пеш.
Туро бар дигаре сабқат чӣ арзад,
Тавонӣ як қадам рав пеш аз хеш.

СУХАНҲО

Суханҳо сабз кардам дар дили хеш,
Ки ёбад баҳра аз он шоҳу дарвеш.
На дарвеше вале бар он назар кард,
На шоҳе монд сӯяш як қадам пеш.

ХОРУ ГУЛ

Надорад хор бўву мехалад неш,
Аз он бар чо бувад дар чоғаҳи хеш.
Чу гул дил мебарад, канда барандаш,
Ҳазон созандаш аз рӯзи хазон пеш.

ТУИ ТИРАМ...

Туй тирам, маро бинӣ ту бохеш,
Ки бо ту мезанам чархе каму беш.
Бубин, чархи дучарха ҳам начархад
Ба гирди тири худ, кай меравад пеш.

НАМЕГАРДАД ЗАБОНАМ...

Бирафту монд дар дил чойи худ реш,
Биомад, то бубинад кардаи хеш.
Намегардад забонам, ки бипурсам,
Ман аҳволи дил аз хушрӯи бадкеш.

ОҒЎШИ ГУЛЧЎШ

Ба ҳар ҷо по ниҳӣ, гул мезанад чӯш,
Чаманҳо мешавад сурху чаканпӯш.
Чу барг аз шохаҳо мерӯяму субҳ
Гуландоми туро мегирам оғӯш.

БИЁВУ БИЁ!

Чавон будам зи нав дар ишқат, эй кош,
Ки буд фасли маро васли ту подош.
Парастуи баҳоронам набудӣ,
Биёву кумрии фасли хазон бош!

ИШҚУ УМЕД

Зи нав сабзу ҷавон мебудам, эй кош,
Ки ёрат мешудам, ёри қаламқош.
Агар ишқи нахустинам набудӣ,
Биё акнун умеди охириш бош!

СОФКОРӢ

Чӣ гӯям одамиро, Қоф то Қоф
Ба мурдоби гунаҳ гӯтид то ноф.
Агар ҳам софкорие бикард ӯ,
Бикард ӯ аз ҷаҳон инсофро соф.

ЛОФИ ҒАЗАЛБОФ

Наям аз тортанҳои ғазалбоф¹,
Ки наздам аз ғазалбофӣ занӣ лоф.
Дар ин раҳ Ҳофизам ҳамсуҳбат ояд,
Ки паймудааст онро Қоф то Қоф.

ҲУШМАНДИ ДЕВОНА

Биҳишт оё бувад ҷуз хонаи ишқ,
Ҳақ аст оё ба ҷуз афсонаи ишқ.
Наёбӣ дар ду олам хушманде,
Ба ҷуз он к-ӯ бувад девонаи ишқ.

¹ Таъбир аз Бозор Собир

ДОВАРИ ИШҚ

Ҳамеша будаам хушбовари ишқ,
Чаҳонро дидаам худ ёвари ишқ.
Ба ҳар навъе, ки кардам зиндагонӣ,
Қабули ман набуд чуз довари ишқ.

ҒЕШАВУ РЕША

Агар раҳ мебарам дар бешаи ишқ,
Ҳаёлам мебарад андешаи ишқ,
Ки дар ин олами анбӯҳ ҳатто
Нарӯяд ғеша чуз аз решаи ишқ.

БАҲОРОҒЎШ

Чу шоҳи арғувон гулпӯшам аз ишқ,
Ба бебаргии худ мечӯшам аз ишқ.
Чу дар ёдам бувад ёди канорат,
Зимистон ҳам баҳороғӯшам аз ишқ.

ТАМАЛЛУҚ

Кунад марде чу бар марде тамаллуқ,
Магар дорад ба мардон ӯ тааллуқ?!
Агар мардист ин сон косалесӣ,
Заифҳои занҳоро тасаддуқ!

АФТАД СИТОРА

Чу барге мефитад аз шоха бар хок,
Хаёлам, мешавад камтар зи афлок.
Агар аз боми арш афтад ситора,
Чӣ сон таскин диҳам ин қалби ғамнок?!

ШАРАР

Дило, дорӣ дар ин дунё чӣ оҳанг,
Ғаҳе шодӣ зи хешу гоҳ дилтанг.
Шарар меҳоҳаму аммо, чӣ чора,
Ниҳон бошад шарар дар синаи санг.

ОЙИНАВУ САНГ

Агар ойинаҳо бошанд садранг,
Ба зиште зишту шангуланд бар шанг.
Агар ойинаҳоро акси шом аст,
Ба номи субҳ бояд санг зад, санг.

ТОҚАТ

Чӣ миқдоре тавонӣ буд коҳил,
Зи дарди мардуми бечора ғофил.
Кадомин дил тавонад қард тоқат
Тапиданҳои моҳиро ба соҳил.

БЕДИЛ

Аз он рӯзе, ки шуд мавҷуд бедил,
Даме бе ёри дил н-осуд бедил.
Биё, дар пойи дил, эй ишқ, сар нех,
Ки кай як зарра ишқе буд бедил.

САЛСОЛ Ё ҒАМСОЛ

Чу мепурсӣ касеро ҳолу аҳвол,
Бувад аз ғуссаю ғам бепару бол.
Гиле, к-аз он Худо Одам сиришта-ст,
Набуд салсолу оё буд ғамсол?!

ДИЛ ДИДАН ОМУЗ

Марав роҳе ба чуз чӯйидани дил,
Ба чӯйидан бубин рӯйидани дил.
Агар чашмат бувад дил дидан омӯз,
Зи олам диданат беҳ дидани дил.

ГУЛПУЛ

Ту, эй қаддат ниҳолу қоматат гул,
Саропойи ту афсунсози булбул.
Манам ин сӯйи дарёву ту он сӯ,
Ба сӯят мезанам аз шохи гул пул.

ҲОСИЛ

Чӣ ширинӣ, ту, эй шириншамоил,
Диле набвад, ки набвад бар ту моил.
Намедонам, чӣ мегардад дар охир
Зи майли мову бемайли-т ҳосил.

ҶАҲОН ҲОЛИСТ

Ғами дунё бувад дарду ғами дил,
Каму бешаш бувад бешу ками дил.
Ҷаҳони ҳаштмилярда-ст холӣ,
Набошад гар туро як ҳамдами дил.

БАҲСҶОИ НОТАМОМ

Замонҳо баҳс кардам дар масоил,
Мурад аммо нашуд аз баҳс ҳосил.
Бирафтам ман, тамоми баҳсҳо монд,
Ҳамон сон нотамому сахту мушкил.

БОДИ МУҚОБИЛ

Ту бар боди мувофиқ дил манех, дил,
Ки бар авҷат барад на боди муқбил.
Агар азму пари парвоз дорӣ,
Ба гардунат барад боди муқобил.

СУХАН ГУЛ МЕКУНАД

Зи шарми рӯйи ту гул мезанад гул,
Зи шохи қоматат гул меканад гул.
Чӣ хосият лабонатрост, эй ёр,
Ки дар он ҳар сухан гул мекунад,гул.

УРЁНШУКУФӢ

Ҳамин зардолу аввал мекунад гул,
Ки Наврӯз асту монад дар тағофул.
Сипас шармида аз урёншукуфӣ,
Бипӯшад чомаи сабзи таҷаммул.

ДИЛБАРЕ АЗ БУРҶИ АСАД

Аҷаб шере, ки аз мо мебарад дил,
Хиёбон дар хиёбон мечарад дил.
Агар бо ишқ бинвози-ш, ғуррад
В-агар ғуррӣ, ба ҷоят медарад дил.

МАРГИ ГУЛ

Агар фардо асири доғу дардам,
Зи роҳе, ки гирифтам, пас нагардам.
Гули хандидарӯ бо хор мегуфт,
Ҷавон мирам, ки хори кас нагардам.

НОЗИ СУНБУЛ

Худой азбаски булбул офаридам,
Адои хирмани гул офаридам.
Агарчи нолаи дил ҳосилам буд,
Манат аз нози сунбул офаридам.

ПАЙМОНАИ ЁД

Аз он рӯзе, ки дил бар ту ниҳодам,
Агар шодам, ба ғамҳои ту шодам.
Биёву лаб ба лаб оҳиста бигзор,
Ки ман паймонаи лабрези ёдам.

ҲАДИСИ ДИЛ

Кучоӣ дил, ки аз бедил нависам,
Бубинам одаму аз гил нависам.
Агар ҳам як диле боқӣ намонад,
Ҳадиси дил барои дил нависам.

НА ЁРОВУ НА ЁРЕ

На ёрое, ки ман ёри ту бошам,
Дил аз ту бурда дилдори ту бошам.
Гулу гулбарги беҳорӣ, ту, эй ёр,
Биё, эй гул, ки ман хори ту бошам.

ПОЙБАНД

Саломе аз Хучандат мефиристам,
Паёме дилписандат мефиристам.
Агар чое таҳи пойи ту холист,
Диламро пойбандат мефиристам.

АФСОНАИ ШАҲРИ ИШҚ

Чунун дард аст агар, мо аҳли дардем,
Чунуни ишқро мо фарди фардем.
Ба ними чав хирадмандӣ фурӯшем,
Ба шаҳри ишқи ту афсона гардем.

АРЗОНФУРҶШ

Гунаҳкорам, гуноҳеро харидам,
Ба сад шодӣ як оҳеро харидам.
Аҷаб ин ёри мо арзонфурӯш аст,
Ба ҷон ними нигоҳеро харидам.

САДОҚАТ

Туро, эй ёри ҷон, миннатпазирам,
Назират не, ки ман ҳам беназирам.
Ҳамин мегӯям аз меҳру садоқат,
Ки то то зинда бошӣ, ман намирам.

ОЙИНАГУНА

Расад то дар ҳаёт одам ба одам,
Бувад ойинагуна расми олам.
Назар дӯзӣ агар – ҳастӣ, вагарна
Набинӣ – нестӣ, валлоҳу аълам.

ДАСТГИР

Асират ман, агар хоҳӣ асирам,
Амират ман, агар хоҳӣ амирам.
Вале ҷуз соғаре, к-он ҳам шикаста-ст,
Чӣ бошад аз ғами ту дастгирам?!

ВАЪДАИ ДИДОР

Намегӯям, ки ман Маҷнуни даштам,
Вале он кадр муштоқи ту гаштам,
Ки баҳри ваъдаи шакдори дидор
Ҳамон дам аз сари дунё гузаштам.

РАНЧИШИ БҶСА

Рабой ҷонаму гӯям, ки ҷонам,
Дигар ҳаргиз дигаргунат нахонам.
Чӣ ранҷӣ, к-аз лабат бӯсе гирифтам,
Агар хоҳӣ, биё, дар ҷо-ш монам.

АЗ ИН БЕШАМ...

Агар хоҳӣ шукуфтан, ман баҳорам
В-агар хоҳӣ шунуфтан, ман ҳазорам.
Баҳору нағмаву шодӣ манам, ман,
Аз ин бешам, агар бошӣ ту ёрам.

АЗИЗИ НОЗАНИН

Азизи нозанин, нозат кашидам,
Дучандон кардиву бозат кашидам.
Кашидам нозату чашме набудам,
Чиҳо, к-аз чашми ғаммозат кашидам.

НОЛАВУ ЛОЛА

Ману ту шоири ошиқтаборем,
Ки дар дил ишқи садҳосола дорем.
Биё, чоно, ба дашти ҳасрати ишқ
Ба ҷойи нола акнун лола корем.

ПЕШАИ ИШҚ

Ба гардун мебарӣ аз остонам,
Баландӣ медихӣ бар достонам.
Чӣ гуна пешай, ишқо, ки теша
Ба сар орӣ фуруд аз осмонам.

ПАРЧИНИ ЗАМИН

Заминам ё ки худ чархи баринам,
Ту месозӣ чунонам, ё чунинам.
Фаро аз ҳафт гардун мебариям,
Ки созӣ боз парчини заминам.

БЕБОК

Гадорӯе набуд дар пушт-пуштам,
Ҳама дасти кушодам ман, на муштам.
На тарси маргам аст охир, ки худро
Ба дасти хеш ман сад бор куштам.

ВАЪДАИ ШОМ

На шом ояд, ки ман шамъе фурӯзам,
На бом ояд, ки сӯяш дида дӯзам.
Чу додӣ ваъдаи шом омадан ту,
Дигар шоме наояд баъди рӯзам.

ГИРДОБИ ДИЛ

Баҳои нози ту донам-надонам,
Ту ро ҳамрози худ хонам-нахонам.
Ба заврақ дар лаби дарё нишастам,
Ба гирдоби дилат ронам-наронам.

ОФТОБУ МОҲТОБ

Шикоятҳои дил гӯям – нагӯям,
Давои дарди дил чӯям – начӯям.
Маро бас офтобӣ, дасти кам ту
Мақун чун моҳтобе зардрӯям.

ЧОМИ ЛАБ

Азал ҷо кард ишқе дар замирам,
Ки хайронам, гадоям ё амирам.
Занам бар санг садҳо ҷоми Ҷамро,
Агар ҷоми лабаш бар лаб бигирам.

БЕ ОБИ ЧАШМ

Хаёли рӯят омад дар сучудам,
Дили об аз басар ҷорӣ намудам.
Чӣ мешуд ҳоли ин бечораи дил,
Агар бе оби чашмат дида будам.

ҚАРЗДОРИ ХУБОН

Чунон аз ишқи гулрӯён шукуфтам,
Ки аз шарми хазон рӯро нуҳуфтам.
Зи хубон қарздори ҳар ду олам,
Ки байте аз лаке ҳоло нагуфтам.

ҒАМУ МАЙ

На ман аз пеши худ най офаридам,
 Худо ҳузни паёпай офаридам.
 Барои хотирам ғам офарид \bar{y} ,¹
 Барои рафъи ғам май офаридам.

ҲАРФИ ЗАРУРӢ

Басе шабҳо, ки бедору нахуфтем,
 Ба шугли гавҳарӣ дурре насуфтем.
 Агарчи гуфтаву гуфтем бисёр,
 Вале ҳарфи заруриро нагуфтем.

РАМ ГИРИФТАМ

Бидидам дарди ёре, ғам гирифтам,
 Ки бо \bar{y} дам барам, ҳамдам гирифтам.
 Бурунаш дӯстиҳое ба ман дошт,
 Дарунашро чу дидам, рам гирифтам.

ХАРОШИ УСТУХОН

Саропо маҳви пайки орзуям,
 Ки дар гулшан гули уммед бўям.
 Ҳавоятро нафас гирам замон, лек
 Хороши устухонӣ дар гулӯям.

¹ Бедил гуфта:

Барои хотирам ғам офариданд.

ОСМОНИ ҲУБОБ

Мапиндор остонат остонам,
Қарини дostonат дostonам.
Агар абре биборад рӯйи дарё,
Ҳубобе низ гӯяд осмонам.

КАБЎТАРБОЗӢ

Кабӯтарбаччаи чарси дилором,
Ба ин бегонагӣ кай мешавӣ ром.
Кабӯтарбозиям мебояд аз нав,
Агар шоме фуруй аз лаби бом.

ПАЛАНГ

Ду пой пеш ҷойи даст дорам,
Қаду басте, ки зебанда-ст, дорам.
Палангам ман, ки баҳри сайди мақсуд
Фақат як дав, фақат як ҷаст дорам.

ХОНАБАНД

Раҳо кардам ҷаҳонро, пас фикандам,
Нашуд, аз шеър аммо дил нақандам.
Насибам шуд ҷунон озодӣ аз шеър,
Ки яқумрист карда хонабандам.

КАШФУЛАСРОР

Чӣ дорад хусни ту асло надонам,
Вале лол аст дар пешаш забонам.
Маро рози чамоли хеш бикшой,
Ки дигар кашфуласроре нахонам.

БАРНАХЕЗАМ

Ба ёдат ҳамчу чоми рез-резам,
Кучо аз ёди ту дигар гурезам.
Вале ёдат сахар бо ман набошад,
Зи ҷойи хеш ҳаргиз барнахезам.

БАНДИ МУҲАББАТ

Биё аз лобаҳо лабханд созем,
Лаберо бо лабе пайванд созем.
Агар олам канад аз банд-бандаш,
Чахонро дар муҳаббат банд созем.

ЁРИ ХАЁЛ

Туй нозуктар аз тори хаёлам,
Ки баҳри диданат зори хаёлам.
Кунам шукри Худовандат шабу рӯз,
Ки ӯ карда туро ёри хаёлам.

ДАР ҚОЙИ ҚОН

Ватан гуфтам, вале давлат нагуфтам,
Раҳи хоки ватан бо миҷжа рӯфтам.
Агар ман дар ватан рӯзе нагунҷам,
Варо дар қойи қон қо дода рафтам.

ҒУНЧАИ ФИҚР

Нахуст аз ақлу дониш ҳарф гуфтам,
Садои дил кам, афсӯсо, шунуфтам.
Ба худ чун ғунча печидам ман аз фикр,
Раҳояш карда, пас чун гул шукуфтам.

ОҒОЗУ АНҚОМ

Ба дасте шишаву дасти дигар қом
Ту медонӣ, чӣ меҳоҳам аз айём.
Ба номи ту диҳам оғоз имрӯз,
Ба номи ман ту фардоро деҳ анқом.

РОҲИ ОМАДАН

Надонам то кучо бошад шитобам,
Зи пушти моҳ ҳамчун офтобам.
Чунон бурдӣ маро аз худ, азизам,
Ки роҳи омадан бар худ наёбам.

ЧУ ҚАҚНУС

Ман аз илҳому илҳон пар гирифтам,
Ки авчи пардаи ахзар гирифтам.
Чунон масти наво гаштам, ки рӯзе
Чу Қакнус аз сурудам дар гирифтам.

СОДАГӢ

Сари пул мову ту истода будем,
Ба мавчи шӯҳ мо дил дода будем.
Равон буд рӯду ҷон месӯхт моро,
Аҷоиб ташнакому сода будем.

ХУДОЧӢӢНИ БЕҒАМ

Ба ҷонам з-ин худочӢӢни беғам,
Ки ёде н-оваранд аз ранчи одам.
Гарон набвад Худоро ёд кардан,
Ба ёди мардумӣ бошед як дам.

УМР

Магар як лаҳзае ман орамидам,
Агарчи як-ду гул чидам-начидам.
Диламро гулфишон дар пойи Варзоб,
Сарамро куллаи пурбарф дидам.

ЗАМОНИ РАФТАНӢ

Чу ояд, меравад як рӯз одам,
Бувад ин рафту омад расми олам.
Намемонад нарафта ҳеч чизе,
Равад ҳатто замони рафтани ҷам.

МАН КӢ ҲАСТАМ?

Лаби ҷӯи равон бе ту нишастам,
Ба ёдат шоҳаи ҳулбӯ шикастам.
Шунидам сабзаҳо дил бо ту баста,
Пас, охир, ин мани ҳайрон кӢ ҳастам?

ҲАРБИ ЯК БА ЯК

Ба ҳарби як ба як хонад дамодам
Туро дар зиндагӣ андӯҳи олам.
Вале холӣ кунӣ як шишаи май,
Дилат холӣ шавад якбора аз ғам.

ҶОНОШНО

Ба садҳо шева Мачнунро ситоем,
Ки дар ишқу вафо ҷоношноем.
Биёбон дар биёбон ишқ ӯ буд,
Хиёбон дар хиёбон ишқ моем.

ТУ ХУШНОЗӢ

Баҳорию баҳорат боз хоҳам,
Ту хушнозию бозат ноз хоҳам.
Ту анҷоми суруди мо бихоҳӣ,
Ба ҳар анҷом сад оғоз хоҳам.

ПАЙҒАМБАРИ ШОДӢ

Қаҳон вайрону ободӣ бихоҳам,
Аз он нододрас доде бихоҳам.
Паямбарҳо ҳама буда ғамомӯз,
Яке пайғамбари шодӣ бихоҳам.

ШОДИИ ОҒАРИНИШ

Аз он дам лаззати ҳастӣ чашидам,
Ҳама мавҷуди олам шод дидам.
Худоро оғариниш шод медошт,
Ки шод аз хоки шодон оғаридам.

ҒАРИБИ ДИЁРИ ХУД

Надонам, ноҳабибам ё ҳабибам,
Гарон аз ту вале бошад насибам.
Ғарибӣ ту агар дар мулки ғайре,
Ман охир дар диёри худ ғарибам.

ОҒЎШИ ПАНОҲ

Ба роҳат канда шуд чашми нигоҳам,
Биё дар хилвати заррини моҳам.
Ҷаҳон ях бандад аз сардии дилҳо,
Бидеҳ дар оғуши гармат паноҳам.

НОЗУКУ НОЗУКПАРАСТ

Чӣ нозук мениҳӣ дастат ба дастам,
Ту нозуктабъу ман нозукпарастам.
Ба барги гул лабат хандида мегуфт,
Ту нозуктарху ман нозуктарастам.

ХАМЎШАТ МЕПАРАСТАМ

Фаровон ошиқат, ман дигар астам,
Кӣ донад, бартар астам, камтар астам?!
Гар онон дӯстат доранду гӯянд,
Ман онам, ки хамӯшат мепарастам.

ДУ ЗЕБАНДА

Зи рӯят об мехӯрда нигоҳам,
Ки рӯи дигаре дидан нахоҳам.
Ту зеби мову мо зеби ту дорем,
Биё, бошем, ду зебанда бо ҳам.

ЧӢ СОЗЕ?!

Туй, ту, сархати розу ниёзам,
Ҳикоятҳои кӯтоҳу дарозам.
Ба дасти ман чӣ соз астӣ, надонам,
Ки бо лаб ё ба ангуштат навозам.

ҲАЗОРОВОИ ЗОҒ

Сари девори ту биншаста зоғем,
Ба зоғӣ, лек дар ишқи ту доғем.
Ба бемехрӣ ту моро зоғ кардӣ,
Вагарна мо ҳазоровои боғем.

БЕГУНОҲ

Агарчи дар назар бе оху воҳем,
Вале бар сӯзи худ мо худ гувоҳем.
Ҳазоронро ба нози хеш куштӣ,
Ту моро зинда кун, ки бегуноҳем.

БОЛУ ПАРЕ ЗАН!

Зи танҳои ба чон ойӣ, даре зан,
Чу паст ояд само, бар он саре зан.
Магар кирмӣ, ки ту бар худ бупечӣ,
Баро аз хештан, болу паре зан!

ҲАРФЕ

Чӣ дорад шеваи дидан-надидан,
Дарозе монда кӯтахро буридан.
Зи ман хоҳанд ҲАРФЕ, гар бигӯям,
Магар дорад, кӣ ёрои шунидан?!

РАВУ ОЙ

Агар ойӣ ба кӯи гуссадорон,
Кунам хоки раҳатро бўсаборон.
Раву ойи аҷоиб дорӣ, эй ёр,
Равӣ дай ояду ойӣ баҳорон.

РАНГИНКАМОНИ ОРЗУҲО

Зи гардун то замин фасли баҳорон
Парешон мешавад гесӯи борон.
Баро, рангинкамони орзуҳо,
Ба шодиҳои мо - уммедворон.

ОБ АЗ САР ГУЗАШТУ...

Зи як наззораат афрӯхтам ман,
Туро ин шева то омӯхтам ман.
Азизо, дар чӣ об андохтиям,
Ки об аз сар гузашту сӯхтам ман.

ДАР ФАСЛИ БОРОН

Гули гулҳо бувад аз насли борон,
Туй покизатар аз асли борон.
Магар рангинкамони чашмам астӣ,
Ки пайдо мешавӣ дар фасли борон.

ДИНУ ОЙИН

Намедонам чӣ дорад дину ойин,
Ки медорад чаҳонро шоду ғамгин.
Чу дин набвад, паямбар ҳам набошад,
Паямбарро паямбар мекунад дин.

ЧОДУГАРӢ

Маро ту қиссаи хуру парӣ кун,
Бихон афсунаму аз хуш барӣ кун.
Ман аз ҳушёрӣ олам ба қонам,
Биё, дигар маро чодугарӣ кун.

ДИЛСУПОРӢ

Туро аз матни гул хуш кардаам ман,
Туро дар батни дил парвардаам ман.
Ту аз ман дил ба майли худ набурдӣ,
Диламро худ ба ту биспурдаам ман.

БИНВИШТАЮ НАНВИШТА

Бидуни харф бояд харф рондан,
Бидуни пояе дар пой мондан.
Ҳама бинвиштаро хондан тавонанд,
Тавон нанвиштаро бояд ки хондан.

ДУБАЙТИИ ТАҲИ ПО

Хушо дилро дар оғӯшат нухуфтан,
Шабе то субҳдам бо ту нахуфтан.
Бағалҳоят кашидан бо ғазалҳо,
Дубайтиро таҳи пойи ту гуфтан.

САР ЗАН

Ҷаҳон дорад дигар хӯи дигаргун,
Таровад то кай аз чӯи чигар хун.
Биё, сар зан ба авчи чархи гардун,
Ки сар аз баҳри зону нест акнун.

ЧАТРИ САБЗИ АРЧА

Канори кӯху рустанҳои торон,
Ба гӯш ояд тараннумҳои борон.
Ману ту зери чатри сабзи арча
Чӣ сон бошем аз парҳезгорон?!

ЦИГАРДОРОН ЦИГАРХУН

Дигар шуд шеваи даврон, дигаргун,
Цигардорон шуданд акнун чигархун.
Ту, ки дар кӯи адл аз роҳ мондӣ,
Чӣ сон гардонамат, эй чархи гардун?!

РОЗ

Надодиям чаҳони дил нишеман,
Бувад, ҳақко, чаҳондорият аҳсан.
Чӣ розе бо чаҳон дорӣ, ки дунё
Ба ҳадди дурият дур аст аз ман.

САВДОИ МУФТ

Тавонӣ дасти ҷононе гирифтан,
Надорад аҳду паймоне гирифтан.
Чӣ ёреро чунин муфт аст савдо,
Ки бӯсе додану ҷоне гирифтан.

НА МАЧНУНУ НА ЛАЙЛО

Хиромӣ ту хиёбон дар хиёбон,
Ман овора биёбон дар биёбон.
На ман Мачнуну на Лайло туй, лек
Ниҳем аз ҷӣ саре ёбон ба ёбон?!

СУБҲИ Ү

Насими субҳдам кам-кам гузар кун,
Шаби тори маро кам-кам саҳар кун.
Агар аз шомӣ мо ӯро хабар нест,
Биё, аз субҳи ӯ моро хабар кун.

ҶАВОНМАРДӢ

Турову бо адолат аҳд бастан,
Чу бандияш, намешояд гусастан.
Дар он майдон, ки майдондор адл аст,
ҶавонмардӢ бувад худро шикастан.

НАХУФТАН

Баҳор омад, шукуфтан бояд акнун,
Ду ҳарфи ишқ гуфтан бояд акнун.
Агарчи субҳ булбулро барад хоб,
Бари ёре нахуфтан бояд акнун.

ПАНОҲОН

Намегӯям маро ту ину он кун,
Зи шеърам рух намою ҷовидон кун.
Фақат гӯям, паноҳон дар канорат,
Зи чашми одаму олам ниҳон кун.

НИМИ ИНСОН

«Фалони мухтарам гуфтанд ин сон»,
Чӣ мегӯӣ, ту худ, эй ними инсон.
Фалонӣ ҳар чӣ хоҳад, бе ту гӯяд,
Ту ҳам бе ӯ бигӯ як ҳарфи шоён.

ҲАҚИҚАТ

Ҳақиқат офтоб асту чӣ инсон
Ниғаҳ кардан тавонад рост бар он.
Назар кардан ба сӯяш аз паси абр
Ва ё бо айнаки торик осон.

РАҲДУР

Магар аз хеш розӣ будаам ман,
Магар аз чустучӯ осудаам ман.
Зи хоболудагон дурам ниғаҳ дор,
Ки раҳдури шитоболудаам ман.

БАҲОИ ЯК НИГОҲ

Агар чашмӣ, ба сӯйӣ ӯ назар кун,
Зи шавқи як назар олам дигар кун.
Агар хоҳӣ баҳои як нигоҳаш
Ба ним оне зи ду дунё гузар кун.

АЗ ҒАМ ТИҲӢ КУН

Ғаме дорам, маро ту дилдиҳӣ кун,
Ба сар соя маро сарви сахӣ кун.
Чунон саршорам аз ғамҳот кардӣ,
Ки акнунам, биё, аз ғам тижӣ кун.

НАМОНДА ВАҚТИ МОНДАН

Хирад андар китобу нест хондан,
Чӣ суд аз ин муаммо ҳарф рондан.
Чу ақлат мерасад бар сар, бубинӣ,
Ки шуд умру намонда вақти мондан.

ЗАВОЛИ ОЛИ СОМОН

Набуд ар Рӯдакӣ аз тирачашмон,
Ба чашми хеш меафшонд домон,
Ки дар пирию заъфу нотавонӣ
Набинад ӯ заволи Оли Сомон.

ҒАМИ ҒАМҲОРА

Кучоӣ, эй ғами бечораи ман,
Ки аз туст ин дили садпораи ман.
Ғаме дорам, ки ғамхоре надорӣ,
Ба ғайри ман ғами бечораи ман.

МАЪНОИ БУДАН

Чӣ сон ишки туро бояд сурудан,
Ки охир бартарӣ аз ҳар ситудан.
Зи ман сад бор агар боло набудӣ,
Маро оё чӣ маъно дошт будан?!

РИСОЛАТ

Агар ҳам майдаӣ майдон гирифтан
Бибояд, на раҳи сайрон гирифтан.
Агар донӣ, рисолат чист моро,
Заминӣ будану кайҳон гирифтан.

БАХТИ ТАНҲОӢ

Зи танҳои танҳо ёфтам ман
Қарори чони танҳо, роҳати тан.
Кучо донӣ, ту хайфо, ин чӣ бахт аст,
Ба худ хандидану бо худ гиристан.

БУБАХШЕДАМ...

Шумоён бо ҳаму беҳам манам, ман,
Ки танҳо худ ба худ ҳамдам манам, ман.
Ба ин хилқат агар одам шумоед,
Бубахшедам, ки ноодам манам, ман.

НОҚОБИЛҚИЁС

Зи бӯхтони ту, эй нодони кавдан,
Нагардад тирарӯ хуршеди равшан.
Ба наздики адаб сад бор беҳ аст
Зи «хушноми»-и ту «бадноми»-и ман.

САФАР ДАР ХУД

Зимистон асту оҳанги дигар кун,
Ҳавои гулшукуфиро ба сар кун.
Агарчи оламеро барф гирад,
Баҳори лоларо дар худ сафар кун.

ҲИЧРОНИ ШИРИН

Чу ёди ту хаёле нест ширин,
Ки бе фоли ту ҳоле нест ширин.
Мабодо қисматам он сон, ки гӯям,
Чу ҳичронат висоле нест ширин.

БАРҚИ НИГОҲ

Ту бо шеър омадӣ дар синаи ман,
Ки рангинтар кунӣ ганчинаи ман.
Чӣ муъҷиз дошт он барқи нигоҳат,
Ки мисро кард зар, зарринаи ман.

ХОБИ РҶИ СИНА

Бишав, эй ёри нав, деринаи ман,
Ки ту зарринаи ганчинаи ман.
Агар шаб мерасад, эй кош, бинам,
Барад хобат ба рӯи синаи ман.

ОИНИ СЕБ

Ба шохи қоматат ду себи ширин
Буни куфрам биларзонду буни дин.
Агар як шаб ба лаб гирам ман он себ,
Ба даҳр орам ман он шаб тоза оин.

БАЙТИ ТАР

Лабат як байти тар шуд дар лаби ман,
Ки шодобу ғазалгӯ шуд таби ман.
Сипас дар косагардонии гардун
Ду чоми лаб ба лаб шуд ҳар шаби ман.

НАВРҶЗИ

Сабоҳат хайр, эй оҳуи заррин,
Фарохо рӯзи ту то Моҳу Парвин.
Зи ту наврӯзие дигар чӣ хоҳам,
Ки ширин омадӣ, шав ёри дерин.

ДИЛИ РАҚСОН

Баҳорию сафар дорӣ ба Қурған,
Ки талхоро шукуфонӣ чу гулшан.
Ба истикболи худ дар лолапушта
Ту рақсону шукуфон бин дили ман.

ХУДСҶЗӢ

Ба Наврӯз омадӣ, наврӯзии ман,
Ки сӯзи ишқ кардӣ рӯзии ман.
Дигар гулхан чӣ афрӯзӣ, ки садчанд
Тамошо дорад ин худсӯзии ман.

БОЛУ ПАР АЗ ТУ

Баҳорон омаду омад парасту,
Баҳороғӯш шуд чонам пур аз ту.
Пару боле дилам мехост як умр,
Гирифтам як шабе болу пар аз ту.

МЕОМАДӢ ТУ

Гулу булбул, хама рафтанд он сӯ,
Ба он сӯ карда шохи настаран рӯ.
Зулоли чашмаҳо чорӣ ба он кӯ,
Чӣ шуд? 3-он сӯйи раҳ меомадӣ ту.

ХОКИ ПОЙ

Ба субҳам чун сапеда дар назар ту,
Ба шомам чун шафақҳо чилвагар ту.
Ниҳоят хоки поят мешавам ман,
Ки шояд мекуни хоке ба сар ту.

ХУШГҶ

Суман дидам, набуд хушрӯтар аз ту,
Чаман дидам, набуд хушбӯтар аз ту.
Ба бозӣ ҳамдигарро дил фиребем,
Ту хушгӯиву ман хушгӯтар аз ту.

ГУНЧИШКАК

Ба ҳар девору дар сар мезани ту,
Ба сад чон гӯиё чон мекани ту.
Кунун, ки нашнаванди наъраи шер,
Чу гунчишкак чӣ чиқ-чиқ мекуни ту?!

ПЕШАИ ТУ

Ҳазорон хуни дил дар гардани ту,
Аҷаб дил бурдану овардани ту.
Биё, чун бурдани дил пешаи туст,
Диле дорам барои бурдани ту.

ОБИ БЕМИРОБ

Вазад тафбоди саргардон ба ҳар кӯ,
Кучо заврақ расад бесамту бору.
Ҷавонӣ раҳбаре хоҳад, вагарна
Равад чун оби бемироб ҳар сӯ.

ДАРӢИ БЕСОҲИЛ

Ало абри ҳаво, селе бизан ту,
Чӣ нам-нам мезанӣ, хеле бизан ту.
Надорад сохиле дарӢи ин ишқ,
Дило, сӯйи миён беле бизан ту.

БИӢБОН ДАР БИӢБОН

БиӢ, боре гузар з-ин раҳгузар ту,
Ба сӯйи ман бикун боре назар ту.
БиӢбон дар биӢбон чанд хушкам,
Ки ман Омуяму баҳри Хазар ту.

КАФИ ҲИММАТ

Маро ойнаи ибрат туй, ту,
Мисоли олии иззат туй, ту.
Намедонам дигарҳоро чӣ бошӣ,
Маро аммо кафи ҳиммат туй, ту.

БАРГИ ГУЛ

Ниҳоли навбари гулпираҳан ту,
Баҳори сабзи гулдаргулбадан ту.
Агарчи чашми дил аз гул хурад об,
Биё ин барги гул баркан зи тан ту.

ПАРИХОНӢ

Киро дил медиҳӣ ё мебарӣ ту,
Ки дар ҳусн аз париён дилбарӣ ту.
Бигӯяндам парихонӣ гузашта,
Чӣ гӯям ман, чу мебошӣ парӣ ту?!

ҒАМИ ШИРИН

Бидонад, ҳар кӣ бошад, ҳамдами ту,
Ки ҳар беше кам аз лутфи ками ту.
Ҳар он, к-ӯ қадри ту донад, ки донад,
Зи ҳар шодист ширинтар ғами ту.

БИЁ, ЭҲЁ БИКУН

Биёву даштро дарё бикун ту,
Биёву гӯшаро дунё бикун ту.
Агар аз назди мо нозон гузаштӣ,
Биёву куштаро эҳё бикун ту.

МОҲИИ ЯҚТО

Чу мавҷ ойӣ шикан андар шикан ту,
Ба дарёи дилам гирӣ ватан ту.
Агар бемар бувад моҳӣ ба дарё,
Ягона моҳии дарёи ман ту.

ШЕЪРИ ҒАМ

Ба тарсими сухан дорӣ такопӯ,
Бирав, рози абадро аз азал чӯ.
Чу асли шеъри Одам шеъри ғам буд,
Ба шеъри шод ҳам оё расад ӯ?!

МОИНДАРӢ

Ватан, гуфтам, сарамро сарварӣ ту,
Зи чону дил азизу бартарӣ ту.
Ба ҷойи модарат хондам, ки имрӯз
Ба ҷони ман кунӣ моиндарӣ ту?!

МАГАР?

Ватан гӯему гардем аз сари ӯ,
Дихем ин чону дил мо аз бари ӯ.
Вале фарзанд агар зору ғариб аст,
Магар хушбахт бошад модари ӯ?!

ПАСТИИ ТУ

Чахон олуда шуд аз ҳастии ту
 Зи хирсу озу аз чапдастии ту.
 Ба олам ҳеҷ пастие набошад
 Ба пастӣ пасттар аз пастии ту.

ЭЪТИРОЗИ МАЧНУНБЕД

Маро доим занад таъни самар ӯ,
 Ки бедию набошӣ борвар ту.
 Чӣ донад, бандаи меъда, ки дар даҳр
 Зи ишқи Лайлие беҳтар самар ку?!

СИПЕҲРГУМКАРДА

Ҳавои молу зар парвардаӣ ту,
 Кучо хеш оқибат овардаӣ ту,
 Ки дунё ҷуставу дар олами хок
 Сипеҳри хешро гум кардаӣ ту.

НОЗУ НОЗАНИН

Агар нозе набошад, нозанин ку,
 Дили аз нозҳо шоду ҳазин ку?
 Гар аз ишқи замин гардун нагирад,
 Табассумҳои гулҳои замин ку?!

ДАСТИ КАМ

Ба дарё даршаву асрор бишнав,
На чун амвоч шав рӯ-рӯ равора.
Зи хас ҳам гар камӣ, боре ба жарфо
Ту дасти кам ба гирдобе фуру шав.

ЧАШМАИ ЧОН

Ба боғат омадам чун дузди шабрав,
Лабонат ғунчай, як лаҳза во шав.
Ту нӯшин чашмаву чон медиҳам ман,
Бимон аз нӯши лаб чон гирам аз нав.

ХОРИ ШУКУФТА

Ба шохи қоматат сунбул шукуфта,
Чӣ чойи ҳарфи гул, булбул шукуфта.
Агар хоре ба домони ту часпад,
Чу боғе мешавад гул-гул шукуфта.

ЧОЙИ ДИЛ

Дамида рӯди ман, соҳил намонда,
Дар он соҳил яке манзил намонда.
Чунон шуд синаам лабрезии ишқат,
Ки ҷо дигар барои дил намонда.

ДУ МУРҒ

Дубайтӣ гӯямат ман ошиқона,
Ки дар сина диҳияш ошёна.
Ду мурге, к-аз канори дил парида-ст,
Кучо дорад дигар парвои лона?!

МИЁНСОЛӢ

Чавониям, ки буд бо азму ёра¹,
Пиёда мегузашт аз ҳар савора.
Равам имрӯз ҳам ҳарчанд рӯпеш,
Дамодам пушти сар дорам назора.

ШАБ

Шаб омад, рӯймоли шоли ранга
Сарандозаш, ба нақши танга-танга.
Биё, ин тангаҳоро мо бичинем
Ба даври лаълии маҳтоби янга.

МОҲИ БЕСИТОРА

Ба гирди моҳ гардад моҳвора,
Дили ошиқ ба гирди моҳпора.
Ту ҳар шоме, ки берун мебарой,
Равад дар абр моҳи беситора.

¹ тавоной, чуръат

ПИРЎЗ

Сурудам мардумиро ошиқона,
Ки шуд дилҳои халқам ошёна.
Алайҳам гар замон пирӯзи рӯз аст,
Манам пирӯзи шаб бар ин замона.

ТАСБЕҲИ СИТОРА

Шаб омад, осмони беканора
Биҳишт ояд маро андар назора.
Ту, эй бонуи зарринмӯйи маҳтоб,
Чӣ мехонӣ ба тасбеҳи ситора?!

БАРҶИ ЛОЛА

Дамида сабзаву гул ёла-ёла,
Ба барги буттаҳо раҳшида жола.
Чу Наврӯз аз канори дашт бигзашт,
Даманҳо дар гирифт аз барқи лола.

ҲАРОС

Ҳало, эй марди саркаш, саршикаста
Беҳ аз зору низору паршикаста.
Ҳаросе аз шикастанҳо мабодат,
Дар ин дунёи қалби варшикаста.

ТУХМИ ИШҚ

Худоро мӯъчизе бошад фаришта,
 Ки аз нури самовоташ сиришта.
 Магар, эй ёр, донӣ, тухми ишқат
 Кӣ дар марзи дилам з-афлок кишта?

ГУФТУГҮ

- Агарчи покӣ аз хуру фаришта,
 Бидех як бўсае моро накушта.
 - Магӯ, бо бўсае сӯзат нишинад,
 Ки бо равған касе оташ накушта.

ПОСУХИ СИТОРА

Чу шаб созӣ ба гардунҳо назора,
 Варо бо хеш бинӣ ҳамчавора.
 Ба ҳар ҳарфе, ки беҳи гӯш гӯйӣ,
 Дихад чашмакзанон посух ситора.

МАЪЗУРИ ҲАЛЛОЧ

Саре дорам, сари сад дор гашта,
 Ки дори даҳр аз он бедор гашта.
 Чунон аз ишқи ӯ саршор гаштам,
 Ки дил дигар ба ман сарбор гашта.

ГАРДИ БИХӢ

Кучо бинӣ дигар хандида pista,
Сари себе зи осебе шикаста.
Касе хоҳад беҳӣ аз рӯзгорон,
Ба рӯяш чун бихӣ гарде нишаста.

АҚАБ ДОРАМ

Маро аз баҳси мардум дил гирифта,
Ки аблаҳ хешро оқил гирифта.
Така дӯшидаву беде шинонда,
Ақаб дорам, ки ҳосил ҳам гирифта.

МОҲИ ДУҲАФТА

Туй дар осмон моҳи дуҳафта,
Дили ман дар замин сӯзону тафта.
Кучо сард аст моҳи осмонҳо,
Кунад хокистарам ҳарфе нагуфта.

НАКҲАТИ ЗУЛФ

Ба рӯйи мавҷҳо абре хамида,
Зи чанги бодбон боде рамида.
Зи баҳр ояд насиму накҳати хуш,
Магар зулфи парешонат шамида?

ДОҒУ АШК

Зи тухми кин гиёҳи меҳр руста?!
Агарчи одамӣ сад чора ҷуста.
Вале ашкат илочи доғ ҳам нест,
Нагардад доғи хун бо ашк шуста.

ЗИНДАГӢ – СУРЪАТ

Магар боре нишаста дар қатора,
Ту аз дашту даман рафтӣ савора.
Агар суръат туро тунд аст, ҳатто
Дар атрофи ту чарҳад бурчу бора.

ШЕЪРИ ҒУНЧА

Навиштан хостам номат ба нома,
Ба ҷои номи ту омад чакома.
Ту шеъри ғунча будӣ дар дили ман,
Ки бишкуфтӣ саҳар дар шохи хома.

ҲАЗОРОН ГУЛ

Гулафшон шуд чаман, атрат шунуфта,
Лабони ғунчаҳо – рози нухуфта.
Агар гулҳо ба навбат мешукуфанд,
Ҳазорон гул туро якҷо шукуфта.

ХУРШЕДИ ХОНА

Чу аз хуршед зан дорад нишона,
Бубояд офтобаш хонд ё на?
Барояд офтоби кишвар аз кӯх,
Барояд офтоби ман зи хона.

ДАЪВАТ

Ҳазорон байти дилро, ошиқона,
Равон кардам ба сӯят содиқона.
Гули хатлонии ман, лоақал ту,
Бикун даъват самарқандӣ ба хона.

ФАРШИ ЛОЛА

Ту ҳаждаҳсолаву ман бистсола,
Ба ҳам рафтем рӯзе пушти ёла.
Чу дид он ҳамбари дастобагардан,
Ба таҳ густурд моро фарши лола.

ҚУДРАТИ ЯК НИГОҲ

Зи шаҳр озурдаам, на камтар аз дех,
Набуд ҳафт осмон ҳам аз замин бех.
Ба сӯям, гар тавонӣ, як ниғаҳ кун,
Маро бо ҳар ду олам оштӣ дех.

СУОЛ

--Набарда, чангро бо худ ту шойӣ,
Ки бар худ ғолибу пирӯз ойӣ.
--Чӣ сон охир ба худ ман ҳарб карда
Шавам ғолиб, ки дар он чо ту ҷойӣ?!

БОЛОВУ ПАҲНО

Зи паҳнову баландии заминӣ,
Намедонам, кадомеро гузинӣ.
Ҳамин фарқест дар болову паҳно,
Ки гар боло най, паҳно набинӣ.

ДАҲРИ ХАРОБ

Агар шаҳрӣ, ачаб шаҳри азобӣ,
Агар наҳрӣ, ачаб наҳри саробӣ.
Ба ин озу гадорӯии табъат
Агар даҳрӣ, ачаб даҳри харобӣ.

ПАЙК

Чаро, эй мурғ, беҳангом хондӣ,
Суруди хосро бар ом хондӣ.
Ба ҳар ваҷҳе саноят бод, эй пайк,
Ки вақти шом ту аз бом хондӣ.

ХУМОР

Агар майли чаман дорӣ - надорӣ,
Баҳоритар ту аз боғи баҳорӣ.
Чаро ҳар гоҳ чун мебинамат ман,
Хуморитар шавам аз ҳар хуморӣ?

ЯК БОР ОЙӢ

Чӣ сон ёрат шавам, то ёр ойӣ,
Ба назди зори гул гулзор ойӣ.
Туе ҳар шаб, ки меойӣ ба хобам,
Чӣ бошад рӯз ҳам як бор ойӣ?!

ЗИНДА БОШӢ

Ба рағми гиряам, ту ханда бошӣ,
Маро имрӯзу ҳам оянда бошӣ.
Зи дасти ҳеч марге ман намирам,
Агар ту дар дили ман зинда бошӣ.

ДУРУДИ ОСМОН

Ба дунё омадӣ баҳри сууде,
Дуруди осмон оё шунудӣ.
Набудӣ гар ба ёре масти оғӯш,
Чӣ фарқе доштат, будӣ-набудӣ.

РҶЙИ ХОБ

Кӣ дар ойна дида офтобе,
 Шабе дар рӯи дарё мохтабе?
 Чу дар хоби шабам рӯи ту дидам,
 Дигар чашмам надида рӯи хобе.

ХИЛВАТНИШИНӢ

Чӣ хуш меоядам узлатнишинӣ,
 Ки дар худ бо Худо дорам қаринӣ.
 Зи хешам гарчи берун мекашонанд,
 Ба ҷамъият кунам хилватнишинӣ.

МОҒЕВУ¹ ЗОҒЕ

Бубинӣ лоларо дар сина доғе,
 Нагирӣ боре аз доғам суроғе.
 Сарам қурбони чашми мӯшикофат,
 Ки яксон бинад он моғеву зоғе.

ЧУН ТУЕ

Набошад чун ту мавче дар равонӣ,
 Набошад чун ту авче осмонӣ.
 Замину осмон, эй ёр, дигар
 Надорад чун туе, донӣ - надонӣ.

¹ моғ --навъе кабӯтари сабзу сурхбол

БОЗХОНӢ

Аё, эй розчӯ, ту роз донӣ,
Агар донандаи рози замонӣ?!
Дигар азбас ҳақу ҳақгӯ намонда,
Кунем афсонаҳоро бозхонӣ.

САРБАЛАНДӢ

Туй мардум, агар мардумписандӣ,
Набошад дигар ин ҷо чуну чанде.
Баландӣ ҳар ду олам ваъда бидҳад,
Нахоҳам лек аз он ҷуз сарбаландӣ.

ДУБАЙТИИ МУҲАББАТ

Ман афсун гӯяму афзун бигӯӣ,
Ҷигархунро ту дигаргун бигӯӣ.
Ту, ки наспурдаӣ чон дар раҳи ишқ,
Дубайтии муҳаббат чун бигӯӣ?!

БУЛБУЛАМ СОЗ

Ту, эй зебо, ки овозат булӯрӣ,
Маро ту орзуи дурӣ дурӣ.
Ҷу аз ман метавонӣ ҳар чие сохт,
Бисозам булбуле, на буми кӯре.

ҲАДЯ

Надидам аз ту ман шодию рафтӣ,
Маро ошуфта бинҳодию рафтӣ.
Нагӯям, то маро чизе надодӣ,
Ғаматро ҳадяам додию рафтӣ.

ИШҚИ ИЛОҲӢ

Ту, эй ишқи Илоҳӣ, бебаҳой,
Равонӣ бар дарун чун равшаной.
Агар ҳам чор сӯйи хона баста-ст,
Ту хуршедӣ, ки аз равзан дарой.

ШИКАСТАН

Ҳазорон аҳд бастан мегирифтӣ,
Пас аз онаш гусастан мегирифтӣ.
Магар бозичаи дигар набудат,
Ки дил баҳри шикастан мегирифтӣ?!

ДОҒ КАРДӢ

Нигоҳе гар ба сӯйи зоғ кардӣ,
Варо булбулнавои роғ кардӣ.
Якero, то насиби боғ кардӣ,
Ҳазоронро ғарибу доғ кардӣ.

ХИЁБОНИ ГУЛ

Ту аз чинси гулӣ ё мурғи бомӣ,
Кабӯтарзоди ваҳшӣ ё ки ромӣ.
Хиёбони гулоғӯшӣ, ки бо ноз
Хиёбон дар хиёбон мехиромӣ.

ЧОМИ УМРУ ЧОМИ ЛАБ

Шабам бе моҳи рӯят ҳеч шаб не
Ва рӯзам бе рухат рӯзи тараб не.
Зи буду боши худ дигар чӣ гӯям,
Ки чоми умр пур шуд, чоми лаб не.

НАЙИСТОН

Фарои ин найистон мекунам тай,
Навои ошноӣ дорад ин най?!
Агар-тон найнаво ноошно аст,
Найистонро буриданҳост аст то кай?!

СУБУТ

Садое дар сукути ман ту бошӣ,
Самое дар сукути ман ту бошӣ.
Дар ин дунё, ки кӯҳ ҳам бесубот аст,
Саное бар субути ман ту бошӣ.

СОФИГАРИИ ИШҚ

Ба чашми ишқ ҳар ноёб бинӣ,
Гули рухсор дар маҳтоб бинӣ.
Чӣ аз софигарии ишқ гӯям,
Агар моҳӣ шавӣ, дар об бинӣ.

САРМОИ ДУРӢ

Танат абрешимӣ, чонат булӯрӣ,
Маро бо ин ҳама буда сабурӣ.
Дил аз гармои оғӯшат, ки шуд об,
Кунун ях бандад аз сармои дурӣ.

ЗАРРИНАМУ

Ба гӯш ояд зи ҳар сӯе салое,
Ки ишқ аз рӯйи ту дорад чилое.
Чу он зарринаму ояд, ба пояш
Бирезад шоҳаҳо барги тилой.

САБЗИ АБАД

Бибор, эй абри шодоби баҳорӣ,
Ки марзи синаҳоро сабз дорӣ.
Яқин медон, вале к-аз ишқи он ёр
Манам сабзи абад, борӣ - наборӣ.

МАҲВОРА

Яке буд моҳу махро пора кардӣ,
Ба рух маҳтобро бечора кардӣ.
Чу худ, эй ёри чон, маҳпора будӣ,
Диламро гирди худ маҳвора кардӣ.

МАҲТОБУ ШАБТОБ

Чу бошад дар шаробу об фарке,
Кунад бедору фарди хоб фарке.
Агарчи ҳар ду ҳам дар шаб дурахшад,
Кунад маҳтоб аз шабтоб фарке.

ҲАРФИ ИШҚ

Дар ин дам, ки мусоид гашт пайте,
Ба номи ту кушодам боз сайте.
Ба сад дафтар нагунчад ҳарфи ишқат,
Чӣ сон гунҷонамаш дар як-ду байте?!

ХАРСАВОРУ ШАҲСАВОР

Агар азми шикори шер дорӣ,
Мақун майле ба заргӯшакшикорӣ.
Агарчи ҳар ҳам аз чинси саворист,
Нагардад ҳарсаворе шаҳсаворе.

МАРДИ ДОР

На Ҳаллоҷӣ, ки марди дор бошӣ,
Сари сад дор бо ӯ ёр бошӣ.
Дар ин маҳфил, ки чумла марди доранд,
На марди дорӣ ар, мурдор бошӣ.

МЕҲРУБОНӢ

Маро болотар аз гармии чонӣ,
Макун сардӣ, на пайдову ниҳонӣ.
Чу бошад меҳрубонӣ хоси хуршед,
Зи меҳр ояд ҳамеша меҳрубонӣ.

АСПТОЗӢ

Бибояд рафтанат, хоҳӣ - нахоҳӣ,
Ба роҳе, ки туро қарданд роҳӣ.
На ҷойи асптозӣ бошадат кӯҳ,
Ки хоҳад паҳндашту пойгоҳе.

ШӢХӢ БА ШӢХӢ

Чу ҳарфам мебурад шӢхӣ ба шӢхӣ,
Таассуф меҳурад шӢхӣ ба шӢхӣ.
Худоё, чидди ӯ бо ман чӣ созад,
Агар дил мебарад шӢхӣ ба шӢхӣ.

ҲАЙФИ ЧАВОНИ

Кучо ишки туро тобу тавоне,
Манам поин, ту болорӯ равонӣ.
Чунон дерам ба хони хеш хондӣ,
Ки акнун мехӯрам хайфи чавонӣ.

БЕНИЁЗӢ

Марав, эй дилбарак, бозӣ ба бозӣ,
Ки як навбоваи нозӣ ба нозӣ.
Чу бо мо нестат асло ниёзе,
Ба мо ҳам ёд деҳ он бениёзӣ.

ЁРИ ХИЛВАТ

Лабе аз барги гул танҳо ту дорӣ,
Гулобе раҳ ба раҳ танҳо ту борӣ.
Ба чамъият бувад сад ёрам, аммо
Ба хилватҳои ман танҳо ту ёрӣ.

НОЗОФАРИН

Чӣ ширинчехраву нозукниҳолӣ,
Мисолат чун занам, ки бемисолӣ.
Вале бо ин сабукхезии нозат,
Маро мушқилтарин аз ҳар муҳолӣ.

САЛОМИ ИНФИРОДӢ

Насиме пар кушояд, бомдодӢ,
Ба боли хеш дорад пайки шодӢ.
Зи ту гӯяд саломе баҳри ушшок,
Ба ман гӯяд саломи инфиродӢ.

ДАРСИ ВАФОДОРӢ

Навиштам номаҳо, боре нахондӢ,
На бо зӯрӢ, на бо зорӢ нахондӢ.
Ҳазорон дарс хондӢ аз муҳаббат,
Фақат дарси вафодорӢ нахондӢ.

ТАМОМАТ

Май орад гарчи бар шӯру қиёме,
Пазад кай лек дар як фасл хоме.
На кори ман бувад нав кардан оғоз,
Тамомат медиҳам бар нотамоме.

ТУ ДОНӢ

Ватанро собику ҳозир ту донӢ,
Суханро ботину зохир ту донӢ.
Ту, ки рамзошно, дардошноӢ,
Аламҳои дили шоир ту донӢ.

ДАНДОНХИЛОЛ

Чӣ даркор аст девони Ҳилолӣ,
Ту ро беҳтар бувад дандонхилоле.
Агарчи аз бурун равшанхаёлӣ,
Валекин аз дарунӣ пучу холӣ.

КОРГАРДОН

Ту ро дидам, заифу хастахолӣ,
Ки дунёят шуда чун сахна холӣ.
Замон худ коргардони ҳаёт аст,
Бигардонад ту ро нолӣ, нанолӣ.

САНГ ДАР БАҒАЛ

Аҷаб чашму дили танге, ки дорӣ,
Ба ду чайбу бағал санге, ки дорӣ,
Ту боз аз одамият ҳарф гӯйӣ,
Намебинӣ магар ранге, ки дорӣ?!

МҶДИ КОКУЛ

Зи баски қомати раъно ту дорӣ,
Кучо аз мӯдҳо парво ту дорӣ.
Агарчи кокули ту ғайри мӯд аст,
Намуди мӯдии зебо ту дорӣ.

ДОДӢ

Забонамро ту ҳарфи рост додӣ,
Ҳақиқатро, ки нопадост, додӣ.
Талаб гарчи зи ту чизе накардам,
Вале дил ҳар чие мехост, додӣ.

НОЗИ ХАЁЛ

Насими тоза аз боғи чамолӣ
Ва ё рӯёи шохи навниҳолӣ?
Кучо чоят диҳам ҷуз орзуям,
Ки ту нозуктар аз нози хаёлӣ.

ХАДАНГИ ХАС

Дар ин дунёи аздоду дурангӣ,
Ба ҷуз чанги адолат нест чанге.
Худоят гар диҳад, он рӯзи пайкор
Хасат ҳам мешавад дар каф хаданге.

УФҚИ БЕНИҲОЯТҲО

Биорой ҷаҳонеро ба хубӣ,
Нагунҷӣ дар шимолу дар ҷанубе.
Ниҳоят нестат бас ҳамчу хуршед,
Ба уфқи бениҳоятҳо гурубӣ.

КАЙҲОНИ ХУРД

Чу худ бар ихтиёри дил супурдӣ,
Ҷаҳонеро шабеҳи худ шумурдӣ.
Чӣ боке, з-он агар чизе набурдӣ,
Ҳаминат бас, ки худ кайҳони хурдӣ.

ТО НАСЎЗӢ...

Чаро байте нагуфтам чанд рӯзе,
Накардам дар дили шаб худфурӯзӣ.
Туро дидам, аёнам шуд, ки сатре
Нагӯям, то ки дар ишқам насӯзӣ.

КАШФИ ДИЛ

Агарчи роҳате як дам накардӣ,
Ба ганчат заррае ҳам зам накардӣ.
Ба ман аз кашфи оламҳо чӣ гӯйӣ,
Агар кашфи дили одам накардӣ.

АГАР ХУДРО НАӢБӢ...

Ту раҳпӯйи гуноҳӣ ё савобӣ,
Ту маҷмӯи саволӣ ё ҷавобӣ,
Агар ину в-агар онӣ, бигӯям,
НаӢбӣ ҳеч, агар худро наӢбӣ.

НАРАНЧЕМ

Ба мо, эй дил, чӣ хидматҳо, ки кардӣ,
Зафар оварда ту дар ҳар набарде.
Кунун ранҷ оварию мо наранчем,
Ки аз ранҷур ранҷиш нест мардӣ.

МАРДИ ЗИНДАГӢ

Ту будӣ мард дар майдони мардӣ,
Ту будӣ гулхане бар рағми сардӣ.
Дар оғӯшат шукуфо зиндагӣ буд,
Ту рафтӣ, зиндагиро бева кардӣ.

ТАВАЛЛУДЕ ДИГАР

Тавонӣ умр агар аз сар бигирӣ,
Ба як мурдан дигар асло намирӣ.
Ба шарти он ки дил тифлона дорӣ,
Зи нав кӯдак шавӣ хангоми пирӣ.

ЗАРРИНСАМАНДИ ЁЛАФШОН

Ба Наврӯзам расидӣ -- хуш навиде,
Ки дар дил парварам аз бахт умеде.
Ту, эй зарринсаманди ёлафшон,
Чӣ бо ман кардай дар сарсафедӣ?!

ШЕЪРИ ВАСЛ

Маро беҳтар зи ман танҳо ту донӣ,
Дилӣ дар синаи ман ё ки чонӣ?!
Кӣ медонад, чӣ орад васлати мо,
Вале ман гӯямат шеъру ту хонӣ.

НОЗУ НИЁЗ

Ачаб хомӯшии дуру дарозе,
Ба мо кун ноз, дорӣ ҳар чӣ нозе,
Ки мо побӯси даргоҳи баландат,
Надорем аз ту чуз нозе, ниёзе.

АТСА

Зи баски хоҳари хушрӯи вардӣ,
Мизочатро набошад тоби сардӣ.
Ту сармо хӯрда, бо як атса моро
Ҳазорон бор куштӣ, зинда кардӣ.

БА ХОНУМЕ РАВОНШИНОС

Ба қурбони ҳамон илме, ки донӣ,
Ту ҳалли ҳар муаммо метавонӣ.
Вале моро, магар харгӯш дидӣ,
Ки месанҷӣ ба он илми равонӣ?!

ДИЛХОҲ

Агар ҳам дӯстам дорӣ, надорӣ,
Ба ҳар ду оламам ёрӣ, на ёрӣ,
Ба пойи гул нишастан, хор гаштан,
Маро дилхоҳтар 3-ин чист коре?!

ЗЕБОТАРИН

Ту дар илму амал донотаринӣ,
Ту бемислу масал яктотаринӣ.
Агар хубон ҳама зебои вақтанд,
Ту то рӯзи абад зеботаринӣ.

ҲАРФАТ КУНАД ПИР

Ҷаҳон бозори ҳарф асту абасгӯй,
Ҷавонӣ хоҳӣ аз пурҳарф амон чӯй.
Агар ҳарфат насозад пир, оё
Сафед аввал шавад ду чаккаи рӯй?!

ВИЧДОНИ ПОК

Аз ин неку бади олам чӣ боке,
Ки аз одам намонад мушти хоке.
Зи нопокии даврон чун нагӯйӣ,
Агар бошад туро вичдони поке?!

РУБОИЁТ

МАН ОМАДААМ...

Боист шинохт оламу одамро,
Садрангии ҷовидони бешу камро.
Ин даҳр тихӣ буд ба чандин миллиард,
Ман омадаам, ки пур кунам оламро.

ДАРУНХОЛӢ

Ту айбу гунаҳ чӣ мениҳӣ гардунро,
Ту дарси вафо чӣ медиҳӣ Мачнунро.
Холӣ, ки бувад даруни ту ҳамчу духул,
Овози ту ларза медиҳад берунро.

РУХЗАРДИИ БЕДАРДӢ

Дарде ба дилат, ки нест, дардӣ моро,
Гарде зи ғамат, ки нест, гардӣ моро.
Ҳайфо, ки ба ин бардамию рӯсурхӣ
Рӯсурхии мо не, рухи зардӣ моро.

КУШТАМ ХУДРО

Гар саҳт гирифтамаст, дуруштам худро,
Нафрин бибарам ба пушт-пуштам худро.
Мӯсо, ки ба мушт кӯфт фиръавниро,
Зад бар сари худ мушт, ки куштам худро.

ШЕВАИ ДАВЛАТСОЗӢ

Бадном ба каф барад калиди нонро,
Нофармоне раво кунад фармонро.
Имрӯз ба ин шева, ки давлат созем,
Фардо барем оё ба саломат чонро?

ҲАЙВОН ЧӢ КУНАД?

Ҳайвон, ки ба одам ба сар орад дамро,
Мафтуни камоли худ кунад оламро.
Бечораи ҳайвон чӢ кунад, лек агар
Бинад ҳаявонхӯй бани одамро?!

ЯК ҚУРӢА МАРО БАС...

Як гӯша маро бас, чӢ кунам дунёро,
Савдои сарам бас, чӢ кунам савдоро.
То ташнагии хеш ба гармо шиканам,
Як қурӢа маро бас, чӢ кунам дарёро?!

БУЗУРГЕӢЮ БУЗУРГӢ

Санге нашикаст санги дарёиро,
Ранге набурид ранги дарёиро.
Ҳар чо, ки бузургест, бузурге хоҳад,
Дар кӯл маҷӯ наҳанги дарёиро.

ДИЛБОХТАВУ САРБОХТА

Дилдода агар туй, диландохта мо,
Аз ёр ишораву ба сар тохта мо.
Дигар сабақи ишқу вафомон чӣ диҳӣ,
Чое, ки ту дил бохта, сар бохта мо.

ШАККИ БУЗУРГӢ

Дардат, ки ба дил нест, макун ҳеч нидо,
Бе дарди диле кай бирасад кас ба Худо.
Эй кӯх, дигар шак ба бузургит орам,
Чун бо пари коҳ медиҳӣ акси садо.

КӮҲИ БЕТАМКИН

Ёрон, ба ҳама сару садои дунё,
Хомӯш чӣ сон бимонам аз баҳри Худо?!
Кӯхе чу наёрад, ки ба он тамкинаш
Бар нимсадое надихад акси садо.

САРИ ПУРБОД

Аз кӯхи баланд аст чу чӯйи дарё
Рафтан ба амиқӣ аст хӯйи дарё.
Ин фавчи хубоб аст, ки мағрур давад
Бо он сари пурбод ба рӯйи дарё.

ИШҚИ САМО

Ишке, ки гирифтаст ба дилҳо маъво,
Гӯяд, ки ту ошиқӣ, биё, чониби мо.
Ҳар дона, ки ишқ бо само меварзад,
Аз хок бурун мекашадаш ишқи само.

ХОР ДАР ПО

То кӯйи мурод ӯ дарорад поро,
Сад бор бубинаду шуморад поро.
Онро, ки халидааст дар пояш хор,
Бар барги гул оҳиста гузорад поро.

ДУ ЛАБИ ДҶҲТА

Ҳолам чӣ бад асту бад, Худоё, чӣ бад,
Гӯё ки шудам аз туву аз хеш чудо.
Бо ин ду лаби дҷҳтаам, чун гӯям,
Аз фарри шаҳию ҳоли бадтар зи гадо?!

БАҲОР БО ЛОЛАРУХЕ

Он ёри ба чон хоста ёраш бодо,
Чун чони азиз дар канораш бодо.
Ҳар кас, ки кунад баҳор бо лоларухе,
Як лолаи рӯй сад баҳораш бодо.

САЙДИ САЙЁДБАРАНДА

Дилбар раваду ба дил ниҳад ёдашро,
Ҳаргиз нарасад ғаме дили шодашро.
Ин оҳуи мушкин чӣ аҷаб хуш сайдест,
Сайде, ки барад ба дом сайёдашро.

ОБИ ТАҲИ КОҲ

Як умр Худоё, ту ба мо роҳ намо,
Аз мақри адӯи хомуш огоҳ намо.
Баски натавонад бикунад сели дамон,
Гоҳ он чӣ кунад оби таҳи коҳ ба мо.

ТАНМУРДАВУ ДИЛМУРДА

Дилдода равад кучову дилбурда кучо,
Гилхӯрда равад кучову дилхӯрда кучо.
Ин хок, ки мадфани вучуди хокист,
Танмурда равад ба гӯр, дилмурда кучо?

ХАЙЁТИ ЗАМОН

Эй кош, барем то ба охир рахро,
Кӯҳе нанамоем пас аз ин кахро.
Хайёти замон агар туй, боз чаро
Қое, ки дароз аст, бурӣ кӯтахро?!

РҶЙИ СИЯҲ

Бошад, шунавам ман сифати хӯйи туро,
То сачда баранд мардумон кӯйи туро.
Гар умр кунад мӯйи сиёҳи ту сафед,
Ҷуз ту накунад касе сияҳ рӯйи туро.

ДИЛ ЧҶЙ...

Дил чӯй, ки мардум диҳадат дар дил чо,
Дарди дили ту кунанд бо меҳр даво.
Дар даҳри муомалат на ин аст равиш,
К-аз дасти ту гиранд, ту гирӣ аз по.

РЕШАВУ ТЕША

Сабз аст агар ба хоки тар решаи мо,
Хушкондани хок аст дар андешаи мо.
Моро набувад ҳеч гаҳе шикваи ғайр,
Бар решаи мо занад фақат тешаи мо.

ШАКАР ВА НАВО

Гар дарди бадатро набувад ҳеч даво,
Нолиданат аз чархи фалак нест раво.
Ин шева ба найшакар кӣ омӯхтааст,
Чун пур шакарат диҳад, чу холист наво.

МАЪНОИ ДАҲР

Ҳар кадр ман аз даҳр, ки чустам маъно,
Маънои дигар нашуд чуз инам пайдо:
Даҳр аст агарчи як маҳалли раву о,
Ё ҳеч аз он марав ту, ё ҳеч маё!

КАСАЛДЕВОНҲО

Дидем, ҳама зери бағал девонҳо,
Хондем, чӣ буд дар ин ғазалдевонҳо.
Аз мо дигар аз ақл мапурсед, ки мо
Девона шудем аз ин касалдевонҳо.

ДАР ТАҲИ БОЛИ МАГАС

Гар рафт навомон зи замин то ба само,
Ин давлати мо нест ба чуз химмати мо.
Эй он, ки ту бахт чуста дар сояраве,
Бингар, таҳи боли магасӣ, ё ки Хумо.

КУ ДАВО?

Чун дарди башарро набувад ҳеч даво,
Чанг аст ба болои бало боз бало.
Дар олами зиндагон намебинам сулҳ,
Ё сулҳ фақат ба мурдагон аст раво?!

ХАНДОНЛАБ

Эй шоҳаи гул, баҳори аслий моро,
Бо барги лабат хумори васлий моро.
Гул фасли баҳор агар фақат механдад,
Хандонлаби ҳар чаҳор фаслий моро.

ЧУ ХУРШЕД БИЁ!

Бар рӯйи чаҳон, ки омадӣ, ид биё,
На чун шаби ғам, чу субҳи уммед биё.
Чун абр макун гирифтарӯ омаду рафт,
Хандон чу маҳе раву чу хуршед биё!

ДАВЛАТИ ПОДОР

Ин сояи чонпарвари беду лаби об,
Андоз гуле дар обу бардор гулоб.
Болин ба канору даст дар гардани ёр,
Эй Хизр, биё давлати подор биёб!

САЙДИ РАСТА

Сайёд ба мо кард чунон хашму итоб,
К-он рӯзи ҳисоб ҳам наояд ба ҳисоб.
Моро кӣ тавонад, ки дигар сайд кунад,
Сайдем, ки растем зи чанголи уқоб.

ДЎЗАХДИДА

Чонам ҳама озурда шуд аз ранчу итоб,
Гаҳ сӯхт тафи оташу гаҳ сардии об.
Тарсе нахурад сӯхта аз оташи кин,
Бар дӯзахдида чӣ кунад нори азоб?!

ПОДОШИ САВОБ

Будам зи само умеди подоши савоб,
Лек ахтари рахшони маро кард шиҳоб.
Тухме, ки ба хок киштаам, сохт тихӣ,
Обе, ки ба дашт бурдаам, кард сароб.

БЕЁДИ МУҲАББАТ

Сарчашмаи нӯш бе ту буд мавчи сароб,
Рӯзе, ки гузашт бе ту, буд рӯзи азоб.
Дар фасли муҳаббати ту беёд будам,
Ҳушам, ки ба сар расид, буд рӯзи ҳисоб.

ФАРОБ¹ Ё ШАРОБ?

Рӯзе, ки раҳо шуд Одам аз оби азоб,
Ғарқид зи нав дубора дар мавчи сароб.
Аз мардуми саҳрои араб гардам, лек
Хӯрданд фаробу аз чӣ гуфтанд шароб?!

¹ Сохтаи муаллиф аст дар муқобили шар-об, фар-об, яъне обе, ки фар дорад.

ЧАШМАИ НҶШ

Дар деги само ситора чӯшид имшаб,
Дарё ба канори мо хурӯшид имшаб.
Ду ташналабе, ки лаб ба лаб часпонид,
Аз чашмаи нӯши Хизр нӯшид имшаб.

РАҲИ ЁР

Сад роҳ наваштем, ки раҳдор кучост,
Аз дор гузаштем, сари дор кучост.
Чустем раҳе ба ёру ёвар умре,
Олам ҳама роҳ аст, раҳи ёр кучост?!

ДАСТЕ БА САРУ...

Ин назми чаҳон ба nobасомон заду рафт,
Ҳар лангу шале таъни хиромон заду рафт.
Ҳар омада бар даҳр, ки ду дасте дошт,
Дасте ба сару даст ба домон заду рафт.

РОЗИ ВУҶУД

Ин рози чаҳон буд, ки таҳ дар таҳ рафт,
Ё ҳамчу хаёл аз чаҳе то маҳ рафт.
Аз аҳли хирад наёфт кас рози вучуд,
Дарёфт варо касе, ки ноогаҳ рафт.

ТАРСӢ, КИ БИАФТӢ...

Оне, ки рахе рафт, кучо огах рафт,
Он рафт рахи ёр, ки ноогах рафт.
Чун пой баромадат, қадам бояд зад,
ТарсӢ, ки биафтӢ ту, набояд рах рафт.

ҚАСРИ ПОДОР

Шамъам, ки зи шамси ту пуранвортар аст,
Як лахзаам аз асри ту пурбортар аст.
Ҳақ ҷуставу ҳақ гуфта, ки месозам шеър,
Як байти ман аз қасри ту подортар аст.

ДАРӢВУ НАҲАНГ

Шӯре, ки ба баҳри дил бувад, ҳар ҷо нест,
Тӯфони дил аммо ба назар пайдо нест.
Моҳича турову лофи дарӢ ҷӣ занӣ,
ДарӢ, ки наҳангаш набувад, дарӢ нест.

БЕДОРӢИ ФАРДО

Оне, ки диҳад рӯз сару савдоят,
Ором диҳад дар огуши шабҳоят.
Он гаҳ, ки барад ба хоби ҷовидонат,
БедорӢи ҷовид диҳад фардоят.

ДАРБОХТ

Оне, ки шаб офарид, рӯзе ҳам сохт,
 Густурд замини осмон ҳам афрохт.
 Чин сохту одаме, валекин одам
 Чун сохт ба чин, Худову худро дарбохт.

ПУНБАГҶШӢ

Бигзашт ҳама, суханфурӯшӣ нагузашт,
 Дар мадху қасида сахткӯшӣ нагузашт.
 Ҳарчанд замона шӯри маҳшар дорад,
 Аз аҳли сухан пунбабагӯшӣ нагузашт.

АЗ БУНИ ДИГАР

Моро ба чуз ин дил дили хуне дигар аст,
 К-онро ҳама сад чарову чуне дигар аст.
 Ҳар дил агар аз решаи тан зинда бувад,
 Ин чони дили зинда зи буне дигар аст.

ЗОҒ - ДОҒУ БУЛБУЛ - БОҒ

Ҳар ҷой, ки зоғ аст, ба дилҳо доғ аст,
 Оғози ҳазон садои наҳси зоғ аст.
 Аз қар-қари зоғ гулшане ҷӯл шавад,
 Булбул сари ҳар шох, ки хонад, боғ аст.

САБРИ ЧОНБОЗӢ

Аз хидмати ишқи ту беҳин хидмат нест,
В-аз давлати ишқи ту беҳин давлат нест.
Гуфтам, ки ба пеши пойи ту чон бозам,
Гуфтӣ, ки каме сабр бикун, фурсат нест.

МАГАСШЕР

Оне, ки надод дод, бедодгар аст,
Дар шеваи чабру ситам имдодгар аст.
Хунхораяке беш бувад ташнаи хун,
Ҳаққо, ки магас зи шер хунхоргар аст.

САРИ САНГ

Эй халқи азиз, ному нангат кофист,
Бо бешарафони даҳр чангат кофист.
Баски сари санг аст ба дунё ватанат,
Дар сангари дунё сари сангат кофист.

ОЙИНАИ КАЧБИН

Аз даҳри качандеш маро темор аст,
Тӯмори ғамам фақат дили бемор аст.
Чашми сари ман ойинаи качбинест,
Дар даҳри кач ойина магар ҳамвор аст?!

САРҲАМИИ БЕБОРӢ

Эй ёр, сарам ба сарфарозӣ ёр аст,
 Бебор саре баланд кардан ор аст.
 Аммо сари ҳам гаҳе зи пурборӣ нест,
 Сархам мачнунбед, вале бебор аст.

ЗАҒАН РАҲБАРИ БАШАР

Ё раб, чӣ касе биофаридӣ, ки нахуст
 Коре, ки бикард, кушт додарро чувт.
 Пас зоғ биёмӯхт варо кандани қабр,
 Эй вой башарро, ки заған раҳбари ӯст.¹

РАСТОХЕЗ

Умрат ба масал агар чу дастовез аст,
 Некаш нигарӣ, ба роҳи ҳақ маҳмез аст.
 Ҳоло накунӣ ба роҳи ҳақ растохез,
 Ҳар рӯзи пас аз марги ту растохез аст.

МУСАХХАРИ АҚЛ

Гӯянд, ки ақли ман зи эҳсони Ҳудост,
 Тасхири ҳамин ақл кунун арзу самост.
 Киштӣ ҳам аз ин хирад ба рӯи об аст,
 Ё з-он ки сабук чӯб зи оби дарёст?!

¹ Ишора ба Куръони мачид, Сураи Ал-Моида, ояи 31: «Худо калогеро водошт, то заминро биковад ва ба ӯ биёмӯзад, ки чӣ гуна бародари худро пинҳон созад». Сухан аз ду писари ҳазрати Одам Ҳобил ва Қобил аст, ки Қобил аз рӯи ҳасад Ҳобилро мекушад.

РҮДИ ШИРИН

Эй он, ки туро муроди дил таскин аст,
Дар ранчу азоб ҳикмати дерин аст.
Дар роҳати худ талх бувад укёнус,
Рӯде, ки ба санг сар занад, ширин аст.

ҒАМИ ШИРИНИ ЧУДОЙӢ

Дар васли ду соҳил чӣ базе ҳоилҳост,
Аммо ғазали мавҷ раҳе бар дилҳост.
Ширинии савти рӯд, донӣ, аз чист,
Ширин зи ғами чудоии соҳилҳост.

ДИЛИ БЕДОР

Олам ҳама сард аст, чу дил бе ёр аст,
Одам ҳама дард аст, чу дил бемор аст.
Гар чашм ба хоби ҷовидон ҳам бандӣ,
Хобат набарад ҳеч, чу дил бедор аст.

ПАЙВАНДИ АРЗУ САМО

Гардуни ситоразор баҳри ману туст,
Дарёи гуҳарнисор баҳри ману туст.
Пайвандгари арзу само чун моем,
Ин олами беканор баҳри ману туст.

ДУНӢИ ДИГАР

Дар касби камоли дил асар пайдо нест,
Дар мадди назар ҳадди зафар пайдо нест.
Дигаршуди олам накунад суде, чун
Дар қалби ту дунӢи дигар пайдо нест.

БОРОНУ ТӢФОН

То рӯйи ҷаҳон ба зиндагӣ имкон аст,
Он ҷост ниёзе, ки ниёзи ҷон аст.
Як панҷаи обе, ки ба гул борон аст,
Дар хонаи мӯр бадтар аз тӯфон аст.

ХАНДАИ НОБАҶО

Имрӯз, ки даврони камон асту зеҳ аст,
Сад охи шикаста дар гулӯям гиреҳ аст.
Чун булбулу гул ба хуни худ ғарқ шуда,
Аз хандаи нобачои ту гиря беҳ аст.

ХУДӢБӢ

Фармони фалакро ба худӣ фармонест,
Ҳар дарди Худоро ба худӣ дармонест.
Ҳаллоҷ аз он рафт сари дор, ки гуфт:
Онро, ки бичӯем, ба ҷуз дар мо нест.

КЎҲОНИ ШУТУР

Як зарра дар ин реги биёбон нам нест,
Бебахраи зиндагӣ вале як дам нест.
Бори ғами дил нест ба ҳар кӯзаи пушт,
Кӯҳе, ки шутур ба пушт дорад, ғам нест.

ДАРКУШОӢ

Хуш ҳоли диле, ки сӯйи дил дар сафар аст,
Дил чувасту дар мулки Худо дарбадар аст.
Девор задан миёни дилҳо чӣ хунар,
Девор фиканда, дар кушодан хунар аст.

НАМАКСУД

Оташ ҳама ҷо, оташи бедуд кучост,
Мойӣ ҳама ҷо, мояи мавҷуд кучост.
3-ин давраи бенамак чӣ мечӯйӣ суд,
Ҷоёе, ки намак нест, намаксуд кучост?!

ДОНАКАШУ ДОНАФИШОН

Эй бодсаро, он чӣ ту гӯйӣ, бод аст,
Кай харзаи ту ба даҳр суде додаст.
То дона фишонад ба замин деҳконе,
Ё дона кашад мӯр, чаҳон обод аст.

МАВЛУД

Як ношудаке дар пайи нобуди ман аст,
Нобуди гапаш, чаҳон пур аз суди ман аст.
Бо он дили мурдааш кучо донад ӯ,
Ҳар байти навам боиси мавлуди ман аст.

ОЙИНАИ ОСМОН

Ин кӯл магар ба дил равон доштааст,
Аз хислати одамӣ нишон доштааст.
Аз чашм, ки қаъри худ ниҳон доштааст,
Ойина ба рӯйи осмон доштааст.

СИТОРАИ ЁР

Ин мавҷи насим ишораи ёри ман аст,
Ин бӯйи гул аз канораи ёри ман аст.
Ин ахтари сӯзон, ки фурӯзони самоист,
Сӯзандаи ман, ситораи ёри ман аст.

ҲОСИЛИ АЪЛО

Ин наводаниҳоли сабз моноӣ ту аст,
Гӯё қаламе зи қадди болоӣ ту аст.
Як чуфт муруди шоҳаи ларзонаш
Савдои ману ҳосили аълоӣ ту аст.

ҶОНАМ ЗИ ТУ

Ҳастам ба ту зинда, зиндагиам зи ту аст,
Ҳастам ба ту банда, бандагиам зи ту аст.
Ҷонона туиву ман агар ҷон биканам,
Ҳуш дор, ки ҷони кандагиам зи ту аст.

ҚАЛАМРАВ

Моро ба қаламрави сухан ҷое ҳаст,
Дар қалби суханшинос маъвое ҳаст.
Аз бухли ду- се ҳасуду қачтабӣ дурушт
Бо ин сухани равон ҷӣ парвое ҳаст.

НАФАСИ ЗИНДАГӢ

Бе ту суханам шеваи андӯҳу ғам аст,
Бе ту ғаму шодии ман аз буда кам аст.
Ҳар як нафасе, ки мекашам дар дунё,
Бе ту нафаси зиндагие нест, дам аст.

БАЙТИ АБРӢ

Рӯйе, ки гулаш зор бувад, рӯйи ту аст,
Бӯйе, ки зи гулзор расад, бӯйи ту аст.
Аз шеъри мани дилшуда гар ёд кунанд,
Он байти тару тозаи абрӯйи ту аст.

ҶОНБОХТА

Таб сӯзад агар, дар таби ту хоҳам сӯхт,
Худро ба сари матлаби ту хоҳам сӯхт.
Гар бе ту диҳанд ваъдаи ҷондору,
Ҷонбохта лаб бар лаби ту хоҳам сӯхт.

ОТАШКАДАИ ГУЛ

Ин дил ба хаёли руҳи ту гашт, ки гашт,
Хандид чароғи лолаҳо дашт ба дашт.
Гӯё ки ба оташкадаи гул Наврӯз
Мехонд зи Зардушти куҳан яшт ба яшт.

САД КҶҲ

Дар саҳни чаман барги хазон анбӯҳ аст,
Бе рӯйи баҳорат ба дилам андӯҳ аст.
Бар кӯйи мурод агар раҳе бе ту барам,
Дар ҳар қадамам кашида сар сад кӯҳ аст.

ХУШК БЕҲ!

Ҳар чӯй, ки бе об бувад, хушк беҳ аст,
Ҳар рӯй, ки бетоб бувад, хушк беҳ аст.
Он лаҳза, ки ташнаро дилу ҷон сӯзад,
Ҳар чашма, ки ноёб бувад, хушк беҳ аст.

МУКОФОТИ ШЕЪР

Эй дил, ду чаҳон кам аз музофоти ту аст,
Дар арзу само накши мулоқоти ту аст.
Дар олами шоирӣ мукофот маҷӯй,
Шеъре, ки бигӯйӣ ту, мукофоти ту аст.

САРОИ ГАРДУН

То он даме одаме ба қасди чанг аст,
3-одам буданам ҳазор ору нанг аст.
Баҳри тани хокиям ду газ чо кам нест,
Аммо ба дилам сарои гардун танг аст.

ДЕГИ КАЧ

Ҳар кач, ки ба рост даст андохтааст,
Боре магар ин чанги хато бохтааст.
Аз хулқи качи башар чӣ гӯям, ки Худо
Гардун ба сарам деги каче сохтааст.

РАФТАН Ё ОМАДАН?!

Ин умри башар, ки чашм бар ҳам задан аст,
Хоке, ки занӣ ба тифл, атри кафан аст.
Бар чунбиши гоҳвора меандешам,
К-он даъвати рафтан аст ё омадан аст.

ДУ РҶЙИ ДУНЁ

Ин чор хатам чаҳор сӯйи дунёст,
Дар чорсуе чу гуфтугӯйи дунёст.
Аз чор чиҳат ду байти тар мегӯям,
Ду байти рубоиям ду рӯйи дунёст.

ҲАЗОРҲОВУ ҲАЗОРҲО

Дар ҳар раги ман ҳазорҳо овоз аст,
Дар ҳар нафасам ҳазорҳо оғоз аст.
Гар чони маро шикастапар мехоҳӣ,
Дар ҳар шиканаш ҳазорҳо парвоз аст.

СОҒАРИ ХУРШЕД

Ин умри маро, ки ҳоҷати беадад аст,
Андешаи сад бешу каму неку бад аст.
Дар баҳри фалак агар кам аз зарра манам,
Чун зарра барам соғари хуршед ба даст.

НАҚШИ ПО

Он, к-ӯ ба назар нест, маро дар назар аст,
Он сӯ, ки раҳе нест, маро раҳгузар аст.
Дар ҳарду чаҳон ба раҳбарам нест ниёз,
Ҳар чо, ки равам, нақши паям роҳбар аст.

НА ГУНОҲИ ХУРШЕД

Ҳар зарра агарчи ба ҷаҳон ҷовид аст,
Бе дидаи пурбин магараш кас дидаст.
Гар шӯълаи гӯгирд бувад хираи рӯз,
Валлаҳ, на гуноҳи чашмаи хуршед аст.

САРСАБЗИИ БЕСАМАР

Аз хилаи даҳр бошад оё хабарат,
Чизе надихад, набурда чизи дигарат.
Сарсабзии ҷовид агарат дод чу сарв,
Бурд аз ту валеқ ҷовидонӣ самарат.

ХОКИСТАРУ ОТАШ

Ин даҳр, ки бингарӣ ҳама тақсир аст,
Ҷойест, ки муши мурда беш аз шер аст.
Дар нисбати хокистару оташ бинигар,
Афсурда ба рӯю оташ андар зер аст.

БАҲРИ ХОЛИИ ҲУБОБ

Як рӯзи хирадманд ба ҷойи солест,
К-аз моли ҷаҳон варо накӯ аъмолест.
Бемоя намешавад ба дарё ҳам пур,
Бин, баҳри ҳубобе ба даруни холист.

АЙШИ ТАНГДАСТӢ

Хоча, сухани ту кам зи Қуръонам нест,
Бо қавли ту аммо амал осонам нест.
Чун айш кунам ба тангдастӢ, охир,¹
К-айёми фароҳдастӢ имконам нест.

ДОНАВУ ДОМ

Дар даҳр, ки маҳбасе ба хосу ом аст,
Озодии хосаи ту ҳам авҳом аст.
Ҳар чой, ки донест, даруни домест,
Мурғе, ки пайи дона равад, дар дом аст.

МЕҲРИ ОЛАМГИР

Азмат ба камолу ҳиммату танвир аст,
Аз паст баланд рафтани тadbир аст.
Хуршед агарчи субҳу шом аст мунир,
Меҳри ба қиёмомада оламгир аст.

ХОРИ САРИ ДЕВОР

То он даме, эй ёр, ки моро нафас аст,
Аз дур гули рӯйи ту дидан ҳавас аст.
Азбаски баланд аст дару деворат,
Хори сари девори ту бошем, бас аст.

¹ Ҳофиз гӯяд: «...Ҳангоми тангдастӢ дар айш кӯшу мастӢ».

САВОРИ ХОБОЛУД

То расми сафар ба рӯйи дунё будаст,
Хобида ба бедор раҳе нанмудаст.
Дар роҳи сафар чӣ метавонӣ кардан,
Гар асп ба дав, савор хоболуд аст.

ОЙИНАИ ШИШАДИЛ

Дар баҳси замона то кучо чуръати мост,
Бас ҳеч нагӯем чӣ бечо, чӣ бачост.
Аҳсант ба ойина, ки бо шишадилӣ
Қачро қачу ростро намоёнад рост.

ОБИ ҲАЁ – ОБИ ҲАЁТ

Ҳастии дурӯза нест асбоби ҳаёт,
Гуфт, он ки диҳад неъматӣ ноёби ҳаёт.
Умре ба абад хоҳу марез оби руҳат,
Обе, ки ҳаёи туст, ҳаст оби ҳаёт.

ҲАСУРИ БЕЧИГАР

Дар тирагии шаб, ки сиёҳи дигар аст,
Дар равшании рӯз сипоҳи дигар аст.
Дар шомӣ сияҳ ҳасур бошад раҳзан,
Аммо ба сафедии саҳар бечигар аст.

ҒАМИ ШАБ

Донӣ, магар ин умри пурозор, ки чист,
Чӯйӣ ба раҳи дароз хушёр, ки нест.
Бар хуфтаи беҳабар бувад кӯтаҳ шаб,
Донад ғами шаб мардуми бедор, ки чист.

БИҲИШТИРӮ

Ин домани сабзи дашт ачаб гулбӯест,
Ин чашмаи гул чашми тари оҳуест.
Фардо нахурад хайфи бихиште, ки бихишт,
Алҳол касе, ки бо бихиштирӯест.

ЗАНЧИРИ ПО

Андешаи рӯзӣ, ки туро дам ба дам аст,
Ҳар кадр, ки бисёр бувад, боз кам аст.
Фикри шиками сер кунад побандат,
Занчири ду поят, ки туро дар шикам аст.

ЯКТОИ БЕҲАМТО

Дар пояи худ ба ҳар кӣ ҳампое нест,
Ҳамтояш агарчи нест, яктое нест.
Бинад зи фалак Ҳумо пайи мӯр ба рӯз,
Дар зулмати шаб чу бум биное нест.

ДУНӢИ ҲАМВОР

Дар поси шаб ар нахуфтае бисёр аст,
Бедор ҳамонест, ки дилбедор аст.
Гар пасту баланди хеш ҳамвор кунӣ,
Дунё ҳама пас барои ту ҳамвор аст.

ОДАМ БОШӢ...

Эй он, ки зи ҳамгинон дилат пурдard аст,
Дар харду чаҳон шахси ту гӯё фард аст.
Дар чамъи башар агар худ одам бошӣ,
Монанди ту одам чандин миллиард аст.

РАҲИ ТАДБИР

Моро, ки ба раҳ ҳазору як таксир аст,
Роҳе, ки ба мақсад барадат, тadbир аст.
З-он саг, ки занад баланд аккос, матарс,
Тарс аз саги хомӯш, ки ғoфилгир аст.

ТАШНАИ ДАРӢ

Ҳар чиз, ки қисматат раво дид, равост,
Дар ҳалкаи дарӢ даҳани моҳӣ во-ст.
Сероб накардаш чу азал аз аввал,
Ташна-ст, агарчи дар миёни дарӢст.

ШАБ САҲАР АСТ

Биноии дил на аз басар, аз назар аст,
Он чо, ки назар хуш аст, дил дидавар аст.
Оне, ки сахар хуфт, набинад рухи субҳ,
Гар чашми ту бедор бувад, шаб сахар аст.

ДЕВОРУ ДАР

Ҳар чой, ки аскарест, афсар ҳам ҳаст,
Бар ҳар сафи бешикаст сафдар ҳам ҳаст.
Навмед машав зи хори девори баланд,
Ҳар чой, ки девор бувад, дар ҳам ҳаст.

МАВҶТИФЛИ БОЗИКОР

Ин рӯд зи меҳри модарӣ саршор аст,
Мавчаш ба канор тифли бозикор аст.
Гахвора агарчи то сахар чунбонад,
Кӯдак ба мағал тамоми шаб бедор аст.

ҲАРФИ ХИРАД

Ҳарфи хирад аз муҳолифатҳо дур аст,
Он чой, ки маъност, сухан мансур аст.
Дилро ба ҳавои ақл боист бисохт,
Ночӯр наво, чу торҳо ночӯр аст.

ОБОДИИ ДИЛ

Аз умри гаронмоя маро то нафас аст,
Ободию озодагии дил ҳавас аст.
Онро, ки ба чуз тортанӣ шугле нест,
Чун тортанак рӯзии умраш магас аст.

ШЕВАИ ОСМОН

Бо ин ҳама чашм, чашми гардун на ба мост,
Ин арз кучо барем, кар гӯши самост.
Аз шеваи осмон биёяд ачабам,
Ҳар чо сари холист, таҳи боли Ҳумост.

ТАЛАБИ ОЗОДӢ

Ман мурғи ҳавояму ҳаводорам нест,
Дар хайли қафаснишастагон ёрам нест.
Ман дар талаби ҳавои озодиям,
Бикшо қафасам, ки дона даркорам нест.

ИБРАТ

Ранче, ки кашад ин дили мо, ранчи равост,
Ганче, ки варо даст диҳад, ганчи вафост.
Мӯре, ки кашад дони гаронтар аз хеш,
Бар рағми ҳама сабуксарон ибрати мост.

ДАЛЕЛИ ҲАҚ

Ин об, ки ӯ зи Салсабил овардаст,
Бар хок занандаш, ки чӣ селовардаст.
Имрӯз далели ҳақ ба чуз зӯрӣ нест,
Ин сода вале ба ҳақ далел овардаст.

ХУФТАИ БЕДОР

Эй беҳабарон, шуҳрати подор кучост,
Нанг аз кафи мо рафт, дигар ор кучост.
Саҳл аст миёни хуфтагон бедорӣ,
Бедортар аз хуфтаи бедор кучост?!

МЕЪЁРИ ДИЛ

Ин дайри куҳан, ки аз ғами тоза пур аст,
Танг асту махуф асту зи овоза пур аст.
Аммо дили моро чӣ ачаб меъёрест,
Қадрест фарохо, ки чӣ андоза пур аст.

РОЗИ ШАБ

Дунёст, ки бо равшанияш пирӯз аст,
Дар рӯз яке шамси чахонфрӯз аст.
Шабро, ки ҳазор ахтари меҳр бувад,
Аз рози шаб огоҳ шавӣ, шаб рӯз аст.

ТАБОРИ ХУРШЕД

Ин дори фано, ки бар хама пирӯз аст,
Он бор, ки мебарад, ба пушти кӯз аст.
Гар мушти гилам, табори хуршедам ман,
Ҳар гаҳ, ки равам, шаб асту оям, рӯз аст.

СУХАНИ БУРРАНДА

Баҳси хаку ноҳақ набиёрад самарат,
Гарчи набувад гурезгоҳи дигарат.
Азбас сухани ҳақ аст бурранда чу теғ,
Лаб бандӣ агар, лабат бурад в-арна сарат.

ЯК ЗАХМА

Фарёди дили маро кӣ фарёдрас аст,
Фарёди дил аст ин, на садои чарас аст.
Мо табл набошем, ки моро кӯбӣ,
Мо тори рубобем, ки як захма бас аст.

КУЛАҲ

Дар раҳгузари умр, ки банду хатар аст,
Ту беҳабарию он зи ту боҳабар аст.
Ҳаргиз нақунӣ тарки сар аз баҳри кулоҳ,
Сар баҳри кулаҳ нест, кулаҳ баҳри сар аст.

ЧАҲЛИ ЧОҲИЛ

Ҳаргиз набувад кори ҷаҳон бе каму кост,
Ҳайратзадаам, вале аз оне, ки равост.
Оқил ба раҳи рост ҳазор андешад,
Ҷоҳил ба раҳи қач раваду донад рост.

ДИЛИ ДАРДҚАШ

Имрӯз, ки бегона ба ман хештар аст,
Ҳар рӯз зи дирӯза дилам рештар аст.
Бефарқ агарчи бар сару рӯй зананд,
Чун дардқаш аст дил, ғамаш бештар аст.

ШАҲРИ НОҲУШЁР

Ин хок гаҳе хоку гаҳе афлок аст,
Тарёк ба заҳри хештан тарёк аст.
Дар кӯчаи шаҳре, ки надорад хушёр,
Девона зи санги кӯдакон бебок аст.

ШИКАМ - ШАҲБОЛ

Он сар, ки надорад сари коре, чӣ сар аст,
Он даст, ки нест дасти ёрӣ, ҳадар аст.
Море ба шикам ҳазад, шикам шаҳбол аст,
Боле, ки ба парвоз наёрад, чӣ пар аст.

ОРЗУ - ДОҒ

Мурге, ки ба ҳар фасл канори боғ аст,
Булбул ба баҳорону зимистон зоғ аст.
Уммеди муҳолат, ки занад шӯъла ба дил,
Имрӯз, ки орзуст, фардо доғ аст.

РАНЧИ ДОМ

Инсон, ки ҳама дар орзуи бахт аст,
То рафтани дар тахта хаёлаш тахт аст.
Осон нафитад ба дом мурғи зирак,
Афтад чу ба дом, ранчи домаш сахт аст.

МОҲИИ ДАҲОНВО

Инсон, ки ба як даҳону ҷуфте гӯш аст,
Ин худ масале барои марди ҳуш аст.
Гар кому даҳон фақат барои ҳарф аст,
Моҳӣ ба даҳони во чаро хомӯш аст?!

СОЯИ ХУРШЕД

Хуршед баланд аст, ба он поя кучост,
Ин чашмаи нури покро моя кучост.
Хуршедӣ агар, ба сояе хурда магир,
Хуршед, ки хандон набувад, соя кучост?!

ПОСБОН

Даҳрат, ки ҳамеша сифлаву маккор аст,
Чуфтикунияш ба ганчеву девор аст.
Андешаи заҳри неш аз сар мағузор,
Чизе маталаб, ки посбонаш мор аст.

БОРИ ҒАМ

Дам бештар аст ё адам бештар аст,
Ё шафқату меҳр, ё ситам бештар аст?
Эй сода, чӣ хоҳӣ аз Худо умри дароз,
Дар умри дароз бори ғам бештар аст.

ОДАМИГАРӢ

Дар баҳру баре баҳру барӣ пайдо нест,
Сардор чӣ бисёру сарӣ пайдо нест.
Ҳарчанд ки дунё пури одам шудааст,
Афсӯс, ки одамигарӣ пайдо нест.

ФАЙЗИ АХТАРОН

Хуне, ки туро ниҳон равад дар рағу пӯст,
Дар бўсағаҳи чеҳраи гулгун ба нумӯст.
Нурат нарасад зи маҳфили тирадилон,
Хуршед зи файзи ахтарон равшанрӯст.

ХАС

Ишке, ки ба он ноз кунӣ ту, ҳавас аст,
Мурге, ки аз он ту бол хоҳӣ, магас аст.
Аз хеш ту гӯиё касе сохтай,
Он кас, ки зи худ сохтай, кас чӣ, хас аст.

САРСАРИӢ

Бо заҳмат агар сӯйи зафар хоҳӣ рафт,
Гар шӯълавар омадӣ, шарар хоҳӣ рафт.
Роҳест валек роҳи умрат, ки аз он
Бо сарсарие равӣ, ба сар хоҳӣ рафт.

ЧАРОҒИ АХТАР

Ҳар чо, ки саре буд, сару сарвар дошт,
Он сарвари сар боз саре дигар дошт.
Хуршед, ки ақсои ҷаҳон равшан кард,
Дар хона чароғи сад ҳазор ахтар дошт.

МУҲТОҶ

Бе дастаи пул дасти дуо пайдо нест,
Олам кару гунг асту садо пайдо нест.
Чизе бувадат ба каф, ҳама муҳтоҷанд,
Муҳтоҷӣ агар, кафи сахо пайдо нест.

ИЛҲОМ

Дар даҳри дурӯза ҳар кӣ марди корест,
Овораву саргарми каму бисёрест.
Хоб оварадаш умр ҳама чун шаби дай,
Илҳом, вале фариштаи бедорист.

МУЪЦИЗИ ХОК

Гуйй, чу наояд ба кафат домани бахт,
Гардун чӣ баланд асту замин бошад сахт.
Бемӯъчиза нест лек чизе дар даҳр,
Гул мӯъчизи хок аст сари шохи дарахт.

РОҲИ ХУДО

Гоҳе, ки хабардор вай аз ногаҳи мост,
Мо огаҳи ӯ наему ӯ огаҳи мост.
Аз роҳи чигил раҳ ба Худо чустан чист,
Роҳи дигаре нест, ба чуз як раҳи рост.

ДИЛБАРИ УЛВӢ

Шайдои туям, мисли манат шайдо нест,
Олам пури Мачнун буваду Лайло нест.
Сад ошиқи хокӣ чу манат бисёр аст,
Як дилбари улвӣ чу тӯе пайдо нест.

ЛАБИ ХУНШОР

Гирду бари ман, ки сар ба сар девор аст,
Сад мушу дусад гӯш дар он бедор аст.
Ҳарфе наравад то зи лабонам берун,
Он кадр газидам, ки лабам хуншор аст.

ДАР ХЕШ НИГАР

Овора аз онӣ, ки сари саргумат аст,
Бечора аз онӣ, ки дари мардумат аст.
Аз кас ту чаро дар талаби хору хасӣ,
Дар хеш нигар, ки хирмани гандумат аст.

КАР БОШ!

Гар тоза шавад ба дил ғами деринат,
Чун захр шавад талх дами ширинат.
Оқил чу кунад накӯҳишат, нек шунав,
Кар бош чу чоҳиле кунад таҳсинат.

МАЙДОН ҲАМА ЧОСТ

Дил бошаду азми мард, майдон ҳама чост,
Гар азми ту нест сард, майдон ҳама чост.
Шамшерат агар занг набаста ба ниём,
Дорӣ ҳаваси набард, майдон ҳама чост.

ОСМОНИ ТУ

Моро ду чахониву чахони ту кучост,
Аз мо ту нишониву нишони ту кучост.
Ин гуна баланд, к-остони ту бувад,
Пас кист, ки гӯяд, осмони ту кучост?!

ХОКИ БЕОСМОН

Он кас, ки зи чон мегузарад, бебок аст,
Зери қадамаш нуҳ табақи афлок аст.
Хок арчи туро беш зи ҳафт иқлим аст,
Хоке, ки набошад осмонаш, хок аст.

КУЧОСТ ГАРДУН?!

Эй синаи танг, дашту хомун ба кучост,
Олам пури Лайлосту Мачнун ба кучост.
То чанд бигӯӣ аз заминам қисса,
Як бор маро бигӯ, ки гардун ба кучост?!

ПАРДАГИЁНИ УРЁН

То қони туро ба дард анбозе нест,
Дар кӯйи муроди дил дари бозе нест.
Акнун, ки паси пардагиён урёнанд,
Ҳар ҳарф, ки дар парда бувад, розе нест.

ТАҚДИРУ ТИРАНДОЗ

Ҳар бол задан ба арш парвозе нест,
Гунчишк, агарчи пар занад, бозе нест.
Мурге, ки гузашт аз осмони ҳафтум,
Тақдир варо ба тир-андозе нест.

ПАЙВАНДИ ДИЛ

Мо як дили ношикаста чӯем, кучост,
Ҳар кадр, ки чӯем, вале нопадост.
Пайванди дили шикаста ғайри дил нест,
Ҳар чо, ки шикаст, чои пайванд он чост.

БИҲИШТӢ

Донад башар оё ки чӣ хуб асту чӣ зишт,
Гар нест ба даҳр масчиду дайру куништ?
Ин ҳар се ба ҳам зан, эй Худо, то бинем
Онро, ки ту офаридаи баҳри бихишт.

СӢХТАНИ БЕХУДА

Дар бодияи ишк сухан беҳуда-ст,
Дар пеши рухаш ёди чаман бухуда-ст.
Дар ҳонаи равшан зи чароғи хуршед,
Эй шамъ, туро ки сӯхтан беҳуда-ст.

ТАВҚИ ЗАРИН

Аҷноси Худо бешумару лак ба лак аст,
Он гуна бувад, ки хуни хомаш ба рағ аст.
Коре нақунад ба асл ҳаргиз зару сим,
Бо тавқи зарин ҳам сағи бадзот, сағ аст.

ҶИНСИ УҚОБ

Бадмеҳр самост ё ки хушмеҳр самост,
Бо он сари афрохта зери пари мост.
Давлат фақат аз болу пари худ чӯем,
Мо ҷинси уқобем, чӣ парвои Хумост.

ЛОҒ

Ҳар гул гияҳ асту ҳар гиёҳе гул нест,
Мурғони чаман низ ҳама булбул нест.
Оне, ки зи ақли кулл занад лоғ бәсе,
Лоғист яқин, ки ҳеч ақли кул нест.

МУКОФОТ Ё МУҶОЗОТ

Хандон ба назар чеҳраи авқоти ман аст,
Дил ғарқ, вале ба хуни абёти ман аст.
Ин табъи суҳанзои адолатойин
Шояд на мукофот, муҷозоти ман аст.

ИН ТАН ЧӢ ТАНЕ?!

Ин тозасухан ба қиссаи дерин нест
В-ин хусни туро ҳоҷати ону ин нест.
Ҳарфи ту ба ширинии ҷон аст, вале
Ин тан чӢ тәне, ки ҷон ҷунин ширин нест.

НОНИ ЗАМОН

Дар ҳар ҳами ин роҳ, ки сад раҳзан ҳаст,
Дар химмати раҳбонам аз ин рӯ, занн ҳаст.
Эй сағ, ту ҳам аз мақри замон оғаҳ бош,
Ноне агарат дод, дар он сӯзан ҳаст.

ШИШАВУ САНГ

Акнун на ба ҳар кӣ поям дастрас аст,
Шояд ки касеро ба мақомам ҳавас аст.
Ман шишааму раҳам ҳама сангистон,
Як бор фитоданам дар ин роҳ бас аст.

ДАРСИ ТАНВИР

Бар забти фалак тир магар тадбир аст,
Ҷун нуҳ фалакат борғаҳи танвир аст.
Дарсат набувад магар камони гардун,
К-он арзу само гирифтаву бетир аст.

САВОРИ ХОБ

Оне, ки равад на зуд, на дер, об аст,
Ҳарчанд равон ба шеваи мироб аст.
Оё бишавад роҳ зи маҳмез қариб,
Аспе наравад, савор агар дар хоб аст.

ГИРДБОД

Обе, ки зи рӯ бувад, ба рӯ хоҳад рафт,
Обе, ки зи чӯ бувад, ба чӯ хоҳад рафт.
Он бод, ки гирд гашта бардорад хок,
Хокаш ба даҳан, боз парӯ хоҳад рафт.

МУКОФОТИ АМАЛ

Эй он, ки ба ҷуз ҳаво надорӣ дар мушт,
Ҳам пушти дигар набошадат андар пушт.
Дӣ бар сари мо, ки мекашидӣ теғат,
Имрӯз ҳамон теғ туро хоҳад кушт.

ДАРЁВУ ШОҲА

Эй он, ки туро дурри сухан дар назар аст,
Обе, ки зи ҳарфи туст, оби чигар аст.
Саҳл аст зи шоҳаҳо шудан дарёе,
Дарё шудану шоҳа заданҳо хунар аст.

БОЛОИ ФАЛАК

Аз мӯру малах то малакам бояд рафт,
В-аз авчи фалак то самакам бояд рафт.
Чун нест маро фазои дил зери фалак,
Боло зи фазои фалакам бояд рафт.

СУД КУЧО?

Оташ, ки занӣ бар ду ҷаҳон, уд кучост,
Дарёи муҳит хушкаду рӯд кучост.
Наздат чу ҳама ба дидаи баста буванд,
Аз дидаи бози як нафар суд кучост?!

САФЕДИИ ДИЛ

Ин дил набувад ба сина, к-ин обу гил аст,
Навмедии даҳр ноумедии дил аст.
Чун дилсияҳеро набувад рӯйи сафед,
Ҳар рӯйи сафед аз сафедии дил аст.

ХУНОЛУД

Ҳоло на фақат, ки гуфта хунолуд аст,
Ҳам рози ба дил нухуфта хунолуд аст.
Дирӯз, ки дар баҳори гул хунҳо рехт,
Ҳоло гули ношукуфта хунолуд аст.

ҲАРЗАФУРҶШ

Он чо, ки маро ҳавои биншастан нест,
Аз маҳфили гап илочи ворастан нест.
Эй кош, ки он лофзани ҳарзафурӯш
Бандад даҳанаширо, ки манаҳ бастан нест.

ПАЙВАНДИ ТАҶУ ЧОН

Дар чону дилам чуз ба ҳаёлат чо нест,
Он чо, ки туй ба дигаре маъво нест.
Ширинии ин ёд на он ширинист,
Ин лаззати пайванди таневу чонест.

МУРДАҲОР

То порай гӯшт рӯйи хон оварадат,
Чондор кушад одаму з-он оварадат.
Одам, ки ба даҳр мурдахоре бошад,
То зинда туй, кас натавонад хурадат.

ОДАМ ВА ХУДО

Як мавҷ бурун зи баҳр мавҷе ҳам нест,
Як захма таронаи нишоту ғам нест.
Олам, ки таҷаллиғаҳи анвори Ҳақ аст,
Дар ҳар кас агар нест Худо, одам нест.

ҲАЁТ

Аввал хандӣ, пас гирӣ, ин чӣ начот,
Аввал бошӣ, пас пошӣ, ин чӣ сабот.
Ман маънии зиндагӣ нафаҳмидам ҳеч,
Аввал ту хурӣ, баъд туро, ин чӣ ҳаёт?!

ИМРӯЗ БИЗӢ!

Даҳр аст бузургу нест чуз ин қоят,
Умр аст дарозу нест чуз ҳолоят.
Гар бахт бихоҳӣ, онҷунон зӣ, ки ба даҳр
Дирӯз набуду набувад фардоят.

КАМБАҒАЛИ ПУРБАҒАЛ

Он камбағалеро, ки бағал пурғазал аст,
Фориғ зи ҳама макру фиребу дағал аст.
Фардо, ки расад халқ ба даргоҳи абад,
Бинӣ, ки ҳамон камбағалак, пурбағал аст.

ШАҲДУ ЗАНБӯР

Ҳар чо, ки равад тур, магар Тӯрон аст,
Эрон, ки ҳама зодғаи турон аст.
Эй гул, чӣ кунӣ зи неш нолиш, ки туро
То шаҳд бувад, ҳучуми занбӯрон аст.

ЧАМАНИ СУРХИДА

Гул мавсими ишқу ошиқӣ оё нест,
Ёреву канореву маю мино нест?!
Сурхида чаман пираҳани хеш афқанд,
Дар боғ магар парандае бино нест?!

ХУНУ ОБ

Худро ту шабеҳи мо ҳисобӣ, хоб аст,
Монанди мане ба чилди ту ноёб аст.
Гар дар раги ту обу ба чашмат хун аст,
Андар раги ман хуну ба чашмам об аст.

АБАДИЯТИ ГУЛПАРАК

Донӣ, абадият чиву ҷовидон кист
В-он чиз, ки худ намонда, мемонад чист.
Ин ҳастии чандмилёнсолаи кӯҳ
В-ин зисти гулпарак, ки рӯзе ҳам нест.

ВУБОЛИ ИШҚ

Осон ба чӣ ранҷ шуд муҳоли ишқат,
Чун буд дилам лоли суоли ишқат.
Ман қадри муҳаббатат надонистам, хайф,
Эй кош, нагирадам вуболи ишқат.

ДОМОН

Ин даҳр, чӣ даҳре, ки маро музтар дошт,
Ҳар лаҳза ба чонам хатари дигар дошт.
Дилгир зи дунё будаму аз ҷон сер,
Домони туро вале шамоле бардошт.

ЭВЕРЕСТИ ФИКР

Як кӯҳ фаро рафта зи кӯҳи дигарест,
Ойини баланду паст дар баҳру барест.
Боло з-Эверест рафтанат коре нест,
Фикрат нарасад агар ба пойи Эверест.

ИСТЕЪДОД

Аз зоди ту пештар ҳазорон зод аст
В-аз омаду шуд ҳазорҳо фарёд аст.
Дар олами пире, ки саропо кӯҳна-ст,
Чизе, ки чавону тоза, истеъдод аст.

МУШАКИ ШЕРДАЪВО

Дунё чӣ кунам, дилам зи дунё сер аст,
К-оне, ки бувад лоиқи боло, зер аст.
Гар шер шаҳи чангалиён аст, ин ҷо
Ҳар мушаки мурда муддаии шер аст.

ОЙИНИ ФАРОРАВӢ

Боло, ки ман аз чуну чаро хоҳам рафт,
 Бар авчи Сурайё зи Саро хоҳам рафт.
 То азми висоли осмонҳоям ҳаст,
 Рӯ- рӯи кади хеш фаро хоҳам рафт.

ҶАСТАН

Дар банди дилӣ, гусастанат ҳочат нест,
 Ҷонро ба азоб хастанат ҳочат нест.
 Шалвор мабардор ба назди ҳар чӯй,
 Ҷое, ки пул аст, ҷастанат ҳочат нест.

БӢИ МУЛАВВАН

Ҳар чо, ки гулест, сад қиёмат соз аст,
 Андохтани ранги ниёзу ноз аст.
 Маҳрум набошад гуле аз нағмаи ишқ,
 Дар бӯи мулавванаш ҳазор овоз аст.

СИПЕҲРОНИ СИПЕҲР

Он гуна баландем ба мастӣ зи аласт,
 К-он абри сипеҳрони сипеҳр аз мо паст.
 Дар ҳеч хуму май набувад мастии мо,
 Мастем, чунонки май бувад аз мо маст.

ҲУНАР АСТ

Бебол ба сад бол паридан хунар аст,
Бебелаву даст об буридан хунар аст.
Дар ишқ агарчи сад Зулайхо бошӣ,
Дил додаву Юсуф нахаридан хунар аст.

ГУЛ ДАР ГУЛ

Гул дар гули боғ ман гирифтам бӯят,
Гул қадр надошт бе қади дилчӯят.
Сад шукри Худо, ки дар азал бинвиштаст
Тақдири маро бо қалами абрӯят.

ЗАБОН МЕСЎЗАД

Эй вой, агар гуле насиби зоғ аст,
З-ин қисмати гул ҳазор булбул доғ аст.
З-ин доғ чӣ гӯям, ки забон месӯзад,
Ҳар доғи дигар ба нисбати он боғ аст.

ЛОЛАИ ЗУЛФ

Донӣ, ки ба гӯши гул саҳар булбул гуфт,
Ин гӯши мулаввани ту ҳарфе нашунуфт.
Дай рафту магар баҳор омад, к-имрӯз
Дар зулфи баланди ёри мо лола шукуфт.

ОБ АЗ САР ГУЗАШТ

Бедории мо ба ҳасрати хоб гузашт,
 Чун хоб шудем, умри ноёб гузашт.
 Ҳар он чӣ гузаштанист, аз мо нагузашт,
 Мо ташна будем, аз сари мо об гузашт.

НОЛАИ БОД

Дар най дамаду зи нағмаи най шод аст,
 Ангор, ки гӯше ба сурӯше додаст.
 Чун нолаи най ба самъи чон ояду бас,
 Нола(е)ӣ, ки расад ба гӯш, нола(и)ӣ бод аст.

САРМОЯИ УМР

Сармояи умрам дили огоҳи ман аст,
 Огаҳдилиам чалолу ҳам чоҳи ман аст.
 Дунболаравии раҳи ман осон нест,
 Роҳе, ки барад ба осмон, роҳи ман аст.

ҲАСРАТИ ОҒҶШ

Армони дилам дар лаби хомӯши ту сӯхт,
 Гул шарм намуду дар баногӯши ту сӯхт.
 Як бор агар қурбати ту сӯхт маро,
 Сад бори дигар ҳасрати оғӯши ту сӯхт.

ГУЛИ КОҒАЗ

Гулҳои чаман нест гули ораз ҳеч
В-ин чашмаи Хизр нест оби раз ҳеч.
Ишқ аст, ки булбул ҳама шавқ асту навошт,
Мурге насарояд ба гули коғаз ҳеч.

ҲИММАТИ ДАРЁ

Он чо, ки бувад адлу ризо соҳибтоҷ,
Ҳаргиз нашавад касе ба нокас муҳтоҷ.
Дарё, ки зи ҳиммат дили дарё дорад,
Осеб набинад зи шикасти амвоҷ.

САРДИИ НАФАС

Дар дидаи ӯ хуру малак--мӯру малах,
Дебои бихишт бӯрё бошаду шах.
Бо ин ҳама сардии нафас, к-ӯ дорад,
Дар дӯзах агар равад, кунад дӯзах ях.

ТАЪРИХИ ХУНИН

Аз ҳар дами мо кашида шеван таърих,
Ҳарчанд ба чони мост чавшан таърих.
Аз хуни фақирон набувад чойи суҳан,
Аз хуни паямбарон мулавван таърих.

ҲИЛЛА – АЁРИ ҲАҚ

Онон, ки ба ростон гарав бохтаанд,
Мисро ба тарозуи зар андохтаанд.
Бишнохта пок он сақатиҳошонро,
Ҷуз ҳилла аёри ҳақ набишнохтаанд.

НА БО ШИРУ НА БО ЧОН

Ҳар чиз, ки сахт ояд, осон наравад,
Имкон равад аз даст, ки имон наравад.
Ишке, ки ба даҳр зиндаҷонам дорад,
Бо шир наомадасту бо чон наравад.

ОҲАНГИ ДАРУН

Даврон гузарону даври дун меояд,
Хунё гузарону бўйи хун меояд.
Чун созу навойи худ дигаргуна кунам,
К-оҳанги бурунам зи дарун меояд.

ЧАҲОР МАЗҲАБ

Оне, ки бикард чор дарё эҷод,
Аз адл даре ба чор сӯ ҳам бикушод.
То он ки бичӯяд раҳи ҳақ аҳли башар,
Аз чор тараф чаҳор мазҳаб ҳам дод.

ПОЗАҲР

Некӯ масале ба қавли мардум бошад,
Ҳар дарди бад аз давои бад гум бошад.
Каждум, ки занад неш, давои захираш
Позаҳри ягона боз каждум бошад.

САНГ ДИЛ ГАРДАД

Эй кош, дилат ба меҳр моил гардад
В-ин даст ба гарданат ҳамоил гардад.
Ағёр, ки бинанд туро дар бари ман,
Санге, ки бувад дар кафашон, дил гардад.

САМАРИ БЕСАМАР

Бебор чу аз бори дигар шод шавад,
Бошад, ки замоне самаробод шавад.
Ҳарчанд дарахти бесамар бошад бед,
Гаҳвора вале ба тифли навзод шавад.

ШАСТИ КАЧ

То чанд фалак роҳи табоҳӣ гирад,
Аз мӯйи сияҳсарон сиёҳӣ гирад.
Амн аст магар чумла муҳите, к-он чо
Як шасти качаш ҳазор моҳӣ гирад?!

НОНИ МАРДУМ

Гӯё ки шумо роҳбару раҳ бурдед,
Чону дили худ барои мо озурдед.
Як умр сухан зи номи мардум гуфта,
Бо фанду фиреб нони мардум хӯрдед.

ОТАШИ ИШҚ

Ишқ аст, к-аз об оташи сӯзон созад,
Дар оташи хеш оҳане бигдозад.
Гар сарду дуруштӣ, оташаш об кунад,
Пас хӯлаи ту боз ба об андозад.

СОЯ ВА ОФТОБ

Хуршед, ки ҳар субҳ бадар мегардад,
Бар сар, ки расад, нури басар мегардад.
Дар рафтани офтоб аммо соя
Аз соҳиби худ дарозтар мегардад.

РҶСИЯҲУ ЧОМАСАФЕД

Ҳайф аст, ки армону умедат бибаранд,
Шодию фараҳ зи рӯзи идат бибаранд.
Чун зиндагии даҳр ҳама рӯсияҳ аст,
З-он гар биравӣ, чомасафедат бибаранд.

ДОҒИ МАҲТОБ

То дил нашавад об, гиле боғ шавад,
Дар шӯразамин чаман шавад, роғ шавад?!
То доғи сиёҳи шаб бишӯяд маҳтоб,
Рӯяш зи сияхрӯии шаб доғ шавад.

ХОҲАД МОНД

Баъд аз сари ман, ки шеъри ман хоҳад монд,
Шеърам ба дили халқи ватан хоҳад монд.
Аз неши халида бар дили хунинам,
Гулгунчаи рангини сухан хоҳад монд.

ҒАЗАЛ Ё БАҒАЛ?

Бар гӯши ту гӯям ғазаламро чун бод,
Сӯйи ту кушоям бағаламро дилшод.
Чун боди сабо кунад ба зулфат бозӣ,
Бошад зи ғазал ё зи бағал орий ёд.

ХАТАРИ ИШҚ

Ин ишқу ҳавои ту маро ларзонад,
Он сон ки дарахтро сабо ларзонад.
Ларзонад агар шоҳаи мо, хуш бошад,
Э вой, агар решаи мо ларзонад.

ТУХМИ ЗИНДАГӢ

Ин абри баҳор нолазо меборад,
Бо нола ба хоки мурда чон меорад.
Кӯдак ҳама гирён ба чаҳон меояд,
Ашк аст, ки тухми зиндагӣ мекорад.

ТАҲИ ХОКУ РӮӢИ ХОК

Маънос машав, ки сур мебояд шуд,
Дар зулмати шом нур мебояд шуд.
То сабз шавӣ чу дона дар рӯӣи замин,
Аввал таҳи хок гӯр мебояд шуд.

ДАСТИ АСО

То кай ба абас дарси вафо бояд дод,
Ин умр ба беҳуда чаро бояд дод.
То дасти мадад диҳад асоят, аввал
Дасти хиради худ ба асо бояд дод.

ГАРДУНИ БЕДОР

Имшаб шаби ёду чашми беҳоб бувад,
Дар баҳри само заврақи маҳтоб бувад.
Чун ёр, ки бедор ба ёди ёр аст,
Гардун ҳама бедору замин хоб бувад.

ШОДӢ ГУЗАРАД...

Гуфтам, гузарад умру ғамам кам гардад,
Ҳар рӯз вале ғаме ба ғам зам гардад.
Як лаҳза агар насиби шодиям ҳаст,
Шодӣ гузарад, баробари ғам гардад.

МЕСӢЗАД

Қонам туву қони дигарам месӯзад,
Н-ойӣ ба барам баргу барам месӯзад.
То оташи ишқат чигарам месӯзад,
Аз оташи дил хушку тарам месӯзад.

СУБҲӢ ДУРӢҒИН

Аз рӯзи азал расми ҷаҳон ин бошад,
Ғар меҳр набошад ба дилат, кин бошад.
Тарсам зи шаби дарози ялдое нест,
Тарси ман аз он субҳи дурӯғин бошад.

АЗ МОСТ, КИ...

Ҳар ришта канад, боз ба ҳам баста шавад,
Бояд гираҳе хурад, ки пайваста шавад.
Шоҳе, ки бурида гардад аз банди дарахт,
То решаи худ бурад, табардаста шавад.

НИЁЗИ ПАЯМБАР

Роҳе, ки тавонадат ба маҳфил бибарад,
Шояд, ки шабе ба маҳфили дил бибарад.
Баъзан натавонад, ки паямбар ҳатто
Бе маркабу курра раҳ ба манзил бибарад.¹

ТОЧИ ХУРҶС

Доданд туро, чор арӯсат доданд,
Аз шуғл фақат канору бӯсат доданд.
Корат ҳама гирди мокиёнҳо гаштан,
Ин тоҷ магар точи хурӯсат доданд?!

ОЙИНА БИШАВ!

Бар рӯй мадав, ки обрӯят резад,
Бадҳӯй машав, кина ба дил омезад.
Зангори дили сиёҳи худро бизудо,
Ойина бишав, соя зи ту бигрезад.

ГАРМУ САРД

Қое, ки бувад сард, бувад гарм зи дард,
Фарқ аст миёни гули сурху гули зард.
Ҳоло на фақат хона, ки дунё сард аст,
Дилгарм чӣ сон шавам дар ин олами сард?!

¹ Ишора ба Китоби Муқаддас, Инчили Мато, боби 21, ояҳои 1-2:
«... Исо ду нафар аз шогирдони худро фиристод. Бад-эшон гуфт дар
ин қария, ки пеши рӯи шумост, биравед ва дарҳол улоғе бо куррааш
баста хоҳед ёфт, онҳоро боз карда назди ман биёваред.

Ва ҳар гоҳ касе ба шумо сухане гӯяд, бигӯед, Худованд бад-инҳо
эҳтиёҷ дорад, ки филфавр онҳоро хоҳад фиристод.»

ЧИЛЧАРОҒИ ХУРШЕД

Хуршед, ки чилчароғи хеш афрӯзад,
Сӯяш назаре кас натавонад дӯзад.
Ҳар кас, ки аз ӯ лек бигардонад рӯ,
Дар зулмати бардавом рӯяш сӯзад.

ГАРДУНИ ФИТНА

Ҳар кас ба фанои самараш мегирад,
Дил об шавад, чашми сараш мегирад.
Ғам нест, вале зи кишти худ гардунро,
Ин фитна ба домони тараш мегирад.

ДЕВОРИ НАМКАШ

Кас хӯрд чу пеши по, парӯ меафтад,
Як бор фитад, зи обрӯ меафтад.
Аз ҳар чӣ вале ту нам макаш чун девор,
Девор, ки нам кашад, фурӯ меафтад.

ШИРИНУ ШАКАРЛАБ

Ҳар чо, ки шакарлабест, ширин нашавад,
Дилдодаи он, шефтаи ин нашавад.
Ин ёр, ки чун насим бар мо гузарад,
Сад хайф, ки дер ояду дерин нашавад.

НА БУЛБУЛУ НА ЗОҒ

На хандаи лолаву на доғе монад,
 На сабзаи роғеву на боғе монад.
 Афсӯси баҳору дай махӯр беҳуда,
 На булбули зореву на зоғе монад.

ЗОҒ БУЛБУЛ ГАРДАД

Кай хори хасак шукуфтаву гул гардад,
 Ё аккаи бадсигол сулсул гардад?
 Бар сина дароядам вале зоғи сиёҳ,
 Аз ишқи туам шунида булбул гардад.

ВАЪДАСЕР

То кай гӯйӣ, ки гул ба Наврӯз дамад,
 То он зи дилам охи чигарсӯз дамад.
 Аз ваъдаи фардои дурахшон серам,
 Хуршеди Худо барои имрӯз дамад.

ШОГИРДУ КИТОБ

Устод ба шогирди наве рӯй овард,
 Кай мехарӣ, охир, ту китоб, эй бедард?
 Шогирд дар он сардии дай чашм ба зер
 Попӯши фиту дарида пинҳон мекард¹.

¹ Мазмун аз Симини Беҳбахонӣ

МЕҲНАТИ ФАРҲОД

Ёре, ки сабур нест, дерин нашавад,
Ҳар мавчи барин гавҳари зерин нашавад.
Шабҳоят агар шакарлабе бўса диҳад,
Бе меҳнати Фарҳод, ки Ширин нашавад.

СУФИ САФЕДУ ДИЛИ СИЁҲ

Аз чашми Худо гунаҳ ниҳон натвон кард,
Чун доғ ба рӯи маҳ ниҳон натвон кард.
Пӯшӣ ҳам агар дусад кабат суфи сафед,
Бо чома дили сияҳ ниҳон натвон кард.

ЗАМИНИ БЕОСМОН

Нақше ба замин аст, замон ҳам дорад,
Ҳар лаҳзаи бенишон нишон ҳам дорад.
Эй он, ки ба вусъати заминат нозӣ,
Баргӯ, ки заминат осмон ҳам дорад?!

ПОЙИ ДАРОЗУ ГИЛЕМИ КҮТАҲ

Оне, ки зи асрори раҳ огаҳ бошад,
Донад, ки паси бераҳае раҳ бошад.
По ҳадди гилеми худ тавон кард дароз,
Аммо, чӣ кунам, гилем кӯтаҳ бошад?!

ЛЕСИДАНИ ХУН

Дар олам агар муфлису доро бошад,
 Чанг асту муроди мо мудоро бошад.
 Аммо ту ба роҳи ҳақ, ки хуншор шавӣ,
 Лесидани хуни худ гуворо бошад.

МУАММО

Ҳоло ҳама ҳарфи адлу инсоф зананд,
 Ақлам вале аз ин ҳама банд аст, ки банд.
 Гар донаи пуч астӣ, дур андозанд
 В-ар донаи пурмағз астӣ, даршикананд.

ПАЙҒАМБАРУ ҲУД-ҲУД

Ҳар зода ба дунё хабар аз хеш орад,
 То буду шуди худ ба фано наспорад.
 Эй он ки занӣ даъвии дониш, донӣ,
 Пайғамбар ҳам ниёзи худ-худ дорад.

ТАҶОҲУЛИ ОРИФ

Чун захма ба тори уд дармеояд,
 Оҳанги хуши суруд бармеояд.
 Оташ зада бар шоҳи тари умр маро,
 Гӯй, зи чӣ аз ту дуд бармеояд?!

ПАЙМОНИ ВАФО

Побастаи худ ба даҳр побаста бувад,
Ворастаи худ зи даҳр вораста бувад.
Эй одами хокӣ, мабар аз ёд, ки худ
Яздон ба ту паймони вафо баста бувад.

САРЧАШМА

Умрам, ки чу рӯди тундчарёне буд,
Ҷонам ба шиноварйдаме ҳам н-осуд.
Азбаски ба рафти об беле назадам,
Имрӯз расидам сари сарчашмаи рӯд.

ЧАШМИ БИНО

Ҳар гоҳ, ки инсон зи замин дур шавад,
Чун зодаи обу хок манзур шавад.
То чашми фалакнавард бошад бино,
Магзор ба хок чашмае кӯр шавад.

«ТУЮ МАН»

Дардо, аламо, фасли чаман мегузарад,
Дар баҳси ду-се қалбсухан мегузарад.
Фардо, ки зи ман шеърӯ сухан мемонад,
Ин умри шумо бо «тую ман» мегузарад.

ШЕВАИ ЗИНДАГӢ

Аз даъвии бисёр маро ғам гирад,
К-он хеш бузургу дигаре кам гирад.
Ғар шеваи зиндагӢ бувад доду гирифт,
Боист, ки одам дили одам гирад.

БИМИ ХАЗОН

Ичро ҳама кас амри замонаш бикунад,
Ҳарчанд ки пирасар ҳамонаш бикунад.
Оё ба баҳор гунча хандон нашавад,
Аз бим, ки он ханда хазонаш бикунад.

АҶАБ РАФТОРЕ

Ишқе, ки беҳ аз шароб мастам дорад,
Масти абад аз рӯзи аластам дорад.
Онро ба мани сода аҷаб рафторест,
Андозадам аз пою зи дастам дорад.

ФАНДИ ЗИНДАГӢ

Аз раҳмати зиндагӢ махур ҳаргиз фанд,
Дарёи ҳаётат, ки диҳад ин сон панд:
Садчанду ҳазор тухм монад моҳӣ,
Шояд ки аз он камол ёбад якчанд.

НИШОНИ КЎҲ

Ман ҳамқадами рӯди равон хоҳам буд,
Дар ҳар қадами хеш чавон хоҳам буд.
Ҳарчанд равам ба домани даштистон,
Аз кӯҳи фалаксоӣ нишон хоҳам буд.

БОЛОВУ ПОЙИН

Ғамро ғами дигаре ба таскин орад,
Ҷӯйидани дил ҳазор ойин дорад.
Роҳе, ки барад туро ба сӯи боло,
Баръакс равӣ, туро бо пойин орад.

НИҲОЛИ КАЧ

Кай олами пир бекаму кост шавад,
Ё он чӣ дар ин даҳр дилат хост, шавад.
Ғар рост шавад ниҳоли кач, пирдарахт
Сад чо шиканад, вале мағар рост шавад.

ЗАМОНИ МОДАРАНДАР

Мо тифлу замон ба модарандар монад,
Тифлаш ба қудуми неки он сар монад.
Афсӯс, ки ин модар ағар шир диҳад,
Шираш ба гулӯ чу ширае дармонад.

ЦАВШАНИ ЧОН

Ман чашм шавам, чашми шумо равшан бод,
Ман хор шавам, хори шумо гулшан бод.
Тире, ки нишинад ба ниҳонгоҳи дилам,
Бар чони ҳавасманди шумо чавшан бод!

САНГУ ОЙИНАВУ ДИЛ

Ин гӯша магар хонаву манзил нашавад,
Ин шамъ магар чароғи маҳфил нашавад,
Гар даст ба асли санг ёбӣ ба ҳунар,
Санге, ки шуд ойна, магар дил нашавад?!

«ДИЛОГОҲ»

Бе пойи равон кӣ омили роҳ бувад,
Бо гӯши гарон кӣ воқифи оҳ бувад.
Нашнида ба умри хештан бӯйи ғаме,
Ҳайронам аз он, ки чун дилогоҳ бувад?!

БАДТАР АЗ МОР

Ободии кас туро ба қаҳр андозад,
Ин рашку ҳасад туро зи даҳр андозад.
Беҳуда чаро заҳр занӣ, ҳатто мор
Танҳо паи ҳифзи хеш заҳр андозад.

ОҚИБАТБИН

Онон, ки пайи лукмаи ширинастанд,
Фарбех зи раҳи гӯш чӣ камчинастанд.¹
Бо аҳли назар суҳбати хӯрдан кам кун,
К-ин зумра ҳамеша оқибатбинастанд.

АФТОДА

Эй кош, мабод мард аз по афтад,
Бардоштанаши ба гардани мо афтад.
Санге фитад аз кӯҳ, наистад дигар,
Афтодаи як чой, зи сад чо афтад.

КУШОДИ КОР

Гар хушк кунам боғу баҳорамро хеш,
Сарсабз кунам дарахти дорамро хеш.
Аз коркушоям набувад баски умед,
Эй кор, бидех кушоди корамро хеш!

ИСТОДАН

Оне, ки зи буни худ чудо меафтад,
Гар мешиканад, чӣ бесадо меафтад.
Истодани ман бувад чу истодани кӯҳ,
Аз пой афтам, кӯҳ зи по меафтад.

¹ Мавлавӣ гӯяд:

Одамӣ фарбех шавад аз роҳи гӯш,
Гову хар фарбех шавад аз роҳи нӯш.

БА ЧОЙИ ЧОН

Ин кӯҳ зи ман ҳарфу забон меҳаҳад,
 Ин рӯд зи ман савти равон меҳаҳад.
 Аҳсант ба шоир, ки ҳама дар дунё
 Як чони варо ба чойи чон меҳаҳад.

ШЕЪРУ ШЕР

Ҳуш дор, ки нест ченаки истеъдод,
 Ҳар шаб ду-се шеър гуфтан аз ҳарфи касод.
 Харгӯш ба як бор кунад чанд бача,
 Аммо накунад шер зи як бача зиёд.

НАШЪАИ ОСМОНӢ

Бо умри чавон чавониям мебояд,
 Дил додану дилситониям мебояд.
 Бӯйе барам аз хоки қадамҳои нигор,
 Сад нашъаи осмониям мебояд.

КӢЙИ ВАФО

Дилро ҳаваси ёр чавон гардонад
 В-арна ғами зиндагӣ хазон гардонад.
 Дар кӯйи вафо агар тавонӣ мурдан,
 Ҳар лаҳзаи умр човидон гардонад.

ДИЛИ ОБ

Даймоҳ шуду меҳри ту ноёб бишуд,
Ҳам ҳолазанон чехраи маҳтоб бишуд.
Аз сардии ту ях зада буд обу гилам,
Омад маҳи найсону дилам об бишуд.

ПАРВОНАИ ДИЛ

Гар баҳси вафо ба обу гил мегардад,
Аз меҳри дилам меҳр хичил мегардад.
Чое, ки бувад дил, чӣ бувад шамъу чароғ,
Парвонаи ман ба гирди дил мегардад.

ИНШОИ СУХАН

Ҳар кас, ки сухан сохт, ватан иншо кард,
Ҳуббулватане ба чону тан иншо кард.
Бар хома набуд саҳл иншои сухан,
Сарро ба буриш доду сухан иншо кард.

ГУНБАДҲО

Аз аҳли башар кас ба ҳавоям нарасид,
Рафтам ба фалак, малак ба поям нарасид.
Гар гунбади аршро садоям бардошт,
Бар гунбади шаҳри худ садоям нарасид.

ПАРВОЗИ БАЛАНД

Чун синаи арш аст пур аз рози баланд,
То гӯши баландаш расад овози баланд.
Бо боли замингир ба гардун нарасӣ,
Парвози баланд хоҳад оғози баланд.

ГАРДАНАИ КӢХ

Мусича, ки баҳри лона хас мегирад,
Ҳаз ку, раҳи кӢх агар сипас мегирад.
Онро, ки ҳамеша зист дар домани дашт,
Дар тоқи сари қулла нафас мегирад.

ЛУТФИ ХУДО

Аз лутфи Худо ҳар он чӣ кас мегирад,
Рӯзаш, ки расад, Худош пас мегирад.
Чун расми ҷаҳон аст ҳама доду гирифт,
Оне, ки нафас дод, нафас мегирад.

ХАСЛОҶАИ БУЛБУЛ

Шоир, ҳама бо шеъри тарат менозад,
Аммо руҳи ту ранг зи ғам мебозад.
Булбул, ки шуқуфад чаман аз овояш,
Аз хору хасе лона ба худ месозад.

«ХУШИҚБОЛӢ»

Мағрур, ки бар само парад, зер афтад,
Аз авчи ғурур зуд ё дер афтад.
Эй Бор Худо, ин чӣ насибам додӣ,
Ман дом ба харгӯш ниҳам, шер афтад.

СОЯРАВИ БОЛ

Одам зи азал бахту ато меҷӯяд,
Аз Ҳақ, ки начӯяд, ба хато меҷӯяд.
Ҳайфо, ки на дар қаламрави равшани меҳр,
Дар соярави боли Ҳумо меҷӯяд.

ҚАБР

Ҳар чиз, ки ҳамсони гуҳар бархезад,
Қабраш бикунӣ, хӯйи дигар бархезад.
Гар санг занӣ бар сари санги сангин,
Ҳарчанд ки санг аст, шарар бархезад.

БЕЧОРА ХАРАК

Бечора ҳарак, туро, ки ҳай меронанд,
Худ гарчи на аспанд, ҳарат мехонанд.
Азбас бикашӣ бори харонро хомӯш,
Ин каллахарон чу худ ҳарат медонанд.

ҚУНБИШИ ГАҲВОРА

Дилбохта, к-аз пайи дил овора бувад,
Оворагияш ба дарди дил чора бувад.
Тӯфон, ки бинои киштӣ аз ҳам резад,
Бар мохию бат чунбиши гаҳвора бувад.

ДУДИ ЗАМИН

То чабру ситам ба мағзи чонҳо нарасад,
Бар ҳеч чӣ дасти нотавонҳо нарасад.
Як умр, ки гардун занад оташ ба замин,
Дуде зи замин ба осмонҳо нарасад.

МУШТОҚИ ЁР

Имшаб, ки висоли ёр бошад мақсад,
Дар базмгаҳи Зӯҳра Масеҳо рақсад.
Муштоқ ба ёранд ба зери гардун,
Пайғамбару уммат, ҳама сад андар сад.

СОҲИЛИ ИШҚ

Беғам, ки ба миқдори ғами дил нарасад,
Дорост агарчи, бар ками дил нарасад.
То дар дили дарё нашавӣ ғарқ, эй дил,
Киштии муҳаббатат ба соҳил нарасад.

ШУКРИ ҒАМИ ТУ

Бо ту нафасе ба ҷовидон меарзад,
Гумноми дарат ба сад нишон меарзад.
Имкони висоли ту нагунчад ба хаёл,
Шукри ғами ту ба сад ҷаҳон меарзад.

ҶУРЪАИ МАЙ

Овард ба лаб чонам агар, ишқ овард,
Парвард агар ҷони маро, он парвард.
Як ҷуръа маям дода зи нӯшин лаби ёр,
Як умр дилам аз ғаму ҳасрат пур кард.

ОСМОНИ ҲАФТҶҰМ

Эй гул, ту маро дӯст бидорӣ, чӣ шавад?
Аҳволи дилам ёд биёри, чӣ шавад?
Бо ишқи туям дар осмони ҳафтҷум,
Бар хоки сиёхам нафурорӣ, чӣ шавад?

ҲАВАСИ ОҒҶШ

Дил бо ғами дурии ту ангал бошад,
Ҳаҷрат зи висоли ғайр афзал бошад.
То он нафасам, ки хок оғӯш кунад,
Кош он ҳаваси оғуши аввал бошад.

БЕҲУШ

Он шаб, ки фалак туро дар оғӯшам кард,
Як нағмаи чонфазой дар гӯшам кард.
То ишки ту беҳуш будам дар дунё,
Ишки ту баҳушу боз беҳушам кард.

ОЙИНААФРҶЗ

Барқе, ки шарори кинаро афрӯзад,
Он беҳ, ки чароғи синаро афрӯзад.
Дар чашмат агар ба дуди ғам сӯзам ман,
Ҳокистари ман ойинаро афрӯзад.

УЛВИЯТ

Ин давлати мо на аз ғано мебошад,
Улвияти мо на аз ғизо мебошад.
Ин гунаи он ду устухонхороянд,
К-он як сағу дигаре Ҳумо мебошад.

ДИЛИ ОЙИНА

Як лаҳза магар замона дар нанг шавад,
З-он ки рухи гул ба хуни гул ранг шавад.
Он санг занад бар дили ойинаи мо,
Ойна чӣ гуна сипари санг шавад?!

ҚУФЛИ ДИЛ

Ку ҳамдами дил, ки бо ту дамсоз шавад,
Дар ҳонаи дил бо ғамат анбоз шавад.
Заҳмат ба кушодани дари ёр мақаш,
Қуфли дили ӯ кушо, ки дар боз шавад.

ГАРМИЮ САРДӢ

Бемехрии ту обу гилам месӯзад,
З-ин ғам чӣ нависам, ки қалам месӯзад.
Гармии канори ту, надонам, чӣ қунад,
Аз сардии ту чону дилам месӯзад.

ҒАМУ ШОИР

Ин зӯрии дарди ту маро кодир кард
В-ин ишқи ниҳони ту маро зоҳир кард.
Буд меҳри сухан дар диламу лек ғамат
Бунёди маро сӯхтаву шоир кард.

ҚИССАИ ИШҚ

Ин реши ғами ту бозтар мегардад,
Андӯҳи ту пургудозтар мегардад.
Чадон ки зи ишқи ту сухан мегӯям,
Ин қисса аҷаб дарозтар мегардад.

ҲАЛОЛУ ҲАРОМ

Онро, ки зимомии давр дар даст афтад,
Боло зи ҳади хеш парад, паст афтад.
Ҳайфо, ба ҳаром агар шавад банда ҳалол,
Моҳӣ зи барои кирм дар шаст афтад.

ТИҲИВУ ПУР

Аз рафтани дам кист, ки дар ғам нашавад,
Ҳар дам, ки равад, ба зиндагӣ зам нашавад.
Бар чоҳи амиқи зиндагӣ менигарам,
Ин чаҳ нашавад тиҳиву пур ҳам нашавад.

ГИРДОБИ ЖАРФ

Умрат, ки ба эъмори сухан сарф шавад,
Ҳайф аст, ки маънӣ талафи ҳарф шавад.
Бар умқ расид он, ки ба худ беҳуд рафт,
Гирдоб, ки дар хеш равад, жарф шавад.

КАҶУ РОСТ

Пойи ман аз он раҳ, ки дилам хост, равад,
Он раҳ, ки раҳи савобу волост, равад.
Аз ростравон қачравӣ асло н-ояд,
Дар чӯйи қаче оби равон рост равад.

БОМУ ФАЛАК

Дар фасли шабобу ишк дерӣ накунанд,
То боз сақил бори пирӣ накунанд.
Бар бом, ки рафтӣ, ба фалак бояд рафт,
Дар гӯшаи бом гӯшагирӣ накунанд.

МАРД

Дар арсаи умр ҳар кӣ мардӣ дорад,
Озор бибахшояду худ н-озорад.
Марди хунар он нест, ки меафтонад,
Марди зафар он аст, ки мебардорад.

ЧАҲУ ЧАШМБАСТА

Аввал ба баҳои худ баҳоям карданд,
Аммо чӣ, бубин, дар интиҳоям карданд.
Дар рӯи раҳе, ки ҳар кадам дошт чаҳе,
Бастанд ду чашмаму раҳоям карданд.

ШОҲРОҲУ КАФШИ ТАНГ

Ҷро, ки сафо буд, туро лек чӣ буд,
Оне, ки ба ӯ дод, зи ту ё нарабуд.
Кай буд фароғи дигар осоиши ту,
Гар кафши ту танг аст, зи шахроҳ чӣ суд?!

ОСЕМАВУ ОҲИСТА

Эй дил, ба ту ин роҳ муборак бошад,
К-онро ғами бешу шодӣ андак бошад.
Дар роҳи дарозе, ки надорад поён,
Осемаву оҳистаравӣ як бошад.

ФАРЁДИ БЕҲАВО

Бар хотири шодат асари ғам нарасад,
Ҳарчанд висоли ту ба мо ҳам нарасад.
Дилро чу ҳаво нест, зи фарёд чӣ суд,
Чойе, ки ҳаво нест, садо ҳам нарасад.

ДИЛ ДОДАНУ ЧОН БУРДАН

Дилро зи ғами ҳаҷр амон бояд дод,
Бар ними ниғаҳ кулли чаҳон бояд дод.
Дар кӯйи муҳаббат зи азал расм ин аст,
То дил ба тӯе диҳанд, чон бояд дод.

ХОКПОШӢ БАР ЧАШМ

Эй халқ, туро чӣ хоҷагоне бошанд,
Гӯё зи ғамат чу ҳезуме дар дошанд.¹
Хоки қадамат чу тӯтиёе гиранд,
Гиранду бибӯсанду ба чашмат пошанд.

¹ Дош - оташдон

ҲУМО

Дар баҳри фалак, ки Қаҳкашон зов бувад,
Абре, ки биборад аз само, нов бувад.
Ман мурғи Хумоям, осмонҳо бар дӯш,
Оне, ки кашад бори замин, гов бувад.

ДИЛСАРДИ ЗАМОН

Эй кош, дили чамъ мушавваш нашавад,
Дар банди баду бало балокаш нашавад.
Гарчи ба сараш сад офтоб афрӯзанд,
Дилсарди замон гарм ба оташ нашавад.

РҶЗИВУ РҶЗ

Аз рӯзии хеш беш натвонӣ хӯрд,
Рӯзат нарасида пеш натвонӣ мурд.
Шабнам накунад пиёлае ҳаргиз пур,
Баҳре ба пиёла низ натвонӣ бурд.

ДОМОНИ МАРЯМ

Ин об, ки аз чашмаи Зам-зам ояд,
Об аст, вале ҷойи дигар кам ояд.
Домони хама наёварад пайғамбар,
Исо фақат аз домани Марям ояд.

ХУРШЕДУ ШАБПАРА

Дил хоб бувад, кист, ки хушёр кунад,
Афрӯхта чоңрову шарарбор кунад.
Хуршед, ки бедор кунад олабро,
Як шабпараро ҳеч, ки бедор кунад.

ЧАМАНУ ЯХБАНДӢ

Гӯйӣ, фақат офтоб дар чархи кабуд
Бар кулли ҷаҳон ниғаҳ ба як чашм намуд.
Ҳайҳот, ба як чашм агар меид он,
Як сӯ чаману дигар су яхбандӣ буд?!

ҒУРУБИ ЛОЛАГУН

Бар нух фалаки ҷаҳон сутун бояд буд,
Дар ҳар нафас аз хеш фузун бояд буд.
Ҳоҳад дами вопас рухи ту зард кунад,
Монанди ғуруб лолагун бояд буд.

КУШТАНУ ҲАЙКАЛ

Ин зумра кучо як қадам аввал биниҳанд,
Поро, ки ба меъери пайи шал биниҳанд.
Аҳсант ба мардуме, ки бечурм туро
Аввал бикушанд, баъд ҳайкал биниҳанд.

САНГИ САЙҚАЛ

Он дил, ки барӣ аз ҳасаду кина бувад,
Як мушти фурӯзанда бари сина бувад.
Санге, ки ба чашми ту бувад сарду сияҳ,
Дар дидаи мо сайқали ойна бувад.

ТАРМАФУРО

Афсӯси касе, ки пурхато мегардад,
Аз хикмати куҳсор ҷудо мегардад.
Оҳиста суҳан гӯй, ки дар қуллаи кӯҳ
Ҳарфе сабаби тармафуру мегардад.

ҲАРФИ ТОЧИК

Аз миллату аз забони худ ёд кунед,
Арвоҳи гузаштагони худ шод кунед.
То тифли шумо ба тоҷикӣ ҳарф занед,
Дунёи варо тоҷикӣ обод кунед.

НОҚОБИЛИ ПАРВОЗ

Ҳар синаи сард маҳрами роз нашуд,
Нодидағаме ба ғамкаш анбоз нашуд.
Дидам ба шутурмурғу бигуфтам, бешак,
Ҳар болу паре қобили парвоз нашуд.

ПАРДАИ РОЗ

Овардаи ту яқин туро боз барад,
Ку марди хирад, ки пардаи роз дарад.
Чизе ба замин беғараз асло бошад?
Хоке, ки хуронатад, туро боз хурад.

ТАНҶҶҶРИ БЕВАЗАН

Қисмат, ки ба кас ба меҳру озарм шавад,
Дарёб, ки санг бистари нарм шавад.
Аз хору хасе, ки дар назар чизе нест,
Бинӣ, ки танҷҷҷри бевазан гарм шавад.

СОЯ

Ин соя, ки аз қафои мо мегардад,
Бепоя, вале пойи ба по мегардад.
Ҳар гоҳ, ки хуршед биёяд ба қиём,
Он гоҳ зи мо соя чудо мегардад.

ОБУ ОТАШ

Ин абри баҳор бар сарам мегиряд,
Ҳам мурғи ҳаво дар назарам мегиряд.
Умрам, ки миёни обу оташ гузарост,
Дил месӯзад, чашми тарам мегиряд.

ОШИҚИ ПЕЧОН

Рафтам зи пайи дил, ки ба боғат овард,
Афрӯхта буд боғ гули сурху гули зард.
Бо ёди ту беёд, ки меистодам,
Печида ба ман ошиқи печон гул кард.

БАРЗГАР

Чандин нафасам гузашт бе шеъру суруд,
Чандин нафасам зи умр гӯё ки набуд.
Чун барзгаре будам, ки дар хоки вучуд
Кишти чаманаш расидаву ӯ надурод.

ДАРСИ МУҲАББАТ

Имрӯз маро ту имтиҳон хоҳӣ кард,
Сад гуна савол аз ину он хоҳӣ кард.
Ман ғайри муҳаббатат намедонам дарс,
Ин масъаларо ту ҳал чӣ сон хоҳӣ кард?

СУРЪАТИ УМР

Матлуби ман аз роҳи талаб меояд,
Ҳар лаҳза агарчиям аҷаб меояд.
Шаб мегузарад ду чашм бар ҳам назада,
Рӯзам нарасида, боз шаб меояд.

АБР

Абре ҳама шаб дар осмонҳо зорид,
К-ин зораи ман ба гӯш оё форид:
Абре, ки нишаст дар биёбон, хушқид,
Абре, ки ба баҳр рафт, дарё борид.

ПАЙМОНА

Як кас ғами чону дигаре чом хурад,
Донӣ ту магар, кӣ фанди айём хурад.
Паймона чу пур гашт ба даври гардун,
Моҳе, ки шаб афрӯхта буд, шом хурад.

ЧАШМОНИ НОСЕР

Қадде, ки камон гашт, зи нав тир нашуд,
Шуд навъи башар пир, ҳавас пир нашуд.
З-он ризки худодода, ки хӯрдем ба даҳр,
Дандон ҳама рехт, чашмамон сер нашуд.

МОҲИ КОМИЛ

Ҳар дил, ки ба хайри халқ моилтар шуд,
Он кадр муроди умр ҳосилтар шуд.
Дидам, ки маҳе ба чордах рӯз ба даҳр
Ҳар кадр, ки нур дод, комилтар шуд.

ДАСТУ ОСТИН

Ҳар кори ҷаҳонро, ки яқин мебояд,
Гар ҳам набувад чунон, чунин мебояд.
Андозаи остин намебояд даст,
Андозаи даст остин мебояд.

ОБИЛАИ ДИЛ

Ин тарки биҳишт карда, манзил ҷӣ кунад,
Худрову Худо бохта, маҳфил ҷӣ кунад.
Аз обилаи даст ту ноӣ, эй дӯст,
Ин сӯхта бо обилаи дил ҷӣ кунад?!

НОМИ БАЛАНД

Хуршед чу пойин равад аз боми баланд,
Кӯтоҳ шавад рӯзу расад шомӣ баланд.
Бинӣ, ки Худой ҳам ба абноӣ башар,
Ё боми баланд дода, ё номи баланд.

БҶСАГАҲИ ХАЛҚ

Бигзор, барад сачда ба Яздон зану мард,
Дар пойи буте ё ба сияҳхораи сард.
Пайғамбари ҳар даври замон ҳам бошӣ,
Бар бӯсагаҳи халқ нашоёд туф кард.

ШУНИДАН Ё НАШУНИДАН

Гулро ба дами баҳор дидан бех буд,
Ё баҳри висоли ёр чидан бех буд.
Бар мурғи чаман ҳарфи руҳи раънояш
Шояд зи шунидан нашунидан бех буд?!

НАВОИ БУЛБУЛУ ҒУНГОСИ ОРУ

Он кист, ки торӣ аз шаби тира барад,
Олудагие зи чашмаи хира барад.
Булбул ба наво об шавад дар сари гул,
Ғунгас занад оруву зи гул шира барад.

ХУРЕ, КИ ЗОЛ АСТ

Донӣ, ки пагаҳ чӣ гунаат ҳол бувад,
Ин қадди алиф зи бори ғам дол бувад.
Аз даҳр фиреби наварӯсӣ нахурӣ,
Хуре, ки ба бар мекашияш, зол бувад.

САЙРОНГАҲИ ФИКР

Ҳар чӯҷаи навбол ба боло нарасад,
То бар таярони мурғи доно нарасад.
Сайронгаҳи болу фикр дигар-дигар аст,
Он ҷо, ки расад фикр, пару по нарасад.

СҮҲТАНИ ХОМҮШ

Ҳар кас ба ҳарими дил назар медӯзад,
Худро ба чароғи дил ҳамеафрӯзад.
Булбул ба фиғону нола обод бувад,
Парвона хамӯш аст, вале месӯзад.

СУОЛ

Ин боми фалак баҳри чӣ афрохтаанд
В-ин фарш ба зери қадам андохтаанд.
Хандон шамъе, ки пойи худ равшан кард,
Гӯё ки варо барои ӯ сохтаанд.

РЕШАВУ ШОҲА

Оне, ки хазон дид, баҳорон чӣ кунад,
Аз чон, ки гузашт, меҳри ёрон чӣ кунад.
Суде набувад дигар ба боридани абр,
Гар решаву шоҳа сӯхт, борон чӣ кунад?!

СЕЛУ БОРОН

Чун ёр бирафт, таъни ёрон чӣ кунад,
Ё меҳру вафои дӯстдорон чӣ кунад.
Бокам набувад зи тундару абри сиёҳ,
З-он чо, ки гузашт сел, борон чӣ кунад?!

РАНГИ БАРФ

Гардун ҳама тирарӯву шуд дашт сафед,
Ҳар кас, ки сияҳ омада, баргашт сафед.
З-он даҳшати сармо, ки зимистон овард,
Ранг аз рухи барф кандаву гашт сафед.

ДАРИ ЧАННАТ

Умре Қуръон хондаму Занду Позанд,
Таврот ҳам Инчил, зи Будо ҳам панд.
Бар чаннати ӯ набуд дар ҷуз дари дил,
Бикшо, ки кушоянд, бубандӣ, банданд.

ЗАБОН

Ман ҳеҷ надонам, ки чӣ хуб асту чӣ бад,
Андешам агарчи аз азал то ба абад.
Тифле, ки ба як сол баровард забон,
Сад сол ниғаҳ доштаниш омӯзад.

ГИРЕҲКУШО

Ақл аст, ки ҳар банди замон бикшояд,
Гар банди Худоист, чӣ сон бикшояд.
Сарриштаи тақдири ту гар хӯрд гирех,
Оне, ки гирех баст, ҳамон бикшояд.

ГУМЧЎҲИ

Ин дил, ки зи ҷовидон нишон мечӯяд,
Гуфт он чӣ қазо гӯй, ҳамон мегӯяд.
Гумкардахудӣ ва ё Худогумкарда,
Ҳар кас ки чӣ гум кард, ҳамон мечӯяд.

ХОКБОДКУНӢ

Ин расми куҳан аҳли башар ёд кунад,
Имдод кунӣ, Худоят имдод кунад.
Хоке, ки ба як нафар диҳад фарри шахӣ,
Ҳайф аст, агар хоки дигар бод кунад.

ГАРОНБОР

Киштӣ, ки ба рӯйи мавчи бисёр бувад,
Пурбор бувад, раҳаш чӣ ҳамвор бувад.
Фардои қиёмат ҳам аз он Пули Сирот,
Осон гузарад, ҳар кӣ гаронбор бувад.

РАВШАНГАРИ ДИЛ

Шуд даҳр ба хобу чашми бедор бимонд,
Ранг аз рухи рӯз шуд, шаби тор бимонд.
Гуфтам, фалако, ойинакори дил бош,
Равшангари дил бибурду зангор бимонд.

ҲАНГОМИ ҲАЗОН

Бар домани умр хушку тар мечаспад,
Чун меканад он, дудастантар мечаспад.
Ҳар барг ба ҳангоми ҳазон аз шохе
Гар канда шавад, ба хоки тар мечаспад.

БАҲОРИСТОНУ МАЗОРИСТОН

Будем ба арше, ки баҳористон буд,
Рафтем ба фарше, ки низористон буд.
Даште, ки гузаштем, шикористон буд,
Чойе, ки расидем, мазористон буд.

ДИЛҲОИ ДУР

Гойиб набувад ёр, ки чашмон кӯранд,
Ёрон ҳама чо ба чашми дил манзуранд.
Дурӣ набувад ба васли дилҳо монёъ,
Маҷхурӣ аз он аст, ки дилҳо дуранд.

ЛОЛИ ГҶӢ

Дил бинад агар зишт, накӯ мегӯяд,
Чизе, ки бигӯямаш, магӯ, мегӯяд.
Лоле, ки набошадаш забони гӯё,
Ҳарфаш ба забони чашму рӯ мегӯяд.

МОҲИВУ НАҲАНГ

Сад чаҳд кунӣ, гурба паланге нашавад,
Мусича уқоби тезчанге нашавад.
Моҳичаи рӯдро ба баҳр андозӣ,
Моҳӣ бишавад, вале наҳанге нашавад.

ОҒҶШИ ТУ

Оғози маро, ки нест анҷомидан,
Натвон пайи субҳи ишқ шоме дидан.
З-оғӯши ту бехтар ба ду олам набувад
Ҳам ҷойи тапидану ҳам оромидан.

НОҲАЛАФОНИ СИФЛАХҶ

Ин беҳабарон ҷумла дар инқори киянд,
Худро ба гунаҳ сӯхта, ғамхори киянд.
Инсон, ки агар вакилу шаҳкори Худост,
Ин ноҳалафони сифлахӯ кори киянд?!

ОҲ, ИН ҲАМА ЗАНҲО

Оҳ, ин ҳама занҳо ҷӣ аҷаб матлубанд,
Гоҳе ҷӣ дилозору гоҳе маҳбубанд.
Ман дар баду нек озмудам, к-онон
Бо бад ҷӣ баданд, хуб бошӣ, хубанд.

ТАВОФИ ДИЛ

Гар кори диле зи кохи гил меомад,
Сад Каъба зи як дил на хичил меомад.
Афсӯс, ки нест Каъбаро пойи равон,
Мебуд агар, тавофи дил меомад.

ЗОҒИ АЛО

Беғам агар аз айбу хато бояд буд,
Бо тирадилон рӯйсиё бояд буд.
То пес нахонанд сафедии туро,
Дар боғи бало зоғи ало бояд буд.

МУШТЕ БА ФАЛАК

Ин даҳр, ки будам ҳама нобуд кунад,
Оҳе кашам аз ғам, нафасам дуд кунад.
Чун аввалу охирам ба муште хок аст,
Муште ба фалак кашиданам суд кунад?!

ТАҲШИН

Сад сол, ки ғофил ба сари раҳ шинад,
Он ишқ вале дар дили оғаҳ шинад.
Ҳар оби сабукмоя надорад таҳшин,
Обе, ки варо нест таҳе, таҳ шинад?!

НИМИ ТАН

Дар хастии ман ними танӣ, ёдат бод!
В-он ними дигарро ватанӣ, ёдат бод!
Сад меҳр агар ба субҳи ту механдад,
Шоме, ки дар оғӯши манӣ, ёдат бод!

МАҚСУДИ БАЛАНД

Гар роз бичӯйӣ ту, бичӯ рози баланд,
Дамсоз шавӣ, то ту ба дамсози баланд.
Пастӣ макун оҳанг, фақат баски диҳад
Мақсуди баланд боли парвози баланд.

НИЁЗ

Ин ҳарф, ки мешавад қабулат ё рад,
Ҳаққ асту дуруст аст, вале сад дар сад.
Гар ҳаст ниёзат ба касе, бадбахтӣ,
Хушбахтӣ, агар касе ниёзат дорад.

МУАММОИ САҲЛ

Одам, ки ғуломи нафсу хирсу зар шуд,
Одамгарияш сар омаду бесар шуд.
Дар чанги башар нест муаммое сахт,
Ман хубу ту бад – чанги чаҳонӣ сар шуд.

ТАНҲОӢ

То кай ҷонат ба хидмати тан бошад,
Тан хидмати чон кунад, чӣ аҳсан бошад.
Дар маҳшари бозор набошам танҳо,
Танҳои ман ҳамеша бо ман бошад.

МАҚОМИ ТАМАЛЛУҚ

Чун хоса шудаст, зикри омаш набувад,
Ќуз кибру ғуруру фикри хомаш набувад.
Аз маҳзи мақом нозаду мо донем,
Ғар нест тамаллуқаш, мақомаш набувад.

МАРГИ ХАНДОН

Ҳарчанд ки даҳр домани мо гирад,
Кай марди хирад домани дунё гирад.
Бингар ба гулу бубин, ки хангоми хазон
Пажмурда шавад, валек хандон мирад.

РАҲҚӢИВУ ГУМРОӢ

Ҳақ он, ки зи доғи рӯй маҳ меҷӯяд,
Ё Коҳкашон аз пари қаҳ меҷӯяд.
Он қас, ки наҷӯяд раҳ, гумраҳ нашавад,
Гумроҳ шавад, қасе, ки раҳ меҷӯяд.

ХҶРДАНУ БУРДАН

Махбубтарин машғалааш хӯрдан буд,
Чизе, ки нагунчад ба шикам, бурдан буд.
Дар лавҳи қазо котиби умраш бинвишт,
Матлубтарин хидмати ӯ мурдан буд.

ҶАШНИ ШОИР

Гумном набошам, ки маро ном дихед,
Ноком набошам, ки маро ком дихед.
Имрӯз, ки рӯзи ҷашни шоир бошад,
Ин чома гузореду маро чом дихед.

АБРИ ҒУРРОН

Андеша бувад аввалу гуфторат баъд,
Аз саъд чаро гаҳе намеояд саъд.
Абре, ки зи пунба ҳам ба нармӣ нарм аст,
Дар ҳам чу занад, барқ чаҳад, ғуррад раъд.

ҲАМДИҒАРҲОР

Эй халқ, ки ҳар яке ба қасди зафаред,
Чун ҷашм на сӯйи хеш, сӯйи дигаред,
Бо он ки замин кулли шуморо бихурад,
То зинда дуете, яке дигарро бихуред.

БИНОИИ ОШИҚ

Дилбохтағони ишқ дилро шоянд,
Сарбохтағони ишқ абад мепоянд.
Гӯянд, ки чашми сари ошиқ кӯр аст,
Чашмони дилаш, вале аҷаб биноянд.

ДАСТУ ПОЙ

Равшан назаре, ки аз ту чашмаш наканад,
Болост саре, ки сар ба поят фиканад.
Пойе, ки ба маъбад набарад, шал бодо,
Дасте, ки зи дасти кас нагирад, шиканад.

ХИДМАТИ МАРДУМ

Онон, ки ба сад ҳизбу ҳукумат гараванд,
Гӯянд, ки бар хидмати мардум бираванд.
Гар хидмати халқ аст шараф, хеш чаро
Як бор нахоҳанд, ки мардум бишаванд.

САНГИ ОБИСТАН

Гоҳе, ки ба ту умеди пайвастан буд,
Мавҷудиятам раҳини дил бастан буд.
Раҳҳои чаҳон сӯйи ту мебурд ҳама,
Санги сари раҳ ба ишқ обистан буд.

ОЯНДА

Онро, ки набуд поя, поянда намонд,
Сарсабзу тановару физоянда намонд.
Ояндаи ман буд хазору сад сол,
Чун шуд, ки дар он гузашту оянда намонд?

ОҒЎШИ ҲИЛА

Гар як нафарат ба меҳр оғӯш кашад,
То чоми вафо чашонаду меҳр чашад,
Дигар зи сари ҳила, вале бо ханда
Оғӯш кашад, то хафаат карда кушад.

МОҶИ БЕАЙБ

Бар росту ҳақ ба дидаи райбе дид,
Худ лайс калу ба мӯйи кас шайбе дид.
Гардам ман аз он рӯсияҳе, к-ӯ ба само
Доғи маху худро шаҳи беайбе дид.

ХАЁЛИ ХОМ

Онон, ки муборизи нишону номед,
Худро сари мардони замон меномед,
Мардеду часуред ҳама, лек афсӯс,
Мардони хаёлҳои пучу хомед.

ДОМОНИ ЗАН

Аз домани даҳр гираму лек чӣ суд,
Доман кашад он, надода боре мақсуд.
Сар додаву доманаш намедодам сар,
Ин доман агар домани васли зан буд.

ГУЛИ БУЛБУЛЗАБОН

Булбул, ки ба лаб таронаи гул дорад,
Ҳар зеру бамаш ҳавои кокул дорад.
Қурбони чаманпарвари ӯ мегардам,
Ин гул, чӣ аҷаб забони булбул дорад.

СИТОРАВУ МАҲТОБ

«Дар ҳавлии мо чӯй набуд, об омад»,
Дар чашми сарам хоб набуд, хоб омад.
Ду дида ба роҳи ёр мегашт сафед,
Чашмам ба ситора буду маҳтоб омад.

ТАФСИ ДИЛ

То сабру қарори дилам аз даст нашуд,
Боз он гиреҳи абруи пайваст нашуд.
Месӯхт дилам, ба синаам мондам ях,
Ях об шуду тафси дилам паст нашуд.

ЁРИ КУҲАН – ШАРОБИ КУҲАН

Ҳар зан, ки варо ризои шавҳар бошад,
Хоки қадамаш ҳазор духтар бошад.
Эй он, ки кунӣ орзуи ёри наве,
Мастӣ зи шароби кӯҳна бехтар бошад.

КАЪБАИ БУТКАДА

Бар даҳр ба ислом кӣ пок омада буд,
Танҳо ба суроғи муслимӣ дар зада буд.
Бар куфр мазан таъна, ки ҳатто Каъба
То Каъба бигашт, умрҳо буткада буд.

БОДОМШИКАНӢ

Онон, ки зи тақво ҳама ҷо ҳарф зананд,
Аз чашми чу бодом кучо чашм кананд.
Чун бандаи нафсанд ҳамин одамакон,
Бодомӣ агарчанд, ба сангат шикананд.

ОБИ ҲАЁТУ ЗАҲР

Дар шӯразамин абри баҳорон борад,
Н-орад гияхе ҳар қадаре ҳам зорад.
Аз тинати бад наояд аъмоли накӯ,
Мор оби ҳаёт ҳам хурад, заҳр орад.

МАҲАЛИ ХЕШ

Гарчи ду ҷаҳонро ба амал дар ҳам зад,
Аз хок саре ба чархи аҳзар ҳам зад,
Чун дар маҳали хеш нарафт аз дунё,
Худ ҳосили умри хешро барҳам зад.

ЗИНДАГИИ ДИГАР

Ҳар бенафасе соҳиби овоз нашуд,
Беболу паре қобили парвоз нашуд.
Дар даҳр назистӣ, агар баъд аз марг,
Як зиндагии дигарат оғоз нашуд.

МУЪЦИЗАИ ЗУЛФ

Ку он ки давои дард чун Сино кард,
Ё судагаре, ки сангро мино кард?!
Бо ман сари зулфи ту, надонам, чӣ кунад,
Чун хоки раҳат чашми маро бино кард.

ДАЪВИИ МАРДӢ

Аз қудрати бозу чӣ занӣ бонги шиор,
Гӯё ки ту мардиву далериву баор.
Он чой, ки модашер бошад, донӣ,
Наршери тавоно накунад ҳеч шикор.

САД ВОЙ

Ҳаргиз нашавад бекбасаре суратгар,
Оҳангшиносӣ набувад пешаи кар.
Сад вой аз он пойгаҳи азму талош,
Дар чойи саманд агар давад курраи хар.

ХУДСЌЗЌ

Худ сўзу ба зиндагӣ кушо фоли дигар,
То сўхтани ту диҳад иқболи дигар.
Донӣ, ки алафзор бисўзӣ имсол,
Рӯяд алафи бештаре соли дигар.

ҒАРҚИ ХУНУ ХАНДОН

Рамзест ба ҳар хандаи хуршеди саҳар,
Ҳар ханда диҳад туро зи сад гиря хабар.
Ҳар шом агарчи ғарқай хун биравӣ,
Бояд бишавӣ саҳар ту хандида бадар.

СУЛҲ Ё ЧАНГ?

Ин гардиши даҳр дорад оҳанги дигар,
Авзoi чаҳонрост кунун ранги дигар.
Имрӯз агар ба ҳамдигар овезем,
3-он пас набувад на сулҳ, на чанги дигар.

ҲАМЛА

Зӯр оварадат хасм, ту ҳам зӯр биёр,
Дар ҳарби қавӣ бош, қавию подор.
Чун ҳамла баранд бар сарат бо шамшер,
Шамшераки чӯбин наравад ҳеч ба кор.

ҚОНУНИ ҚОЗИБАИ ОЛАМ

Себе, ки Нютонро афтод ба сар,
Дар лаҳза зи қонуни кашиш дод хабар.
Он себ агар бар сари пуч афтодӣ,
Қуз ғуррии сар набуд маҳсули дигар.

НАСИБИ ОДАМ

Бар даҳр, ки омадан маро буд қарор,
Андеша ба ҳоли хеш кардам бисёр.
Дидам, ки насиби одам аз бахт ин буд,
Қ-омад ба ҷаҳон пиёдаву рафт савор.

ҲАРФИ ХОР

Бисёр нишастем ба гулҳои баҳор,
Кардем дилу дидаи худро гулзор.
Бо хор ҳам, эй ёр, биё, биншинем,
Як бор, ки бинем, ҷӣ мегӯяд хор.

МУШУ ШЕР

Кайҳост манам аз ин муаммо дилгир,
То хуб шиносам кӣ хатиру кӣ ҳақир.
Чун пушти тавоно бувадаш андар пушт,
Як мушаки нимчон кунад ҳамла ба шер.

ЯК БА ҲАЗОР

Эй он, ки зи субҳ дорӣ уммеди дигар,
3-ойини фалак набошадат ҳеч хабар.
Ин даҳр магар нест, ки як хуршедаш
Равшан бишавад, кушта ҳазорон ахтар.

РИШИ ДАҲР

Гарчи фалакат ба гирия водорад кор,
Ту ханда бизан бар фалаки ноҳамёр.
3-он пеш, ки абр гирия оғоз кунад,
Чун барқ ба риши даҳр хандад як бор.

ДУРБИН

Маъзур, зи ёрони қарибам маъзур,
Гарчи зи рухи шумост чашмам пурнур,
Дирӯз қарибу дур як буд, имрӯз
Наздик намебинаму мебинам дур.

ХИЗР Ё ЧАШМАИ ХИЗР

Эй он, ки бичӯйӣ гуҳар аз абри баҳор,
Хоҳам, ки ба дарё бирасӣ охири қор.
Як умр, ки оби Хизр चुстӣ ба умед,
Чустӣ ту магар Хизри Худоро як бор?!

ДАВО

Аз номи Худо нест нидое беҳтар
В-аз ишқи Худо нест, Худое беҳтар.
Дардат, ки бувад, Худот ошиқ бикунад,
Чун нест ба ҳар дард давое беҳтар.

ҶОЙИ УБУР

Танҳоии ман бе ту намегардад пур,
Ҷам бе ту ду оламам наояд дархур.
Кайҳо зи ҷаҳон ҳамегузаштам бедард,
Ғайр аз бағалат будам агар ҷои убур.

САҒИРУ КАБИР

Оем ба дунё ҷӣ кабиру ҷӣ сағир,
Моро набувад дар ду ҷаҳон ҳеҷ назир.
Бо ман бувад ин даҳр пуру бе ман, лек
Яксар ҳама холист ҷу Саҳрои Кабир.

ЧИНОРУ АНОР

Бар сарв мазан таъна, ки ҳастӣ бебор,
Бар бед мағӯ, дигар ту ҳам бор биёр.
Устои табиат, ки ба мо фармуда:
Соя зи чинор чӯю ҳосил зи анор.

МУРҒИ ДИЛ

Мурғи дили ман буд ба авзои дигар,
Мехост равад зи синаам ҷои дигар.
Аз сина чу кардамаш раҳо, ворид шуд,
Бар сина ҳазор мурғи гӯёи дигар.

ҚИСМАТИ БАД

Бардор диле, ки бошадат дилбардор,
Дар қор бизӣ, то нашавӣ нодарқор.
3-ин қисмати бад Худо ниғаҳ дор маро,--
На қобили қореву на шоистаи ёр.

МАЧРОИ ДИГАР

Гар ханчара бошад, диҳӣ овои дигар,
Гар азми қавӣ ҳаст, кунӣ рои дигар.
Гар пеши раҳи рӯди равонро бандӣ,
Пуршӯр равад боз ба мачрои дигар.

ҲАНГОМИ ҒАЗАБ

Аз чӯшиши нодамидае шав ба хабар,
Аз шӯриши орамидае шав ба хабар.
Мӯре, ки ту гӯйӣ набувад озораш,
Ҳангоми ғазаб канад сари мӯри дигар.

ПҶСТПАРТОИИ МОР

Гулнор ба як баҳор нор аст, ки нор,
Гулхор ба сад ҳазор хор аст, ки хор.
Сад бор агарчи пӯст партояд мор,
Хӯяш, ки газандагист, мор аст, ки мор.

ЧАШМИ АШКАФШОН

Аз сангдиле санги гаронам хуштар,
Аз мурдадиле мурдаи чонам хуштар.
Аз дидаи хушке, ки нагирад боре,
Ду чашми тари ашкфишонам хуштар.

БОРИ ГАРОН

Аз чашм чӣ суд, гар набинӣ рухи ёр,
Бе ишки нигор сар бувад як сарбор.
Аз ганчи муҳаббат, ки тихӣ гардад дил,
Чун бори гарон ба гарданат гардад бор.

ЛИМЎИ ДИГАР

Аз хандаки лимӯ биравам то охир,
Дил додаву осуда манам дар зоҳир.
Лимӯи сари шоҳ бимонӣ ба кафам,
Лимӯи дигар бимонадам дар хотир.

МУШТИ АНОР

Ман шоҳи анорам, кӣ бигирад ба канор,
Ҳар дони анор аст чу як дил хуншор.
Муште, ки марост, мушти кӯбидан нест,
Дар мушти анор аст ҳамон хуни анор.

ЛАБ БУБАНД

То нагзарӣ аз худ, нашавӣ бо ӯ ёр,
Ифшо макун ин сир, ки равӣ бар сари дор.
Дил гофили хеш аст дар ин олами ҳарф,
То лаб набубандӣ, нашавад дил бедор.

ХУШКӢ КУҶОСТ?

Шуд ғарқи гунаҳ чу уммати пайғамбар,
Дар оби азоб шуд ҷаҳон сартосар.
Эй кафтари Нӯҳ, кучо дидӣ хушк,
Дар даҳри ғариқи ашки абнои башар?!

ГАНЧУР

То он ки азобу заҳматат орад бор,
Аз хеш баройию даройӣ сад бор.
Беранҷ наметавон шудан соҳиби ганҷ,
Ганҷур нашуд, пӯст напартофта мор.

ДУРУ НАЗДИК

Маъзурам, агар туро нашуд ин манзур,
Як кехтари наздик беҳ аз меҳтари дур.
Ҳар ахтари дур агарчи сад хуршед аст,
Як меҳри қариб кушт сад ахтари дур.

ХОБУ БЕДОРӢ

Зодию шудӣ ба хоб чандони дигар,
Будат ба ҳаёт ё ки паймони дигар.
Дар рафтани талхи ҷон, ки бедор шудӣ,
Аз умр намонда буд як они дигар.

ХУРШЕД НЕСТ МАЪЗУР

Бо меҳр, ки аз тоқи само борад нур,
Наздик бувад яке, дигар бошад дур.
Хаффошмисол агар ту дар ғор равӣ,
Дар чурми ту хуршед набошад маъзур.

НА САРУ САРХОРӢ

Дар рӯйи замин, ки зиндагӣ кардам сар,
Оғози маро набуд анчоми дигар.
Айёми шабоб рафт бо сархорӣ,
Акнун на саре монда, на хоридани сар.

БАҲРУ ЛАНГАР

Осон набувад, ки баҳр гири ба канор,
Озода равад ба мавҷ озод савор.
Акнун ману мавҷхези тӯфони муҳит,
Рафтам чу ба баҳр, лангарам нест ба кор.

ХУНШИР

Умрат бикунад агарчи афсун сад бор,
Андеш ба ин маънию мазмун сад бор,
То шири сафеди зиндагибахш шавад
Хун дар дили модарон, шавад хун сад бор.

СОИҚАИ УМР

Умр ояи иқбол бувад ё идбор,
Чизе, ки бувад, даргузарад соиқавор.
Оне надихад, ки беғамона хандӣ,
Оне надихад, ки дар ғамаш гирий зор.

ТАРСИ МАРГ

Побандӣ агар, зи дасти озода бигир,
Бархезӣ агар, зи дасти афтода бигир.
Ҳар рӯзи ту пайкори ҳаёт асту мамот,
Тарсӣ агар аз марг, ту нозода бимир.

ЧОРМЕХ

Исо ба сари салиб бикшуд асрор,
К-ин ранчу азобам набувад ноҳанҷор.
Аз ғафлати мардум, ки худамо бар дор
Ҳар сония чормех кардам сад бор.

ДҶҶСТ БИДОР!

Дар ҳар чӣ забон мешунавам: Дӯст бидор!
Пинҳону аён мешунавам: Дӯст бидор!
Дар ҳар даму ҳар зарраву дар ҳар ҷойе
Дар ҳар ду ҷаҳон мешунавам: Дӯст бидор!

ИМРҶЗИ АБАД

Дирӯз гузашту нест дигар дархур,
Фардо нарасидат, ғами фардо ту махур.
То риштаи умрат ба абад пайвандад,
Худро зи ҳамин рӯзи Худо ҳеҷ мабур.

МАРДОНА

Дар раҳгузари ишк, ки чонҳост нисор,
Саҳл аст фақат додани дил, чон бисупор.
Аҳсанту санойи он, ки мардона бизист
Аз ҳалқаи дасти ёр то ҳалқаи дор.

ЯК ҚАДАМ

Мақсуди муҳаббат бувад арчи мастур,
Гоҳе бишавад ба дидаи дил манзур.
Байни ману ӯ як қадаму лек, аҷаб,
Сӯяш қадаме монам, аз ӯ гардам дур.

ШЕВАИ ЗИСТ

Гар умри куҳе кунад зи сад қарн гузар,
Як шабпара як рӯз барад умр ба сар.
Он сон ту бизӣ, гӯ, ки зи умрат монда
Сад соли дигар, ё ки аз оне камтар.

РҶЙИ СИЯҲ

Гӯяд ҳама бад, ки худ намояд беҳтар,
Аблаҳ дигарон, ягона шон донишвар.
Шаб аз руҳи моҳ доғ чӯяд, ки сахар
Рӯйи сияҳаш сафед ояд ба назар.

ШАРТИ ПАРВОЗ

То он ки расӣ ба гарди он гардунфар,
Оташ бизанӣ ба болишу бар бистар.
Кай бол диҳад вале фақат сӯхтанат,
Парвоз кучо, то нашавӣ хокистар.

САНГИ ДАРУНИ КАФШ

Ин санги сияҳ беҳуда судан чӣ зарур,
Бо тирадилӣ хеш намудан чӣ зарур.
Гар санги ту сангрезаи рӯи раҳ аст,
Санге ба даруни кафш будан чӣ зарур?!

ОТАШИ САРАФКАНДАГӢ

Имрӯз зи худ, ки сарфарозам бисёр,
Донад касе оё чӣ бувад охири қор.
Бо бўйи сарафкандагӣ аз реша ба хеш
Оташ бизанам зи сарбаландӣ чу чинор.

АЗ ГУЛ МАГУЗАР

Ҳар дида дурахшад ба муроди дидор,
К-аз шишаву аз санг бубинад руҳи ёр.
Эй ёр, ба ҳам чӯрагули печонем,
Аз гул магузар, ки доманат гирад хор.

ЗИСТАН ДАР ПАРВОЗ

Анҷом, ки бошад, бувадаш боз оғоз,
Созад ҳамаро зи ибтидо хотимасоз.
Ақсои замин, ки сар ба сар дом бувад,
Бояст, ки зист то абад дар парвоз.

ТАҲИ ТАР

Дар азми нақӯ манех кафи рад ҳаргиз,
К-армон ба дили зинда намирад ҳаргиз.
Ҳаргиз ба таҳи тар макун уммеди дурахш,
Гӯгирди таре шӯъла нагирад ҳаргиз.

ТИҲИМАҒЗӢ

Эй масти шароб, дар раҳи рост малағз,
К-аз чому шаробат масале гӯям нағз.
Ҳар кадр шавӣ пур аз шароби шиша,
Шиша тихӣ аз май шаваду ту аз мағз.

РУСТАН АЗ ҲАБС

Озода раҳи банд напӯяд ҳаргиз,
Побандии озод начӯяд ҳаргиз.
Аз пӯст агар мағз нагардад озод,
Аз ҳабси таҳи хок нарӯяд ҳаргиз.

ЧАНГОЛИ УҚОБ

Ин халқ ба нимрӯз хоб аст ханӯз,
Он об, ки дидаст, сароб аст ханӯз.
Бо хеш чӣ нозад, ки ба болои сарапш
Гунчишк ба чанголи уқоб аст ханӯз.

ИШҚИ САМОВӢ

Як косаи дӯғу дастаи сабзи пиёз,
Як нони чавин аз он ҳама неъмату ноз,
Як чуфти зи боғи арш партобшуда, —
Дар хок шавад ишқи самовӣ оғоз.

ДАСТОМӢЗ

Ту паст машав, то нашавӣ пастомӯз,
Аз ҳирс гузар, раҳидан аз шаст омӯз.
Ҳарчанд уқоб мурғи озод бувад,
Аз даст ғизо хурад, шавад дастомӯз.

ХАМУ РОСТ

Банди ҳавасу хост нагардӣ ҳаргиз,
Дар фикри каму кост нагардӣ ҳаргиз.
Асл аст агарчи бениёзи каму кост,
То ҳам нашавӣ, рост нагардӣ ҳаргиз.

ҚАВОБИ СУХАН

Сарҷӯ бикушо, оби равон ояд боз,
Дилро бикушо, дилбари чон ояд боз,
Аз синаи кӯҳсори гӯёву хамӯш,
Ҳар шева сухан гӯйӣ, он ояд боз.

ҲАСРАТИ ГУЛ

Меғуфт яке ғунча баҳорон ба ниёз:
Кай гул шаваму ханда занам ноз ба ноз.
Чун фасли хазон расид, меғуфт, ба дард:
- Эй кош, ки ман ғунча будам як дам боз.

ҲАМВОРАВУ ПАЙВАСТА

Раҳ чониби максуд бувад роҳи фароз,
Максуд ба даст ояд аз роҳи ниёз.
Ҳамвораву пайваста бибояд рафтан,
Чун баҳри пиёда раҳ фароз асту дароз.

ЯК ТАНИ САБЗ

Ин кӯҳи баланд бину ин домани сабз,
Анвори зари моҳ ба пирохани сабз,
Аз пуштаи сабзасори армон рафтем,
То мои ду тан шудем чун як тани сабз.

МИҚНОТИС

Бе оташи дил зинда набояд ҳаргиз,
Умре нафаси сард нашояд ҳаргиз.
Оташ набувад гар ба дили миқнотис,
Он пораи оҳан нарабояд ҳаргиз.

ДАСТИ КУШОД

Ғамбода машав зи буду боде ҳаргиз,
Аз даҳру ғами доду надоде ҳаргиз.
Дил тангу муроди дил дароз аст, дароз,
Кӯтаҳ набувад дасти кушоде ҳаргиз.

ДАРИ БАСТА

Ғоҳе зи сари қаҳру гаҳе аз сари ноз,
Аз ҳолати дил кунӣ шикоят оғоз.
Бикшо дари дил, агар нахоҳӣ кӯбанд,
Кӯбанд дари баста, на ин ки дари боз.

ДАСТИ КҶТОҲУ ЗАБОНИ ДАРОЗ

Ҳар рӯз барӣ ҳам ба Худо рӯйи ниёз,
Обе наравад зи паст худ сӯйи фароз.
Он чо, ки амал нест, забонҳо лофист,
Кӯтоҳ, ки даст аст, забон аст дароз.

ХОРИ ДОМАН

Оё кӣ тавонад, ки кунад мояи ноз
Ин зиндагии кӯтаҳу армони дароз.
Боке накунад зи хор доманкӯтоҳ,
Печад ҳама чо хор ба домони дароз.

БОРИ ДИЛ

Ҳар ошиқи зор зори дил нест ҳанӯз,
Ҳар ёри канор ёри дил нест ҳанӯз.
Эй он, ки ҳамида қаддат аз бори гарон,
Ҳар бори ба дӯш бори дил нест ҳанӯз.

ГАРМИИ БАДАН

Сардию дилат ҳеч хичил нест ҳанӯз,
Андеша туро дар обу гил нест ҳанӯз.
Бо он, ки зи санҷобу вашак чома тuroст,
Гармии бадан гармии дил нест ҳанӯз.

СУОЛЕ АЗ НҲҲ

Нӯҳо, чу чаҳон шуд таҳи обу таи оз,
Киштии ту омад ба башар қисматсоз.
Шукрат, ки гирифтӣ хару гове бо хеш,
Инсони хару гав чӣ зарурат буд боз?!

ШАБИ ВАСЛУ РҶЗИ ҲАЧР

То кӯтаҳи рози ишқ созам иброз,
Дорам ба шаби дарози даймоҳ ниёз.
Наврӯз агарчи шуд баробар шабу рӯз,
Кӯтаҳ шаби васлу рӯзи ҳаҷр аст дароз.

АНҶОМУ ОҒОЗ

Гардад, чу ба ҳар гунча баҳорон оғоз,
Ҳар рӯзи маро бувад ҳазорон оғоз.
Чун беадад аст ибтидоям, оё
Анҷом якест бар ҳазор он оғоз?!

НООМАДА РАФТЕМ

Буд матлаби дил хотири шоди ту, азиз,
Асбоби вучуди мо видоди ту, азиз.
Гуфтанд чу, моро нақунӣ ёд асло,
Ноомада рафтем ба ёди ту, азиз.

ЁД ОЯД БОЗ

Ин ғам гузарад, замони шод ояд боз,
Фасли гулу настанан зиёд ояд боз.
Гар мебарӣ аз ёд маро, боке нест,
Чизе, ки равад зи ёд, ёд ояд боз.

ДАРМОНДАИ ИШҚ

Моҳӣ, ки хурад ба шаст, мекӯшад пас,
К-озод шавад, бол занад тозанафас.
Дар ҳалқаи баҳри ишқ дидам, аммо
Дармондаи ишқ ишқ мехоҳаду бас.

УМРИ ҲАДАР

Хандон на чу хуршед будӣ, на маъюс,
Шом омаду на моҳ шудӣ, на фонус.
На ошиқи ёреву на банди коре,
Аз умри ҳадар рафтаат афсӯс, афсӯс.

ЗАМОНИ СИНАХУШКИДА

Ин пир, ки бори зиндагӣ дар пушташ
Гаштаст дукат, нест асо дар мушташ.
Бас сини мударӣ замон хушкида,
Бечораи тифл мемакад ангушташ.

БО ИН ҲАМА БОР

Эй Бор Худо, ба ҳарфи ту дорам гӯш,
Орад чу маро сури Сирофил ба хуш,
Дар шӯри қиёматат чӣ сон бархезам,
Бо ин ҳама борам, ки ниҳодӣ бар дӯш?!

ДАРАХТИ БЕНАСИБ

Як боғи хирад сабз кунам дар бари хеш,
То хуш гузаронам ҳама умри сари хеш.
Ҳоло чу дарахтам, ки пур аз бору бар аст,
Ку, лек дарахте, ки хурад аз бари хеш?!

ДИЛҲОҲТАРИН

Аз ҳар ду чаҳон дуру қаринам бо хеш,
Дар рӯйи замин чархи баринам бо хеш.
Бе ҳамнафасе фориғам аз даҳр, ки ман
Ҳамсуҳбати дилхоҳтаринам бо хеш.

ҲАНГОМАИ РӯД

Эй баҳр, бузургӣ ту ба ҳадди дили хеш,
К-асло наравӣ ту аз ҳудудат пасу пеш.
Як рӯди тунуқоб ба ҳангома вале
Ҳар лаҳза бурун меравад аз соҳили хеш.

ДУ МУРҒ

Дар банди қафас ду мурғ бо вазъи пареш
То вораҳад аз банд, занад худ пасу пеш.
Як мурғ занад пар, ки қафасро шиканад
В-он мурғи дигар, ки бишканад шаҳпари хеш.

ДАСТИ ДАРОЗ

Як умр дар ин ҷаҳони шӯру пархош,
Кӯтахдасту дароздастон ба талош.
Гар дод Худо дасти дарозат, мегир
Аз дасти ниёзи кас, на аз банди по-ш.

ТАШНА

Одам ба ҳавои чаннати ноёбаш
Бинад ҳама он ҳуру малак дар хобаш.
Онро, ки накард чор дарё сероб,
Чун кард тавон ба Кавсаре серобаш?!

НИГАҲДОРИ ЧАРОҒ

Чашмони Худост чашми бедори чароғ,
Шабро ҳама чо рӯз кунад кори чароғ.
Равшан шавад ар хонаи мо ё нашавад,
Сад шукри саломати нигахдори чароғ.

БУЛБУЛУ ЗОҒ

Доғест маро ба дил, ки орояд боғ,
Боғест маро ба дил, ки орояд доғ.
Дар боғ агар гӯши ду барге ҳам нест,
Ҳайф аст, ки булбул раваду ояд зоғ.

САФҲАИ РҶӢ

Қосид, ту зи ман гӯш бикун ҳарфи шигарф,
 Мазруф, ки ман аён бубинам аз зарф,
 Ин нома ба ман боз макун, чун хондам
 Дар саҳфаи рӯят ҳамаро ҳарф ба ҳарф.

ОБИ БАҚО

То даст диҳад тамоm мақсуду ҳадаф,
 Мақсуд зи худ чӯй, на дар чор тараф.
 В-арна ба сарат оби бақо борад ҳам,
 Бар рег равӣ чу об аз байни ду каф.

ХОНИШИ ЗОҒ

Олам нашиносӣ, ки шиносӣ хату ҳарф,
 Саҳт аст зи бас тамизи ҳар зишту шигарф.
 Дар барфи зимистон, ки нахонад булбул,
 Булбул бувад он зоғ, ки хонад дар барф.

ХОРАШ БОШ

Ин тозагули ту буд дирӯз алаф,
 Фардо нарасида мешавад хушку талаф.
 Гар даст диҳад, дасти каме хораш бош,
 Азбас набувад туро чуз имрӯз ба каф.

ИШҚУ АНДЕША

Ишқам бибарад ба суйи андешаи жарф,
Андеша барад ҳамора бар ишқи шигарф.
Ҳаргиз набувад тамизи ину онам,
Берун биравад, ҳар он чӣ бошад дар зарф.

БАЁНИ МАЪНО

Ҳар гунчаи маъно, ки кушудам ба сабақ,
Гул кард варақ, вале набуд маъно ҳақ .
Чун хандаи гул набуд дар атри гуле,
Маъно на ҳамон буд, ки шуд сабти варақ.

ОБ ЗАД

Рахшон бувадо чеҳраи оташваши ишқ,
Дарёи дамон наёмад оташкуши ишқ.
Хосияти оташ арчи дарҳамсӯзист,
Бар оташи дигар об зад оташи ишқ.

ГАВҲАРИ ПОК

Эй, аз малакут омада бебок ба хок,
Кардӣ ба вуруди хеш ин хок афлок.
Дар нух қабати даҳр чаро дур чӯйӣ,
Дар нух садафи даҳр туй гавҳари пок.

САРИ АНГУР

Рӯйида зи хокему равонем ба хок,
Ҳарчанд ки гарди хокамон аст афлок.
Мо бори сари баланд бардошта, лек
Ҳамчун сари ангур хамидем зи ток.

ШИШАИ СОАТ

Рӯз аз сари мо мегузарад бо баду нек,
Ноле аз ин шева чӣ бадбахт, чӣ рек.
Чизе набувад зи рафтани дам ғофил,
Ҳар дам шумарад ба шишаи соат рег.

ОҶИ САБУК

Пулбохтае ҳам биситезад ба фалак,
Дилбохтае ҳам биситезад ба фалак.
Ҳар охи сабук сабук нишинад дар хок,
Охе, ки гарон нест, нахезад ба фалак.

ТАРКИ САР

Бех аст ҳалок, ки умр дар бими ҳалок,
Афсурдадиле на бех зи афсурдаи хок.
Тарсам мадеҳ аз гузаштани неъмату чоҳ,
Онро, ки кунад тарки сар, аз салла чӣ бок?!

САҲНАИ НАНГ

Оҳуи хито хӯрда ба чанголи паланг,
Моҳии тило рафта ба ҳалқуми наҳанг,
Дарронда уқоб синаи мурғ ба чанг,
Ин сахни ҳаёт аст ва ё сахнаи нанг?!

ҲАМДИ ХУДО

Он дам, ки ба шоҳи ток мерӯяд барг,
Алҳамди Худои пок мегӯяд барг.
Чун шираи ангур ба хум мечӯшад,
Хун дар руҳи зарди хеш мемӯяд барг.

КИШТИИ БУЗУРГ

Бо амри қазо биёяд аз аҳли сутург
Хубии бузург ё ки зиштии бузург.
Ҳар бори гарон вусъати дарё хоҳад,
Ҳаргиз наравад ба рӯд киштии бузург.

ОЛАМИ НАНГ

Дунё ҳама чангу сангу дунё ҳама чанг,
Дилҳо ҳама сангу сангу дилҳо ҳама санг.
Аз хуни башар гашт ду олам рангин,
Ин олами ранг аст, магар олами нанг?!

КАБЎТАРБАЧА ВА УҚОБ

Болоназар астӣ, ту уқоби сари санг,
Ман ҷуфти кабӯтарбачаву ҳолам танг.
Ҳарчанд кабӯтарбача тарсад зи уқоб,
Эй кош, биёриям ту рӯзе бар чанг.

ФИҒОНИ БУЛБУЛ

Ишқат чу наво рехт ба чони булбул,
Олам бигирифт достони булбул.
Аз ханда магар пунбабагӯшӣ, эй гул,
К-асло нашунидӣ ту фиғони булбул.

НОЗБАРДОРОН

Ҳар аблаҳе аз худ, ки тарошад оқил,
Як аблаҳи дигар шавад ўро қоил.
Ин чамъ ба ҳамдигар чӣ нозе доранд,
З-ин чо буну бори хеш бардор, эй дил!

НОНИ ҲАЛОЛ

Рафтам зи маҷол, то расидам ба камол,
Посух, ки бичустам ба саду анд суол.
Ман ошиқи хуршеди сахархез шудам,
Шуд хоб ҳаром, то хурам нони ҳалол.

ҲАМДАМИ ДИЛ

Чуз шеър надорам ба чаҳон ҳамдами дил,
Бешу ками шеърам аст бешу ками дил.
Ин олами фонӣ ба чаве ҳам нахарам,
Дар олам агар набошад ин олами дил.

БАНДАРИ ДИЛ

Паҳнои муҳит кай бувад ҳамбари дил,
Дарёи муҳит бигзарад аз дари дил.
Киштии муроди ман навардад роҳе
Аз лангари дил ҳамеша то бандари дил.

МАНЗИЛУ МАНЗИЛАТ

Чамъе бидавад, вале бувад по дар гил,
Тӯда-ст гурӯҳеву набошад маҳфил.
Аҳсант ба некӯнигаҳи соҳибдил,
К-истода ба як чой расад бар манзил.

БАҲРИ БЕСОҲИЛ

Ҳар лаҳза, ки дорам ба ту, эй дил, маҳфил,
Гӯям ба ту сад бор тасанно, эй дил.
Он роҳ, ки меравӣ, надорад поён,
Баҳре, ки шино кунӣ, надорад соҳил.

ТОҚАТИ ДИЛ

Ҳар шеър, ки гӯям бувад аз ҳолати дил,
Ҳар боби нави ҳарфи ман аз бобати дил.
Дарёб, ту он чиҳо гузашт аз сари ман,
Аҳсант ба ин тобу табу тоқати дил.

ФАРЁД АЗ ОҶИЛӢ

Гаҳ рӯди хурӯшанда шавам, гаҳ соҳил,
Гаҳ шӯху ситезанда шавам, гаҳ коҳил.
Фарёд аз он рӯз, ки дар кишвари ишқ
Ман дарси адаб хонаму гардам оқил.

ОЯТИ ИШҚ

Чашми ту маро чашмаи нурест ба дил,
Ёди ту маро ёди хузурест ба дил.
Лавҳе, ки дар он сабт нашуд ояти ишқ,
Заррин бувад ар, лавҳаи гӯрест ба дил.

ХУЛҶИ МОДАРЗОД

Хулқе, ки бувад дарандаро, сол ба сол
Ёбад на завол, балки ояд ба камол.
Гурге, ки бувад ташнаи хун, дар пирӣ
Дандонаш агар фитад, дарад бо чангол.

СУРАТИ ДИЛ

Рӯят гули гул гуфтаму гул гашт хичил,
К-ӯ реша ба дил дораду ман реша ба гил.
Наққош, ки бо меҳри дил ороост варо,
Ман сурати гил гаштаму ӯ сурати дил.

ГҶШАИ ДИЛ

Ин боғи маро нест ба чуз хӯшаи дил,
Аз хӯшаи дил, ки мебарам тӯшаи дил.
Паймудани шаш қитъаи олам сахл аст,
Паймой, тавонӣ ар, ту як гӯшаи дил.

БЕДОРИ АЗАЛ

Асрори ҳаёту марг – асрори азал,
Н-ояд зи касе кор дар ин кори азал.
Он гуна зақӣ Эзидамон сохт, ки мо
Дар хоби абад шавем бедори азал.

МЕҲРГИЁҲ

Гарчи ба амал барзгарию омил,
Ҳар хок дигаргуна биёрад ҳосил.
Сад гуна гиёҳ сабз гардад дар дашт,
Файр аз гияҳи меҳр, ки сабзад дар дил.

УРУЧИ ОСМОН

Онам, ки зи бенишон нишон овардам,
Чоне, ки набуд, дар чаҳон овардам.
Дидам, ки чаҳониён замингир шуданд,
Аз хок уручи осмон овардам.

МАСЪАЛАИ МУРАККАБ

Ман нақши замири матлаби худ ҳастам,
Шогирду дабири мактаби худ ҳастам.
Бар баҳси дигар ба чуз худӣ қорам нест,
Ман масъалаи мураккаби худ ҳастам.

ДУ ОСИЁ

Эй чархи фалак, ту осии мардум,
К-онро бикунӣ орд чу дони гандум.
Эй мардуму эй гандуму чархи гардун,
Дар байни ду осии ҳисобам шуд гум.

ҲАЗОРҶО МЕРҶАМ

Аз шохи таре баҳорҷо мерҷам,
Аз гӯша чу беканорҷо мерҷам.
Аз хӯша чу доне ба замин меафтам,
Кам мешаваму ҳазорҷо мерҷам.

ОГАҲДИЛЕ

Сад вой, ки умре дили огаҳ чустам,
Огаҳдиле аз моҳӣ то маҳ чустам.
Пайдо чу нашуд миёни авлоди башар,
Аз халқи Худо пас ба Худо раҳ чустам.

БУХОРИИ РАВЗАНБАСТА

Рое, ки насибам зи азал буд, кунам,
Ё он чӣ дигар замона фармуд, кунам?
З-ин пас чу бухорие, ки равзанбаста-ст,
Равшан зи буруну зи дарун дуд кунам.

ШИКАНАМ - МАВҶАМ

Кӯшӣ ту ба хокмолам, авче гардам,
Яктоям агар, ҳазор фавче гардам.
Мумкин набувад шикастану рехтанам,
Гар мешиканам, дар об мавче гардам.

ШАМШОДИ ҚАД

Эй ёр, ба ҳар неку бадат мепечам,
Ҳар рӯзи Худо то абадат мепечам.
Ман токи замин, ту дар фалак шамшодӣ,
Чун ток ба шамшоди қадат мепечам.

ШОХЧОМИ ЛАБРЕЗ

Имшаб, ки саре ба моҳу ахтар дорам,
Дасте ба канори гарми дилбар дорам.
Ў гунаи шохчоми лабрез бувад,
Лабрезтараш то бикунам, бардорам.

ОДАМГАЗИДА

Гарчи зи малак бувад фаротар одам,
Яъне ба Худо вакилу ёвар одам,
Чун моргазида тарсад аз банди ало,
Тарсад одамгазида аз ҳар одам.

НОНИ ГАНДУМУ ОБИ ЧАВ

Эй Бор Худо, ман ба худӣ дар гиравам,
То з-ин раҳи зиндагим берун наравам.
Аз ту талаби неъматӣ алвон накунам,
Бас пораи нони гандуму оби чавам.

ХАС - САРИ ЧАШМ

Ин дилбари дил бошаду он дилбари чашм,
Аз дил наравад он, ки бувад дар бари чашм.
Ҳар як пари қаҳ чой ба қаҳдон нашавад,
Ҳасро, ки Худо диҳад, нишинад сари чашм.

ХОКИ НАРМ

Оне, ки раҳад тунд зи банди айём,
Чун даргузарад, аз ӯ нишон монад ном.
Гаҳ нармии мардум аз дуруштӣ батар аст,
Сайёд ба хоки нарм мемонад дом.

ДОМАНИ ТАР

Эй дил, зи хавасҳот чӣ сон парҳезам,
Бо хушку тарат худ, ки ба қон омезам.
Фардои қиёмат ба кадомин рӯ лек
Ин домани тар дар офтоб овезам?!

ШИКВАИ ЧАРОҒ

Эй халқ, чароғаму чӣ сон бадрӯзам,
Гарчи ҳама шаб маҳфилатон афрӯзам.
Аз шом ба субҳатон биёрам, аммо
Ҳар рӯз кушедам, накушедам, сӯзам.

ТАЗОД

Ин соили мо карам кунад бар Ҳотам,
Шахро ҳама алмос занад бар хотам.
Дар даҳри тазод агар тазоде хоҳӣ,
Ин мурдаи мо ханда занад бар мотам.

БУЛБУЛИ БЕГОНА

Дар ишқи ту ҳарчанд ки фарзона манам,
Дар хоки ту аз ҳазор як дона манам.
Ҳоло чамани бахти ту сабз асту дарег,
Дар ин чаманат булбули бегона манам.

КАНОРИ ГУЛ

Ман ошиқаму баҳори гул мехоҳам,
Дар пойи гуле нисори гул мехоҳам.
Ман шиша наям, ки қул-қулам маст кунад,
Ман булбуламу канори гул мехоҳам.

СУБҲИ ОГОҲӢ

Ёро, сафари бехатаре хоҳиям,
К-аз зулмати шаб ба субҳдам роҳиям.
Он мӯйи сиёҳ шомӣ гафлат буд, рафт
В-ин мӯйи сафед субҳи огоҳиям.

ШОНАИ ФАРҲОД

Бо ин дили хештан бадам ё ки беҳам,
Дар ҳалқаи ғамкашон кеҳам ё ки меҳам,
Сояд ба замин шонаи ҳар Фарҳоде,
Гар бори дилам варо сари дӯш ниҳам.

РАҲЗАНУ РАҲНАМО

Ҳолест, ки аз мучриму довар тарсам
В-аз душмани чону аз бародар тарсам.
Дар роҳи адолат, ки сипардан бояст,
Аз раҳзану раҳнамо баробар тарсам.

ҲАНГОМАИ ШОДӢ

Эй дӯст, биё, даме ба ҳам биншинем,
Хуш бод даме, ки бо алам биншинем.
Ҳангомаи шодӣ дили мо муфлис кард,
То боз ганӣ шавад, ба ғам биншинем.

ҲИСОБИ ПОК

Якрӯям, аз инсони дурӯ метарсам,
Якрангаму аз дурангу рӯ метарсам.
Фардо ба Худованд ҳисобам пок аст,
Имрӯз ман аз бандаи ӯ метарсам.

КОСАИ САР

Ин сар, ки ба пойи ту забунаш кардем,
Чун сар бикашид, сарнагунаш кардем.
То косаи сар тихӣ шавад аз савдо,
Дар коса чӣ буд, ба сар нагунаш кардем.

СОҒАРИ САРШОР

Бо ишқи самову ранчи маҳчуриям
Дар кӯяш агар хок шавам, нуриям.
То соғари саршори варо дорам ёд,
Мастӣ надихад шароби ангуриям.

ЗЕРУ ЗАБАР

Оташ мазанам, ки шӯълавар мегардам,
Барбод мадеҳ, ки баҳру бар мегардам.
Ҳамвор, ки меравам ба роҳам чун об,
Зерам бикунӣ боз забар мегардам.

АДЛИ АВОМ

Ояд ачабам зи ташнаи мансабу ном,
К-афтода зи по давад ба сад роҳи ҳаром.
Хосе кашадаш агар ба авче аъло,
Дар хоки сияҳ занад варо адли авом.

ОТАШ ДАР БУТТА

Вобаста ба мост давру даврони ту ҳам,
Пайваста ба мост дарду дармони ту ҳам.
Оташ чу расад ба буттае, дам манишин,
К-он зуд расад ба решаи ҷони ту ҳам.

ҶОН ДАР СУХАН

Бо шеър, ки ман забони халқи ватанам,
Бо меҳр ситоишгари ҳар марду занам.
Дар қолаби ман чустани ман беҳуда-ст,
Ҷону дили ман гирифта ҷо дар суҳанам.

АЗ ОБУ ДАР ХОК

Рӯзе, ки ба ҷон ошиқи афлок шудем,
Монанди муҳит тозаву пок шудем.
Парварда шудем дар дили уқёнус,
Аз об баромадему дар хок шудем.

УҚЁНУСИ ШҶҶРИДА

Хокинасабам, вале само мебӯсам,
Дар чилди вучуди худ кучо маҳбусам.
Хунам, ки зи оби дили уқёнус аст,
ШҶҶридатар аз тамоми уқёнусам.

САХТИИ ҶАВОНИ

Ман бахтҷавони ёри ҷонии худам,
Ман шефтаҷони бахти фонии худам.
Пирӣ агарам давлати Қорун бидихад,
Ман садқаи сахтии ҷавонии худам.

ВАСВАСАИ ОҚИЛӢ

Ин лофу газофҳои кас мекушад,
 Бебор, гаронбории хас мекушад.
 Ин зумра чу дар васвасаи оқилианд,
 Шодам, ки шабе дил ба ҳавас мекушад.

БАЛОГАРДОН

Аз шавк, ки сабзида дар ин майдонам,
 Афрохта сар бар фалаки гардонам.
 Дар боғи баланд бо баҳои сари хеш
 Ман ёри сафедори балогардонам.

МЕҲРИ ҒУРУБКАРДА

Яктост Худо, яке Худои ман ҳам,
 Шояд, ки варо бувад ризои ман ҳам.
 Эй меҳри ғурубкарда, оё як шаб
 Вонас бадар оӣ ба дуои ман ҳам?!¹

¹ Ишора ба Қуръони Мачид, сураи Сод, ояи 31-32: «Он гоҳ ки ба хангоми аср асбони тезравро, ки истода буданд, ба ӯ (яъне Ҳазрати Сулаймон) арза карданд, гуфт: ман дӯстии ин асбонро ба ёди парвардигорам бигузидам, то офтоб дар пардаи ғуруб пӯшида шуд...». Ва намози Ҳазрати Сулаймон қазо мешавад. Ӯ аз Худованд илтиҷо мекунад, ки офтобро бозгардонад, то ӯ намозашро бихонад ва Худованд хоҳиши ӯро ба ҷо меорад.

ОЯИ ОСМОНӢ

Дар арш, ки чон кард ато Яздонам,
Дар рӯйи замин дод ба каф Қуръонам.
То ояи осмонӣ аз хоки сиёҳ
Вопас ба само барад самовӣ чонам.

ҶАВКОРУ ГАНДУМДАРАВ

Мардумсифатӣ, агар ту байни мардум,
Нақшат нашавад зи дидаву дилҳо гум.
Сад ҳайф, ки дар даҳри мукофоти амал
Ҷав кошта, хостӣ дурудан гандум.

ЛАҲЗАИ ЧОВИДОН

Бар беҳудаи замони худ мегириям,
Ҷонбохтаву ба чони худ мегириям.
Дирӯз, ки аз даст бишуд як лаҳза,
Имрӯз ба човидони худ мегириям.

НА ДОНАИ ХУРД

Ҳайф аст, агар ба ҷустани фол афтам,
Аз хеш бимонам, пайи абдол афтам.
Гар даври фалак хирмани худ бардорам,
На донаи хурдам, ки зи ғирбол афтам.

ФАРДО - АФСҮС

Якчанд ба ёрон маи махсус хурем,
Сад чому кадаҳ бо газаку бўс хурем.
Фардо, ки нишоти умр аз даст равад,
Оё зи хушихо фақат афсӯс хурем?!

БОИСИ ИФТИХОР

Мо бо дили хештан, ки маҳфил дорем,
Дар синаи дилшинос манзил дорем.
Як зумра бифаҳранд ба сад молу манол,
Мо боиси ифтихор як дил дорем.

БЕДИЛ

Доданд ду чашм - нури маҳфил бошем,
Доданд ду даст – дасти омил бошем.
Оварда ба даҳр ин парирӯёнро
Доданд диле, ки боз бедил бошем.

ХУРШЕДУ ДАРЁ

Чандон, ки ба худ сӯхтаву танҳоям,
Печида ба мавчи хештан, паҳноям.
Як шӯъла сахар, ки мезанам, хуршедам,
Як мавчи дигар, ки мезанам, дарёям.

ПАРИСО

Ҳар ҳарф, ки бо номи ту оғоз кунам,
Нурест, ки пайванд ба овоз кунам.
Дар чашми сар ин сон ки парисо ойӣ,
Чун ойӣ, агар дидаи дил боз кунам?!

ДАСТИ ДОМАНГИР

Ҳарчанд ба дунё на чавон, на пирам,
Аз умр надонам, ки чӣ ибрат гирам.
Ин аст магар одамию расми башар,
Дасте, ки гирифтам, шуда домангирам.

ЧӢ КУНАМ?!

Хасрӯба барию гул начинӣ, чӣ кунам,
Фарке накунӣ сафолу чинӣ, чӣ кунам.
Дар пеши ту қулла-ст расида ба фалак,
Гар чашми ту кӯр асту набинӣ, чӣ кунам?!

ХУДИКУШОНИ БЕГОНАПАРАСТ

Гумгаштадилам, суроғи гумчӯ гирам,
Ҷон аз азал ин сӯ, дигар он сӯ гирам?!
Дар даҳри худикӯшони бегонапараст,
Аз худ, ки рамам, чӣ сон ба кас хӯ гирам?!

ДАРМОНИ ДАРД

Озодам, агар туро ба фармон бошам,
Дар ҳар ду ҷаҳон в-арна ба армон бошам.
Эй боиси кулли дардҳои чонам,
Эй кош, ба як дарди ту дармон бошам.

ТО ЧАНД?!

Дармон нашавад дарди ниҳон, ман чӣ кунам,
Осон нашавад мушкили чон, ман чӣ кунам.
То чанд кашам ҷабри замонро хомӯш,
Девона, ки нолад зи ҷаҳон, ман чӣ кунам?!

ДАР ХОБИ ШАБ

Аз дасти дили хеш, ки дар зориям,
Безор шудам з-ин дили безориям.
Дар хоби шабам, ки мебиёӣ ба бағал,
Дил сер зи чон кунад ба бедориям.

РОЗИ ВУҶУДУ АДАМ

Дар олами бесафо, сафо дарёбам,
Дар даҳри ҷафопеша вафо дарёбам.
Ман рози вучуди худ намедонам, чист,
Сирри адамам пас аз кучо дарёбам?!

ШОҲУ БАРДА

Ҳарчанд малули кардаи хеш астам,
Мақсуди раҳи сипардаи хеш астам.
Ин ҷо, ки яке шоҳу ғулом аст дигар,
Ман шоҳи худам, ки бардаи хеш астам.

ШИКВАИ САНГПУШТ

Парвоз ба авчи гунбади роз кунам,
На аз пару бол шиква оғоз кунам.
Шиква накунам чу сангпуште, пуштам
Санг аст ҳама, чӣ гуна парвоз кунам?!

ХОМПАЗ

Хом аст сари кор, ки хом аст анҷом,
Хом аст, агар бода, нарезӣ дар ҷом.
Гӯянд, ки айём пазонад ҳар хом,
Ҳайфо, ки на ҳар хом пазонад айём.

СУХАНИ ПУЧ

Дирӯз, ки будаст, бувад акнун ҳам,
Ҳарф аст, агар варо бувад мазмун ҳам.
Ҳаргиз сухани пуч намегардад пур,
Ояд агар аз забони Афлотун ҳам.

ИСЛОМ

Ҳар рӯз, аз оғози ҷаҳон то анҷом,
Исломи яқин нест надидан ислом.
Ислом шунидан зи масочид саҳл аст,
Қор аст зи бутхона шунидан ислом.

ЧАШМИ ҲАРИС

Аз аҳди шабоб то дами шайб одам
Кӯшад, ки кунад хизона дар чайб одам.
З-он чашми ҳарис мор партофта пӯст,
Ҳайфо, ки нашуд сурх ба сад айб одам.

СОҲИБҲОНА

Бар ҳоли ғариби хештан ҳайронам,
Гӯё ба ҷаҳон ба меҳмон мемонам.
Бинам, ки ба ҷуз манаш дигар соҳиб нест,
Ман соҳиби хонаам, кучо меҳмонам?!

РАҲГУЗАРИ БОД

То ҳастаму чун чароғи маҳфил сӯзам,
Ҳарчанд ки як лаҳза бисӯзам, рӯзам.
Гарчи насазад ба даҳр дил бастанӣ мо,
Дар раҳгузари бод чароғ афрӯзам.

ТЎФОНИ НЎҲ

Он гаҳ, ки ғазаб кард Худои олам,
Тўфон карду дод чазои одам.
Хушкид замин агар зи тўфони Нўҳ,
Ғаркид ба оби дидаҳои одам.

БАХШАМ

Онам, ки зи ман он талабӣ, он бахшам,
Ғар як бидихӣ, ҳазор чандон бахшам.
Чун дӣ ту ба ихтиёр чонам додӣ,
Ҳоло-т ба ихтиёр сад чон бахшам.

ҲАМИДА ЧУН ТОК

Озода манам, ки бандаи кори худам,
Афрохтасар ё ки нагунсори худам.
Чун сарв маро, ки лофи озодӣ нест,
Чун ток ҳамида ҳамсари бори худам.

ЧЎШИДАНИ ХОМ

Эй он, ки қадам ниҳода дар ҷодаи ном,
Чўшиву хурўшӣ ту ба ҳар гардиши чом,
Чўшидани ҳар чиз бувад аз хомӣ,
То пухта шавад, чўш хурад бодаи хом.

ДИЛБАРИИ ҲАМГАРӢ

Раҳ сохтаву раҳбарӣ омӯхтаем,
Сар бохтаву сарварӣ омӯхтаем.
Ойнаи мо шикаст агар сандонро
На дилшиканӣ, дилбарӣ омӯхтаем.

ПАЙИ ПОЙ

Ман шераму бар подшаҳӣ мансубам,
Бо ҳайбати шоҳонаи худ марғубам.
Аз пайраҳи сайёд пайи поямро
Ҳарчанд ки шерам, ба думам мерӯбам.

ФАРТИ ХАРӢ

Омад сари сарчашма харе кандалагом,
То об хурад зи чашмаи симинфом.
З-он пеш, ки фук бар лаби сарчашма барад,
Поҳо-ш дар он ниҳодаву кард ҳаром.

ФАСОНАГӢЙИ ҲАҚГӢ

Неку бади ман аён бувад дар суханам,
Баски ба сухан сиришта шуд чону танам.
Монад ба забони халқ шеъраро ҳама умр,
То он ки фасонагӢйи ҳақгӢй манам.

ХОКИ РАВШАН

Дар пушти замин агарчи муште хокам,
На мушти парам, муштарии афлокам.
Хокам, ки ситорасон бувад равшанрӯ,
Аз тирагии кунчи лаҳад бебокам.

НОМИ ШЕЪР

Дар роҳи абад, ки гом бардоштаем,
Аз бодаи меҳр ҷом бардоштаем.
Бар ному нишон набуда муҳтоҷ асло,
Азбаски ба шеър ном бардоштаем.

МАСТИ ШАБ

Ман беш аз ин саодате кай талабам,
К-аз бахт лаболабу ба ту лаб ба лабам.
К-ош, эй шаби васл, бениҳоят бошӣ,
Эй субҳи сафо, мадам, ки ман масти шабам.

ҶОН КАНДАНУ ДИЛ КАНДАН

Аз худ гусалам, пой зи маҳфил наканам,
Пайванди вафо зи ёри муқбил наканам.
Дил кандани ман аз ту азобест алим,
Беҳ, ҷон канаму аз ту вале дил наканам.

ФУРҮҒИ ЧОВИДОН

Мо бахти мудом ногаҳон ёфтаем,
Аз неши фироқ нӯши чон ёфтаем.
То ишқи чигарсӯз шавад чонафрӯз,
Чон дода фурӯғи човидон ёфтаем.

ТО ЯК НАФАС

Ҳар рӯз ба ёди ту худ обод кунам,
Ёди ту кунам ҳар шабу дил шод кунам.
Чандин нафасам монда надонам, аммо
То як нафасам бувад, туро ёд кунам.

ФУРСАТ

Аз роҳи ҷаҳон роҳи туро пай гирам,
Аз ном ба ҷуз номи туро кай гирам.
Аз умр кучо фурсати дигар талабам,
Фурсат талабам, ки пеши поят мирам.

ҚОШИ ҚАЛАМКОР

Гулзор туиву ба гуле зор манам,
Аз ғунҷаи лаб гуле талабгор манам.
Қоши қаламат сад қалами шеъри тар аст,
Шармандаи он қоши қаламкор манам.

ДОРИ ДИЛ

Сад сол надидаам туро, ёри дилам,
Дил зории ту дораду ман зори дилам.
То бори муҳаббатат ба шохи дигар аст,
Ман бори дилам, хори дилам, дори дилам.

ИШҚИ НАХУСТИН

Эй ишқи нахустин, чу расӣ бар ёдам,
На дилхурам аз туву на ҳам дилшодам.
Ту асли манӣ магар, ки ҳаргиз нақунӣ
Як зарра на ободаму на барбодам?!

КИРОИ МОНДАН

Ман кӯйи туро Каъбаи дил мехонам,
Ҳам байт ба байти абруят мемонам.
Дар даҳр, ки он кирои мондан нақунад,
Мемонам агар, ба паҳлуют мемонам.

МАЙИ ҲАЛОЛ

Ҳарчанд ки бандаи маю бода наям,
Аз чоми шароб буда парҳез каям?!
Гӯянд, ки май ҳалолу мастист ҳаром,
Чун маст намешавам, ҳалол аст маям.

МЕҲВАРИ САЙЁРА

Инсонаму меҳре ба само парвардам,
Худро ба Худо рӯи замин овардам.
Дар баҳри фалак Замин агар Сайёра-ст,
Ман меҳвари Сайёраи гардунгардам.

ОЙИ ТУ

Дар раҳгузари умр куҳан ё, ки навам,
Бо буду набуди хештан дар гаравам.
Чун хонаи дил баҳри ману туст, чаро
Ойи ту агар, манат, ки бояд биравам?!

ЗАВЛОНАИ ФИКР

Имрӯз агар халосу хуррам зодем,
Шодем, ба тавфики раҳойӣ, шодем.
Завлона зи пой кандан озодӣ нест,
Завлона зи фикри худ канем, озодем.

ҒАЛАТИ ХАНДА

То барги хазони худ пароканда кунем,
Дилро ба руҳи сабзи чаман банда кунем.
Фардо, ки ба хандидани гул хӯ гирем,
Хун гаштани гулро ғалати ханда кунем.

ДИЛОГАҲЕ МЕЧЎЯМ

Гумкардарахам, тоза раҳе мечўям,
Даҳр аст пури гадо, шаҳе мечўям.
Гар зери кафи баҳр гуҳар пинҳон аст,
Дил рўйи кафу дилогаҳе мечўям.

РАҲИНИ ҲАМВОРӢ

Чун бастаи ишқи хеш медориям,
Ёди ту бувад ба хобу бедориям.
Ҳамвориям ар, ба кўҳ таъзим орам,
Гар кўҳ манам, раҳини ҳамвориям.

ЧӢ КАНОРЕ?!

З-ин раҳ гузарӢ, ба раҳгузорат нарасам,
Аз сарди зимистон ба баҳорат нарасам.
Моро ба канори дил шудӢ чо, аммо,
Охир чӢ каноре, ки канорат нарасам?!

ДУДИ ДИЛ

Дар банди хаёл шаб ба шаб бедорам,
Аз ҳар шаби бе ту сад карат безорам.
Дуди чигарам ба оҳ берун биравад,
Аммо ба чӢ раҳ дуди дилам буборам?!

АНГУШТАР

Чашме ба ниҳоли дилфиребат бошам,
Дар ёди харидории себат бошам.
Дастам нашавад чу ҳалқаи гардани ту,
Ангуштари ангушти базебат бошам.

БА ШОХИ ГУЛ

Боз о, боз о, ки сар ба пойи ту ниҳам,
Хоки қадамат манам, бадам ё ки беҳам.
Гармии дилам агар туро месӯзад,
Бодат бидиҳам, ба шохи гул бод диҳам.

АЗ МОСТ, КИ...

Умре зи сарони беҳирад нолидем,
Як зарра дигар нагашт дунё, дидем.
Ќуз мо кӣ зимоми худ ба онон дода,
Аз мост, ки бар мост, магар фаҳмидем?!

ПАЙВАНД

Эй духтари боғбон, ба ту мегӯям,
К-имшаб раҳи гулбоғи туро мечӯям.
Бар шохи ниҳоли коматат, к-озод аст,
Пайванд гирифта аз танат мерӯям.

ФАРДОИ ЗАБОН

Дунё ба чуз он нест, ки дунёи забон,
Маъно ба чуз он нест, ки маънои забон.
Имрӯз ба дирӯзи забон мефаҳрем,
Эй кош, нагирйем ба фардои забон.

ЭЙ МИЛЛАТИ ХУДКУШ

Арзад магар ин даҳр ба чон фарсудан,
К-онро хунарест куштанат фармудан.
Эй миллати худкуш, ки кушӣ хосаи хеш,
Танҳо ба авом пас чӣ хоҳӣ будан?!

ЗАНГҶЛАЧАИ ТИЛОӢ

Чон духтаракам, таъна ба аржанг бизан,
Мӯхойи маро ба чашми худ ранг бизан.
Чун булбулаке ҳар сахарӣ гул-гул кун,
Зангӯлачаи тилоиям занг бизан!

ЧОНИ ГАРОНБОР

Дар ҳар ду чаҳон аст харидорат чон,
Тан парварӣ, аммоист ниғаҳдорат чон.
Натвон зи Пули Сирот осон бигузашт,
Гар нест сабук тану гаронборат чон.

ЦАВЛОНГАҲИ ОЗОДОН

Болои сари мост ҳамин чархи нагун,
К-он чарх занад абад ба садҳо мазмун.
Он аст, ки цавлонгаҳи озодон аст,
Болат набувад, таъна макун бар гардун.

МУСУЛМОНӢ

Чун дид Иброҳим малакуте равшан,
Шуд аҳли яқин, мӯъмину озод зи занн.
Ман на малакут дида, на Иброҳим,
Мӯъмин шудаам, зиҳӣ мусулмони ман!

ЯЗДОНУ ИНСОН

Шояд, ки буд одамӣ дар аввал ҳайвон,
Дар васвасаву фиребу макри шайтон.
Он рӯз, ки овард ба Яздон имон,
Яздон зи худ ӯ сохт, зи Яздон инсон.

РОЗИ ҲУВАЙДО

Беҳуда ба ҳифзи рози худ кӯшидан,
Набвад самаре зи гови нар дӯшидан.
Розат, ки ҳувайдост саропо ба Худо,
Аз бандаи ӯ чӣ ҳочати пӯшидан.

ҚУДРАТИ ТУ

Дар харду чаҳонӣ ту Худои дили ман,
Рӯят дидан - рӯйи Худоро дидан.
Ояд фақат аз дасти ту имрӯз маро
Мирондану боз зинда гардонидан.

АҶАБО?!

Ҳар меваи норасе ба авҷ аст макин,
Чун пухт, фитад зи шоха бар хок яқин.
3-ин шеваи рӯзгор дорам аҷабе,
Хоме ба само, пухта нагунсори замин.

ҲАМГУҲАР

Қисмат, ки кунад охири корат таъйин,
Фарчоми дигар нестат асло мумкин.
Гарчи ба гуҳар шабнаму борон об аст,
Бар арш равад шабнаму борон ба замин.

МАНЗАРА

Як дашти пур аз лолаи ишқу армон,
Як чӯйи пур аз таровати шеъри равон,
Як кӯхи пур аз фалсафаи тамкине,
Як одами ошиқ ба ду чашми ҳайрон.

ЯК ДАСТА БАҲОР

Эй водии гул, шукуфтаним илқо кун,
Чонро ба насими раҳгузар эҳё кун.
Фардо кафи хок аст агар ҳастии мо,
Имрӯз ту як даста баҳор эҳдо кун.

ШАВҚИ ВИСОЛ

Эй гармии оғӯш, биё гармам кун,
Бигзошта дил ба рӯйи дил, нармам кун.
Гар шарму ҳаёям раҳи васлат гирад,
Дар шавқи висол пок бешармам кун.

ДАРМОН ДАРМОНДАН

Дил хост ҳавои ишқат аз сар рондан,
Аммо натавонист ба чуз сар мондан.
Аз ишқи ту дардест ба чонам, ки варо
Дармон набувад ҳеч ба чуз дармондан.

СУОЛ БА ИНСОН

Инсон, инсон, чӣ гунаӣ, эй инсон,
Дар хок ба тухми хеш оварда қирон,
Андар фалаки собиту сайёри дигар
Мечӯйӣ аз ӯ боз ҳаме ному нишон.

ҲАФТ ГУНБАД

Гар лоики ин кӯхиву тахти падарон
В-ин хоки дилогаҳеву соҳибназарон
Ё савту садои ҳафт гунбад бишунав,
Ё бонгу нидо зи ҳафт гунбад гузарон.

АБРИ САФЕД

Ман кӯхаму дар ишки ту дорам тамкин,
Ғам дар дили ман гашта чу ганче таҳшин.
Эй абри сафеди ҳамчу ёрам гузарон,
Як лаҳза канори тегаҳоям биншин.

ПАЙРОҲАИ КАҲКАШОН

Худро зи замин ба осмон бурдам ман,
Аз хок ба нуриён нишон бурдам ман.
Раҳгум нашавам то ба чигилроҳи замин,
Пайроҳа зи роҳи Каҳкашон бурдам ман.

ХОМУШУ СУХАНГҮ

Бо дидаи таҳқиқ нигар сӯйи Замин,
Таърихи башар сабт бувад рӯйи Замин.
Ҳар санг, ки бинӣ ту, фақат санге нест,
Ҳаст он дили хомӯши суҳангӯйи Замин.

БЕДОР

То суфта нагардӣ, натавонӣ суфтан,
То ҳуш нагардӣ, натавонӣ гуфтан.
То хобсару хуфтадилеро ҳар рӯз
Бедор насозӣ, натавонӣ хуфтан.

ХУШБАХТИВУ БАДБАХТӢ

Дар синаи ман ба ман ватан шуд дили ман,
Гаҳ чӯли харобу гаҳ чаман шуд дили ман.
То роҳ барам, роҳи диле кофтаам,
Хушбахтиву бадбахтии ман шуд дили ман.

ДЕРИНТИЗОР

Монад ҳама гулфишон баҳори дили ман,
Монад ҳама шодоб канори дили ман?!
Тарсам, ки баҳору ошиқӣ дер шавад,
Дер ойӣ, деринтизори дили ман.

КАБӢТАРИ САФЕД

Навмед шавам, туй умеди дили ман,
Аз рӯзи хуше туй навиди дили ман.
Зоғони сияҳ гирди сарам чарх зананд,
Зуд ой, кабӯтари сафеди дили ман.

ҲАЗОР БОР

Чашмони хумори ёр мебӯсам ман,
Лабҳои нами нигор мебӯсам ман.
Ҳарчанд зи ҳам ҳазор фарсах дурем,
Аз дур ҳазор бор мебӯсам ман.

ИНТИЗОРИ ТУ

Рӯзе зи ҷаҳон канор мегирам ман,
Ишки ту ба ёдгор мегирам ман.
Чун ҷодаи интизорро охир нест,
Охир ба ту интизор мемирам ман.

СУРУД ДАР ЛАБ

Аз ту ба ҷаҳон дуруд мебурдам ман,
Ҳоки қадамат сучуд мебурдам ман.
Як шаб ту агар маро ба худ мебурдӣ,
Он гаҳ ба лабам суруд мемурдам ман.

КУЛЧАИ РҶӢ

Бо ҳазлу ба чид бигӯямат дилбари ҷон,
Нон несту умр аст на чандон осон.
Часпон ба танӯри синаам кулчаи рӯ-т,
К-осон ба танӯри гарм мечаспад нон.

БАХТИ ФАРҲОД

Лак бор шукуфт лолазори дерин,
Ширини дигар ку ба баҳори ширин.
Он бахт, ки Фарҳод зи куҳ кандан ёфт,
Кай ёфта Хусрав ба канори Ширин?!

ФАСЛИ ХЕШ

Гулбоди баҳор кӯ ба кӯ гашт вазон,
Бишкуфт канори чаману дашт аз он.
Боист ба фасли хештан сохт ба умр,
Нахле, ки шукуфт тирамаҳ, гашт хазон.

ДУОИ ДИЛ

Дар зиндагии хеш шавӣ хун, дили ман,
Сад бор шавад ранчи ту афзун, дили ман.
Мебош дар ин давраи аъсоби хароб,
Ободтарин ҷузви ман акнун, дили ман.

ДАР МИЁНИ ЧОР ДАРЁ...

Кушт авваламу гуфт, ки: «Оғоз бикун,
Дар рӯзи мамоти худ наво соз бикун».
Бифшурд гулӯву гуфт: «Овоз бихон»,
Шаҳбол шикасту гуфт: «Парвоз бикун»!

АРЗ

Эй ҳамватанони фориғ аз шеъру сухан,
Дорам ба шумо арзи сареху равшан:
Шарт аст, ки баҳри қадрдонии шумо
Мирем ва ё кунем мо тарки ватан?!

ПАРВОНАИ ХУРШЕД

Дар кӯраи зиндагӣ ту партобам кун,
Дар оташи ҷонгудоzi он обам кун.
Ҳайф аст, ки парвонаи шамъе бошам,
Парвонаи хуршеди ҷаҳонтобам кун.

АЗ БАНДИ ШУМО

То чанд маро ба ҷамъи худ пайвастан,
Бо сад хабару қолу мақоле бастан.
Кайҳост, ки аз банди худӣ ворастан,
Аз банди шумо магар тавон ворастан?!

БОМИ ФАЛАК

Сарро накунад чу сарварӣ сарвари ман,
Кошо, нарасад бало ба гирду бари ман.
Бас нест магар ҷакидани бом маро,
К-эй боми фалак, ту ҳам ҷакӣ бар сари ман?!

ҒОЗАИ ЗАН

Мард аст агарчи банди шерозаи зан,
Андозаи ӯ дигару андозаи зан.
Гулгуна агар зард шавад рӯзи ғазо,
Ғозӣ накунад сурх рух аз ғозаи зан.

ГИРДИ САРИ ОФТОБ

Ҳар кас, ки дар ин даҳр ба ҳар ҷост мақин,
Гардад ҳама умр гирди як чиз яқин.
Хуршеди ҳаётам, ки туй, мегардам
Гирди сари офтоби худ ҳамчу Замин.

ИН ПУЛ НА ОН ПУЛ

Он соҳили рӯд аст абадият маскун,
Ин соҳили рӯд аст замон ҳечу забун.
Гар азми ҳаёти ҷовидон дар дилат аст,
Пул созу барои пул коре ту макун.

МАН ҲЕЧ НАҒҶЯМАТ

Ҳирсат гӯяд, ки кам бувад кулли ҷаҳон,
Ақлу хирадат, ки ними нон – роҳати ҷон.
Ман ҳеҷ нағӯямат, ки бо кулли ҷаҳон --
Мирӣ ту гурусна, сер -- бо нимаи нон.

ДАШТИ САБЗИ МАЧНУН

Тахти Чаму Дорост валангору нагун,
Бод аст хазинаи ҳазорон Қорун.
Хушкида дарахти хиради Афлотун,
Сабз аст, вале канори дашти Мачнун.

АҲЛИ БЕМОРИСТОН

Чуз сохати дил нест дигар користон,
Бархез зи хобу о ба бедористон.
Он, к-ӯ ба тавофи дил варо коре нест,
Ҳайфо, ки бувад зи аҳли бемористон.

ТАПИДАНУ ОРОМИДАН

Оғози маро, ки нест анчомидан,
Натвон пайи субҳи ишқ шоме дидан.
З-оғӯши ту беҳтар ба ду олам набувад
Ҳам ҷойи тапидану ҳам оромидан.

САРМАСТОН

Ҳар маҳфили майрост ҳазорон дастон
Аз чуръати сардарфалаку сарпастон.
Он бода, ки филро зи по андозад,
Хӯрдан натавонанд ба чуз сармастон.

МАЙИ ХАЙЁМ

Хайём чӣ май меҳӯрд аз мо пинҳон,
К-ӯро бишуд ошкор асрори ҷаҳон.
Он май набуд он, ки рехт аз шиша ба ҷом,
Дар кӯзаи дил расида, мерехт ба ҷон.

БА НОЗУКНИҲОЛИ РАНҶУР

Эй дард, бирав, ту аз тани нозуки ман,
Шармат набувад, ки мезанӣ неш ба тан.
Хор астиву ҷойи ту бувад домани дашт,
Зебанда фақат гул аст бар шохи ҷаман.

ДИЛБАР Ё ШЕР

Афтод маро кор ба як шери ҷавон,
Гаҳ нарму ҳалиму гоҳ гуррону жаён.
Гӯяд, ки туро раҳм хӯрам, аммо ман
Ҳар дам ба ҳаросам, ки маро медарад он.

БОД БА ДАСТ

Эй он, ки кунӣ ҳазор сӯйе таку дав,
Дони ту чӣ дона, дони гандум ё ҷав?
Бо боди сар омадӣ шикори анқо,
Бо боди ба даст омада хуш бош, бирав!

НАГУФТАМАТ АЗ ХУД РАВ

Фарқ аст миёни хирмани гандуму чав,
Ҳам тафриқа дар аспи чувоз асту бидав.
То он ки расӣ ба асли хешат, гуфтам,
Аз худ бадар о, нагуфтамаат аз худ рав!

РУМУЗИ ИШҚ

Бо ёри куҳан намераҳӣ аз ғами нав,
Даст аз тамаи хом бибардору бирав.
Хоҳӣ зи румузи ишқ бӯе бибарӣ,
Аз хандаи гул нолаи булбул бишунав.

АФЛОТУН ШАВ!

Лаб банд ту аз чуну чаро, бечун шав,
Афсона раҳо куну ту худ афсун шав.
Дар кӯйи хароби ақлу ободии ишқ
Мачнун натавонӣ шудан, Афлотун шав!

СУДЕ КУ?!

З-ин чандалаҳои бебадал суде ку,
З-ин ҳарфи зиёди беамал суде ку.
З-ин дағдағаҳо чон ба лаб омад ҳамаро,
Аз кафки даҳону пойи шал суде ку?!

ЗОДАИ ДАРЁ

Эй холиқи дунё, гами дунёят ку,
Дар олами танги хок пахноят ку.
Бинам ба ҳавас ба вусъати укёнус,
Эй зодаи дарё, дили дарёят ку?!

НАМАДИ СИЁҲ

Аз ман, ки гуноҳу нуқс меҷӯйӣ ту,
Некии маро гуноҳ меғӯйӣ ту.
Мо рӯди равонему дар он худро боз
Ҳамчун намади сиёҳ мешӯйӣ ту.

КАЙФИЯТИ АФЛОК

То пок набошӣ, сухан аз пок мағӯ,
Дилчок набошӣ, аз дили чок мағӯ.
То хок нагардӣ ба раҳи ёри азиз,
Аз нашъаву кайфияти афлок мағӯ.

ЯКЕ ДИЛ

Эй Бор Худо, садқаи бахшоиши ту,
Ду чашму ду гӯш додиву ду бозу.
Аммо ту чаро фақат яке дил додӣ,
К-он ҳам набувад аз ману бошад аз ӯ?!

ПАРИ КОҲЕ

Дил нест, ки нест ошиқи зор ба ту,
Олам ҳама маҷзубу харидор ба ту.
Ин дӯши заиф зери сад кӯҳи ғам аст,
То як пари коҳе нашавад бор ба ту.

ОҲУВУ ПАЛАНГ

Ин сӯ ғами дил, ғуссаи дунё он сӯ,
Бо даҳри чафокор чӣ сон гирам хӯ.
Оё расад он рӯз, ки дар мулки Худо
Оҳуву паланг об хурад аз як чӯ?!

Ё, ҲУ!

Моем ҳама даванда дар поғаи ту,
Фарқе накунад аспиди бидав ё ёбу.
Дидам, ки ба чанги шер шуд лахт оху,
Аз поғаи адли ту гузаштам: «Ё, ҳу»!

САДҲО ҚАНДИЛ

Оё шавад осону сабук мушкили ту,
Гар маҳфили дилҳо набувад маҳфили ту.
Торик бувад хона ба садҳо қандил,
Шаб равшан агар нест чароғи дили ту!

ЦАВОБ КУ?

Ҳарчанд задам садою гуфтам ху-ху,
 Аз сини ту чавоби овозам ку?
 Аз санги дили кӯҳ чӣ сон шиква кунам,
 К-аз санг садо омаду н-омад аз ту.

ДОМАНИ ЁР

Як шоҳаи гул шукуфта буд дар тани ту,
 Пиронасарам фирефт пироҳани ту.
 Чун дасти ману домани ту гӯям, ёр,
 Гаҳ кӯтаху гаҳ дароз шуд домани ту.

ЭЪТИРОЗ

Бобом, ки дид аз Худо ҳиммати ӯ,
 Пас, ман чӣ кашам ба чойи ӯ миннати ӯ?
 Дар хоки сияҳ кард чаро мавҷудам,
 Як чав, ки нахӯрдаам ман аз чаннати ӯ?!

РИШТАИ УМР

Эй Бор Худоям, ту маро рост бигӯ,
 Тақдири ниғаҳбон ба чаҳон моро ку?!
 Гар риштаи умри мо ба дасти ту бувад,
 Ҳар ноҳалафе чӣ сон канад риштаи ту?!

РАХТИ ПАРИ ҚУ

Дарҳо хама бозанд ба чуз як дари ту,
Сарҳо сари нозанд ба чуз як сари ту.
Дар бистари бўрө шабат хуш бошад,
Хобат набарад чӣ суди раhti пари ку?!

БАР ХЕШ ДУЧОР ОЙЌ

Бар рӯйи чахон чу рахгузор ойї ту,
Бо васвасаи дору мадор ойї ту.
Ҳар рӯз ба сад кас, ки канор ойї ту,
Эй кош, ба хеш ҳам дучор ойї ту.

ЧУМЛАИ Ҷ

Чун Ҷст маро, набошадам хочати ту,
То Ҷст, ба дигаре намеёрам рӯ.
Эй дӯст, маро гуфтай, аз чумла чудо,
Аз чумла чудоям, ки шудам чумлаи Ҷ.

БИҲИШТУ ДҶЗАХ

Розест ниҳон, биҳишту дӯзах бар ту,
К-аз баҳри кушоданаш занї худ ҳар сӯ.
Ин ҳар ду бурун зи хеш беҳуда маҷӯ,
Дар фарди ту, к-офаридаанд ин ҳар ду.

ОҲУ ВА «Ё, ХУ»!

Ин мӯйи сафеду шавқи ишқи оҳу,
 Аз қарни даҳ омад магарам ин оҳу.
 Оҳу, оҳу, ба асри кампутару факс
 Ман дашту даман гираму «ё, ху», «ё, ху»!

ТАРКИ ҲАВАС

То хор ба поят наравад, хоро шав,
 То кор зи дастат наравад, коро шав.
 Ҷое, ки ҳавас ҳаст, ҳама нодоранд,
 Тарки ҳаваси сифла бикун, доро шав!

ГАНЧИ ВАЙРОНСОЗ

Гар кӯза пур аст, пур кунӣ паймона,
 Ганче бувад, обод шавад ҳар хона.
 Эй дил, ту ба синаам чӣ ганчӣ, охир,
 К-аз ишқи рухе маро кунӣ вайрона.

БЕГОНА БА ХЕШ

Афсона шуд ин дилам ба ҳар афсона,
 Паймони вафо баст ба ҳар паймона.
 Ҳарчанд ки ром кардамаш умре, монд
 Бегона ба хешу хеш бо бегона.

ФАРДОИ ДИРЎЗШУДА

Мо бар ҳама мушкилот пирӯз шуда,
Бо фаҳри пагоҳ ибратомӯз шуда.
Чун мо ба худ омадему дунё дидем,
Дидем, ки фардо ҳама дирӯз шуда.

МАҲБУБИ ХУДО

Мо халки баду хуби Худоем ҳама,
Мо толибу матлуби Худоем ҳама.
Чун мо ҳама з-ӯему ба ӯ боз равем,
Пас бандаи маҳбуби Худоем ҳама.

ҲАРФИ МАЧНУН

Рӯзе, ки шудам бандаи он чонона,
Ман сабқати ишқи ёр бурдам ё на.
Мачнун, ки шабе дид ба сахроям, гуфт:
Танг аст маро дашт ба ин девона!

ШАМШЕРЗАНИЌ

Ин пухтаи ту пухтаи хом аст ҳама,
Парвози ту парвози ба дом аст ҳама.
Дар арсаи корзор ин тундии ту
Шамшерзании ба ниём аст ҳама.

ГАНДУМКОРИЮ ЧАВДАРАВИ

З-ин кору амал ҳикмати нав рӯида
 В-ин тиккаи мо бе таку дав рӯида.
 Бо лофу гизоф аз сари минбарҳо
 Гандум киштем, лек чав рӯида.

САР ТАҲИ БАРФ

Дил дар ҳаваси он лаби шангарф шуда
 В-ин умри чавонӣ ба раҳат сарф шуда.
 Гуфтам, ки чавонему ба ҳам месабзем,
 Дидам, ки сари сабз таҳи барф шуда.

ДУНЁИ ТОЗА

Ишқи ману ту ба олам овоза шуда,
 Андоза кучо, бурун зи андоза шуда.
 Дунё, ки ҳаваспиру куҳанчоне буд,
 Аз оташи ишқи мо зи нав тоза шуда.

КИНАИ ХУДО

Бар мо ту, Худо, магар гирифтӣ кина,
 К-имрӯз ба мо батар бувад аз дина.
 Мардум ҳама чо хунталабу хунхоранд,
 Хун хӯрда магар ба чойи шир аз сина?!

ПАРВОНА

Ман дар қафасам, вале варо парво на,
Хоҳам, ки занам бол, маро пар во на.
Донад касе оё, ки чаро гиряд шамъ,
Дар сӯзи тамоми хеш ё парвона?!

ОБИШХУР

Атрофи чаҳон агарчи об аст ҳама,
Ин оби шумо, вале сароб аст ҳама.
Гар мешу паланганд ба як обишхур,
Обишхуратон, вале хароб аст ҳама.

ДИДАИ ТОЗА

Сад ранги наве бимоладу лак ғоза,
Барно нашавад аҷузи беандоза.
Дунёи куҳанро набувад тозагие,
Ин дидаи тоза-ст, ки бинад тоза.

ҚАЛБИ ДИГАРОН

Гаштам шабе аз рози ниҳоне огоҳ,
К-ин олами дил бувад зи моҳӣ то моҳ.
Ҳар кадр, ки чустам ба дили хеш раҳе,
Он кадр ба қалби дигарон бурдам роҳ.

РҮЙИ СИЁҲИ ДУНЁ

Он чо, ки бувад васвасаи тахту кулох,
Даҳр асту надонад, чӣ савоб асту гуноҳ.
Он рӯз, ки чашми хирадам равшан шуд,
Дидам, ки чӣ гуна рӯйи дунёст сиёҳ.

ҒУССАИ РҮБОҲ

Рӯбоҳ, ки умрест, кашад ғуссаву оҳ,
К-ӯ нест ба ваҳшиёни ҷангал сару шоҳ.
Дар беша ба қасди шер, к-оташ занад ӯ,
На шер амон биебаду на рӯбоҳ.

ДОМОНИ ШАБ

Оне, ки ба асрори ҷаҳон ҷӯяд роҳ,
Гар нест дилогоҳ, нагардад огоҳ.
Шабро набувад домани кӯтоҳу дароз,
Ғам мекунадаш дарозу шодӣ кӯтоҳ.

ҲИММАТ

Дил хонаи меҳр аст, на кин асту гуноҳ,
Озоду ғанист аз саховат, на зи ҷоҳ.
Ҳиммат бикунад рӯйи сиёҳи ту сафед,
Борида сафед мешавад абри сиёҳ.

ПАХТАКАШӢ

Эй халки азизи пунбакорам, ту хушӢ,
Аз файзи арақҳои чабинат чӣ чашӢ!
Оне, ки ба фанд пахтаатро бурда,
Бурда-ст тани хушки туро пахтакашӢ.

ДАР ҲАЛҚАИ ШЕРОН

Ҳар ношудакеро, ки кабире хонӢ,
Раҳнобаладеро сарапире хонӢ,
Дар ҳалқаи шерони нар амн аст магар,
Рӯбоҳи заифро ту шере хонӢ?!

БУЛБУЛУ ҒУК

Ҳайф аст, на дар сайри сулуке бошӢ,
Бар нағмаи носоз ту кӯке бошӢ.
Фарке накунад мор чу ғук аз булбул,
Бехтар, ки ба қасди он ту ғуке бошӢ.

ЛУЧУ ПИНҲОН

Худ-омадаӢ ё ки нав оварда туй,
Хичлатзадаи кардаву нокарда туй.
Дар ҳайратам аз хулқи ту, эй навъи башар,
Луч омада, пинҳон ба дусад парда туй.

ДАВАНДАГОНИ МАЪЗУР

Аз суҳбати беғамон, ки дилхун оӣ,
Аз шаҳр рамида сӯи ҳомун оӣ.
З-ин раҳ, ки давандагон ҳама маъзуранд,
Эй пойи шикаста, бе асо чун оӣ?!

НА БАНДА, НА ДОДЕРЕ

Эй давлати подор, чӣ сон подорӣ,
Бо ин ҳама хору гушнаву нодоре.
Аз доду адолатат чӣ гӯӣ, ки ханӯз
Додат надихад на банда, на додоре.

ШОҲАИ ПАРВИН

Эй чӯчаи навбол, магар шохинӣ,
К-аз хок фақат фарози гардун бинӣ.
Эй кош, замона нашканад боли туро,
То шинӣ агар, ба шохи Парвин шинӣ.

ДОРОИВУ НОДОРӢ

Эй дӯст, чаро ту ин қадар мезорӣ,
Гӯё ки ту нодору ҳақиру хорӣ.
Дар зери қадамҳои ту як сайёра-ст,
Болои сари худ осмоне дорӣ.

ҲУМОЙ

Эй дил, ту зи бенамо намое талабӣ,
Аз равзанаи танг самое талабӣ.
Азбаски ту худ парандаи гардунӣ,
Аз болшикастае ҳумой талабӣ.

РАВУ О

Дар қӯйи ниёишам дуоям бошӣ,
Рӯ сӯйи само кунам, самоям бошӣ.
Дунё, ки маҳалли раву ое бошад,
Ҳар гаҳ, ки равам бошию оям, бошӣ.

ЛАБИ ЧОҲ

Гар оғахи рози моҳию моҳ астӣ
В-аз ҳикмати аршу фарш огоҳ астӣ,
Танҳо на ба по равӣ фурӯ дар жарфо,
Лаб банд кунун, ки дар лаби чоҳ астӣ.

ТУХМАИ НАСАБЗИДА

Ман хоки самархезу ту деҳкон будӣ,
Як дони маро ба сад ҳазор афзудӣ.
Гар хоки маро буд яке тухмаи бад,
Сад шукр, насабзида варо бидрудӣ.

РУСТАМИ ДАСТОН

Точик, куҳан ҳазор дастон дорӣ,
Чизе, ки намеравад зи даст, он дорӣ.
Кас бошад агар ба пушти сар ҳар касро,
Ту пушти сарат Рустами Дастон дорӣ.

ДАРЁ, НА ЧҶҶ

Имрӯз ба хилаат сару савдо бикунӣ,
Хоҳӣ, ки ба ҳақ дурӯғ илқо бикунӣ.
Бо мақр агар гил кунӣ оби ҷӯро,
Онро натавонӣ, ки ба дарё бикунӣ.

АҶАБ ДУРҶҶҶ

Бо мо сухане бе сару по мегӯӣ,
Собун назада доғи намад мешӯӣ.
Ман ҳарфи туро ба ростӣ дорам гӯш,
Ҳарчанд аҷаб дурӯғҶо мегӯӣ.

КОСАИ КАҶ

Дар кӯӣ баҳор ҳилаи дай нахурӣ,
То ной нагардӣ, шакари най нахурӣ.
Дар базми вучуд қавравӣ нест, вале
То қав нақунӣ косаи худ, май нахурӣ.

НОЧИЗ

Бе кору амал ачаб ба худ мафтунӣ,
Гӯё ки туй Сикандари Макдунӣ.
Ҳиммат, ки туро ҳамин қадар бошаду бас,
Аз хок, ки боло бишавӣ, гардунӣ.

ШОДИИ БАШАР

Эй дил, ту маро паноҳу имдод астӣ,
Як додрасе ба рӯзи бедод астӣ.
Гар навъи башар зи дарди ту шод буванд,
Шодам, ки ба шодии башар шод астӣ.

ГУФТЕМ, КИ ДОНАНД...

Дар рӯи замин чуну чаро донистӣ,
Ту фарқи сафед аз сиё донистӣ.
Гуфтем, ки донанд, вале то охир,
Эй вой, агар гуфтаи мо донистӣ.

ДАР ХОКИ ДИГАР

Дилро, ки аз ин обу аз ин гил кандӣ,
Дар хоки дигар магар ту ҳосил бандӣ.
Ту мӯр най, ки модари хеш кушӣ,
3-он баъд ба модари дигар дил бандӣ.

БЕНИЁЗӢ

То дил надихӢ, ту дилнавозӢ накунӢ,
То сар надихӢ, ту сарфарозӢ накунӢ.
То нагзарӢ аз баҳри ҳама арзу ниёз,
Дар даҳр умеди бениёзӢ накунӢ.

САГУ УСТУХОН

Мекӯш ба зиндагӢ, ки обод шавӢ,
Аз бандагиву мазаллат озод шавӢ.
ИнсонӢ агар, туро намешояд ҳеч
Монанди саге ба устухон шод шавӢ.

ДЕРОМАДА

Ин шом, ки чун моҳи мунир омадаӢ,
Бо назри вафо чӢ беназир омадаӢ.
Дар тирамаҳи расида пеш аз вақтам,
Эй ёр, ту чун баҳори деромадаӢ.

МОРЕ БА ШИКАМ ХАЗАД

Дар рӯйи раҳе ту саргарон меистӢ,
Мақсуд ба пеш асту ҳамон меистӢ.
Море ба шикам хазад, ки роҳе бибарад,
Аммо ту ба ин пойи равон меистӢ?!

ЛАВҲАИ ДАР

Аз фаҳри мақом масту мадхуш туй,
Бо он дили камзарф чӣ пурчӯш туй.
Имрӯз ба лавҳаи дарат менозӣ,
Фардо, ки дигар шавад, фаромӯш туй.

ҲАДЯИ ОСМОН

Огаҳ набудам, ту ногаҳон омадаӣ,
Ҷонам будай, ба ҷойи ҷон омадаӣ.
То файзи само расад мани хокиро,
Чун ҳадяи поки осмон омадаӣ.

БИРАВ – БИРАВУ БИЁ - БИЁ

Дишаб, гули ман, ба мо чихо мегуфтӣ,
Ҳарфе ту ба мо ё ки зи мо мегуфтӣ.
Гарчи ба лабат «биррав-биррав» мечӯшид,
Аммо ба нигаҳ «биё-биё» мегуфтӣ.

ДОДУ ГИРИФТ

Ҷуз роҳи вафо роҳ ба кӯе набарӣ,
Ошиқ нашавӣ, зи бахт бӯе набарӣ.
Дар олами ишқ аст чунин доду гирифт,
Сар дода ба қурбон, сари мӯе набарӣ.

ВИСОЛИ ЧАВОНСОЗ

Хоке будаму ту осмонам кардӣ,
Ҳарфе будаму ту достонам кардӣ.
Гар субҳи чудоии ту пирам мекард,
Бо шомии висоли худ чавонам кардӣ.

АСЛИ МАРДӢ

Гар шавқ ба дил дорию хунсард наӣ,
Бардошта нозу нозпарвард наӣ,
Бо он ки туро ҳашмати мардонагӣ аст,
Хоки қадами зан нашавӣ, мард наӣ.

ФАРЗАНДӢ

Дил банд ба кас, хоҳӣ агар дилбанде,
Пайванд ба кас, хоҳӣ агар пайванде.
Бар бепадаре беҳ зи падар бошӣ агар,
Фарзанди дигар ҳам бикунад фарзандӣ.

ДАСТУ ДАСТГИР

Эй навъи башар, шак ба назираш кардӣ,
Як чурми сағирро кабираш кардӣ.
Ҳар гаҳ, ки паямбари Худо дар раҳи ҳақ
Дастии ту гирифт, дастгираш кардӣ.

МЕҲРИ ДУРЎҒ

Чонам ҳама сӯзонию аз тан пурсӣ,
Хорам кунию боз зи гулшан пурсӣ.
Аз меҳри дурӯғи ту ачаб ҳайронам,
Чун рафтаниям зи бозгаштан пурсӣ.

Ё

Эй дил, ки ба ин ишқу чунун меойӣ,
Фориғ зи ҳама чарову чун меойӣ.
Ё мебариям ба осмонҳо рӯзе,
Ё аз қафаси сина бурун меойӣ.

ОБУ ОТАШ

Эй даҳр, ту дар ғиллу ғашам андозӣ,
Сӯзе ба дили мушаввашам андозӣ.
Ҳар гоҳ, ки оби чашмам аз пой барад,
Аз об кашӣ, дар оташам андозӣ.

НАШАВӢ КӢТАҲДАСТ

Аз сӯз мағӯ, чу худгудозӣ накуни,
Розӣ машав аз хеш, чу розӣ накуни.
Дар ҳар ду чаҳон ҳам нашавӣ кӯтахдаст,
Гар бар ҳақи кас дастдарозӣ накуни.

СОЯВУ ХУРШЕД

Сарчашма кучову ту кучо мечӯйӣ,
То кай на садо, акси садо мечӯйӣ.
Гар нуқсу камоли соя аз хуршед аст,
Пас нуқсу камоли мо чаро мечӯйӣ?!

ЧОР ДАРЁ

Аз хори биёбон майи нобе нахурӣ,
Хуш дор, ки найранги саробе нахурӣ.
Дарёст агарчи чор сӯйи дунё,
То дил нашавад об, ту обе нахурӣ.

МАРГ ДАР АНГУБИН

Қисмат на ҳамон аст, ки бар каф гирӣ,
Бахтат на дар он аст забар ё зерӣ.
Чун мӯр агар ба косаи шахд равӣ,
Оғуштаи ангубин ба талхӣ мирӣ.

ҚУЛ – ҚУЛИ БИСЁР

Он шиша, к-аз он металабӣ рӯзи беҳӣ,
Дар маҳфили андеша кучо ёфт меҳӣ.
Фарқе набувад, ки одамӣ ё шиша,
Аз қул-қули бисёр шавӣ зуд тихӣ.

МОҲИИ САРОБ

Дар аввали роҳ ё ахири роҳӣ,
Аз бӯйи ғамат нест, вале огоҳӣ.
Андохта шасти худ ба дарёи само,
Аз мавчи сароби дашт гири моҳӣ.

МАҲ ДАР ЧАҲ

Аз моҳваше доғи маҳаш мечӯӣ,
Аз Коҳкашон гарди қаҳаш мечӯӣ.
Асл аст, ки равшан бикунад дидаи дил,
Маҳ дар фалаку ту дар чаҳаш мечӯӣ.

ШУКР

Эй мушти пар, эй кабк, маро банда кунӣ,
Бо меҳру вафои хеш шарманда кунӣ.
Шукри ватану рӯзиям омӯз, ки чун
Санге хуриву қакразанон ханда кунӣ.

ҲОҶИИ ҲАВОЙ

Боист ба шаб нуру сафое бошӣ,
Дар рӯйи замин рӯйи самое бошӣ.
Осон чу равӣ ба Каъба аз роҳи ҳаво,
Тарсам, ки ту ҳоҷии ҳавоӣ бошӣ.

ҲАВОИ БОМ

Аз нанг гузашта, ном чун меёбӣ,
Маҳбубии хосу ом чун меёбӣ.
Як лаҳза, ки аз хеш наойӣ берун,
Аз хона ҳавои бом чун меёбӣ?!

ДАШТУ КАТРА

Гар дона ба хирман надихӣ, хору хасӣ,
Гар лона ба мурғе надихӣ, худ қафасӣ.
Дар дашт, ки қатраро бувад қимати ҷон,
З-он қатра гузаштан натавонӣ, чӣ касӣ?!

МҶУРУ ХИРМАНИ ДОН

Фарсудани ҷон барои нон, яъне чӣ,
Ҷон дар гарави нони даҳон, яъне чӣ.
Мӯриву туро донаи гандум кофист,
Як мӯру дусад хирмани дон, яъне чӣ?!

СУОЛУ ҶАВОБ

Дар даҳри ҳисоб сарҳисобе гирӣ,
Ё дар чигари хештан обе гирӣ.
З-онон, ки нагӯянд ҷавобат ба салом,
Оё ба суоли худ ҷавобе гирӣ?!

ДАРЁИ МУҲИТ

Эй он, ки туро буд ба рӯзи мозӣ,
Дар чӯйи равони хона киштибозӣ,
Дарёи муҳит нест чӯйи ҳавли-г,
То киштии коғазӣ дар он андозӣ.

БОЗ ДАР ХОБ

Ҳочат, ки зи аҳбоб ба арбоб барӣ,
Аз чашмаи ноёб ба поёб барӣ.
Ё раб, нафасе чаро фақат пеш аз марг
Бедор кунӣ, ки боз дар хоб барӣ?!

РОҲИ ОСМОН

Бо чашми ҷаҳонбин, ки ҷаҳон бишносӣ,
Авзои замон зи як нишон бишносӣ.
То гум накунӣ роҳ ту дар рӯйи замин,
Боист, ки роҳи осмон бишносӣ!

ДАР ОБУ ДАР ҲАВО

Гардун, бувадо, ки гардани ғам шиканӣ,
Аммо амалат нест ҷуз одамшиканӣ.
Дар киштии Нӯҳ амон бимондам, к-имрӯз
Кишти-м дар обу дар ҳаво ҳам шиканӣ?!

МАЗҲАРИ ОФТОБ

Як умр зақойи даҳр чамъ овардӣ,
 Бар ҳуччати илму ақл самъ овардӣ.
 Пас беҳабар аз тафовути ишқу хирад,
 Бар мазҳари офтоб шамъ овардӣ.

ЗИНДОНИ БЕГУНОҲ

Дигар натавон кард чу ройи азалий,
 Аз нек расад некиву аз бад илале.
 Дар даҳр агарчи бегунаҳ натвон зист,
 Зиндон на барои бегуноҳ аст вале.

КАСР

Рангинназарӣ, шукр ба беранг бигӯй,
 Ойнадилӣ, аз хатари занг бигӯй.
 Гар чом ба санг омаду бишкасту бирехт,
 Ин каср бувад ба чом ё санг, бигӯй?!

САРҲОРИВУ ХОРӢ

Ту пушт маҷӯю бош пушти коре,
 Бекор вале ту пушти сар мехорӣ.
 Чойе, ки ба ангушт канӣ хороро,
 Хоридани сар наорадат чуз хорӣ.

ДАРЁВУ ҲУБОБ

Фаҳри сари пурбод бувад ҳар ҷое,
Он ҷо набувад барои дил маъвое.
Бо бодсарӣ ҳубоб ҳеҷ асту тихӣ,
Холӣ шавад аз бод, шавад дарёе.

ЧИЗЕ НАБАРӢ

Эй одамӣ, омадӣ, ки бинӣ рӯзе,
На рӯзу шабат барои моле сӯзӣ.
Ё беҳабарӣ зи рафтани фардоят,
Чизе набарӣ ба худ, чаро андӯзӣ?!

ДУНӢСИПАРӢ

Роҳе барадат аз раҳи худбеҳабарӣ,
Роҳе барадат ба роҳи азхудгузарӣ.
Сад кӯчаву паскӯча бувад умри туро,
Шаҳроҳ надорад раҳи дунёсипарӣ.

ОДАМУ ОЛАМ

То кай ба умеди нафасу дам гардӣ,
Бигзар зи даму нафас, ки одам гардӣ.
Донӣ, ки чаро ба оламати меоранд,
К-одам шудан омӯзиву олам гардӣ.

ЧӢ ШАБЕ БУД?

Гул гуфтамати ба рӯйи гул жола шудӣ,
 Як лола чӣ сон ёлаи пурлола шудӣ.
 Он шаб чӣ шабе буд, ки ба чилсолагият
 Дар оғуши ман чаҳордаҳсола шудӣ.

ЭӢ ЁРИ ЧАВОНИӢ

ЭӢ ёри чавониям, ту чунӣ, чунӣ,
 Чун умри маро бе ту бувад мазмуне.
 Набзи дили ман ҳавои номат дорад,
 Дар ҳар раги ман магар ту хунӣ, хунӣ?!

ШАРМАНДА

Ман беҳудаму зи ман адаб мепурсӣ,
 Ман ташнаи лаб, ту аз Ҳалаб мепурсӣ.
 Шармандаи кори рӯзи хеш астам ман,
 ЭӢ вой, агар маро зи шаб мепурсӣ!

ЁДУ ФАРОМУӢШӢ

Аз дил сухане гӯям, агар гӯш кунӣ,
 Рӯшод, чӣ эҳтиёчи рӯпӯшкунӣ.
 Ин меҳнати сангин ба чӣ хотир бошад,
 Бар ёд биёрӣ, ки фаромӯш кунӣ?!

БЕСАБРИЮ БЕАҲДӢ

Оне, ки будам ошиқаш аз маҳд, туй,
Ширинтару хуштар зи ҳама шахд туй.
Мо ҳар ду вале аҷаб ба ҳам мемонем,
Бесабр, азизам, ману беаҳд туй.

АСАЛАМ МЕХОНДӢ

Гар дафтари байту ғазалам мехондӢ,
Мушток, сарат дар бағалам мемондӢ.
Гар дар лаби хеш мегирифтам лаби ту,
Бе моҳи асал ту асалам мехондӢ.

КОҲУ ДОНА

Худ ёд гирифтӢ, ки маро ёд диҳӢ,
Имдод накардиву кучо дод диҳӢ.
Ин аст туро агарки хирмандорӢ,
Қаҳ монда ба ҷой, дона барбод диҳӢ.

ЧАРО МЕТАРСӢ

Дар арсаи умр рӯбахӢ ё шерӢ,
Рӯзат, ки расад, равӢ, ҷавонӢ, пирӢ.
Н-аз зиндагӢ, аз марг чаро метарсӢ,
Ҳар шаб, ки равӢ хобу ба роҳат мирӢ.

ДАСТИ ХОЛӢ

Танҳо ба авом агар ту олай оӣ,
 Дар ҳалқаи хосон ба чӣ ҳоле оӣ?!
 Гар дидаи бино набувад раҳбари ту,
 Аз баҳр бурун ба дасти холӣ оӣ.

САРШОРИ СУРУД

Ҷоно, чу на бидруд, дурудам кардӣ,
 Хуш бош, ки саршори сурудам кардӣ.
 Аз шеъри ту пур кунам кунун рӯи ҷаҳон,
 То даҳр бидонад, ки ту будам кардӣ.

ПИРӢЗ

Андохтанӣ нест ҳар афрохтае,
 Нокас набувад, касе зи ҳас сохтае.
 Ҳар бохтаи ҷанг набошад мағлуб,
 Пирӯз бувад, ҷанги хато бохтае.

ГӢШИ ТИҲИИ ДИЛ

Ман сар зада сад бор ба сад шаҳру дехе,
 Аз гӯшаи дил наёфтам хубу беҳе.
 Гӯши сарам аз ҳарзаи олам пур шуд,
 Гӯши дили ман, вале тиҳӣ монд, тиҳӣ.

ЧАҲОРМЕХИ АБАДӢ

Эй халқ, паямбар омадат бо сададе,
Некии ту мехосту карди-ш бадӢ.
Исои ҳақ он гоҳ, ки шуд салби салиб,
З-он гаҳ ту ба ҳақ чаҳормехи абадӢ.

ОДАМУ МАЙМУН

Инсон бувад арчанд дури макнуне,
Дорам вале аз хунии ӯ дилхунӢ.
Бӯзина агар шуд одаме, одам монд,
Одам зи чӣ ҳар лаҳза шавад маймуне?!

ПОСИ НАМАК

Шукри хуми май кард магар миное,
Ё ин ки мариз аз мадади Синое.
Гар поси намакнакардае мешуд кӯр,
Дар ҳар ду чаҳон буд магар биное?!

ҲОҚАТ НАБАРАМ

Ҳоқат набарам ба бандаву бар шохе,
Рӯзам гузарад ба музди ҳарфе, охе.
Сахтам набувад ба дасткӯтоҳӣ зист,
Кай зист тавонам ба забонкӯтоҳӣ?!

ҲАВАСИ БАРАБАС

Айёми чавонӣ ҳавасе доштаме,
Садҳо ҳавасе ҳар нафасе доштаме.
Дар дастраси хоҳиши дил гӯям ҳол,
Кош он ҳаваси барабасе доштаме!

ГАВҲАР

Дарёи гуҳар агарчи дидем басе,
Мондем ба ҷо гавҳару чидем хасе.
Дар даҳр, ки мояи башар гавҳари ўст,
Бо гавҳари хештан надидем касе.

БОМУ ШАҲБОЛ

Аз қисмати ман, ки мекушойӣ фоле,
Ҳаргиз ту макун ба худ қиёси ҳоле.
Боме, ки равӣ ту, нардбонат бибарад,
Боме, ки равам ман, бибарад шаҳболе.

БАЙТҲО

Азбаски баландему ба мо паст писанд аст,
Ҳар ҷо, ки нишинем, ҳамон ҷой баланд аст.

* * *

Ин накҳати ашъори ту дар ҳеч ҷаман нест,
Ҷое, ки суҳан аз даҳани туст, суҳан нест.

* * *

Паёми субҳ, алорағми шаб, паёми ман аст,
Ҳар он кӣ шоири фардост, пушти номи ман аст.

* * *

На касӣ, гарчи ба сад ноз равӣ,
Ҳас магар кас бишавад, то ту шавӣ?!

* * *

Дар талотумҳои дарёии мо каф нест, каф,
Баҳр гаштанҳои мо парвард гавҳар дар садаф.

* * *

Чаро ту беҳуда сӯзӣ ба шомии зулматбор,
Бишав ситораи субҳу навиди рӯз биёр.

* * *

Чӣ метавон кунам, охир, агарки дӯст надорӣ,
Ҳазор шукри ғамонат, ки дӯстам медоранд.

* * *

Эй булбулак, савте бихон,
Ё дасти кам боле бизан!

* * *

Агар дилро тавон кард обгина,
Нагирад ҳеч гоҳ он гарди кина.

* * *

Ман ба шодиҳои танҳоям чунон шодам,
К-аз ғами ин шодии ҷонсӯз барбодам.

* * *

Дар гардани ту зулфи сиё меларзад,
Як ларзаи он ба ду ҷаҳон меарзад.

* * *

Чу мо дарёфтем азби шунуфтанро,
Раҳо кардем дигар майли гуфтанро.

* * *

Фиреби хоби ғафлат хӯрданат чанд,
Ба по шав, хоби бад бояд пароканд.

* * *

Чу хомӯшист маргу умр -- фарёд,
Ки то мурда нахонандат, бизан дод.

* * *

Агар дар ҷисми ту ҷону ҷигар буд,
Туро ин зиндагӣ ранги дигар буд.

* * *

Чоме, ки зи лаб нӯшанд, саршори муҳаббатҳост,
Ин ваъдаи чонбахшой шӯхист, ки гардад рост?!

* * *

Ман агар дар зиндагӣ ҳар вақту ҳар чоям,
Дар мақоми шоирии хеш барҷоям.

* * *

Зиндагонӣ мешавад ҳар рӯз қимат, чора чист,
Мешавад чизе, ки рӯз аз рӯз арзон, одамист.

* * *

Ҳар қадар санг бар саг андозӣ,
Мезанад бештар ба ту аккос.

* * *

Умрпаймоӣ ту ҳамчун қуллапаймоӣ шумар,
Ҳар қадар боло равӣ, он кадр бинӣ бештар.

* * *

Зиндагонӣ на фарёд аст,
Зиндагонӣ фари ёд аст.

* * *

Дар миёнраҳ зодаанд ин мой ноогохро,
Ё ба ин сӯ, ё ба он сӯ рафт бояд рохро.

**ДОСТОНИ
НОНУ ИМОН**

1986

СУФРАИ МОДАР

Суфраи модар гирифтам як шабе аз тоқ ман,
Модарам омад ба ёду тифлию рӯзи азо.
Суфраро бо зора молидам ба чашми хештан,
То ризо бошад аз он ноне, ки додаст он маро.

Суфра буд як сафҳаи ранчу нишоти дигарам,
Дар ҳаму печаш ғаму шоии модар буд аён.
Дидам аз он талху ширини ҳаёти модарам,
Дидам афгорию ободии чонамро аз он.

Нони модар медиҳад атфолро зӯру мадор,
Ман ба тифлиям нахӯрдам сер нони модарам.
Рӯзҳое, ки падар буд дар миёни корзор,
Шуд ба чурми нокасе барбод чони модарам.

Захмию ғамгин падар баргашт аз ҷанги шадид,
Хонаву чоро бидиду ҳамсари худро надид.
Чанд соли ғам кашиду баъд бахташро бикофт,
Ӯ ба худ зан ёфт, аммо тифли ӯ модар наёфт.

Бо ғаму дарду алам бигрифт момо дар барам,
Ӯ калон кардам ба ними нону бо меҳри тамом.
Гарчи момои азизам буд чойи модарам,
Дил ба ёди модарам парвард андӯҳи мудом.

Ҳар гаҳе ки модарони ҷӯраҳоям беҳабар
Сила мекарданд назди ман сари тифлони хеш,
То нарезам ашк, мекардам назар сӯйи дигар,
Косаи чашмам пур аз обу дилам мегашт реш.

Гар кунун духтарчаҳоям дастҳошонро ба ноз
Бо муҳаббат ҳалқа месозанд гирди гарданам,
Бӯйи модарро ҳамечӯям аз онон бониёз,
Мекунад ашки ман ифшо ёди модар карданам.

Ҳар касе бишнид розамро, наомад дар шигифт,
Момаамро гар дар ин ғамнома модар гуфтаам.
Тифли роҳомӯз агар аз домани модар гирифт,
Ман ба тифли домани момои худ бигрифтаам.

Суфраи момо маро чун кард бемодар калон,
Доштам чун суфраи модар гиромияш ба чон.
Лек мехоҳам ба чону дил, ки ҳар тифли ҳабиб
Ҳеч гаҳ аз суфраи модар намонад бенасиб.

РЎЗИОФАРИН

Ман намедонам, кучо кард одамӣ кишти нахуст,
Кай дар он майдони кишташ сабзай гандум бируст.

Лек медонам ҳамон соле, ки гандум кошт ӯ,
Дос бигрифту дарав карду самар бардошт ӯ,

Хилқати халлоқаш ӯро кард бо Яздон қарин,
Буд рӯзихори дунё, гашт рӯзиофарин.

Гуфт: «Чун ваъда-ст он дунёву фирдавси барин,
Ман биҳишти хеш месозам дар ин рӯи замин.

Баҳри гандум, эй Худо, кардиям аз чаннат бадар,
Бок не, гар чуфти Ҳавво будаам, гаштам башар.

Ман кунун қорам замин бо дасти чап, бо дасти рост,
Ҳар касе қорад заминро дар паи кори Худост.

Баски меҳнат мекунам дар хок бо омоли пок,
Медихад рӯзии беминнат маро ин обу хок».

Шояд ин сон роз бикшуд одами аҳди қухан,
Як саҳар бишнохта дунёю асли хештан.

Одамиро меҳнату эҷод чун одам сиришт,
Сарнавишти хеш он рӯз одамӣ аз нав навишт.

Ман, ки мечӯям зи инсон асли яздонии ӯ,
Ҳеҷ н-ояд боварам бар зоти ҳайвонии ӯ.

Ҳар зане, ки остинро барзада шӯрад хамир,
Дар танӯраш то пазад ӯ курси маҳ – нону фатир.

Дида дастони хамирии варо гӯям ба дил:
Аз дигар меофарад Модархудоям обу гил.

Ман ба чон қурбони дастони хамиролуди ӯ,
Баски ҳастии башар будаст ҳасту буди ӯ.

Як замон беқадр буд дар назди инсон симу зар,
Аз тамоми симу зар буд қиммати нон бештар.

Баски мекарданд бо дон одамон доду ситад,
Ғалла шуд меъёри кори халқ то рӯзи абад.

Ин амалро, модари чон, ҳаст панди бебадал,
Одаму гандум зи як хоканд аз рӯзи азал.

Дар дили одам давида решаҳои сабзи ӯ,
Решаи одам кунад аз донаи гандум нумӯ.

Хӯшаи пурбори гандум чун сари пурбори туст,
Решаи инсону гандум сабз кардан кори туст.

Ҳеч медонанд фарзандонат оё ин масал:
Ҷони мардум медамад аз дони гандум дар амал.

Баҳри гандум ронда шуд гӯё ки Одам аз бихишт,
То бихиште офарад худ, дар замин гандум бикишт.

Дони гандумро кунад гар зери по нобуд кас,
Мекунад худро якин аз одамӣ мардуд кас.

МЎРИ ДОНАКАШ

Нони гарми гандумӣ хоҳад дилам!
Эй Замин, эй модари аҳли башар,
Дар паноҳи худ ниғаҳ дор аз ачал
Модари пири маро чанде дигар.

Мон, чу мӯре дон кашад бар хонааш,
Ҳеч ороме надонад чони ӯ.
Баски аз хони касон нон хӯрдааст,
Дигарон ҳам нон хуранд аз хони ӯ.

Ў хамири хешро шӯрад сахар,
Гӯиё гирад танаш аз ин мадор.
Мерасад дар корсони ӯ хамир
Чун замини кишт айёми баҳор.

Дар танӯри кӯхнааш монад алав,
Ғун кунад аз гирди ҳавлӣ чахсу чӯб.
Сурх гардад рӯйи нонаш дар танӯр
Чун рухи хуршед хангоми ғуруб.

Дар сабад чинад фатиру нони хеш,
Бо ду дасти пир бардорад базӯр.
Боз чанде, мон, ба худ гӯяд сухан,
Чунбучӯле карда дар назди танӯр.

Гирди дастархони ӯ гарданд чамъ
Чумла фарзандони ӯ дар рӯзи ид.
Бинад ӯ нони газида рӯйи раф,
Гӯяд: «Аз дунёст шайтон ноумед».

Нони хушк афгору дилхунаш кунад,
Хушкиаш хушконад ўро бештар.
Нони қоқ акнун чилу сесола шуд—
Интизори бисту яқсола писар.

Эй Замин, бар модари раҳпойи ман
Боз андак сабри раҳпойӣ бидех.
Модарию хуб донӣ дарди ӯ,
Дарди модарро тасаллое бидех.

Орзӯи дидани фарзанди хеш
То нафасҳои пасинаш зинда дор.
Бовараш аз қазби нонаш кам макун,
То бувад ӯ зиндаву чашминтизор.

Модарон миранду монад нонашон
Аз умеди модарон ҳамчун нишон.
Рафтагонро қазби нону меҳри мом
Мекашад аз даҳр сӯйи хонадон.

Боумеди мешавад гар ноумед,
Меканад аз ин ҷаҳон пайванди хеш.
Зинда мемонад замоне модарам,
Зинда медонад агар фарзанди хеш.

Одамӣ падруд мегӯяд ба шаб,
То сабоҳи тозаро гӯяд дуруд.
Аз танӯраш хезад оташ бар само,
То наояд оташ аз гардун фуруд.

Эй Замин, модархудои меҳрубон,
Модари пири маро бахшо амон.
Дар танӯраш оташи ўро макуш,
Суфраи ўро ту бесоҳиб намон!

НОНГУРЕЗОН

Тифлаки ҳамсоямон даҳрӯза шуд,
Мекунад гаҳворабандонаш кунун.
Кулчаю нон мепазад момои ӯ,
Меравад ин хушхабар аз дех бурун.

Чамъ мегарданд занҳо шодмон,
Гохвора – ҳадя аз бобои тифл.
Дам ба дам сад бор гуфта: «Садқа ман!»,
Хам шавад момош дар болои тифл.

Зебу оро медуҳад гаҳвораро,
Мезанад по тифлаки навхоста,
Дастбандак, пойбандак, болишак,
Бистару пуштакчааш ороста.

Дар таҳи гаҳвора гандум пошад ӯ,
То шавад кӯдак зи файзаш баҳравар,
То шавад як дони ӯ сад донае,
Халкро гардад азизу муътабар.

Модарам – момои пиронсоли дех
Бандадаш дар гохвора бо дуо:
«Хоб – хоби хирсу умрат – умри вирс¹
Хонаи бобот пур аз кӯдако!».

Аз сари гаҳвора пошад канду курс,
Кӯдакон чинанд бо часпу талош.
Ҷ газонида ба модар пас ду нон,
Баччаеро дода гӯяд: «Тез бош,

¹ Вирс – арча.

То тавонӣ чонакам, дав дуртар,
То бигардад умри ин кӯдак дароз».
Бачагон ҳам аз паси ӯ медаванд,
Нон аз ӯ бигрифта дар шебу фароз.

Дида ин бозию шодию сурур,
Сахнаи дигар маро омад ба ёд:
Соли чангу деҳаи хурду хароб,
Рӯзи танги халқу андӯҳи зиёд.

Тифли навроҳе зи дунё беҳабар,
Нон ба даст аз хонае омад бадар.
Баччаи зору ятима менишаст
Гушнаву беҳолу сархам пушти дар.

Ногаҳон бишнид гушна бӯйи нон,
Кард сар боло, кашид оҳе бадард.
Нон ба дасти тифл диду шах бишуд,
Ӯ ба чашми гушнааш бовар накард.

Бо ду мушти хушк молид ӯ ду чашм,
Гӯйё бедор шуд, гар хоб буд.
Ман надонистам, Худоё, ӯ чӣ сон
Барчахиду чанг зад, нонро рабуд.

Мегазидаш сахт, бо хирси зиёд,
Ҳеч ноҳоида мебурдаш фуру.
Чарх мезад чашмҳояш бо ҳарос,
Пушту рӯ мегашт гӯё ҳалки ӯ.

Дарнафас як резаи нон ҳам намонд,
 Хӯрда будаш пок тифли бенаво.
 Фурсате нагзашта печидаш шикам,
 Бачча рӯйи хок мезад дасту по.

Рӯдаҳои хушки ӯ печида буд,
 Тифл бо оху фиғон мехӯрд печ.
 Мардум андар чорааш бечора буд,
 Кас надонисташ кунад имдод ҳеч.

Тифли бенонмонда он сӯ гирия дошт,
 Баччаи нонхӯрда ин сӯ чон супурд.
 Ҳар кӣ дид ин гуна марги синасӯз,
 Ҳайрате дорам, ки аз ғам чун намурд.

Аҳли деҳ аз хонаҳо омад бурун,
 Канд гӯри тифлро бо ранчу дард.
 Бекафан бурдаш ба монанди шаҳид,
 Баччаякро бо либосаш гӯр кард.

Гарчи мурд ӯ, зиндагӣ дар мо намурд,
 Баски дар дил буд уммеди зафар.
 Гар ба рӯзи ғам зи ғам мемурд халк,
 Зинда як кас ҳам намонд аз башар.

Чун дарахти ҷовидон сабз аст халк
 Ё ба мисли шоҳаи сарсабзи бед.
 Гар варо сар мезанӣ аз кину ҷаҳл,
 Боз ҳам сар мебарорад бо умед.

Модаре баски нахоҳад дар ҷаҳон,
Тифли ӯ ғоратгару ғосиб шавад.
Бар касе нодода нон аз хони хеш,
Ӯ ба нони дигарон соҳиб шавад.

Ин ҷаҳон ҳаргиз нагардад тангу тор,
Хон кушояд гар касе дар назди кас,
Ними нонашро агар бинад ба ӯ,
Мешавад комил ҳама бахту ҳавас.

Тифлаки ҳамсоия ман, шав калон,
Пой кӯбу хандаву фарёд зан.
Бо мағал тозанд тифлон нон ба даст,
То шавӣ пиру азизи марду зан.

Гӯиё нони газида рӯи даст
Медавад ҳоло ҳама тифли замин,
Гашта аз гаҳворабандони ту шод,
Медавад сӯи пагоҳи нозанин.

Тифлаки зеборухи ҳамсоиям,
Хоб кун, гаҳвора ҳоло тахти туст.
Одамон, к-аз омадат шодӣ кунанд,
Ин нишони ҷовидони бахти туст.

ҶОННИСОР

*Ручуи Қаҳрамони Иттиҳоди
Шӯравӣ Фатҳулло Аҳмадов*

*Домани деҳро шафақ сурхӣ задаст,
Шуд баланд аз ҳавлие овози тир.
Тирандозе ба дунё омадаст,
Гаит шодон аҳли деҳ – барнову тир.*

*... Шоми Седлес¹ нурғубору тафта буд,
Аскарон се бор тир андохтанд.
Тирандозе зи дунё рафта буд,
Ҳамсилоҳон сар ба зер андохтанд.*

*Муждаи мавлуди ман буд бонги тир,
Бояд акнун тирандозӣ кунам.
Пиру барно шод буд аз рӯйи ман,
Дар ризои халқи хеш акнун манам.*

*Суннати бобоии мо буду бас
Тирандозӣ ба мавлуди писар.
Аз кишоварзӣ вале моро набуд
Пешаи боқадру волои дигар.*

*Ҳар кӣ дон афшонд бар пушти замин,
Пуштибони зиндагияш хонд ӯ.
Боровар кард ҳар кас хокро,
Аз ҳама болотараш биншонд ӯ.*

¹ Седлес – шаҳр дар Лаҳистон, ки Ф.Аҳмадов он ҷо қаҳрамонона халок шудааст.

Як замон чун тифли рахгардон шудам,
Дод бар дастам падар дасти сипор,
То намонам дар ҷаҳон бе дастгир,
То шавам мухтоҷро хочатбарор.

Пой мондам аз раҳи оғард ман,
То раҳи оғард бошад пойдор.
Буд чун пиндору чун гуфтори нек,
Буд чун кирдори некам кишту кор.

Омадам мардона бар дашти набард
Ҳамчу деҳқонзода аз дашти шиёр,
Базмҷӯ будам, шудам ман размҷӯ,
Барзгар будам, шудам ҷангисавор.

Ҳаст дар дастам кунун дасти туфанг,
Дар дифои меҳанастам ҷонгарав.
Донфишонӣ буд қорам бар замин,
Тухми душман мекунам акнун дарав.

Садқаат, Ласточкаи¹ зебои ман,
Ҳамраҳу ҳампойи ман, аспи бидав.
Ҷуфти оҳан² монд дар майдони кишт,
Ман дар ин ҷо гирамат банди ҷилав.

Гоҳ меғӯтем мо дар ботлоқ,
Банд мегардем гоҳе дар шибар.
Бо азобам мекашӣ аз коми марг,
Гашта дар обу арақхо ғӯтавар.

¹ Ласточка – номи аспи Ф.Аҳмадов.

² Ҷуфти оҳан – трактор.

Эй рафиқи ҳамнасибам, зинда бош,
 Сад ҳазор аҳсант тамкини туро.
 Чун маро дар ҳарб таҳсин мекунанд,
 Ҳақ бувад, гӯянд таҳсини туро.

Бар «Шараф»¹ то ман мушарраф гаштаам,
 Сад шараф бодат, «Шараф» аз они туст.
 Ман варо бар қоши зинат мезанам,
 Нусрати ман баски аз паймони туст.

Арзи худро гуфта будам бар штаб,
 То фиристандам ба полки тоҷикон.
 Ҳамчу як чангисавори халқи хеш
 То кунам бо хасм чанги беамон.

Роҳи чанги ман дарозу сахт буд,
 То Лаҳистон омад аз хоки Сибир.
 З-оташи мо сӯхт се танки адӯ,
 Муртади бисёрро кардем қир.

То бидонад қадри озодии ман,
 Бисту шаш фошистро кардам асир.
 Дигарам аз марг ҳаргиз бок нест,
 Марг андар куштани ман кард дер.

Меҳазам ин лаҳза бар сӯйи ДЗОТ,
 Андруша,² дӯстам, эй шермард,
 Чашми тангаш ташнаи ҷонҳои мост,
 Боядаш дар хоки тира гӯр кард.

¹ Шараф – Ордени Шараф.

² Андрей Клименко – разведкачӣ, ҳамсилоҳи Ф.Аҳмадов.

Мову ту чанговарони хом не,
Пухтаем андар набарди бешумор.
Кай шиносад лек тири чонситон
Фарки хому пухтаро дар корзор.

Ман чавони ишқ новарзидаам,
Андруша, лек аз хотир мабар,
Лилия – духтарчаи сесолаат,
Сер хоҳад дидани рӯйи падар.

Ҳар чӣ бошад дар насиби мо, ба пеш,
Офарин ўро, ки мирад қаҳрамон,
Лек бар он қаҳрамон сад офарин,
К-ӯ ба рағми хасм монад зиндачон.

Дар дили мо чӯши ишқи зиндагист,
Дар забони мо бувад номи ҳаёт.
Зиндагисоз аст он ки бишнавад
З-ин қиёми ҳашр пайғоми ҳаёт.

Хандаҳои ДЗОТ марговар бувад,
Марг бар он хандае, ки маргзост.
Байни мову ДЗОТ роҳе кӯтаҳ аст,
Байни мову ДЗОТ раҳ беинтиҳост.

То сипоҳи мо аз ин чо бигзарад,
Қарзи мо – то он расидан зиндачон.
Баҳри таркониदानаш гар сар ниҳем,
Сарбаланд оянд з-ин раҳ зиндагон.

Мерасад акнун варо партоби ман,
Мекашам банди гулӯла аз камар,
Дарзамон таркид чашми танги он,
Буд зери хоку шуд зеру забар.

Гарчи аз захми сарам хун меравад,
Нашъаи пирӯзиям бахшад мадор.
Ё Худо, боз ин чӣ ғурроси балост –
Меҳазад танки адӯ аз бешазор.

Ин зирехпӯш аст, кай таркад зи пеш,
Боядаш тарконд аз банди камар.
Банду пайвандаш чунон аз ҳам канам,
То наёбад ҳеч пайванде дигар.

Метаровад хуни гармам аз чабин,
Сурх гардад пеши чашмам ҳар нафас.
Меравам гӯё ки аз ҳолу мадор,
Мешавад гӯё ки кӯтахтар нафас.

На, набояд монам андар нимароҳ,
Мардӣ, охир, раҳ ба мақсад бурдан аст.
То ба охир бурд бояд роҳи хеш,
Мунтаҳояш гарчи ҷон биспурдан аст.

Эй ту, хоки кишвари ноошно,
Ошноӣ кун ба марди хокпош,
Ман, ки хоки мурда сабзонидаам,
Ҷони сабзамро ниғаҳдоранда бош.

Ў маро... ё ман варо... бояд занем,
Гарчи он ҳам нест танки охирин,
Лек чангад мард бояд ончунон,
Гарчи чангаш нест чанги охирин.

Эй ту хоки зиндагибахшо, мадад,
Аз ту бошад мурдаам, ҳам зиндаам.
Бори охир зӯри поистан бидеҳ,
Баъд аз ин бо зӯри худ пояндаам.

Даст меёзам ба зӯри вопасин,
Бо гулӯла мезанам танки адӯ.
Дуд хезад аз камаргаҳ то сараш,
Бар сари ман осмон ояд фурӯ.

Андруша... ин туй... шукри насиб,
Мекашӣ берунам аз майдони чанг.
Он тараф гӯё ки гандумзор буд,
Аз чӣ дар чашмам намояд лоларанг.

Ин, ки аз дурӣ расад, овози чист,
Шиҳаи Ласточкаам дорад суроғ,
Монд оташ модарам ё дар танӯр,
Бӯйи нони гарм ояд бар димоғ.

Ё магар сахрою хирманчост он
Дарзаҳои гандум ояд дар назар.
Андруша, бистарам кун дарзае,
То шавам аз бӯйи гандум бахравар.

Мерасад бӯйи ҳаёт аз дарзаҳо,
Ман ба рӯйи дарза мехобам дароз.
Дӯстам, Ласточкаам, дар ҷовидон
Ту маро бо шиҳаат бедор соз.

Хоб рафту кас дигар ўро надид,
Хоб рафт ў, хоби беозор рафт.
Дарза гашта ё ба хирманҷой монд,
Ё бишуд саҳрои гандумзор...

рафт...

ДАР МУЗЕИ ГАНДУМ

Аввалин музеи гандум – «Бунёди ҳаёт» дар шаҳри Улми Олмон таъсис шудааст, ки аз он ҳар сол қариб 20000 нафар дидан мекунад. Ҳоло ин гуна музейҳо дар Фаронса, Иттиҳоди Шӯравӣ, Белчик, Утриш ва кишварҳои дигар низ ҳастанд.

Аз ахбори «Курер»-и ЮНЕСКО

Улмо модар надонад дар кучост,
Он чӣ шаҳру дар кадомин кишвар аст.
Гар бигӯям шаҳри Гирмон аст он,
Меравад тамкину оромаш зи даст.

Ҳар гаҳе ки номи Гирмон бишнавад,
Ҷони пираш мекашад дарду азоб,
Гарчи шуд вайронаҳо ободу сабз,
Кай шаванд обод дилҳои хароб.

Дар дилаш дард аст, то зинда-ст ӯ,
То ба ҳол аз ҷанг мебинад ситам.
Нони хушки хотира бинад ба тоқ,
Тар кунад чашми варо ашки алам.

По гузорам ман ба ин музеи нон,
Бинам онро аз паси дуди чигар.
Равшанистон аст гарчи з-офтоб,
Тира мегардад маро пеши назар.

Тиращашмиям на аз дилтирагист,
Қалби ман чун субҳи содиқ равшан аст.
Дарди модарро ба шираш хӯрдаам,
Чумла дарди чони модар бо ман аст.

Лек бо ин дарду озори дилам,
Ман на аз дард, аз даво гӯям сухан.
Баски як чо омада дарду даво,
Дард гоҳо мешавад дармони ман.

Шеъри ман эҷоди дармону давост,
Дар пайи дармони дарди хотир аст.
Чун замон дардовару захмӣ бувад,
Шеъри дармон хоҳамаш бар захм баст.

Гарчи ман дар Улм беғам нестам,
Мешавам аз дидани ин хона шод.
Ҳурмати нон ҳар кучо бошад баланд,
Қимати инсон ҳам он чо кам мабод.

Гандуми олам ба зери шишаҳост,
Навъҳои гунагуни баҳру бар.
Бинӣ он чо гандуми пайвандие,
К-аз ҳама анво бувад пурбортар.

Умри инсон аст пайванди нафас,
Чун нафас барканд, мирад бегумон.
Решапайванд аст ақсои замин,
Заррапайванд аст меҳри осмон.

Марду зан бошад ба танхой ду кас,
Гар шавад пайванд, гардад хонадон.
Хонадонҳои башар гарданд халқ,
Хонадони халқҳо – аҳли ҷаҳон.

Хели гандумҳои рангорангро
Зуд гардолуд кардан мушкил аст,
Гарди гандумгул биомезад агар,
Дар заминат хӯшаи пурҳосил аст.

Азми инсонро, ки дар дастони ӯст,
Ман надонам, чист, меорад халал,
К-ӯ чу гандумҳо бупайвандад ба ҳам,
Решааш то сабз бошад бебадал.

Дарзаи гандум, ки ризки мардум аст,
Эй мабодо гурзи дасти нобакор.
Соқои гандум нагардад чун синон,
Гул кунад ризки башар дар киштзор.

Халқ бедин метавонад буд, буд,
Лек беимон натонад буд халқ.
Гарчи аввал нону баъд имон бигуфт,
Нону имон ҳеч гаҳ н-олуд халқ.

Нон занад гар, аз Худо бадтар занад,
Мекунад имонгадои ду ҷаҳон.
Нонгадой ҳам агарчи нест бахт,
Лек аз имонгадой ал-амон!

Шукри ин ноне, ки бо меҳнат расад
 Чун мукофоте ба дастархони ман.
 Шукри ин ноне, ки бошад то абад
 Қудратафзо бар ману имони ман.

Сурхаки тоҷикро ин чо бубин,
 Гандуми навъи қадими олам аст.
 Чун Вавилуф¹ ёфташ шодон бигуфт,
 Рӯзии насли нахусти одам аст.

Тӯшаи Бобои Одам будай,
 Хӯшаи ҷонӣ ту фарзанди варо.
 Аз азал пайваста ўро бо башар,
 Сабз дорӣ решапайванди варо.

Мерасад рӯзе, ки бишносанд халқ
 Ин Заминро хони бобоии хеш.
 Дар миён ҳамчун насиби ҳамдигар
 Мениҳанд ин нони бобоии хеш.

Гар ба Улм овард асри ман туро
 Рафтаӣ кайҳо ба ақсои ҷаҳон.
 Аз бани инсон аз ҳамгавҳариш
 Ман ба имдоди ту мечӯям нишон.

То насӯзад решаҳои сабзи ту,
 Сӯхт Талбак решаи ҷони ҷавон.
 Навҳаҳои модараш ояд ба гӯш
 Аз миёни шӯру ғавғои ҷаҳон.

¹ Н.И.Вавилов – академик, набототшинос соли 1916 экспедитсия ташкил карда, ба Осиеи Миёна, аз ҷумла, ба Тоҷикистони имрӯза ҳам омадааст. Ў баъд аз тадқиқи гандуми сурхак муайян намудааст, ки ин чо яке аз маҳалҳои пайдоиши гандуми навъи қадим ва ба ин асос яке аз маҳалҳои бостонии пайдоиши инсон будааст.

ТАЛБАКИ ТАЛБИДААМ

(Навҳаи модар)

Талбаки¹ талбидаам, чон Талбаки талбидаам,
 Ин чӣ қисмат, ки туро дар коми оташ дидаам.
 Сӯхтан гарчи дар оташ ҳеч касро ком нест,
 Кас тавонад чун ту дар оташ равад, ноком нест.
 Эй чавонмарги чавонбахтам, чавон рафтӣ зи ман,
 Ман намедонам ту рафтӣ, ё чаҳон рафтӣ зи ман.
 Он саҳаргоҳ офтоби зарфишон буд хандарӯ,
 Обшори хандааш мерехт сар то пой ту.
 Гарқи нур аз хона берун омадӣ ту шодмон,
 Чониби ёри шабу рӯзат ниғаҳ кардӣ ниҳон.
 Завҷаи уммедворат чун ниҳоли себ буд,
 Шоҳи сабзи қоматаш навбору беосеб буд.
 Мевае дар шох чӣ, ӯ оламе дар хеш дошт,
 Гӯш бар дунёи хешу ҳамдаме дар хеш дошт.
 Рафтӣ аз дарвоза берун хушқаду соҳибкамол,
 Об бар оина зад он гаҳ арӯси дилкашол.
 Гуфт: «Модар аз чӣ бошад, ки дилам осуда нест,
 Дар дилу дар чонам орому қарори буда нест.
 Гарчи роҳаш дур не, то қитъаи ҳамсоя аст,
 Кош, пеш аз раҳ ба рӯи суффа як дам менишаст».

Талбаки талбидаам, чон Талбаки талбидаам,
 Ин чӣ қисмат, ки туро дар коми оташ дидаам.

¹ Талбак – Талбак Лолаев, чавони 24-солаи данғарагист, ки хангоми аз сӯхтор начот додани гандумзори чамбиятӣ қаҳрамонона ҳалок шудааст.

Ҳамрахи халқи даравгар менишастӣ дар шипанг,
Пеши чашмат мавч мезад ғаллазори қаҳваранг.
Хӯшаҳоро заргари хуршед заррин карда буд,
Донаҳоро шираи анвор шир оварда буд.
Мавчи зар мерафт аз поин ба сӯи пуштаҳо,
Эй аҷаб мавче, ки мерафт аз ҳамӣ сӯи фаро.
Дар сари амвоҷи гандумзорҳо асрор буд,
Дасти эҷоди табиат соҳиру хушкор буд.
Аз қиёми рӯзу аз васли замину осмон
Зиндагӣ эҷод мешуд ногузиру ноаён.
Об бо сардию хуршедаш ба гармӣ месиришт,
Бод бо бозигарӣ, хокаш ба нармӣ месиришт.
Зиндагонӣ шира баста дар замири хӯшаҳо,
Мавч мезад дашти зар аз гӯшаҳо то гӯшаҳо.
Баччае метохт аз Булён ба сӯи Сурхрӯд,
Бо тамоми куввату ҷоне, ки будаш дар вучуд.
«Ҳой мардум, дашти гандум ногаҳон оташ гирифт,
Ними гандумзорро якбора дар комаш гирифт...»

Талбаки талбидаам, ҷон Талбаки талбидаам,
Ин ҷӣ қисмат, ки туро дар коми оташ дидаам.
Хестӣ аз ҷо, паропар тохтӣ сӯи замин,
Як су оташ буду дигар сӯ сияҳ рӯи замин.
Мавчи оташ аз ҳамӣ бар пуштаҳо сар мекашид,
Хӯшаҳои зиндаро чун аждаҳо дар мекашид.
Бо фиғон месӯхту мехост имдоду наҷот,
Соқаҳою хӯшаҳо, ки буд бунёди ҳаёт.
Ман, ки парвардам туро бо ширу бо нони ҳалол,
Ҳам падар омӯхтат номусу мардию камол,
Роҳбанди мавчи оташ мешудӣ, эй дилписанд,
Мекашидӣ тасмае аз хок бо белу каланд.

То бурун ояд мабодо оташ аз ин киштзор,
 То напайвандад ба гандумзори нопайдоканор.
 Аз кучо чинбоди сахро хест, оташ шуд баланд,
 Пеши чашматро гирифт, афтонд аз дастат каланд.
 Бо мадори монда андар дасту бозуят каме,
 Хушмуроди чӯраатро тела додӣ бар хамӣ.
 То бигелид ӯ ба пастӣ, дур аз оташ фитод:
 «Ман чу дар оташ саропо сӯхтам, ӯ зинда бод!»

Талбаки талбидаам, чон Талбаки талбидаам,
 Ин чӣ қисмат, ки туро дар коми оташ дидаам.
 Хонаат, ки буд дар як кунчи хавлӣ нимсохт,
 Баъди ту бо дасти ёру додарт кад барфарохт.
 Гарчи оташ чун саракҳо сӯхт сар то пой ту,
 Тухмаи ту монд аммо сабз дар дар сахрои ту.
 Баски асло ту набудӣ бенишону бекамол,
 Чун ту мирад ҳар касе, умри абад бодаш ҳалол!
 Баъди ту омад ба дунё Талбаки фарзанди ту,
 Бенасиб аз рӯи ту, аммо ба чон пайванди ту.
 Умр агар боқӣ бувад, эй камнасиб аз рӯзгор,
 Талбакатро мекунам дар хонаи ту хонадор.
 Дорад ӯ равшан чароғи хонаи меҳри падар,
 Бошадар дар зиндагӣ рӯҳи падар имдодгар.
 Таҳ нишинад дар дили ёри азизат дарду ғам,
 Мебарорам ман варо аз хонаам чун духтарам,
 Баски, эй чону цигар, дунёст дунёи умед,
 Ӯ чавон асту дилу чонош бувад чои умед.
 Гар умеди норасои одамӣ гардад расо,
 Рӯҳи поки ту шавад осудаву розӣ зи мо.

Талбаки талбидаам, чон Талбаки талбидаам,
Ин чӣ қисмат, ки туро дар коми оташ дидаам.
Дар ҳамин даврони сериву пурӣ, эй чони ман,
Баҳри гандум шарт буд оё дар оташ сӯхтан?
Метавонистӣ, ки бошӣ аз дами оташ канор,
То насӯзӣ хӯшаи чони ҷавон дар хӯшазор.
Ман, чӣ мегӯям, Худоё, дар сари дарду алам,
Ин суханҳо мекунад чун теғ қалбамро қалам.
Худ магар н-омӯхтам аз кӯдакият қадри нон,
Қадри нонро, гуфтам, аз ҳар чиз авлотар бидон.
Гар бубинӣ резаи нон хор шуд дар зери по,
Зуд бардору бибӯсу молаш андар дидахо,
Пас варо болои деворе, баландие бимон,
Ё чу ризқи моҳиён андоз дар оби равон.
То шавӣ бар халқ ҳамчун нон азизу ёр ту,
То нагардӣ ҳеч гаҳ мухтоҷу хору зор ту.
Гуфтамаат: «Аз нон набошад ҳеч бехтар ҳамсафар».
Гуфтамаат: «Танҳо бихобӣ, нон бимон болои сар».
Ҳар кучое нон бувад, шайтон кунад з-он чо фирор,
Ҳар касе нон офарад, чон офарад дар рӯзгор».

Талбаки талбидаам, чон Талбаки талбидаам,
Ман ба хобам шаб туро дар байни оташ дидаам.
Ҳар касе дар хоб сӯзад, қад кашад, гӯянд, халқ,
Ё магар хоби маро шарҳи дигар чӯянд халқ?!
Ҳамчу дарё мавҷ дорад хӯшазори бекарон,
Байни он қад мекашӣ то ҷовидон, то ахтарон.

ТАХТАСАНГИ ГУШНАҒӢ

*«Курер»-и ЮНЕСКО хабар ме-
дихад: Қадимтарин ҳуҷҷате, ки дар
бораи гушнағӣ ҳикоят мекунад, дар
санг ҳақ шудааст. Дар он Фиръавни
Миср бо андӯҳ ба наслҳои оянда аз
солҳои қаҳтӣ, ки қаламрави ӯро ха-
роб кардаанд, суҳан гуфтааст. Дар он
«тахтасанги гушнағӣ», ки дар Осто-
наи аввали Нил пайдо карда шудааст,
чунин ҳарфҳо ҳақ гафтаанд.*

«Ман ғаминам дар сари тахти баланди хештан,
Аз балое, к-омада бар сарзамину халқи ман.
Ҳафт сол аст обҳои Нил хурду кам шуда,
Чун биёбон киштҳо хушкидаву бенам шуда.
Нест дар анборҳо аз ғаллаву гандум нишон,
Мардуми бечораро дигар набошад ошу нон.
Халқи зору бемадор аз кору аз рафтор монд,
Гӯиё тири замин аз гардишу аз кор монд.
Тифлакони хору чавонон рафта аз нирӯю ҳол,
Аз заифӣ гафта дар рӯи замин поҳо кашол.
Ҳеч н-омад аз хирадмандони дарборам мадад,
Дар илоҷи ин мусибат беилоҷ омад хирад.
Бод бозӣ мекунад дар гӯшаи анборҳо,
Ман ғаминастам, ғамин, бисёрҳо, бисёрҳо...»
Ин фиғони дилшикан аз соли танги гушнағӣ,
Сабт аз Фиръавн шуд дар «Тахтасанги гушнағӣ».
Гӯиё он дар канори Нил менолад ҳанӯз,
Медихад пайғом аз дарди шабу аз ранҷи рӯз.
Аз чӣ ин ҳарфи навишта дар азобам мекунад,
Гӯиё ман гушнае бошам, харобам мекунад.

Ё магар чонам бувад пайванд бо Мисри қадим,
Асри ман ё решапайванд аст бо асри қадим.
Ё магар он мисриёни гушнаанд ачдоди ман,
Ё бувад дар асл насли одамӣ якҷону тан?
Ё магар имрӯз ҳам ояд садои гушнагон
Ҳамчу он фарёди чонфарсой аз қаъри замон?
Ё магар ҳақ аст ҳарфи Ҳесиоди дурбин:
«Гушнагию ишқ бошад ҳокими рӯи замин».
Ман намедонам, ки амри ишқ ҳоло то кучост,
Лек ҳукми гушнагӣ дар рӯи дунё побачост.
Саф кашанд ар гушнағони даҳр аз Ландан кунун,
То ба Нию-Йорк ояд ин сафи хору забун.
Рафтааст аз ёди онон деғу оташдони хеш,
Нони гарми гандумӣ чидан ба дастархони хеш.
Ё ба Бирзиле, ки бошад сарзамини бекарон,
Аждаҳои гушнагию ташнагӣ дорад макон.
Аз ду кӯдак мешавад аз гушнагӣ як тан ҳалок,
Як нафар дар рӯи хоку як нафар дар зери хок.
Бошад оё даҳшате дар зиндагонӣ з-ин батар,
Ними як халқ аст мотамдор бар ними дигар.
Гар бидонӣ, ки ба чойи хоҳарат ту зиндаӣ,
Ё насиби додаратро хӯрдаву пояндаӣ.
Ҳар шабе дар хоб ояд хоҳарат ё додарат,
Бинад ӯ ҳоли турову чашми ғамбори тарат.
Дастӣ худ хомӯш ёзад бо тавалло сӯи ту:
«Ёфт шуд оё дар ин дунё насиби мо, бигӯ,
Мо ҳама аз гушнагӣ мурдему аз ранчу ано,
Дар тағи хоки сияҳ ҳам гушнаву зорем мо».
Метавон оё ба асри бист бурд аз ёди хеш,
Ки ба дашти Африко, дар Соҳили зору пареш,
Халқ бо чашмони нам хоҳанд намро аз ҳаво,
То нахушқад умрашон аз реша дар зери само.
Илтиҷо доранд бар муссон,¹ ки созад илтифот,

¹ Муссон – боди мавсимист, ки баъд аз он борон меборад.

Бар сари ёбон бипошад панчаи оби ҳаёт.
В-арна аз ин дашт кӯчи худ кучо хоҳанд бурд,
Беилоҷ аз гушнагию ташнагӣ хоҳанд мурд.
Модаре бар тифли зораш медиҳад оби даҳон,
То раҳад тифлаш зи ранчи гушнагию назъи чон.
Пӯсти аспе, ки се маҳ пеш ин чо мурдааст,
Мехуранд ин халқи гушна канда бо дандону даст.
Чуста бахшиш гушнадеҳконҳо зи бут аз баҳри қут,
Мурдаи инсон бичӯшонанд – кути лоямут.
Дар ҳамин асре, ки инсон меравад бар сӯйи мох,
Ҳоли инсон аст зери моҳтоб ин сон табоҳ.
Гар ба чое одамон аз гушнагӣ чон медиҳанд,
Чойи дигар нокасон нонро ба ҳайвон медиҳанд.
Гар саги соҳиб бихобад бо фараҳ дар парри қу,
Мардуми бечора мехобанд шаб дар чорсу.
Болиши дигар набошад зери сар чуз гӯшашон,
Осмони сарду бемехр аст болопӯшашон.
Дар само тайёраҳои марғбор аз баҳри чист,
Он гаҳе, ки дар замин бар мурдагон тобут нест.
Ман, ки аз аҳволи халқи олам астам боҳабар,
Мекунад фарёди Фиръавнам ба чону дил асар.
Ҳар кучо гар мехурад кас бечазо нони ҳаром,
Ман амин астам, ки он чо аз адолат нест ном!

НЕКӢ КУНУ БА ДАРӢ АНДОЗ

Буд Амралмуъминини пир дар мулки араб,
Аз Худо мекард субҳу шом фарзанде талаб.
Беписар буду ғуломи хешро фарзанд хонд,
Ӯ ба Фатҳи тифл чун бар вориси худ меҳр монд.
Фатҳро маллоҳ меомӯхт дар дарӢ шино,
То шавад бо варзи обу мавчи дарӢ ошно.
Фатҳ рӯзе рафт сӯйи Даҷла бе устои хеш,
Тифл мепиндошт, к-ӯ худ гаштааст устод беш.
Чун ба дарӢ част, бо амвоч кард афту дарафт,
Ӯ савори мавчи дарӢ рафт, то аз ҳол рафт.
Чун ба девори баланди рӯд як сӯроҳ дид,
Хешро аз мавҷҳо бар сӯйи сӯроҳӣ кашид.
То ба сӯроҳӣ даромад, ёфт аз дарӢ наҷот,
Ҳафт рӯзу шаб дар он ҷо монд бандии мамот.
Рӯзи аввал чун халифа гашт оғаҳ з-ин хабар,
Ки ба дарӢ ғарқ шуд гӯё варо ҷону чигар.
Гуфт: «Ҳар кас Фатҳро ёбад, биёрад дар барам,
Медиҳам ӯро ҳазору анд динору дирам».
Обварзон ғӯта мерафтанд дар амвочи рӯд,
То ба чашми обварзе Фатҳи бечора намуд.
Завраке оварду биншонду бибурдаш сӯйи тахт,
Шодмон гашту бипурсидаш амири некбахт:
«Зинда мондӣ ту чӣ сон бенон ба дарӢ ҳафт рӯз?»
Гуфт: «Амралмуъминин, нон хӯрдам он ҷо ҳафт рӯз.
Дар табақ ҳар рӯз даҳто нон ба дарӢ буд равон,
Бо ҷадал ман мегирифтам чандтоеро аз он;
Номи марде – Бӯ Ҳасан дар рӯйи онон сабт буд».
Гуфт Амралмуъминин: «Ҳоҳам варо ёбед зуд!»
Марде омад субҳдам: «Оё кунедам ҷустуҷӯ?»
«Мақсадат, – гуфто, – чӣ буд з-он кор, эй марди накӯ?»
Гуфт: «Бишнидам, ки мегуфтанд: дар роҳи савоб

Бебадал некӣ куну андоз некиро ба об.
Чун намеомад маро аз даст некии дигар,
Ман ҳамин кардам, ки мекардам, бувад, орад самар».
Гуфт Амралмуъмининаш: »Панҷ деҳ додам ба ту»,
Гуфт: «Ман н-аз баҳри суде кардаам кори накӯ...»
Ман намедонам чӣ меарзид подоши амир,
Буд аммо ҳиммати деҳқон баланду беназир.
Марди деҳқон аз азал рӯзирасони халқ буд,
Гӯиё, то нон диҳад халқи ҷаҳонро, халқ шуд.
Буда деҳқонзода андар мазҳабу имон қавӣ,
Ҳам яҳуду габру муслим, бутпарасту исавӣ.
Шуд вале одампарастӣ мазҳаби волои ӯ,
Ҳеч дин дигар накарда мазҳаби ӯ, рои ӯ.
Хилқати инсонпарасташ буд ӯро роҳбар,
Заҳмати нонофаринаш кард ӯро мӯътабар.
Нони ӯ мекард бар хони башар ҳусне ато,
Ҳусни дастархони пурноз аст бе нон норасо.
Он, ки чун деҳқон ба мардум нони беминнат диҳад,
Ҷумла олабро ба хулқи хештан зиннат диҳад.
Зумрае бар халқ на нону на рӯзӣ медиҳанд,
Рӯзии ӯро рабуда, боз сӯзе медиҳанд.
Ё ба ҷойи нон силоҳе сохтан набвад гуноҳ,
Ё силаҳ бошад давои гушнағони бепаноҳ?
Зумрае имрӯз агар тиру силаҳ дорад ба даст,
Он нишони дарду доғу гушнағии мардум аст.
Ҷумла першингу ракети зарбазан, донӣ, ки чист,
Нони халқу ҷуз азоби халқи ғоратгашта нест.
Аз силоҳи ҷангҷӯ ҳатто ба ахтар рӯз нест,
Ҷ магар баҳри башар бадтар зи ахтарсӯз нест?
Ҳар касе хоҳад ба зери ҷарх ҷанги ахтарӣ,
3-ахтари наҳсаш намонад ҷуз кафи хокистаре.

ДАР ҲИСОРИ ГУШНАГӢ

*Ба ёди Таня Багдануваи сездаҳсола,
як нафар аз се миллион зиндаву мурдаи
Ленинград (Санкт-Петербург), ки дар
солҳои Чанги Бузурги Ватанӣ гушна ва
дар муҳосираи нуҳсадрӯза буд.*

Кишти гандум хӯша мебаст аз қиёмат бедарак,
Тухми одам бар замин мерехт чун дон аз сарак.
Киштҳо буданд сабзу хуррам аз оби баҳор,
Даштҳо буданд аз хуни башар чун лолазор.
Об мешуд барфҳо дар пуштаву дар кӯхҳо,
Об мешуд одамӣ аз ғуссаву андӯхҳо.
Гарчи дар соҳил намегунчид дарёи дамон,
Хушк мешуд дам ба дам дарёи ризқи одамон.
Наҳр мерафт аз миёни шаҳр озод аз каманд,
Шаҳр аммо дар ҳисори гушнагӣ буд шаҳрбанд.
Олами озодро ин шаҳр пай афканда буд,
Худ вале аз олами озод ҳоло канда буд.
Аз уфук поин намерафт офтоби осмон,
Офтоби зиндагонӣ буд аммо бенишон.
Гарчи равшан буд шаҳр аз нури шабҳои сафед,
Буд рӯзи шаҳриён аммо сиёҳу беумед.
Шаҳр монанди ҳисоре буд, к-онро дар набуд,
Ғайри зору гушна мурдан чораи дигар набуд.
Тифлаке дар симкат хобида беҳолу мадор,
Менавишт ӯ бар падар, бар чанг, хат аз ҳоли зор.
Номаро мехостам бо шеър орам бар қалам,
Очиз омад гаҳ қалам, гаҳ қалбам аз дарду алам.
Ман варо он сон, ки буда, назм кардам сар ба сар,

Худ ғаму дардаш маро мекард тахрире дигар:
 «Чон, падарчони азизам, нома бар номи Шумост,¹
 Номаи ғамбори Таня, тифли нокоми Шумост.
 Менависам, баски медонам, ки маргам дур нест,
 Дар чаҳон аз гушна мурдан дарду ранчи зӯр нест.
 Дар сари ман модарам шабзиндадорӣ мекунад,
 Бо тани бемори худ бемордорӣ мекунад.
 Додаронам лоғару беҳолу гушна рӯзу шаб,
 Дар фироқи як лаби нон чонашон омад ба лаб.
 Медиханд аммо зи ҳаққи нони худ кам-кам ба ман,²
 Дар сипоси меҳри онон аз кучо ёбам сухан.
 Ман чунон аз гушнагӣ ворафтам аз ҳолу мадор,
 Ки ба ҷуз маргам наояд чораи дигар ба қор.
 Гул кунад пушти тиреза шоҳаи нахли ҷавон,
 Ман вале дар навда овезон чу як барги хазон.
 Дина рӯи осмонро дида будам беғубор,
 Осмони дидаи ман буд аммо ашқбор.
 Як нафас мехостам берун равам чун дигарон,
 Хостам аз ҷо бихезам, буд чунбидан гарон.
 Бурд берун модарам дар рӯи дастонаш маро,
 Мефишурд ӯ ҳар замон бар сина чун чонаш маро.
 Гушнагию дардхо бурда рамақ аз ҷони ман,
 Аз давоми умри ман набвад дигар ҷойи сухан.
 Чон, падарчони азизам, рафт як моҳи тамом,
 Номаи худро накардам лек то ҳоло тамом.
 Баски онро менависам аз заифӣ ҳарф-ҳарф,
 Об мегардам сари ҳар ҳарф мисли барф, барф.
 Боз баъди як-ду сатре меравад хушам зи сар,

¹ Асли мактуби Таня Багданува дар музеи омӯзишгоҳи педагогии рақами 5 шаҳри Санкт-Петербург маҳфуз аст.

² 125 грамм ноне дар назар аст, ки барои як шабонарӯз ба бошандагони дар муҳосара мондаи шаҳр дода мешуд.

Менависам, чун ба ҳуш оям, ду-се сатри дигар.
 Гар зи дарду ғусса гириям, дасту поям рағ кашад,
 Дард гӯё аз заминам бар чаҳи бетағ кашад.
 3-ин сабаб аз гирия метарсам, ки ногаҳ чон диҳам,
 То намонад ҳамчу умрам нотамом ин нома ҳам.
 Дӯстам доред агарчи бештар аз чону тан,
 Чон, падарчон, хун нагардед аз чавонмаргии ман.
 Ҳеч касро дар вафоти ман гуноҳе нест, нест,
 Аз насиби ман батар рӯзи сиёҳе нест, нест.
 Ман фақат хоҳам кунун, як бор гиредам канор,
 Ман Шуморо то дами марг интизорам, интизор...»

Ман чӣ мегӯям ба ту, эй тифли ширини падар,
 Гушна мемирию мечӯӣ ту таскини падар.
 То кунад сарбоз Багданув зафар дар корзор,
 Панҷ фарзандаш агарчи мурд гушна, хору зор.
 Гуфтаӣ: Марги маро асло гунаҳкоре набуд,
 Буд, аммо ту намехоӣ аз ӯ ёде намуд.
 То насозад номаатро номи ӯ зишту касиф,
 То ба вақти назъ н-олояд туро чони шариф.
 Гар ту аз покӣ нагирӣ номи ӯро бар даҳон,
 Нокасон доранд акнун номи ӯ вирди забон.
 Гӯиё ӯ боиси марги туву куштор нест,
 Гӯиё хундор буду ваҳшии хунхор нест.
 Дод фармон ӯ:

Кунед ин шаҳр яксони замин,
 То намонад зинда дар он ҳеч чони одамин.
 Бар сараш бореда ҳар рӯз он қадарҳо бомбу тир,
 То сияҳ гардад заминку осмонаш ҳамчу қир.
 То намонад дар чаҳон ному нишонку ёди он,
 Дар ҳисори гушнагӣ мирад ҳама чонзоди он...

Рӯҳи халқи зинда,
 арвоҳи шаҳидон ёр шуд,
Дар дили халқи гурусна кудрате бедор шуд.
Баски нон омад ба роҳи обу оҳан сӯйи он,
Кард халқи кишварам баски ба ӯ тақсими нон.
Гарчи шуд чун ҳар кафи хокаш диле захмию реш,
Он кучо таслим шуд,
 кард он зафар бар хасми хеш.
Ҳар замон чун абр пӯшонад вале рӯйи само
Дуди чисми мардуме, к-ӯ сӯхта дар печҳо.
Аз фиғони зиндагӯронидағони он лаин
То кунун бо нола зери пой меҷунбад замин.
Гар касе ёде кунад белаънат аз ному фанаш.
Хуни поки ҳамчу ту қурбониён дар гарданаш!

УМЕД

Ман ҳазорон шукр гӯям, суфраи модар, ба ту,
 Ки маро парвардию додӣ забони чомагӯ.
 Ёфтам ногаҳ турову ҳикмати ин дoston,
 Ёфтам пайванди даврони навину бoston.
 Сабт андар суфраҳо будаст таърихи башар,
 Маҳшари таърихи инсон доштаст ин чо асар.
 Нон набудаст аз азал танҳо ғизои одамӣ,
 Нон чу имон будаасту мубтадои одамӣ.
 Ҳар гаҳе ки модари тоҷик мешӯрад ҳамир,
 Гӯиё мешӯрад ӯ моро зи нав аслу замир.
 Гӯиё мегӯяд ӯ моро, ки насли одамед,
 Модари гетӣ агар розист, асли одамед.
 Модари инсону гетӣ хоҳад аз фарзанди хеш,
 То кунад худро раҳо ӯ аз худу аз банди хеш.
 То кунад ӯ чумла тӯпу танкҳои хеш об,
 З-он фулуз ӯ созад акнун комбайни беҳисоб.
 То ҳама майдони машку посгоҳи аскарон
 Сабз гардад ҳамчу гандумзорҳои бекарон.
 Аскарони навҷавон ҷойи камон дар даст гул
 Интизори духтарон бошанд бо уммеи кул.
 Чумла мошинҳои ҳарбӣ гашта мошини арӯс
 Гулфишону гулбасар гӯянд таҳсини арӯс.
 Ҷойи мили тӯпҳо восил ду ангуштар шавад,
 Зочааш гӯяд: Арӯси нозанин модар шавад.
 Шаст милён ҳарбию созандаи тӯпу силоҳ
 Дар замин бо азми дехқонӣ кунад кори салоҳ.
 Баъд аз ин дар даҳр кишварҳои зӯру муктадир
 Фаҳр бинмоянд на бо аслиҳа, бо халқи сер.
 Мавҷҷӯён аз дигар сайёраҳои ноён
 Дар замин ҳам бишнавад овозҳои гушнагон.
 То расад дар ҷойи тӯпу бомби марговаре

Тухми гандум чун мадад аз кишваре бар кишваре.
Модари гетӣ бихоҳад мардумиро иттиҳод,
То зи ачдоду зи асли хештан оранд ёд.
То баранд аз ёдҳо кину ситезу душманӣ,
Синаҳо софӣ биёбад, ақлу дилҳо равшанӣ.
Нони бобой ба хон бинҳода гӯянд одамон:
Ҳар касе аслаш надонад, нест ҳаргиз одам он.
Асли кас нонофарияу ранчу мардумзодагист,
Ҳар касе, ки нон хурад беранч, мардумзода нест.
Одамиро одамӣ кардаст агар нони ҳалол,
Нони муфташ боз ҳайвон мекунад бе килу қол.
Ман, ки нон меёбам аз ранчи шаборӯзи қалам,
Меҳурам нони ҳалоли хеш дар бозор ҳам.
Гуфта буд момо: «Ҳазар кун, баччам, аз нони ҳаром,
Ҳеч хайре нест дунёро зи инсони ҳаром.
Одамӣ поку ҳалол аст, ар бувад нонаш ҳалол,
Аз ҳалол аст одамию даҳрро авчу камол».
Дорам уммеде, ки халки гушнаю сери ҷаҳон
Гирди ҳам оянд акнун гирди як дасторхон.
Чун замин дасторхони сабзи аҳли олам аст,
Рӯи дастархон баробар ҳиссаи ҳар одам аст.

**«САНГИ МАН
– АЛМОС»**

Манзума

1997

Хезам,
атроф маро фарши гули зардолуст
Ва парасту созад лона ба шифти хона.

Як замон бому дари хонаи мо
Боми кафтарҳо буд.
Бом пар мезаду кур-кур мекард,
Бом мехонд,
ва бом
Боми оҳангу наво буд ба қонуни саҳар.

Хуш ба ҳолаш,
Ки паси он ҳавлӣ
Қитъаи сабзи замин буд,
ки чун шом ояд,
Осмонаш пури шабпар мешуд.

Кӯдаконе будем,
К-аз ҳавои дили худ
токии худро ба ҳаво дода ҳаво,
Медавидем,
ки дар тоқиямон шабпарае дармонад.

Ман, ки андохтам аз шавқ кулоҳам боре,
Рафту дар хӯшаи Парвин овехт.
З-он шабам худ ба замин кулаҳ аз моҳ
бувад болотар.

Дӯстдори суҳанам.
Сабз гардад ба қафам шоҳи қалам.
Баски ҳам ишқ ба шудгори ҳазонӣ дорам
Ва дар ин дам, ки маро нест замин у испор,

Хушам ояд,
Қатра донад, ки дар он ҳар дарёе дарёст,
Низ дарё, ки вай аз қатра бувад дарёе.

Чун шудам зода ба соли сағу бурчи мизон,
Аз сагам меҳру вафо мерос аст
В-аз тарозуям дод асту адолатмандӣ.

Санги ман алмос аст.

Шишабозӣ набувад шеваи ҳеҷ алмосе.
Чун мураккаб бишавад санги ман аз дудаи дил,¹
Гарчи гоҳ обию гаҳ сабзу сафеду сурх аст,
Лек шаффофу булӯрист ҳама.

Шӯлаи тегаи алмоси ман аз нури дил аст.

Дил ибодатгаҳи ман.
Ҳамди ислом аст
 он сура, ки ман мехонам,
Бо нафасҳои Масеҳ
Ва ба имони Яҳуд
Ва мудоро, ки расад аз Будо
Ва ба ҳар қас, ки ба дил маъбади имонаш ҳаст,
Оварам рӯйи намоз.

Ва дуо мегӯям,
Беҳи имони маро дорад сабз
Он Худое, ки туро сабз ниғаҳ медорад.
Рӯ ба абре, ки равон аст ба дарёи само, мезорам,
То барад хайру савобаш ба қабули хуршед.

¹ Таркиби санги алмос аз дуда аст.

Осмон дорад агар
 панчаи оби раҳмат,
 На фақат бар сари сарву гулу райхону тамишк,
 Ба сари газна, шутурхору ғумой,
 Ба сари хори хасак ҳам борад.

Хор худро ба чаман хор кунад,
 То гуле ханда ба гулзор кунад.

Чашми бад дур зи хори сари кӯтаҳдевор.

Чашми бад дур,
 Зоғ агар замзамапардоз шавад,
 Чашми хаффош ба хуршед шиносо гардад,
 Дом худро шиканад дар пайи озодии сайд,
 Гургро раҳм ба бузғолаи гумроҳ ояд,
 Заҳр агар дар даҳани мор шавад позаҳре.
 Чашми бад дур.

Чашми бад дур,
 Шаб зи вайрона ба ободӣ агар орад рӯй
 Чугзи вайронанишин.
 Аз ҳаё санги раҳ аз раҳ фиканад худро дур,
 Набзи худро шунавад хораи сарду хомӯш,
 Гар ба болои шутур
 Камбағалро нагазад

Сағ

ва ё

соҳиби сағ.

Зиндагӣ нест, вале
Бозии гурбаву муш.

Зиндагӣ гар бозист,
Бозии модари хирс аст ба хирсакбачаҳо
Дар варои чангал
Ё паси панчараи боғи вухуш.

Зиндагӣ гар бозист,
Бозии барқ ба нафти шаби торик бувад,
Ки ба оташбозӣ,
Бизанад бар дили зулмат оташ
Пилтаи қачмақачи шӯълавараш.

Зиндагӣ
Бозии як лаҳза чаҳонафрӯзист.

Зиндагӣ аз кайҳон меояд.
Ҳамчу нурест, ки аз роғи даре мегузарад
Ва ба торикии долони дудар меларзад,
Кас мабодо ки дари хона ба рӯяш бандад.

Зиндагӣ
ҳадяи нур аст ба ҳар як дари боз.

Нардбоне, ки барад ҷониби бом,
Агар аз шавқ бимонӣ ба сари тиру камон,
Барадат балки ба боми гардун.

Зиндагӣ расми ниғаҳ доштани паймон аст,
Ки абад баста ба ҳам
булбулу гул

Хандаи сурхи шақоиқ ба баҳори борон,
 Офтобу гули хуршед, ки бинад рухи он
 Аз паси сад қабати абри захим,
 Тегаи кӯху уқоб,
 Чуфти мусичаву як шохи дарахт,
 Камари уқдакушои
 зану дастони гиреххӯрдаи мард.

Зиндагӣ
 ношикебоии абр асту шикебоии кӯх,
 Зиндагӣ
 химмати шеронаи шер,
 Ҳилаву рӯбаҳии рӯбоҳ аст.
 Гарчи камтар набувад
 Шерии рӯбаху рӯбоҳии наршераш ҳам.

Зиндагӣ
 ҳеч на зишт асту на хуб,
 Зиндагӣ
 бурчи тулӯъ асту ғуруб.

Лек гоҳе ачаб аст,
 Ях кунад дил ба дами тафсонаш,
 Ё зи бедодии сардаш сӯзад,
 То яке зумраи нокора саворанд ба дӯши инсоф,
 Ҳамчу бар пушти харе.
 Дузду раҳзан ҳама якбора шуда «Чип»-савор.
 Пои инсоф, ки ланг аст имрӯз,
 Ланги инсоф нишинад бар «Чип».

Лек деҳқон –
 сияҳи сӯхта дар саҳроҳо, –
 Осиёсанги гарони рӯзӣ
 Бикашонанд ба сари дӯши ҳаму обилаҳез.

Зиндагӣ ҳам, ки гаҳе беинсоф
Ва намакхӯрда намакдоншикан аст,
Рӯйи ин захм намак мепошад.

Зиндагӣ
дониши нодониҳост.

Бикунад дониши мӯраш ҳамаро дар хайрат,
Ки агар донаи арзан бибарад,
карда ду тақсим варо

Ва агар донаи гандум бибарад,
карда чаҳораш пора,
Бигузорад, ки нарӯяд ба баҳор.¹
То намирад ба баҳорон гушна,
То баҳораш нашавад айни хазон.

Ва агар мӯр бад-ин сон доност,
Чӣ тавон гуфт зи донишвари инсонаш.

Дафтари дониши андӯхта шӯям дар об.

То зи нав фалсафаи обу алафро хонам,
Ҳикмати бастагии кӯҳу камарро ёбам.
Фарқи парвозу хазидан дар чист?
Гар паридан нарасонад ба савойи хуршед.

Чист дар ишқи ниҳони садафу марворид,
Ки чу санг аст, вале ҷон дорад,

¹ Мӯрча вақте дони арзанро ба хонааш мебарад, ду тақсим ва гандумро чаҳор тақсим карда мегузорад, ки дар баҳор неш назанад. Дар ҳолати ду тақсим накардани арзан ва ё чаҳор тақсим накардани дони гандум, он неш мезанад, ки мӯрча инро савқан медонад ва барои он ки беғизо намонад, маҳз ҳамин тавр қисмат мекунад.

Ин магар гуссаи ишқи ватани
аввалу сонии ман аст?!¹

Як замон хаймаи маҳ буд нахустин ватанам
Ва ба он пайраҳаи нур,
ки дар байни маҳу дарёҳост,
Як шаб аз зодгаҳи маҳтобам
Омадам бар ватани дарёям.

Маҳди маҳтобии ман
Қарнҳо пас ба ниҳонхонаи дарё чунбид,
То зи дарё ба замин по мондам.

Ман набудам, агар аз насли башар,
Бегумон
моҳии дарё будам.

Моҳӣ,
оё хабарат ҳаст, ки ояд аз моҳ.
Моҳӣ аз маҳ, яъне.

Духтарам, к-аввали бурчи моҳӣ
ба ҷаҳон омадааст,
Рӯзе омад тозон,
(Он замон кӯдак буд)
Гуфт: Бобо, амакero дидам дар кӯча,
Ба сараш лонаи кафтар мерафт
Ва ба оҳубара мегуфт сухан чун бо мо,
Моҳӣ аз рӯд ба ҳар як суханаш пар мезад.

¹ Дар қисмате аз фалсафаи Ҳинд оид ба пайдоиши инсон гуфта мешавад, ки ҳастии инсон аз ҳафт давра иборат буда, он аввал дар моҳ пайдо шуда, баъд ба дарё фурумадааст. Замин ҳоло давраи сеюми ҳастӣ ва ватани сеюми ўст. Ҳамон муҳаббат ва гуссаи ватани пешини азёдрафта аст, ки инсон ба моҳ ва дарё ба шефтагӣ ва дӯстдорӣ соатҳо бе хастагӣ метавонад назар дӯзад.

Чун бипурсанд варо: Суд аз ин савдо чист?

Бо ачаб мегӯяд:

– Э, чунон мефорад,

Чормағзо бикунан жағ-жағи жағ.

Метавон нон ба гадоӣ ҳам ёфт,

Натавон ёфт валекин номе.

Зиндагӣ як сафари дуру дарози абадист

Бо ниғаҳдошти кӯтоҳтарин ҳангоме,

Ки бувад аз ту ба андозаи як ними нафас,

То расӣ зинда ба даргоҳи умед.

Падарам зинда зи чанги ватанӣ бозомад,

Модарам шуд, вале аз айби қаровул шабе

ин ҷой шаҳид,

Ки ба сар дошт хумори бода

Ва ба каф дасти туфанг.

Баъд

дар маҳкама

мегуфт ҳамон:

Чӣ кунам – айби арақ,

Чӣ кунам – чурми туфанг.

Шуд аз он рӯз якин

Мастию тиру туфангам манфур.

Модарамро, ки ба гӯристон

бурданд чу бод,

Барфи ғам меборид,

Ончунон авҷунон, печзанон меборид,

Ки дарахтону хиёбонҳоро

сару бар мепечид.

Оламеро ҳама бо печиши худ мепечонд
 Ва таҳи бистари худ мепӯшид.
 Барфи поиндарӣ аз бом баландӣ мекард,
 Барфи бом аз гардун.
 В-аз замин то ба само буд кафанпӯш ҷаҳон.

Мани навроҳ паси панчара хайрон будам,
 Модарамро, ки сари дӯш сабук мебурданд
 Аз миёни ҳама он барфи бузург
 Ба кучое пурбарф.

Баъд аз он аст, ки мепиндорам,
 Маргро роҳи сафеде ба ҷаҳони барфӣ.
 Модару кӯдакиам монда паси барф,
 паси барфи азим.

Духтарамро, ки гаҳе
 Нусхаи модари ман мегӯянд,
 Мезанад ҳалқа ба ҷашмонам ашк.

Чист дар ҳасрати он мурғи қафас,
 К-обу донаш бошад,
 Амни ҷонаш бошад,
 Лек бошад побанд
 Ва дар озодии мурғе, ки набошад ба амон
 Ва бувад ҳар нафаси зиндагиаш роҳ ба марг;
 Ё ки аз хастадилӣ
 Бурда аз ёд ҳавои парвоз,
 Ва наёрад зи дарахте ба дарахте кӯчад
 Ва само дар назараш деги фурӯ афтода-ст
 Ва надонад ҳатто
 Нашъаи озодӣ
 аз ситами побандӣ.

Зулмату торикиро шаб хонд.¹
 Балки буд ошиқи рӯз.
 Тани шабро ба ҳарири сияхи розу ниёзаш печид
 Ва чу зан чоғаҳи оромиш сохт.

Чашми сар менигарад,
 дидаи дил мебинад.

Батни нахл аст ба ҳар хурмое,
 Хуми хамр аст ба ҳар навдаи ток,
 Раги савт аст гулӯи булбул,
 Авчи парвоз ба зери ҳар бол,
 Равзаи ишқ канори ҳар зан,
 Ҷовидон гарм,
 ки яксар диҳадат зиндагии ҷовидон.

Шӯри чанг аст ба ҳар бонги ситез,
 Нури сулҳ аст ба ҳар ҳарфи салом,
 Мавҷи сеҳр аст ба ҳар чашми сиёҳ,
 Акси моҳ аст ба доғи рухсор,
 Ҷойи хуршед ба ҳар сояи бед,
 Ки зи чӯбе чамани зулфи таре рӯёнад.

Чашми сар менигарад,
 дидаи дил мебинад.

¹ Ишора ба «Китоби Муқаддас», ба ояҳои 3-5, боби «Сифри пайдоиш»: «Ва Худо гуфт рӯшноӣ бишавад ва рӯшноӣ шуд. Ва Худо рӯшноиро дид, ки некӯст ва Худо рӯшноиро аз ториқӣ ҷудо сохт. Ва Худо рӯшноиро рӯз номид ва торикиро шаб номид ва шом буд ва субҳ буд рӯзе аввал». Қуръони Мачид, ояҳои 1,73 сураи «Анъом»: «Ситоиш аз они Худованде ҳаст, ки осмонҳо ва заминро биофарид ва ториқиҳо ва рӯшноиро падидор кард...Ва ўст, он ки осмонҳо ва заминро ба ҳақ биофарид. Ва рӯзе, ки бигӯяд: мавҷуд шав, пас мавҷуд мешавад».

Чашми дил боз шуду дидам ман,
 Ки ҳамин мушти муҳаббат, ки варо Дил ном аст,
 Дар қафасбанди ниҳони сина
 По фаро мениҳад аз саҳроҳо,
 Жарфтар аз дарё
 Ва фаротар аз арш
 Ва ҳамон бори амонат, ки на дарёву на кӯх
 Ва на афлок тавонист кашид,
 Мекашад ин дили ошиқ бар дӯш.¹

Ман диле дидаму дарё дидам,
 Ва ба ҳар дил дарё
 ва ба ҳар дарё дил.

¹ Ишора ба Куръони Мачид, сураи «Азҳоб», ояи 73: «Мо ин амонатро бар осмонҳо ва заминро кӯҳҳо арза доштем, аз таҳаммули он сар боз заданд ва аз он тарсиданд. Инсон амонат ба дӯш гирифт, ки ӯ ситамкор ва нодон буд». Амонат ишқ аст, ки Худованд танҳо ба инсон бахшидааст, мавҷудоти дигар аз он бебаҳраанд. Мурод аз офариниши инсон бурдани амонат, яъне маърифат аст, ки инсон онро ошиқона ба дӯши ҷон мекашад. Дар «Бўстон-ул-орифин» ва «Тӯҳфат-ул-муридин», зимни баёни ин ки дили ориф бузургтар ва фарохтар аз ҳафт табақаи заминро осмон ва аршу курсӣ аст, иллати онро ниғаҳдории бори амонати ҳақ медонад. «Ҳазқил пайғамбари алайҳиссалом дуо кард, гуфт: Бор Худоё! Ҳафт табақа замин маро бинамой. Бад-ӯ намуд. Аҷаб омадаш. Гуфт: Илоҳо чӣ офаридаи аз ин бузургтар ва фарохтар ба чуз бихишт? Ҷабраил омаду гуфт: Гуфт офаридаам. Гуфт: Илоҳо, он чист? Гуфт: Дили ориф. Гуфт: Чаро? Гуфт: Зеро ки амонат арз кардем бар осмонҳо ва заминҳо ва кӯҳҳо чунонки андар насс танзил аст,... напазируфтанд ва тоқати ин надоштанд, дили ориф пеш омад, амонат пазируфт, далел омад, ки дили ориф аз ин ҳафт табақа фарохтар аст. «Ишора – фақеҳ Аҳмади Хайр гӯяд: Дили ориф аз ин ҳафт табақа замин фарохтар аст ва аз кӯҳҳо сарбарафрохтатар аст ва аз осмонҳо бузургтар аст, ки осмону замин тоқати бардоштани амонат надоштанд, ӯ бардошт. Худои таъоло ба кӯҳ нигоҳ кард, пора-пора шуд. Дар шабонарӯзе сесаду шаст назар ба дили ориф кунад, ҳеч нуксоне андар дили ориф наояд». Иктибос аз Дуктур Аҳмад Али Ричони Бухоройӣ. Фарҳанги ашъори Ҳофиз. Чопи шашум. Интишори илмӣ. Техрон, соли 1370, саҳ. 83-84. Муфассалтар нигаред ба боби «Бори амонат, ишқ.»

Рахти хоб андозанд
 Ва ба овози чаковакҳо хезанд аз хоб
 Ва ба чашми оламбине
 оламро бинанд,
 одамро бинанд,
 Осмонро бинанд,
 Ки фуруд омада то зинаи пойини дар аст,
 Ки фаро рафтани мо
 сӯйи худ
 осон бошад,
 Ҳар кучое
 Осмон бошад.

Осмоне, ки дар он
 Ҳасти дигар набувад ғайри Худо
 Ва дар он борғаҳи Борияш
 Солҳоест, ки ӯ
 чашм ба раҳ доштаву дил нигарон,
 Ки ниҳоят ба канораш ояд,
 Он, ки салсоли варо
 чанд ҳазорон соли
 Аз муҳаббат,
 аз садоқат бисиришт.
 Дар Заминаш ба халифӣ бигумошт,
 Бинишонид сари тахти ҳама эҷодаш
 Ва ҳама ишқу умеди худро
 Дар ниҳонхонаи қалбаш чо дод.

Ҳамчу моҳӣ, ки варо ҳастии бедарё нест,
 Ҷумла занбӯри асалро, ки ҳаёти бегул,
 Шохи гулро, ки набошад нафасе бе гулбод,
 Пас чӣ инсон битавонад, ки бувад дар дунё
 Бе муҳаббат ба Худо?!

Ишқи маъшук, ки аз ошиқи худ созад худ,
Чумла моҳӣ шавад аз ишқи чу дарё дарё,
Қинси занбӯр ҳам аз ишқи гуле гул гардад,
Ишқи бодаш бикунад гунчаи гулро гулбод.

Пас Халифиллаҳи Олам кӣ шавад,
Гар нагардад зи муҳаббат ба Худо,
ёри Худо,
То кунад дар ду ҷаҳон кори Худо.
Ло Илоҳа Иллаллоҳ!

ЧАКОМАИ РИЗОЙИ МОДАР

Модаре пир, хору зору нахиф
Ба дари маҳбас омад ин бегоҳ.
Ончунон буд нотавону заъиф,
Ки барояд ба зӯр аз лабаш оҳ.

– Кист, ин ҷой, эй бачам, сарвар,
Ба мулоқот, то диҳад рухсат
Ба мане, к-аз ду рӯз ҳам камтар
Монда аз умр шоядаш фурсат.

Хоб дидам, ки баст бояд рахт,
Омадам, то кунам васияти хеш
Бачаамро, ки кӯр гашташ бахт
Аз нифоқи замони кофаркеш.

– Аз мулоқоти кардаат ба писар
Нагузаштаст вақти бисёре.
Нест рухсат ба вохурии дигар,
Ҳеч узрат намекунад ёрӣ.

Рав аз ин ҷо, ки рӯз бигзашта,
Гуфту омир, дилаш бикард дуним.
Модари аз фиरोқ хун гашта,
Пушти дар монд бо азоби алим.

– Ман кучо меравам, ки дар тани ман
Нест ҷоневу ҷойи рафташ ҳам.
На ба шаҳрам даре бувад маскан,
На ба дардам касе бувад марҳам.

Ҳар тараф бингарист, чое чуст,
 Ки ба рӯз оварад шаби ялдо.
 Субҳ шояд, ки кор гашта дуруст,
 Рухсати вохурӣ шавад пайдо.

Субҳ диданд, дар гаҳе во шуд,
 Зери сар монда борхалтаи хеш
 Рафта буд хоб, лек хоби абад
 Дар таҳи зина модари дилреш.

Чамъ гаштанд халқ гирди сараш,
 К-ин чӣ маргеву ин чӣ ҳоле буд?
 Ба замоне, ки кард хун чигараш,
 Посухе буд ё суоле буд.

Яке аз омирон ду чашмаш баст,
 – Рухсаташ, – гуфт, – буд кори савоб.
 Ногаҳ омад садо, ки: – Рухсат ҳаст,
 Модар аз марг хест гӯ аз хоб.

Омири пир чо ба чо шуд шах,
 Гуфт: – Лоҳавлаву, – гиребон дошт.
 Ин чӣ буд, пойбасти чарху ях¹,
 Они дигар гурехт, то чон дошт.

Модар озод рафт сӯйи вуруд,
 Ҳеч касро на эътиборе кард.
 Муъчизе, к-он набуд зи гоҳи вучуд,
 Меҳри ӯ ё Ҳудойи Борӣ кард.

Рафтани ӯ чӣ шӯр меангехт,
 Ҳама дарҳо ба рӯ-ш во мешуд.

¹ кори номумкин, ғайриодӣ

Қуфлу занчиру панчара мерехт,
Бандҳо канда, зери по мешуд.

То расид ӯ ба ҷойи хоби писар,
Дид ӯро ба бистараш бемор.
Ончунон нарм сила кардаш сар,
К-ӯ зи хоби сахар нашуд бедор.

– Гуфта будам, ки пойи тобутам,
Эй чигарбанди ман, ту бардорӣ,
Гарчи дар ин умед мазбутам,
Ту чӣ сонаш, вале ба ҷой орӣ,

Ки дар ин ҷо туй худ андар банд
Ва ман он ҷо ҳалоки қисмати шӯр,
Ки на тобут мебарад фарзанд,
Ки на фарзанд мениҳад дар гӯр.

Дигар аз дасти ман чӣ меояд,
Рӯзу рӯзии ман ҳамин будаст.
Донам, аммо, ки адл мебояд,
Ки Худояш ба банда фармудаст...

Ҷон бачам, шоми чумъа Қуръон хон,
Бифирист ояе ба раҳмати ман,
То бидонам, ки зиндаӣ ба ҷаҳон
Охирин мояи саодати ман.

Гуфту ҷон дод аз нав ӯ ором,
Чун набудаш ба дил ризои дигар,
Ки ба гӯраш барад паёму салом
Баъд аз ин аз писар дуои писар.

АНЎШИРВОН ДАР ДОДГОҲИ АДЛ

Эй Анӯширвон, ки то имрӯз ҳам
 номи Шумо одилгарин
 шоҳи шаҳаншоҳони сосонист,
 Ман ҳазорон бор маъзурам,
 агарчи пурсише аз Зоти Олӣ
 н-аз адаб ҳасту на осонест,
 Лек водорам кунад
 рӯҳи ҳазорон марди қурбонӣ,
 ки то ин дам
 Қойи нафринҳои
 нобарҷойи
 садҳосолае аз мо –
 Ворисонаш,
 чашмдори
 як дуои хайри инсонист.

З-ин сабаб акнун
 мани шоир
 Шуморо мекашам
 бар додгоҳи адл,
 То бубинам ман
 чӣ сон буданд эшон
 подшоҳи адл.

Эй Анӯширвон,
 Шумо дирӯз,
 яъне
 понздаҳ садсола аз ин пештар
 шоҳаншаҳӣ кардед?

То баногах
 дар чарогоҳи шумо
 як шаб начаррад
 моли бегона.

Ҳазрато,
 ин аст оё
 шеваи
 як шоҳи адлоин?!

Ё шуморо
 хирмане аз Қаҳқашон
 пахновару пурбор,
 Халқҳоро
 бори андӯху
 пари коҳе.

Ё шуморо
 синаи мурғу
 дили кабку
 шароби ноб,
 Дигаронро
 ин ҳама дар хоб,
 ё аз синаи сӯзон
 фақат оҳе.

Хуб,
 з-инҳо бигзарем,
 аммо чу омад Маздаки беҳдин
 ба оини мусовоташ,

К-аз забони
 Зардуҳишти Хуррагон
 мегуфт:

Эзиди олам,
 ки олам сохтасту
 банда парвардаст,

То адолат
 будаву бошад,
 Замин,
 Обу Ҳавои хеш
Аз азал дода
 баробар
 бар шаҳу дарвеш
Ҳам ба ҳар марде
 фақат як зан
 ато кардаст.

«Ман,
 Анӯширвон,
 ки аз пушти Қубод астам,
 - Шумо гуфтед,-
Мешиносам
 хубат, эй Маздак,
 ки бар дини ҳақ астӣ ту.
Чун падар моро
 ба кешат
 этиқод овард,
Пас,
 биё бо мо,
 ки дар роҳи Худо
 бошем ҳампахлӯ.

Ман
 ба ҷойи ҷаддам акнун
 мекунам коре,
 ки бояд кард,
То мусовоти
 зану моли ҷаҳон бошад
 ба ҳар кас,
 завча бар ҳар мард.

Маздакиён
гирди хони хусравӣ
дилшод,
На ба каф
теғу синон,
на дар бағалҳо
санг,
Бас ба дил
ҳарфи адолат
доштанду
нанг.
Дар Шумо аммо
муҳайё
нақшаи бедод,
Бо тамоми
лашқаре, ки
дар таҳи чома
силоҳе дошт,
Маздакиёнро
гирифта
ҳалқа танготанг.
«Ин ҳама ёрони ту,
Маздак,
ту худ андар
канори ман,
Бингар акнун
дар мусовоти
замину мол
кори ман»
В-аз камар боло
табарзин рафту
истибдод,

То сари боло
 ба хони шох
 аз гардан
 чудо уфтод.

Сар шуд он шӯре,
 ки мебоист,
 сар мешуд,

Дар сари хони
 шаҳию
 Меҳргон
 он рӯз

Як саду панҷоҳ ҳазор
 аз маздакиён
 каллапар мешуд,

Адл
 сар мебохт,
 бедоду разолат
 точвар мешуд...

Ин Шумову
 адлатон,
 эй Шоҳи Одил,
 эй Анӯширвон?!

Бояд амри
 катлатон,
 худхоҳи қотил,
 эй Адӯширвон!

В-арна охир
 хунбаҳои
 он ҳама куштори беҳад
 ку?

Боз қатли ду бародар,
 ду бародарзодаву
 моми ғариби хештанро
 чад,
 Ҳам Анӯшакзод
 пури хешро
 ду чашм кардан кӯр,
 Як диҳед инсоф,
 охир,
 дар кадомин чорчӯби адл
 мегунчад?!

Хуб,
 ин ҳам равшан аст,
 асло муаммо нест,
 Ку ҳамон золим,
 ки чун одил
 мусаммо нест?!

Ҳар қадар
 золимтар ӯ будаст,
 номаш
 он қадар
 одилтар оварданд,
 Он ҳама
 пасмондахӯрҳое,
 ки аз хонаш
 намак хӯрданд.

Дар ҳарамҳо
 ронда шахват
 хешро хонданд
 некоин,
 Маздаку
 маздактариконро
 валекин
 фосиду баддин,

К-ӯ занонро
сар ба сар мехост
гӯё
муштарақ кардан,

Баҳри ин бӯҳтон
шуморо чо ба чо бояд
задан гардан,

К-ӯ фақат мегуфт
хар як мард
танҳо
як зане гирад,

На яке чандин саду
чандин сади дигар
надида рӯйи зан мирад.

Лек,
эй зоти Анӯширвону
маддохони қотилҳо,
Як ҳазору панҷсад соле
гузашта
гарчи з-он айём,

Гарчи қотилро
ба суди хештан кардед
Одил ном,

То дурӯғ асло нагардад
бар ҳақу
бар ростӣ
пирӯз,

Меканад
дасти адолат
он ниқоб
аз рӯятон
имрӯз.

То замоне
дар чахон
зулму тааддӣ
ҳаст,
Маздаке
дар батни модар
нутфа хоҳад
баст!
Мешавад акнун,
ки ойини адолат
ғолибу таъйин,
Шод бодо, шод,
рӯҳи маздакиёни
хама давру замон
Омин!

МУҶДАРИҶА

Ашъори тоза

Эъҷози парвоз	6
Шод бояд буд	8
Эй дӯст, шод бош.	9
Ин, ки мечӯшад.	9
Суолу ҷавоб	10
Ба як паранда	10
Сууди Масех	11
Бехуда	11
Шабу фардо	12
Ишки озодӣ	12
«Хушбахтӣ»	12
Байти ҷовидон	13
Ниғаҳи гарм	13
Зимистон	13
Навҳаи офатзадагони Кӯлоб	14
Пайки озодӣ	15
Биё, ту, эй азизтар зи ҳар азиз!	16
Кундаалав	18
Ду ситора	18
Кӣ медонад?!	18
Ту омадӣ.	19
Бозгашт	20
Даъвои ноасл	20
Дӯсти «олиҳиммат»	21
Ҳикмати хуршед	21
Раҳ ба кӯйи дил	22
Ду орзу	24
Ҳикмати шеър	24
Шоиру моир	24
Устод, офаринат бод!	25

Ишқ	26
«Ҳиммат»	26
Аспи ланг	27
Бинӣ шикаст	27
Нофи замин	28
Гаҳворабахши эҷод	28
Харгӯшак	29
Баҳси шеър	29
Асли ҷаҳон	30
Фоли ҷӯгӣ	31
Барои даъватномаи наврӯзӣ	32
Бӯхтони одам	32
Гули хандону гирён	33
Дар маҳфил	34
Ман кучо ҷӯям паноҳ?!	34
На аз танкид, на аз таъриф...	35
Баҳр бояд буд...	35
Ҷавоби кӯҳ	36
Танҳо	36
Ситораҳои рӯз	37
Дилобӣ ё ки дилхунӣ?!	38
Шеваи ҳайрат	38
Афсӯси ҷавонӣ	39
Даъвати ишқ	39
Дар ҷойи баҳор	40
Хандаи ту	40
Даргузашти равшангар	40
Кӯҳи дилҳо	41
Фосилаи шабу рӯз	41
Бе ту, бо ту	42
Даъвои мардӣ	42
«Фасли омаданат...»	43
Пешобағали нағз	43
Альямон	43

Ба як муттаолим	44
Парвози нахустин	44
«Ватан, шояд, маро маъзур дорӣ...»	45
«Ба ман мегуфт имшаб духтари ман...»	45
«Парвонаҳо кучоед?!...»	46
«Дар ишқ шамъ об мешаваду парвона месӯзад...»	46
Тазмин аз Саъдӣ	46
Бузургтар бахт	47
«Дуруст, дарахт дар як ҷой бор орад...»	48
«Меравад умрам, ки мемонад маро...»	49
«Мо каму бисёр дар гоҳи вучуд...»	49
«Мерасам шояд шабе бар ёди ту...»	50
«Ин қадар тарсат диҳад як номи марг...»	50
«Ман надонам, нек ё бад офаридам...»	51
«Шоирӣ қисмати Худоод аст...»	51
«Эй замони хоб то ҳангоми чошт...»	52
«Дар бари кӯҳ аст харсанги азим...»	52
Ихтиёри дарё	53
Сабри худой	55
Ба «касақ»-ҳову «хасақ»-ҳо	56
«Ман бол мекушоям то бар фалак фазоям...»	57
«Бо ту ҳар чи рӯзҳоям офтобӣ, офтобӣ...»	58
«...Ҳам аз чавонии чонам чавонтар астӣ ту...»	59
«Агарчандам, иҷозат не аз ин сӯ, гуфт, онсӯтар...»	60
«Саҳар чун ёдат овардам, навозид ин садо гӯшам...»	61
«Хонаам, то ки дар он накши қадамҳои ту ҷо буд...»	62
«Дар дилам ёди лабат ханда зада, рӯёӣ...»	63
«Ман аз табори ҳазонам, ту аз табори баҳор...»	64
«Ҳами гесӯи туро кард навозиш дастам...»	65
«Эй сабзтарин сабз, зи Наврӯзи баҳорон...»	66
«Сабук, сабук ту биё, ҳамчу абр бар сари ман...»	67
«Агар ғазал, ки бигӯӣ, бигӯ тарау тоза...»	68
«Дилхоста аз манзараҳоям руҳи ёр аст...»	69
«Бичархон домани гулбарғиятро, то ба чарх оям...»	70

«Чӣ лабе, лаболаби ҷон, ба лабат чӣ сон бигирам...» . . .	71
«Ғазале агар нагӯям ба ғизоли хушхироме...»	72
«Чӣ мебинӣ ба мӯҳои сафеди ман, баҳор аст ин...»	73
«Дигар ҷонам ба лаб омад, ки лаб дар лаб шавад бо ту...» .	74
«Савора омадаам, то пиёда сози ту...»	75
«Биё, биё, гули ман, аз хаёл бар дида...»	76
«Касе чу ман натавонад суруди ишки ту гуфт...»	77
«Биё, эй дилбари якто, ки гӯям шеърӣ яктое...»	78
Ғазали бӯса	79
«Эй кош, ки як шаб зи сари меҳр даройӣ...»	80
«Ин чӣ чашму чӣ нигоху чӣ табассум, чӣ такаллум...» .	81
«Навбахори ман кучойӣ, тирамоҳи ман гузашт...»	82
«Дигар сухан на ба кор ояду суханвар ҳам...»	83
«Танҳо зи ҳам чудову чудо ҷон набуду нест...»	84

Чамани ишқу андеша

Дубайтиҳо	86
Рубоиёт	215
Байтҳо	409

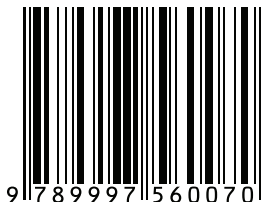
Достони Нону Имон

Суфраи модар	414
Рӯзиофарин	416
Мӯри донакаш	418
Нонгурезон	420
Ҷоннисор	424
Дар музейи гандум	430
Талбаки талбидаам	434
Тахтасанги гушнагӣ	438
Некӣ куну ба дарё андоз	441
Дар ҳисори гушнагӣ	443
Умед	447

Манзумаҳо

Санги ман алмос	449
Ҷакомаи ризойи модар	475
Анӯширвон дар додгоҳи адл	478

ISBN 978-99975-60-07-0

АСКАР ҲАКИМ

**МАҶМӯАИ
ОСОР**

Ҷилди II

Мухаррир: Аҳмадҷони Раҳматзод
Мухаррири техникӣ: А. Абдусаматов
Мусахҳеҳ: Марҳамат Олимӣ

Ба матбаа санаи 15.06.2017 супорида шуд. Ба чопаш 25.07.2017
имзо шуд. Коғази офсет. Чопи офсет. Ҷузъи шартии чопӣ 28,5.
Андозаи 60x84/16. Гарнитурои ҳуруф «Times New Roman Tj».
Супориши №4696. Теъдод 500 нусха.
Нарҳаш шартномавӣ.

Матбааи «Ношир»
735714 Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Хуҷанд, кӯчаи Сейтвелиев 2
Тел.: (83422) 5-65-95
www.noshir.tj